

ገም ዓድታትን ገዢነር ክብ መጽሐፍ ነገረፈብረ ስንጋል ዓድተ ኦ. ፋብ ገራማ ዘሉሉ፡፡
አብ ልግልፍን ገዢነርን ክብ ቀጢ ማርቆስ ኳዜ፡፡ ኣብ ስቶክሆልም ገዢነር ክብ ቀጢ
ተወልደ መድኅን ክብ ነገረፈብረ ተለምራት ኦ ኣልል፡፡ ክብ ሃለቃ ታዩ ከምኡ ከን
ክብሉቶም ንታሕቲ ዝርከቡ ስብው ዓድኖ ስፍመሻኸርኖን ስፍጻሬኖን ኣብዚ ጥራዝ ስዚ
ሕኪብና ንጊዜኡ ስዚ ስዚር ዛንታ ስፍለና ነቕርብ ስሎና፡፡ ንዝመጽኡ ጊዜ ከን
ዝበልጹ ኣማፀብ ልኖን ስግጚሕኖን ክንጸሕፍ ተስፋ ስሎና፡፡

ዛንታ ማለት ንዝሕለፈ ስዋናት ዘይነበረሉ ከንብብ ከሎ ከምዝነበረ ምስቶም ዝሓ
ሉ ብዓይነ ሥጋ ከም ስተረኸበ ከይይኑ ናብ ሕልናኡ ተቐረጹ ይለምዖ፡፡ ስለዚ ስተ
ኸሎ ዝሕለፈን ተተሓሕዞ ዝመጽኡ ስረግ ናይ ተውልዲ ዝገልጽ ብምንባብ ስን
ተደጋገምናዮ ኣብ ሕይወቲ ሥፍራ ስንተውጋፅናሉ ነቲ ስማዒ ብሓቂ ምስ ስብታ
ቱን ናይ ወገኑ ዓለትን ስንተ ተሰምዶ ስዚደሕንብ ናብ ምሉእ ስክሎ ይንዘኡ ብፍቕረ
ሕውነትን ብዓለት ዝተለዓመረን ኣንድነት ዝበባ ንዓዲ ዝበቐም ስለም ኣብ ማእከል
ወዲ ስብ ንጊሻ ክትነበር ወልደ ምፍላጥኪ ክብ ክፋኡ ሥራሕን ክብ ምፍልላይን ርኡኹ
ዝነበረ የቃረርብ ተፈቲኡ ዝነበረ በእንድነት የሌሞር ብዓድመ ተውልዲ ስረግ የቃ
ረርብ የሰማምፅ ድኻሙ ዝነበረ የበርተፅን የማፅብልን የኹርፅን ስንተዘልኩ ድፍረት
ኣይከብንንንገዮ ነዚ ሕጽር ዝበል ዛንታ ወልደ ስዚ ኣዳልዩ ዘሕትም ዘለኹሲ ዝበቐፅ ታሪኽ
ፈለጠ ኣይከብንንገዮ መታገ ነቶም ሲቃውንቲ ክቕስቐስ እዩ ስምበር ክልእ ኣይከብን
ነዚ ክብ ናይ ስበው መጻሕፍቲ ኢትዮጵያ ተቃላቢ ስልቲመ ነንዘብቲ የቕርበል
ኩም ስሎኹ፡፡ ቅድሚ ስዚ መጽሐፍ ስዚ ናብ ቤት ማኅተም ምልእኹይ ነቶም ዝረድ
ኡንን መጻሕፍቲ ዘለቑሉንን ሰባት ከየመስገንክምም ኣይሓልፍንን ስዩ፡፡ ክብዚ ዝተረፈ
ምስጋና ንልዑል ስግዚ ስላብሒር ይኹንን፡፡

፩

ብቐዳ ማይ ኣረት ቅድሚ ማይ ጥፍሉት

ብሓረት ስዋን ፈለማ ቅድሚ ጥፍሉት ማይ ኣይገብሩ ብፅኑ ስሕን ግን ዓለም ክብ ደቂ
ኣዳም ስራም ወይከኣ ስረ ዘበሃል ክብ ስስዩ መጻኢ ንምድረ ሀገረ ኣግልዚት ስዛ ብሎ
ማ ጊዜ ኢትዮጵያ ተባሃል ስትጽቀፅ ዘላ ስትዩ ክብኡ ክብብ ደቂ ደቂ ከየቃረፁ ስንብ
፪፻፵፮ ዓ. ዓለም ፊ ስሕን ፪፻፶፭ ዓመተ ዓለም ፳፬ ነገሥታት ኣብ ኢትዮጵያ ስንፅ ናህ
ዘመን ብቲ መደምደምታ ዝነበረ ንጉሥም ሰላሚን ምስ ነገሠ ብዮን ጊዜ ብጥፍሉት
ማይ መፈሉ ናይዚ ዝነግር ኣማፀብ ሉ ስተቲ ክልልይ ሕዲስ ክብረ ነገሥት ገጽ ፫፻፲፯
ስንብ ፫፻፲፱ ብምሉኡ ስግጚሕኑን ስማፀብ ሉን፡፡

ብድሕረ ጥፍሉት ማይ ኣይን ስንፅ ግምስ ስናኦር ምፍራስ በቢ ሉን ብሓደ ቋንቋ ይዛ
ረቡ ነበሩ ስንፅ ፪፻፵፮ን ዓመት ወዲ ስብ ዝኾነ ብሓደ ቋንቋ ይዛረብ ነበረ፡፡ ስንፅ
ዘበን ስዚ ክብ ኖን ስትሓጹ ስንፅ ግምስ ስናኦር ዝፈረሰሉ ስዋን ፪፻፵፮ ዓመት ንብድና
ጥራይ ነበረት ከምኡ ስውን ባዲማ ስብ ዘርብላ ነበረት ኹሁ ግምስ ስናኦር ወይም
በቢ ሉን ምስ ፈረሰ ቋንቋት ተብታተን ኹሁ ደቂ ከም ፫ ናብ ኢትዮጵያ ስትዮም ዱር
ቀብቲሎም ዓባይ ጥሓሾም ኣፈቂቱ ቀቲሎም ወረሰም፡፡ ኣራት ዘፍጥረት ፲፩ ቍጽሪ ጌ
ረኡ፡፡ ከምኡ ኹኣ ክብ ጥንቲ ብራና መጽሐፍ ስተመስከረ መጽሐፈ ልቡና ይነግርን
ይሰማማፅን ስዩ፡፡

ም ፅ ራ ፍ ፪ ።

ብሓረ ስግዒ ት

ኣብ ኢትዮጵያ ክብ ፈለማ ስብታትና መጻሕፍቲ ንምጽሓፍ ስተጀመረሉ ስዋን ክንገሰማ
ክብ ፪ ስሕን ፪፻፹፯ ዓመተ ዓለም ስትሓጹ ፫ ስሕን ፪፻፲ ዓመተ ዓለም ስንብ ስኡሪ
ቀዳማይ ዘበን መንግሥቲ ፅንጨይቲ ጸረብም ስምን ኣቀዳይም ወርቂ ኣምኪ ከም ጣዖት
ኣፀራም ስኡ ከምክልእ ስብዘ ስንተዘይሰገዱ ከምቲ ነሓሳቶም ዝሰማምዖም ዓይነት
ኣናምላኹ ነበሩ ጽሕፈት ብዑፍ ብእንገሳ ብኣረቂት ብሰብ መልካፅ ዝመስል ስናቕረ
ኡን ስናድደዱን ንማዕከሎም ዘሉ ጽሕፎም ይሠርኡ ነበሩ፡፡ ክብ ኣዳም ስትሓጹ ስንብ
ፋልክን ክብብ ዮቐጣን ፫ ስሕን ፪፻፲ ዓመተ ዓለም ዝኣክል መቐፅል ወዲ ስብ ዝኾነ
ዘሉ ብሓደ ቋንቋ ይዛረብ ነበረ፡፡ ስራት ዘፍጥረት ምፅራፍ ፲፩ ቍጽሪ ፲፩ ደቂ ልም
ንኣትዮጵያ ዝኣተውም ዘመን በዚ ስዋን ስዩ፡፡

ነበር ግን በዚ ስዋን ስዚ ልዑል ስግዚ ስላብሒር ስሕተትን ድፍረትን ናይ ደቂ ስብ
ራኡ ነንሓድሐድም ብቋንቋ ከምዘይሰማምዑ ዝበረ፡፡ ስራት ዘፍጥረት ፲፩፮ ራኡ ፍሓረዚ

፫

ሰላማ ተጠማይ ሕዝብ ቀድሶ ተባላ። ተሰማይ ገ. ግመት ወንጌል ዘርጊሐ. ይምህር ነበረ።
ብድግ ሕዝ እንበረም ንታም ሪን አምሀረ። ታም ሪን ንአብውን አብፀን ከዓ ገጌዴምን
ጌዴምን ከዓ ገጌዴድ ብዘበኑ አብ ኢትዮጵያ አዝዮ መልዕክዳዎ ይምጹ ዜማ መንፈስዎ
ተጀመረ ብዘመኑ ሃኔ ሉቃ ለአብ ወለመንፈስ ቀዳሳ እናበል ናይ ልዑል እግዚአብሔር
ምስጋና የቆርብ ነበረ። ያፌድ ንሕዝቢ ባርኽ ሕዝብ ባረኽ ንተክል ቀዓት ተክል ቀዓት
ንእፅቀ ሎዊ እፅቀ ሎዊ ንሐርብጎብ። ሐርብጎብ ንደግናህ መስቀል ይግናህ መስቀል
ንደግናህ ዳዊት ይግናህ ዳዊት ንዘልዑል። ዘልዑል ንግግናህ ግግናህ ንእባ ይድላ አባ
ይድላ ንእይወተ ጽዮን። ሕይወተ ጽዮን ንዘህተ ጽዮን በኩረ ጽዮን ንእዝብ ቀድሶ።
እዝብ ቀድሶ ንዘርገን መስቀል ንእይወተ ብነን። ሕይወተ ብነን ንሕት። ሌት ንወረደ
ምልረት። ወረደ ምልረት ንዘክርዮስ ዘክርዮስ ንዘርእ ዮሐንስ። ዘርእ ዮሐንስ ንተክል
ሃይማኖት። ተክል ሃይማኖት ብግዚኡ እይ ግራት ላከታ ናብዘርእ. ቀዳማይ ምኒልክ
ዝወለዱ ናብ ይኩኖ አምላክ ዝሐለፈት። ተክል ሃይማኖት ብእቅዱ ብዘነታት ሊቃውንት።
ናብ ምድሪ ሽቀ እናስተምሀረ ክብኡ አታ ሐሕጹ ቢጋብ ነብሪ ኢድ ክፍል ሕጂ መምህ
ራን ናይ ብሉይ ኪዳን ክብጥን። አታ ሐሕጹ ስምደኡ ሊቃውንት። እዮም አብ መጽ
ሐፈ መ. ል. ና. ገጽ ፲፪ ይለምዮም እዩ።

ም ፅ ራ ፍ ፫ ።

ዘር ኣ. ሊ ቀ ከህ ና ት አ ዝር ያ ስ

ሊቀ ከህናት አዘርዮስ ክብ ማእኸል ተግራይ ስብይት አለትዩ ንይተ ደቂ ወልደ
ሽቁም ሽዓ ኣቲ ናይ ፈለማ ወዶ ብሽም አቡኡ ስድቀ በሎ። ነቲ ሽልልይ ወዶ ሽዓ
ሎዊ በሎ። ሕዝብ ባርኽ ክብ ተግራይ ከይዶ ናብ ምድሪ ወሎ ዳውንት ዝበሃል ሀገር
ከይዶ ናይ ክርስቲና ብብክት ዘስተሐፍሐ ላይ። አብኡ ከይኑ ዝወለደ ወዶ ተክል ቀዓ
ት ዝበሃል ንድፍን ወሎ ዘስተምሀረ እዩ። አብ መቐደላ ከይኑ ንጆ አወዳት ወለደ ክብ
አም አፅቀ ሎዊ ዝተባህለ ናብሽቀ ከይዶ ንዮሎ ምድር ናይሽቀ እናኮረ ናይ ክርስቶስ
ሃይማኖት ዘስተምሀረን ዘስተሐፍሐን እዩ። ክብ መንዚ ሽዓ ብብይት አለትዩ ንይማኖህ
መስቀል ወለደ ይግናህ መስቀል ንዳዊት። ዳዊት ንዘልዑል። ዘልዑል ንግግናህ ግግናህ
ነብ ይድላ። አባ ይድላ በጅጅጅ ግም ድግናዝን ዝበሃል ንጉሥ ናይ ኢትዮጵያ ንእኡም
ሐላፊ ናይ ቀላውነት ንዮሎ ኢትዮጵያ ሽቁም ከምዚ ኢሎም ክብ አዘርዮስ ጀሚሩ
ስጋብ ሎሚ ዪ ሺሕን ጃጀጅ ግመት ከይዶ። ክብ ጌናብ ቢጋብ ዜና እይሁድ እተደለሑ
መጻሕፍት ብሉይት ናብ ኢትዮጵያ ክብዚ መጹ ንነጀው ምናሐቁን ምቅደዮርን ምስሐ
ትን አይረኽቡምን ዘቀሱ ወይከዓ ፊንሕስ ዝበሃል ሐደ እይሁዳዊ ንፅኡ ባሣይም
ጅጅጅ ግም ሐፀይ ክሌብ ከይደም ናብ ሀገር ናግራን ዘማቶም ድል ምስገብርምን ምስ
ቀተልምን ስማፅታት ናግራን አስከራኛም አቕቢርም ከምላኡ ክለወ ክብኡ ዘምድእም

መጻሕፍቲ። ሳይ ኪዳን ምስቲ ፈለማ ዝነበረ አብ ኢትዮጵያ መጻሕፍት ብሉይ ምስቲ
ዘምድእም ተክል ከይኑ ብምርከብ አዚዮም ተሐጎቡ። ንሕም ግደም ምስተመልሱ
በዚ እቀን እዚ እሰራኤል ሽዓ ተማሪሽም ናብ ባቢሎን ምስወረዶ መጻሕፍት ነቢያት
ሐዊ ነደይምም ነባሪ እቁን ንወገኖምን ነገቀዳምን ንሕዝቢ ሳኔት እስራኤል ክብ ኢት
ዮጵያውያን ሊቃውንት ፅብራይብዚ ቋንቋ እናገልበሉ ይወስዱ ነብሩ። እዚ ምቅደሎ
ከዓ ብሉቱኤል አዘራርብ ይገልጽ። ክልእይ አብ ሰላማ ክሳት ብርሃን ብጀጅን ግም መጻ
ሕፍቲ ሐዲስ ኪዳንን ብሉይ ኪዳንን በብ በጥላሞስ ጊዜ ሰጥሶ ሊቃናት ክብ ፅብራን ናብ
ዮናን ናብ ግፅዝ ገልበዮም። ከምኡ ከዓ በብእቅዱ ክብ ክልእ ሀገር ወፃኢ ብዘነታት መጻሕ
ፍቲ። አብ ኢትዮጵያ አሎ።

ም ፅ ራ ፍ ፬ ።

ም አ ታ ው ክርስ ት ና ና ብ ኢ ት ዮ ጵ ያ

ኢትዮጵያ ክብ ፈለማ ጥንቲ እምነታ አዚደ አብ ዙሉ ዓለማት ዝተፈለገ ክነሡ
ብናይ ምሥራቃዊን ምፅብዘውያን መምህራን ሊቃውንት ዝተፈለገውን አተመስገን
ትን ምኒና ብሐዋርያት ዘመን እምነትን ጥምቀትን ክምዝገብረ ንገልጽ እሎና ብመጽ
ሐፍ መ. ል. ስምፅራፍ ፩ ገጽ ፳፪ ከምዚ ይብል ብኢትዮጵያ ንጉሥ አብ አክሱም
ንጉሥ ስጦታ ስመ መንግሥቱ ድንገራ አርባድ ድንገራ ምላድ ክርስቶስ ማዲም ክብ ፲፪
ሐዋርያት ና ናብ ምድሪ ሐዘኻ መጹኢም ወንጌል ከምዝሰጡ ብመጽሐፍ ፈረንሳዊ
ሰቆ ሪዩ አብ ናይ ፈለማ መጻሕፍ ፫፻፷፮ ገጽ ረኤ።

፬ ና ፈ ና ስ ።

ብናይ ኢጣልያ ሊቀ ታሪኽ ጸሐፊ ናይ ድማ ናይ ቤተ ክርስቲያኖም ብጳ መጽሐፍ
ብዛ ምፅራፍ ቅዱስ ማቴዎስ አብ ኢትዮጵያ ወንጌል ከምዝሰጡን ከምዘስተምሀረን
እናተዳወረ አግሬሐቡን አማፅበሎን ዝነግር ምክኑ ተመልከት። ቺይ ከምኡ ከዓ ናይ
ቀሳጥንጥን ቤተ ክርስቲያናት ታሪኽ ጸሐፊ ፫፻፷፭ ግም ብዘመን እዚ ዝነበረ ፍሉጥ
ሊቀ ዝኾነ ሰብ ሰክራትብ ዝብሃል በ፲፱ ምፅራፍ ቅዱስ ማቴዎስ አብ ኢትዮጵያ ወን
ጌል ክርስቶስ ከምዝሰጡን ከምዘስተምሀረን ይነግር እዩ። ሕይ ከዓ ኩልብ ዝበሃል ናይ
ፈረንሳዊ አብ ኢትዮጵያ ሐዋርያት ብዝነበርሎ አዋን እምነትን ጥምቀትን ከምዝነበሮም
አጲቢጅ የአምን እዩ ዝጸሐፈ ታሪኽ ብጀጅጅ ገጽ ረኤ። ሕይ ከዓ አብ እስክንድርያ ዝኾነ
በረ ታሪኽ ናይ አብያት ክርስቲያናት ጸሐፊ ዝነበረ በገላላብ ዝሸመ ሐይ ሊቀ አብ
ኢትዮጵያ ቅድሚያ ፍሬ ምናጠስ ሐዋርያትን መምህራንን መጻሕፍትን ንሕዝቢ ኢትዮጵያ
ከምዘሐመንምን ከምዘጥመቓምን ከምኡ ከዓ ፲ ሊቃውንት ናይ ግብጹ በብታራ እናመጹ
አብ ትሕቲ እቶም ደቀብት ተሸይፎም ይሠርሑ ከምዝነበሩ ይነግር። እዚ ታሪኽ

ገገዳቶም ክረድኡ እድከሉሉን፡ ቀና ኸተማእም ኸዓ ክርቱም ይበሃል፡ ፈለግ ግና ከኛር ገበሃል እዩ ገዘብረ።

ክርቱም ማለት ምኽርታም ማለት እዩ ብትግርኛ ቋንቋ ነገሥታት ኢትዮጵያ ስጋብ ምስሪ የገብርምም ነበሩ እሞ ምስራውያን ግብረ ምግብር ምስእባዩ ነገሥታት ኢትዮጵያ ክብ ላሰታ ክደደም ንፈለገ ዓባይ ዓገትም ብኸሰን ዩገን ዓመተ ምስረት እዩ፡ ብነገሥታት ዛሬ ጊዜ ያጊዶም እቲ ማይ ንምስራብ እዚሉ ፋሕ ብትን እዚሉም፡ ምስሪ እለብ ብሞረት ኩምም እበልቀ፡ ድከር ግና ምስራውያን ገዢባርም ምስ ጠፍእም ክመባ መቡ ደመሩ፡ ኸሙ ሐደ እቡን እቡን ግንካኤል ገብሃል ክብ ምስሪ ብዙሃ ሕያብ ሕጂ ናብ ኢትዮጵያ ናብ ሐፀይ ይምርሐን ክርኩቶስ ደገ ጸኒው እሞ ንጉሥ ከዓ ክብ ሕርቅርቅ ቶም ዚሓሉም ስለ ገዘቡና ኸሐን ጅን ዓመተ ምስረት እዚሉም ኢትዮጵያውያን ገዢሉ ይም ክረኽቡ ምስሪ ስምምዕት ወድኤት ይበሃል፡ ነገደ ከሐው ከዓ ምድረ ስብ ብኸንኸ ምስራብን ስግንን ዘሎ ወልቃይት ኣብፀገደ ገበሃል ዓፄ ኮይሞም ብዙኃት ፈረዩ፡ እቲ መኻን ከዓ እርግግቲዎ ዘሐዘ ስጋፀ ጃራ ፀግጊ ከምዘሉ ርስት ሐዘ፡ ሕጂ እኳ ጃራ ሕዝብ ከሐው ክንሰም ብእኩዎን ቀዳማይ ምኒልክ ነገደ ርቤል መጸኢም እብ ልዕሊኡም ተሐዋ ውሳም ብሐደ ኸም ጃራ ይበሃሉ፡ ፈለግ ትግርኛ እዩ ገዘብረ ቋንቋኡም ሕጂ ግና ክብ ፀገደ ደማሩ ስጋብ ጃራ ይም ሕርኛ እዮም ገዘረቡ፡ ስለዚ እርባፀት ደቂ ኢትዮጵያ ገዘሐገምን እተቐመጥምን መረት ብኸም እቡኡም ኢትዮጵያ ይበሃል፡ ብኸደኸት ኸም ከዓ ይከምሞም እለው፡ ኣምሕራ ትግራይ እንወ ይደው እስገደ ብቐላ ሐብብ ይለሃሉ፡ ክብዚ ኣቶም ባደውን እስገደ ብቐላን ሐብብን ክብደ የገዳቶም ርካቕ ስለ ገዘቡና እቲ ከቐመጥም ባሕላም ስለ ገተውሩን ስለ ገተጋሙን ክብ ኣኅዋቶም ተፈልዮም እብ እስላም እምንት ኣትዮም እለው፡ ሕዘም ክብእም ገተረፉ ኣትዮቶም ኣምሕራን ትግራይን እንወውን መንግ ሥፍራ፡ እስኦቶም እናሕለው ዓደም ኅጅም ክብ ቀዳማይ ምኒልክ ኣትሕጅም ስጋፀ ምላድ ክርቶስ ብሕጊ ኣፈት ደረም ብደረከልኡ ክዓ ብዘበን ክርከቶስ ብክርከትና እሚኖም ንዓ ዶምን ንመንግሥቶምን ክኖግዑን ክርባፀፀ ክደሰሉ ብዘገንደይ ተጋድሎ ፀጊም መራ ሕን መዋረርን መንግሥቲ ዘደሰሉ ብኢድ ንና ዘይተገዘኡ ጸጋ ኣምላኽ ዘይሐደጎም፡ እብ ክልእ ሀገራት ኣዘዮም ስመያት ሕዝቢ ኢትዮጵያ ዓሌት ሌም እዮም። ክልእይ ከዓ ክብ ደሀ-ዓ፡ ኣልሃይ ከዓ ክብ ክነኣን ገዘረፈ ትውልዱ ዘለዎም ሕዝቢ እዮም ቅድሚ ኣበታት ኢትዮጵያ ናብዚ ምምጽኡም እዮም ኣብዚ ከነነሱ ሕዝቢ ዘርእ ከም ፀላገ ናረ እለዎምን እናኸምጠሙ እዮም ምግባም ገዘብረ እምዘር ሁት ምሥራሕ እኸላ ምዝራሕ ጡሞ ምትክል ከዳን ምኻዳን ኣደፈልጡን እዮም ገዘብረ፡ ደከር ግና እስኦታቱ ንኢትዮጵያ ክብ ጡሞ ምሥራሕ እኸላ ብብዓይን ምዝራእ ተጀመረ፡ ኸሙ ደቂ ክምን ደቂ ሌምን ብመውሰብ ተሐዋመሱ፡ እሞ ሐዘኸቶት ተባዕሱ፡ ብዘካ ጊዜ ምስእ ንሓ ከዓ ሐዘኸ ብክብል ስም ተለምዶ፡ ትርጓሜኡ ከዓ ብዘረባ ዓረፍን ግፀዘን ሕውስ ንሓ ከዓ ሐዘኸ ብክብል ስም ተለምዶ፡ ነገሥታት ቅድሚ ምላድ ክርከቶስ ህ ሸሐን ናብ መገሰት እዩ፡ ክብ ዓሌት ኩኸ ገዘውሉን ነገሥታት ቅድሚ ምላድ ክርከቶስ ህ ሸሐን ይኸግደ ዓመተ ዓለም ስጋብ ሸሐን ይኸግደ ዓመት ዘእክል መዋፀል እዩ ክብ ክከበታሕ

ንጉሥ ደማሩ ስጋብ ቀዳማይ እኣፈ ጃጅ ነገሥታት ከዩቀረዱ ገዘቡ፡ ናይ እግዳዘያን ዘመን መንግሥቲ ክብ እከናውስ ሰባ ደማሩ ስጋብ ኣጋብስ ወይ ከዓ ንብጋብ ዘቀተሎ ለእርጅ ጃጅ ነገሥታት ክምቲ ኣብ ላዕሊ ተገለዱ ዘሎ ጅጅኸዓ ዓመት ከዩቀረዱ ብብታራ ይገዝኡ ነበሩ፡ ክብ ኣጋብስ ስጋብ ንግሥቲ እዙብ ንል ተዋክዶ ክብ ዘርእ ኣጋብስ ንእ ድ-ነና ንግሥቲ የእትዩ ከምሥርዓት ዓራት ነዙ ብኸንገደይ ድኻም ህ ዓመት ገዘኡ፡ ክ ብዚ ዝውሉዱ ስጋብ ንግሥቲ እዙብ ዘሎ መዋፀል ፀጅኸዓ ዓመት ደቂ ደቂ ደቂ ከዩ ቀረዱ ይግዝኡ ገዘቡ፡ ክብ ኣጋብስ ስጋብ ንግሥቲ እዙብ ጃጅ ነገሥታት እዮም ኸምም ከዓ ኣብ ቀዳማይ ክብረ ነገሥታት ተለምዮም እለው።

ሐውልቲ መጠራ

ቀድሚ ንግሥቲ እዙብ ንጉሥ ዋይራን ገበሃል ነጊሙ ዋና ኸተማኡ ክብ እከቪም ጊዚኦ ናብ መንገዳ ዓፄ ቀይሕን ሰንዓራን ዘሎ ከሕስብ ገበሃል መኻን ሰንዓራ ብኸንኸ ሰሚን ሥልጥንቲ ኸተማ ነበረት እዚ ንጉሥ እዚ ከዓ እዚዩ ግሉን ነበረ ብዙኃት ክገርመ ሐውልታት ተኸለ ስጋብ ሎሚ ሐውለት መጠራ ይበሃል፡ ክብተን ሐውልት ታት እኳ ሊቃውንቲ እውይኣ እናኸውዓት ጽሑፍ ገል ኸዓ እተዋደዱ ቅርጺ ይውስዱለን ነበሩ፡ ኣብ መጻሕፍቶም ከዓ እናሰሐሉን እናሰመዩን ነንደም ወሲዶም እለው፡ ክብ ቀድ ሚ ምላድ ክርከቶስ ድኅሪ ዋፍኡት ማይ እዩን፡ ኣብ ኢትዮጵያ ገዘቡናን ገዘገውን ነገ ሥታት ቅድሚ እከናውስ ቀዳማይ ሰባ ንጉሥ ብኸሐን ፀጅኸዓ ዓመተ ዓለም ደማሩ ስጋብ ኣጋብስ ወይከዓ ንብጋብ ስብእዳ ነኡድኃና ንግሥቲ ጃጅ ነገሥታት ሰዩቃረዱ ይገ ገኡ ነበሩ፡ ኣጋብስ ወይከዓ ንብጋብ ክብ መስፍንዳ ኣብ ሐማሕን ክብ ነገደ በለው ዝው ላድ ዘርእ፡ ናብ እክሱም መጸኢ ነቲ ገበል ከምሕሎም ገደሩ ዝገዝኡ ገዘብረ ብኸሐን? ጅጅኸዓ ዓመተ ዓለም እዚ ኣጋብስ ገዘብሃል ንጉሥ ቀተሎ። ብድኅሪኡ ክብ ሰባ ዓሌት እትውላድ ዘርእ ነገሥታት መባል ጃጅ ነገሥታት ንሳ ኣድኃና ንግሥቲ ተብህሉት፡ ነቲ ገበል ምስ ቀተሎ ንኣጋብስ ወይከዓ ንብጋብ የእተውት፡ ብድሕሪኡ ንሚኤመር ወላ ዘሊና እተባህሉት ነገሙት ንሳ ኸዓ ንገፅ ዓመት ምክገዝኡት ሞትት እሞ ብድኅሪኡ ዘግ ዓር ገበሃል ነገሡ እሞ ንዓመታኡ ግፀዘ ፈደል ጽሕፈት እተሐያይፎ ኣብ ሥራሕ ከም ዝውፀል ገበረ፡ ህግ ዓመት ገዘክል ከዓ ገዘኡ፡ ክብኡ ደማሩ ስጋብ ንጉሥ ባዘን ጅ ሸሐን ጅጅ ዓመተ ዓለም ኸኸ ነገሥታት ዘብታራ ክዩቀረዱ ይገዝኡ ነበሩ፡ ብድሕሪኡ ከዓ እቲ ኸተማ ናብ እክሱም መሰሰም። ቅድሞ ኣብ መደብሮ ሐደ ዓቢይ ገበል ክብ ሐንቲ ሰባይቲ ንግሥቲ ምስ ሐንቲ ክልእይቲ ፍጹም ሰብ ገዘገዥት ንል ተወልደ፡ እዚ ገበል እዚ ገዘኡ ሀገር ከነ ቋንቋኡ ግና እታ ምስኡ እተወልደት ንል ተፈለግ ነበረት፡ እቲ ገበል እዚደ ዘን ቀዳቀዋ ገዘል ሀገር ነበረ እሞ ጠል ቡጊፅን ጎርዘን ንልን ብእዚ እናምጸኡ ግብረ ይህ ብም ነበሩ ንሳቶም ከዓ ብዘካ ተኸንገሩ፡ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ተጠቐሱ ዘሎ ሐደ ሰብእይ

አኒ ተምገኦ ከምኡ ነዳ ሕዝብ ለምስተ ስሙ ደቂ ወረደ ምስረተ የገዳቶም ስም፡
ደቂ ደቡብ ምስ ለስታን ምስ አድከመ ምልጋንን ስም። ሩ ደቂ አሕር ንምድረ
ሰጠልን ንም ሥራቆች ሸቀን ፋሕ ኢሎም ምድረ ነዳም አለዉ፡ የገዳቶም ከዓ አብ ወም
በረ ጥቅ ንግዳም አለዉ፡ ዓፄ ብዝሐም ሕጂ ክርስቲያን የሰሎምን ንመጸውዒ ዝኸውን
ኃይልን ሥልጣንን የሰሎምን፡ ካልአይ ከዓ ደቂ አሕር ገለ አብዚ ምዕራብ ኤርትራ
አለዉ፡ ሸይ ደቂ ጋድ ገለ ናብ ምድረ ወሎ ገለ ናብ ጸለምቲ ገለ አብ ደምበጫ ቤተ
ክብንተ ከይኖም ሕጂ አብ ኣንዳ ጫካኤል ዝሰላላ አብ ንግዳም አለዉ፡ ሸይ ደቂ ዓን
ገለአም አብዚ ምድረ ሰማል ጋላ ቤተ አለዉ።

፲፬ ዛጠሎን፡ ሸይ ደብከር ዝረፈዎም አብ ምድረ ደቡብ ኢትዮጵያ ከም እኒ እናርያ
ዝበሃሉ የገዳቶም ከዓ ሐሐሲይም ኦብኢ ምስ ጋላ አለዉ ገለ ከዓ አብ ጥቅ ደፍፋግ ገጸም
ፋሕ ኢሎም አለዉ፡ ከምዚሎም በብቅፋብ አብ ነሎ ኢትዮጵያ ፋሕ ኢሎም አለዉ፡
እዚአም ሸይ ደቂ ያዕቆብኒ ዘርኢ ቀዳሞተ ደቂ ኢትዮጵያን ብመውከቦን ብዓራታን ተሐ
ዋውሾም ከጋብ ለይቲ ሎም አብ ዘለዉ አለዮም መንግሥቶም ሕዝቡም በሕዳ ሸም
ኢትዮጵያ ይሰሃል።

ም ፅ ራ ፍ ቋ ።

ብ ዘ መ ን አ ብ ር ሃ አ ጽ ብ ሐ ና ደ ም ስ ፍ ሕ ፋ ሕ ሃ ይ ማ ፍ ን

ብዘመን ቁጣር ቁስጠንጢኖስ ሮማዊ ብዝነገመ ጊዜ አብ ኤውሮጳ ክዝርጋሕ ክሎ
ዝርስተና ዘዚ ዘመን እዚ ክተማ ጠርኽ ማርካራሬምስ ዝበሃል ምስ ገለ ሰባት ከይተ
ምድረ ክበል ብመርኩብ ናብ ገምገም ኤርትራ መጸ፡ ደኅር ግና ኦታ በቡር ጠጠው ምስ
በሕት ኦቶም ደቂ ሀገርና ነታ መርኩብ አልቦ ወረርሃ፡ ነቶም ስብ አብኦ ዝነበሩ
ንዝሎም ሐደ ከኖትረፋ ወደእዎም፡ እንተኾነ ክብኦቶም ክልተ ቁልው ግና ናኦ
ሸቲ ስለ ዝኾነ ክይቀተልም ሰምቢዶም ናብቶም ቀተልቲ እናበሸዩ ንደዮም
ተሐቕራም ማምጻም የልዎም ኦታ ንሳቶም ከዓ ዘብርኦሎም ቁልው ስለ ዝነበርዎም
ነቶም ቁልውቶም ዘኪሮም ገለ ክደገበርዎም ሕጂዎም ናብ ንጉሥ ኦክሎም አወፈይ
ምም፡ ስቶም ንጉሥ ከዓ ተቀብሎም ብድቡቕ የዕብይዎም ንክልቲኦቶም ከዓ ስሥር
ሐም ኢትሐዝያም፡ ፍሬ ምናጠብ ቀና ጸሐፊ ገበርም፡ ነቲ ክልኦይ ከዓ አለላፊ ናዎ መክተ
ዝበርም፡ ንሱ ከዓ ሸሙ ኤዲላስ ይብሃል ዘበረ፡ ድኅረ ነጻዓን ዘመን ከዓ እቲ ሐደ ደኢ
ዮስ ንሀገሩ ተመላኹ ሸይ፡ ፍሬ ምናጠብ ግና ሐላቡ እዚ ሕዝቢ ሐዘኛ ናብ ሃይማኖት
ክርስቲያን ክቐበል ብውሸጢ ውሸጢ ነጻዓ ይልኦልኹ ክበረ፡ መውዳኡታኡ ግና ባዕሉ ገለ
ሰክንድርያ ከይዱ ንሊ ቀ ጸጸባት ወይ ከዓ ርእሰ ሲ ቀ ጸጸባት ዝነበሩ አብ እስክንድርያ
አርቶዶክሳዊ ነዮአም ንገሩ ንሳቶም ስቶም ማሰጠር ከዓ በል ቋንቋኦም ትፈልጥ ኢኻ
አም አቡን ሸምናክ አሎና ኢሎም ምስ ተከተልቲ ንኢትዮጵያ ሰደዶም፡ ቤተ ኣምናንቲ ከዓ

በሩ ናይዚ ዓ. . . ነገሥታት ክልተ ስም ንሳቶም ከዓ ማናቲ የገዳቶ ነበሩ ሸም ከዓ ኤዚ
ናን ዜዳናን ይበሃሉ ነበሩ፡ ንሳቶም አዚዮም ዓበይትን ኃያላትን ፍሉጣትን ነበሩ፡ ብዘመ
ኖም ብዙን ሐውልቲ ሸይ ናኦክቲን ዓበይትን ጠጠው አበሎ፡ ንሳቡን ፍሬ ምናጠብ ነቶም
ብመቶምን ነቲ ናይ ክርስቶስ ወንጌል ሥርዓት ክርስትና ከስፋሐፍሐ ተቐቢሎም ነቲ
ሕጂ ኦሪት ከምተተርፍ በአቀድ ነገሩ።

ንሳም አቡን አቡን ፍሬ ምናጠብ ተቐላጠይም ነቲ አብዚ ኢትዮጵያ ዝነበረ
ሊቀ ክህናት እንበርም ዝበሃል ዝባርን ሐዳግን ንዕኡ አጠጫቆም ብተሕተኦም ኤዲስ
ቆዳስ ሸምም፡ ነቶም ክልተ ኣገዳታት ከዓ ሸም ለዊጦም ንአዘና አብርሃ፡
ንዘዘና አድብሐ ኢሎም ስመይዎም፡ ንኹሉ ግዝኡቶም ከዓ ከምዘሉ አውጅም
አፍላጥም።

በዚ ኣቀን እዚ ሐደ ሮማዊ ጥልዩን እዚ ምስ ሰምዒ ቁስር ቆስጠንጢኖስ ናይ
ታላንስ ወረቀት ናብ አብርሃን አድብሃን ለኢኹ ነበረ፡ እዘም ክልተ ነጋውሥ እዚአም
አዚዮም ንአቡን ፍሬ ምናጠብ ፈተውዎም፡ ብዘመኖም አብ ኢትዮጵያ ክርስትና አዝዩ
አስፋሐፍሐ፡ ሐድ-ሐደ ሰባት ግና ክርስትና አብ ኢትዮጵያ ዝኣተው ብዘመን አብርሃ
አድብሐ እዩ ኢሎም ይዘረቡ።

አንተኾነ ግና ክርስትና አብ ኢትዮጵያ ዝኣተውሉ ኣቀን ቀደሚ አብርሃ አድብሐ
ብማቴዎስ ሐቀርያ ግዜ እዩ ዝኣተው እዚ ከም ዝኾነ ናይ ኢትዮጵያ ታሪኽን ናይ ወፃኢ
ሀገራት ታሪኽን አስፈሎም ይዘረቡ እዮም። እቶም ክልተ የገዳታት ጫፍታን ዓመት
ዝነኩ፡ ብድሃረኡም ክብ ዘርኢ ቀዳማይ ምኒልክ ዝውሉዱ ዓሌቶም ከየቀረዱ ክብ
ሐደ ዓሌቶ ሸይ ናጋውሥ፡ እብዚ ምድሪ ኢትዮጵያ ሸይቲ ዓመት አብ እክሎም ይቐ
መሱ ነበሩ፡ ገለአም ወርኒ ገለአም ፍርቂ መዓልቲ ዝኣክል ይገዝኡ ነበሩ።

ክብኦቶም ከዓ ሐፀይ ክሌብ አዚዮ ፍሩፍህን ግኑን ነበረ ዛገታኡ ክዓ አብ ክሉ
ዓለም ኣተዘርግሎ እዩ፡ ሐፀይ ምብል ከዓ ክብ ዘመኑ እዩ ዝተጀመረ፡ ሐፀይ ማለት
ክዓ ትርጉሚኡ አብ ዛገታ ሐፀይ ክሌብ እዩ ዝነግር፡ ንሱ ብዘመኑ ፎ ፎ ጊዜ ናብ ሀገረ
ናግራን ስዒና ስጋብ ምድረ አስፈሎል ኢትዮጵያውያን ግዝኡቶም አስፈሎም ይገዝኡ
ነበሩ፡ ንሳም ኢኦታ ሕወን ኣገኹ ቀዳሚቶም ደኢ ነበረት፡ ንሕደ ኢሎን ገለአም አብር
ሃም ዝኸመ ምቕማብም ሐዳኒም ንዓዶም ተመልሱ።

ቁደሚ ሐፀይ ክሌብ ሸይ ነገሥታት ኢትዮጵያ ንግብዚ ከም ሥርዓት ብዘነግ ዓይ
ነት ግብረ የተበርዎም ከም ዝነበሩ አብ ብዙን ዘንታትን ንረኽቦ፡ ክብረት ምስራውያን
ዘምጽኦም ዝነበሩ ሀያብ ገለ አልዒልና ክንሰሚ ጽኑ፡ ብብዓይነቱ ግብረ መርፍኦስ
ምንጻፍ ግምጃ፡ ብብዓይነቱ ሸምዓ መርፍኦስ አስዮና አኽለ አብዚ ኢትዮጵያ ዘይነበረ
ወርቅን ሰርርን ፀዳድት ክብትን በብዓይነቶም ክልእውን ክብ ሰብ ወሐላሉ በብመ
ሃረቕ ከም ውሕድ ከየቋረዱ ስጋብ ዘመን አለሎም ሀያብ የቐርቡ ነበሩ።

መ ሠ ረ ት ዓ ሌ ት ዛ ጌ

ነገደ ዛጌ ወይ ከዓ ዛጌ አብብሀሉ ከብ ዓሌት ሌም ከብ ዘርኢ ንጉሥ ዳዊት እዮም፡ ከብ ይተርጎም ዝወረዱ ዓሌት ዝመሉዳ ምስ ወገኖም ምስ ቀዳማይ ምገሊክ ንኢትዮ-አዳ ገለጸው እዮም ከብዮም ገደ ዓሌት ነገደ ንሳቶም ቤተ ይሁዳ እዮም ዝለሃሉ፡ እን ው ወይከዓ ዓዳል ዝለሃሉ አገዋት ምስዞም ሕጂ ነገደ ዛጌ ኢና ዝሰሉ አብ ዘለው ኢሊ ዮም በሐደ እዮም እዮም፡ ዋና አበታዮም ገንዮ-ውሉን ብድድ ኢሎም ዝረከዱሉን ዝነ በሩ፡ አብ ለሳታ እዮም ::

ንሳቶም ከዓ ብዘበኖም ከደብኹ ዓመት ንኹላ ሐበብኹ አንቀጥቲውም በብታራ ከደብኹ ደገዝኡ ነበሩ፡ ሕጂ እዮም አገዋቶም ዘርኢ እምኖን ትግርኛን አገወኛን አምሐርኛን ብገደላዩ እዮም ዝዘረቡ፡ መዳውብቲ ስለ ዝገኙ እዮም፡ ከብኦም ሕጂ ብሌን ዝሰሃሉ አብ ሐልሐለ በገብ ከምኡ ከዓ አብ ክልል ዘለው ብሌን በጋብ ሕጂ ዋጊቋኢም አይሐደጉን። ከምኡ ከዓ ክልኡት አገዋቶም ዘርኢ ይተርጎም ከብ ነገደ ዛጌ ኢና ሕዝቢ ምድሪዚ በብምኽንዳት ዝመፁ ከም ሲብን ከም ኢድኩመ ምልጋኳ ከም ህገክ ብምባት ከም ላምዚ ከም ደቂ ወረዶ ምስረት ከም ዓጋመ ከም ኢገላ ሐመፅ ኢገላ ደገብኳ ኢገላ ሐገጊ ከም ኢኒ ትምዝኦ እዚ እዮም ከብ ቤተ ዛጌ ከብ ለሳታ ኢዮም፡ አዚ ዮም ብዙኦታት ዓሌት አለው ሕጂ ግና ብዘፀብ ብሌን አልሓዲና ክገሰግ፡ ብሌን ደቂ አገው እዮም ፀ አገዋት እዮም ደቂ ታረቀ ወይ ከዓ ተርቀ ይለሃሉ ሕይ በኩና ጆይ ዘማት ኾይ ኢይደክል ፀይ ሐደም በሰ እዮም ዝለሃሉ ::

እዚ እዮም ብእዋን ፅግርግርግ ተማንጎ ምስ ክነ ከብ አገዋቶም ተረፈላዮም በበምን ማሎምን እዚ በም ከብ ለሳታ ተሓዲሎም ናብዚ ሕጂ ዘለውዎ ምድረ ብሌን ዓር ቀስ ቂሾም ዓውል ጥሒኛም አረቂት ተመን ቀተሎም፡ ዓዳ ጌይሮም አቕኒም ከምዚ ጌይሮም ደቂ ታርቀ ዝሐዘምን ተረሰትዎን፡ ዝመጽእም እዋን ከዓ ብዘመን ሐፀይ በእደ ማርኒም እዮም፡ ገላ ግና ስብ ታረብ አልሓዲሎም እይፋል ብዘመን ሐፀይ ናእድ ዝለሰሉ አለው እንተኾነ ዘረብኡም መማን አይኮንን ::

ብዘመን ነጉሥ ናእድ ዛጌ ገና ዓራት አይሐዘን መራ ተኾላ ሃይማኖት ገና ምስ ዝሎም ዓሌት አም ፈራ እዮም ዝነበሩ፡ ንሱ ሃይማኖት ዶ-ክደኩን ናዩ ዛጌ መሠረት ዓሌት፡ ዛጌ ዝለሃል ሕገብን ሽምን ብድሕረኡ እዩ፡ በለዚ ሐቂ ቤሐቂ ንሳቶም ናብዚ ምድረ ሐማሌን ብሌን ዝመጽእም ድሕፈ መንግሥቲ ዛጌ ምዳጃ እዮም፡ ከብ ለሳታ ብዘመን ሐፀይ በእደ ማርኒም ዝለሰው ::

ብ ዘ መ ዛ ን ጉ ዲ ት ወ ደ ከ ዓ ዮ ዲ ት

አንበሳ ውድም ምስ ሠራዊቲ ንምድረ ከቀ ሀዲሙ ኾዶ እዮም አብ ምድረ ከቀ ዝነበሩ ሀገር ብጽቡቕ አክቢሮም ተቀበለዎ፡ ጉዳት ከዓ ዝረከቡዎ አብዮተ ክርስቲያ ናት አናፅነውት ደድሕረኡም አናስጋቡት ስጋብ መራ ቤተ በጸሐ ተመልሰት ፤ አንበሳ ውድም ወዲ ገደ ዓመት እዩ ዝነበረ ፅድሚኡ፡ ብድሕረኡ ጉዳት አርባዓ ዓመት ምስ ዝነኡት ሞትት፡ አንበሳ ውድም ወዲ ገደ ዓመት ፅድሚኡ ንአክሱም ተመለሰ። ዝዓ ነው አዲርዶ ብሰላም ገላ ሼ ዓመት ዝኪኡ አብ አክሱም ብጅጅ ፅድሚኡ ሞት፡ ብድሕረኡ ወዲ ሐፀይ ድል ናእድ ፤ ዓመት ምስ ዝነኡ፡ ብድሕረኡ መራ ተኾላ ሃይማኖት ንኳል ሐፀይ ድል ናእድ መስበ ወርቂ እትለሃል ዩኡትዮ መንግሥት ወረሰ፡ ከብኡ ከዓ ንለጣው ደም ወለደ ጠጣው ደም ንኛን ሥዊምን ንግርማ ሥዊምን ወለደ ::

መራ ተኾላ ሃይማኖት ዓራት ምስ ሐዘ፡ እዚ መራ ተኾላ ሃይማኖት እዚ ብዘመን ሐፀይ ድል ናእድ መራ ተኾላ ሃይማኖት ዝለሃል መስመይ ዓሌት ዛጌ ኾይኡ ዘሎ ንሱ አዚ ዩ ንፋፅን ፅሉልን ነበረ፡ ዓሌቲ ከብ ይተርጎም ወዲ ዳዊት ንጉሥ ቤተ ይሁዳ እዩ፡ ሕጂ ንሱ እዩ ንኹሉ ዓሌት ዛጌ አብነት ዓራት ከዲኡ አሎ፡ ንሱን ከም ዘለው ዓሌቲን ናልም አበታት አብ ሐማሌን አብ መክፍንቶ እዮም ምቕማጣም ዝነበሩ፡ ደሐር ግና ንሱ ብዘመት ብዙን ርእሱ አብ ምራራ ቤስሪ ነበረ ምስ ገላ ስብ ብነላ ነገር ተሐራፊ ምስቶም ክልኡት ደቂ በለው ተቀግኡ ተባዓሩ ስቡን ማሉን አክሱ ናብ ሐፀይ ድል ናእድ ትፅቂይንት ናብ አክሱም አተወ ::

ንሱም ከዓ ብጽቡቕ ተቐቢሎም እክቢሮም ብክንደይ ምሥጢር ነታ ሐንጎቲ ንሎም ንመስበ ወርቂ ዩኡትዮ፡ ንሱም ከብዚ ዓለም ምስ ተረፈላዩ ንዓኡ እኡትዮ ከምቲ ቀድም ተጠቐሱ ዘሎ ዓራት ሕጂ ነገሠ፡ ንሱ ፈለማ ብገሐዘዘም ዙሉ ይኖጽም ናበረ፡ ነዳም ደላእዮም አልበ ዘልም እቢሉ ናቕዳ ቤረኻ ከንደዮም ይውፅል በለ ዝነበረ ብዘረብ ክበናት ዘለንዮ ባህላት ዛጌ ተባህላ ከብ ዘለንዮ ከዓ ዛጌ ዝብልም ኾም ተቐብላ ::

ንሱ መራ ተኾላ ሃይማኖት ከብ ትግራይ ንምድረ ለሳታ ክመድኡ ከኡ ከም ዘለው እዮም ሠራዊት ንንኻቕ ኢሎም ከዳ ድኃር ንሱም ምስ ሞት ብድሕረኡም ዓራት ናብ መራ ተኾላ ሃይማኖት ምስ ሐለፈት ከብ ዘርኡ ገደ ነገሥታት በብታራ ነገሠ፡ ከምኡ ከዓ ሕፀይ ቤተ ክርስቲያናት እዛዩ ዘገርም ዩሕንዱ አብነት ከተምኡም አብ ውሽጢ ለሳታ እዮም ፅሉል ዓቢይ ነጉሥ ላሊባለ አብ ዙሉ ኢትዮጵያ ተሠራኪ ዘይፈልጥ እዚ ዩ ከን ሮምን ዘስተንክርን ከብ ዓቢ አልብ ከውሒ ዙዲዮምን ፈልጮምን ብክንደይ ዓፀሪ ልዓ ቱን ዓምደ ወርቀን ማፀሕን አጋጢሞም ዩሕንዱ ቁመት ንሱማይ ጂ፤ ፊት (መገማ) ጎጎኑ ዩይ ፊት (መገማ) እዩ አሠራርሑኡ ከብ ስግር ከብ ነዮው ዝመዱ ወሐለሊ ፀዓዲት እዮም

ዝመርኦም : ሀክቲ ከዓ ከብ ከተማ ቀብዮንን ዝመደ ብዘታት እሱም ብዘበን ሐፀይ ይተብረክ ዓራቲ ላብታ ናብ ዓሌት ቀዳማይ ምኒልክ ዝውሉዱ ሽልን ፪፻፶፬ ዓ-ም እቡን ተክለ ሃይማኖት ክልተ ዓመት ስሜርም ብክንደይ ድኻም ናብ ድኩዮ አምላክ መንግሥቲ አትሐክም : ብዘመን ሐፀይ ይተብረክ አምሐርኛ ናይ ሕቡሕ ክዘረኩ ተጀመረ ንጉሥ ይተብረክ ንጌ አወዳት ምስ ወለደ አብ ዋድላ ድላንታ ቀተልም ::

ከምዚሎም ቤተ ካጌ አተባህሉ ዓሌቶም ከብተ ጭንቲ ከብ ይተርጎም ወዲ ዳዊት ነው ስሎሞን እዩ : ከምኡ ከዓ ምስኡም ዝመደ ደቂ አምኖን : አምኖን ንኖን ኖን ንሌት ወለደ ወዲ ሌት ከዓ ምስ ቀዳማይ ምኒልክ ኮይነ ከብዚ ሕጅ ስጋብ መተማ ይገገኡ ነብረ : ብሽም እቡአም ከዓ ሌታውኖን ይባሃሉ አለዉ : ስለዚ መራ ተክለ ሃይማኖት ከብ ይተርጎም ዘርኢ እዩ : እብታቱ ግና ከምቲ ተጠቂኩ ስሎ አብ መስፍንቶ እዮም ዝነበሩ ::

ብድሕሪኡ ግና ገለአም አብ ምራራ ገለአም ዘርኢ ይተራሃም አቆዳዎም አብ ላብታ እዮም ዝነበሩ : ገለአም አብ ስቕጣ ገለአም አብ ስሜን ገለአም አብ ዓጋመ ገለ ናብ እገላ እኩላ ጉዛይ ደቂ ጅራተ ቀጭን ዝኾኑ ከምኡ ከዓ እዘም አድክመ ምልጋኦ ደቂ አንበሳጅር እዮም : ከምቲ አብ ላብላ ዝበለጸፍ ሕዘም ሕዝቢ እዚአቶም ከሎም ዘርኢ አምኖን ይተርጎምን ደቂ ንጉሥ ዳዊት እዮም ::

ም ስ ራ ሩ ፲፩ ::

ደቂ መራ ተክለ ሃይማኖት ዝገገኡዎ ዘመናትን ሽምምን

መንግሥቲ ዛጌ ዝሐክዎም ዓድታት አመቐቐልኡም ከምዚ አብ ታሕቲ ዝከበብ ንገልጽ እሎና : መራ ተክለ ሃይማኖት ንመሰብ ወርቂ ያእትዩ ከምቲ ቀድሞ ዝበለጸፍ ንሳ ከዓ ንሳ ሐፀይ ድልናኡድ እያ ንዕኡ አላትዩ ነገወ ፱፻፴፫ ዓ-ም አብ ማእከል ላብታ ከም ቲ አብ ላብላ ተመልሲቲ ስሎ ብገራሒ ክንርጅኡ ንክእል ኢና : መራ ተክለ ሃይማኖት ከብ እትጌ መስብ ወርቂ ንሐፀይ ጠጣው ደም ወለደ ሐፀይ ጠጣው ደም ንሐፀይ ኖን ሥዳምን ንሐፀይ ግርማ ሥዳምን ወለደ : ሐፀይ ኖን ሥዳምን ንሐፀይ መራራ ገብረ ማርያምን ንቀዳማይ ሐርብይን ንሐፀይ ላሊበላን ንቺ ምስ ወለደ መኃታ ሞተ ::

ሐፀይ ግርማ ሥዳም ከዓ ንሐፀይ ደም ሕረን ክርስቶስ ንዘይነ ንሐደ እዩ ዝወለደ : ደቂ ሐፀይ ደም ሕረን ክርስቶስ ብርክት ብዚኖም አብ አውራጃ ላብታ ናሕ አሎም አብ ብዙሃ ዓድታት ደቂ ደም ሕረን እናተባህሉ ደጅመው አለዉ : ሐፀይ መራራ ገብረ ማርያም ከዓ ንሐፀይ ነኡነቶ ለአብ ወለደ : ሐፀይ ነኡነቶ ለአብ ከዓ አይወለደን ዘርኡ ሕጂ ጠፊኡ እዩ : ሐፀይ ላሊበላ ንድተብረክ ንሐደ እዩ ዝወለደ : ሐፀይ ይተብረክ ንዓ ግማይ ገብረ ማርያምን ንዳግማይ ሐርብይ ንክልተኡም ወለደ ::

አይቀር ጅይ ራራተ ቀጭን ስይ ንአንበሳ ጅርሲ ነዚአቶም ወለደ : ከምዚሎም ስተ አወዳት ደቂ መራራ ይባሃሉ : ከብዚአም እንዳለው አይቀር ዘርኡ አብ ከልኦ አይወደን አብተ ቀንዶ ዓደም አብ ላብታ ናብ ብዙሃ ዓድታት ንዘም አለዉ : ደቂ ጅራተ ቀጭን ከዓ ከምዘለዉ ደቂ ወረደ ምእራት አብ ዓጋመ ዘለዉን አብ ኤርትራ ዘለዉን ፈረዩ : ነዚአቶም አገዋቶም ከዓ እሲ እገላ ሓመስ ሮብራ እገላ ደገብስ እገላ ሐዳጌ ትምዘኡ አዘም ሐክክ ሰምብተ እዘም ለምቲ ደቂ ደገይቲ አብጅር እዚአም ከሎም ደቂ ጅራተ ቀጭን ላዚያም ባዚኖም አለዉ ::

ደቂ እቲ ንእሽቶ ሳልሣይ ንምም አንበሳ ጅር ገሱ ናብ ሠራዬ ዝበሃል ስሎ ሕጂ አብ ክፍሊ ተኸላ አትዩ ከብ ንሳ ደገይት ድቡብል ንጅር ገደላ ወለደ ጅር ገደላ ከዓ ከም ዘለዉ ነዘም ሕጂ አድክመን ምልጋኦን ዝበሃሉ ንዓአቶም ዝፈረዩ እዩ : ብዘሰባ እዚ አብዚ መደሐፍ እዚ አብ ድሕሪት ራኤ አዳቢፍ እናፈለዩ ደቆም ደቂ ደቆም ክንርጅኡ ትክእሉ ኢኹም ::

እተ ሣልባይ ወዲ ጠጣው ደም ሀርቤን ዝበሃል ንአቡነ አሮንጌ ንአቡነ መቃርስን ንአንጠንጎቡን ዝበሃሉ ንቺተ ወለደ ዘርኢ ስተ አገዋት ዝፈረደምም ብሐደ ተደባላቕኦም አብ ምሉእ ሀገር አውራጃ ላብታ ዓዲ ንዚም አብ ዘለዉ አላቶም ደቀብ አሮን ደቂ እን ጠንሰን መቃርስን እና ተብህሉ ስጋፀ ለይተ ሎማይ ይፀውው አለዉ : ገለአም አብ ሽድሆ ገለአም አብ ዋር ገለአም አብ መጅታ ገለአም አብ ድላንታ አውራጃ አለዉ ::

ዳግማዊ ሐርብይ ወዲ ይተብረክ ነው ንዳግማዊ ገብረ ማርያም ንሱ ሐርብይ ንአብ ሮሃም ቀሰስ ወለደ : አብሮሃም ቀሰስ ከዓ ንምድሪ ሐማሌን ከደ አብኡ ንጌ ወዲ ወለደ ንኖን ንራኤ ፍጹምን ምስ ወለደ መኃታ ጠፍኡ : ራኤ ፍጹም ዝፈረደምን ዝሐክዎም ዓድን ዝበልኡ አብዚ መደሐፍ እዚ አብ ምዕራፍ ስርኤ :: ዝገኘኡዎ ዘመናት ዘርኢ መራ ተክለ ሃይማኖት : እዘም ደቂ መራ ተክለ ሃይማኖት ቤት ዛጌ ዝፈረደምም ደቆምን ደቂ ደቆምን ዝገኘኡዎ ዘመናትን መዋዕልን ሽምምን ክብዚ ንታሕቲ ንመልክት ::

መራ ተክለ ሃይማኖት ሰቡ ፲፫ ዓመት ምስ ገዝኡ ናብ ወዳ ናብ ጠጣው ደም ዓራቲ ሐሰፊት ሐፀይ ጠጣው ደም ህፃ ዓመት ምስ ገዝኡ ናብ ነው ናብ ሐፀይ ግርማ ሥዳም ከዓ ህፃ ዓመት ምስ ገዝኡ ናብ ወዳ ናብ ሐፀይ ደም ሕረን ክርስቶስ ዓራቲ ሐሰፊት ሐፀይ ደም ሕረን ክርስቶስ ከዓ ህፃ ዓመት ምስ ገዝኡ ዓራቲ ናብ ቀዳማይ ሐርብይ ናብ ነውቡኡ ናብኡ ሐሰፊት ::

ሐፀይ ሐርብይ ከዓ ህፃ ዓመት ምስ ገዝኡ ናብ ወዳ ኖን ሥዳም ናብ ሐፀይ ላሊበላ ወዲ ነውቡኡ ናብኡ ሐሰፊት : ሐፀይ ላሊበላ ከዓ ህፃ ዓመት ምስ ገዝኡ ናብ ወዳ ናብ ሐፀይ ነኡነቶ ለአብ ሐሰፊት : ሐፀይ ነኡነቶ ለአብ ከዓ ህፃ ዓመት ገዝኡ እኖ ንወዳ ነውቡኡ ንወዳ ላሊበላ ንሐፀይ ይተብረክ ዓራቲ አውራሳ : ሐፀይ ይተብረክ ከዓ ፲፯ ዓመት ምስ ገዝኡ ናብ ወዳ ናብ ዳግማዊ መራራ ገብረ ማርያም ሐሰፊት ::

ዳግማዊ መራራ ገብረ ማርያም ፲፭ ዓመት ገዝኡ : ከብኡ ከዓ ዓራቲ ንነው ንዳግማዊ ሐርብይ አውራሳ : ሐፀይ ሐርብይ ከዓ ፲ ዓመት ምስ ገዝኡ ብሽልን ፪፻፶፫

ዓ-ም ናይ ልክታ መንግሥቲ መደምደምታ ነን ። መንግሥቲ ናብ ይኩኖ አምላክ ናብ ቤት ቀዳማዊ ምኒልክ ዝውሉዩ ዓልቶም ክብ አክሱም ዝኾኑ ብዘበን ጉዳት ክብቲ ንጉሥ አንበሳ ውይም ዝወረደ ፣ ጅ ትውልዲ ብድሕረዚ እዩ ፣ ናብ ይኩኖ አምላክ ድሕሪ ኾሎቲ ዓ-ም ዝአክል ናይ ልክታ መንግሥቲ ወዳቕብ ናብቲ ናይ ጥንቲ ናብ ይኩኖ አምላክ ተመልሰ ፣ ክብ ኾሕን ጸጃጃ ዓ-ም ጅማሩ ክብ ቤት ምኒልክ ዝውሉዩ ዘርኢ ከዩቋረፀ ስጋብ ሐፀይ ንብላ ድንግል ጸጃ ነገሥታት ስጋብ ኾሕን ጸጃጃ ዓ-ም ከዩቋ ረዑ መንግሥቶም ቀዳ አቢሎም ነገሱ ።

ድሕሪ ፅግርግር ግራጃ ክዓ አንደገና ድሕሪ ብዘተን ተጋድሎ ከም ቀደሙ ክብ ንብላ ድንግል ዝውሉዩ ሐደ ክኖሉ እብ ጐንደር ደቆም ደቂ ደቆም ከዩቋረፀ ስጋብ ሐፀይ ተክለ ገድርጊብ ተፍጻሚ ተመንግሥት እብ ጐንደር ብኾሕን ጸጃጃ ዓ-ም ነብረ ፣ ፍቕ ደምን ዘመነ መንግሥቶምን ዝገልጽ እብ መጽሐፍ ታሪክ ኢትዮጵያ ገጽ ፳፭ ፳፫ ርኩ። አቲ ክብ ንብላ ድንግል ዝተኾናል ቤቱ ያፅቆብ አብዚ ሕጂ ዘሎ እብ እዳስ አብባ እዩ ።

ም ፅ ራ ፍ ፲፪ ።

ሐ ማ ሌ ን አ ተ ባ ህ ለ ሉ ም ክ ን ያ ሆ ቲ

ደቂ እስራኤል ፈለማ እብዚ ህገር እዚ ምስ አተወ እብዚ ሕጂ ምድሪ እስላም ክይኑ ዘሎ ብረኻ መታሕት ገላ ሕይዮት እዓን ይቐመጡ ነብሩ ሓደ ምፅልቲ ክብኡቶም ናብ መርር ከትሪ ክኾንኑ ምስ ወረሩ ስብረት ብዘበም ሓተትቶም፣ እዚ መኻን እዚ አንታይ ሽሙ ደልምም ንካቶም ክዓ ሐማት ሕሽን ደልምም ባዚ ምኽንያት እዚ ሐማት ሓሰን ባህ ላት ሐማሌን ተባህላ ዝብሉ ዓዲ ውዒል በአመት ዘፅልሉ አለዉ። ዝዘኾኑት ታሪክ መርመር ቲ ግና አይፍሉ ሐማን ሌምን ዝበሃሉ ስብአይን ስብይተን ነብሩ። እቲ ወደም ከዓ ዓቢይ ስብ ክነቲ ደሕር ድማ ሐማሌን ተባህሎ እብኡ ሐማ አዲሱ ሌም ተብሃል ስለ ዝነበረት ከምዚ ኢሉ እዩ ሐማሌን አተባህላ ኢሉም ዩዝንተዉልና ፣ ገላ ኾን ህም ወሌም ክብ ሌምን ክብ ክምን ዝውሉዩ እዮም ፣ እቶም ቀዳማት ዝነበሩ ብዘመን ናምናድ ዝብሉ አለዉ። እቶም ቀደሚኦም ዝነበሩ ዲናን ፋናን ይዘሃሉ። ዝውሉም ብወርቅን ብብሩርን ይህ ርሑ ነብሩ ፣ ደሕር ግና እቶም ምስባደሖ ንግሕቶም አብታትና ደቂ ኢትዮጵያ ባዓል ባለውን ከለውን አጥፍኦም ፣ ክብኡ ከምዚ ተባህላ ወዶ እዛ ዓለም ከንቶ ንዲናን ፋናን እኳ ዘይኩንቶም ተባህላ ።

ብድሕሪኡ ዘርኢ ስብ ኖባ ባለው ንካቶም ዝፈረደምም ንብምድራ ክዳኖማ መሊኡም አለዉ። ዘርኢ ዲናን ፋናን ክብዚ ምድርዚ ጠፊኡም ፣ ነገር ግና አብ ምድሪ ባረንቲ ከምኡ ብሸንኻ ምፅራብ ምድሪ ሱዳን አለዉ ገላ ከዓ ብሸንኻ ደብብ ኢትዮጵያ መንገዲ ፣ ወርኒ ብገሸጋብ ዝርከብ ምድሪ ሕጅም አለዉ። ብድሕሪ ነዊሕ ጊዜ ከዓ ደቂ ያፅቆብ ምስ ቀዳማዊ ምኒልክ ፲፪ አጥቀት ዝውሉዩም ባብኻፍሎም ምስቶም ቀደሚኦም ዝነበሩ አብታትና ደቂ ኢትዮጵያ ብምውላድ ተሓዊሾም ሐሐደ ሽም በሐደ ንጉሥ ተጠርጊኖም ኢትዮጵያ ይብሃሉ ።

ም ም ዳ አ መ ድ ኒ ና ብ ዚ ም ድ ሪ ሐ ማ ሌ ን

ም ፅ ራ ፍ ፲፫ ።

አብዚ ምድሪዚ ፍልም ዝአተወ ወዲ ንሉቕ መሮኒ ይባሃል ነብረ ንሱ ቀደሚ አብዚ ምድሪ ምምጽኡ አብ ደብረ እንዳ ሥላሴ ፃዕዳ እምባ ነብረ ፣ ክብኡ መጸኢ እብ ገሽ ናኾም ተቐመጠ። ሽሁ እዚ ምድሪ እዚ ዱር ፀሊም ጠላ ነብረ አም መሮኒ ከዓ ዓዲ ክገ ብር አብኡ ሐረፍ ፣ አብኡ ክይኑ ንመርዘ ንኹሉ መተሕት ይገዝል ነብረ ፣ ንሱ ከዓ ያፔ ወዲ ወልደ ንማሉቕኒ ንሉቕኒ ንማሉቕኒ ፣ ሠልስተኡቶም ምስ ዓብደ ማሉቕ ክብ አገዳዊ ትፈልዩ ንምድሪ እክለ ንዛይ አተወ ፣ ፋሉቕ ከዓ አብ ዓመጸ እትዩ ተቐመጠ እቲ ፎይ ጎምም ጫሉቕ ግና ምስቡኡ ትረፈ ፣ ፋሉቕ አብ ዓመጸ እትዩ ንኸንቲብ ደም ባዘን ወልደ ፣ ከንቲብ ደም ባዘን ንጅ ወዲ ወልደ ንዛኖድኒ ንወረደ ምሕረትኒ ንተኾ ሥተ ብርሃኒ ንኸም ረጽምኒ ንኸም ረጥብኒ ንዚ ደልኒ ፣ ቢ ደል ግን ሐድኒ ያብሉን፣ ክብዘም ኾሩኻት አስቀተ ዛኖይ ንደቀ ተኾምኒ ንቤተ አብደን ዝፈረዮ እዩ ፣ ተኾሥተ ብርሃን ከዓ ንዓዲ ንአምን ዝፈረዮ እዩ ፣ ሽም ረጽም ከዓ ንዓዲ አክሎምኒ ንደቂ ዘርኡን ዝፈረዮ እዩ ፣ ሽም ረጥብ ከዓ ፈራይ ክሎም ንደቂ ተዓውቀ እዩ ።

ጫሉቕ ከዓ ዝርከበም ንሱ ዝፈረዮም አብ ገሽፍኾም አለዉ ፣ ክብኡቶም ዝውሉዩ ከዓ ብብዘውም ንጣር ንጣር አብ ሠራዩን አብ እክለ ንዛይን አብ ክልኑ ዓድን አይሰኡን እዮም ። መሮኒ ፍልም ናብዚ ቀደሚ ምምጽኡ አብ ዓዳ ደምቢ ያ ዓደም ስራ ምስ አቡኡ ንሉቕ ነብረ ፣ ደሕር ግን አብ ብረኻ ብኒ ዓመር ይቐመጥ ነብረ ፣ አብታት ከዓ ክምዚሎም እዮም ዝውሉዩ ፣ ንሉቕ ወዲ ስና ወዲ ዳግማይ ማኅናብ ዳግማይ ማኅናብ ወዲ ንጣ ጉማ ወዲ ስናሕ ፣ ስናሕ ወዲ ሽም ሽማ ፣ ሽም ሽማ ወዲ ማኅናብ ቀዳማይ እዩ ፣ እዚ ማኅ ናብ እዚ ስደ እዓን ዜተ ስቡ እዚ ቡ ክብ ደምብዩ ክብ ዓዳ ንምድሪ መታሕት አትዩ ስጋብ ክሰላ ምስ ደቁ ከብሉል ፣ ደቁ ከዓ ርስቲ ክደሐኩ ብዘካን አምን ነብሩ ፣ ክብዚ ማኅ ክዚ ከዓ ንላዕሊ ዘሎ ወልዶ ስጋብ ስኣል ወልዶ ፣ ቁስ ስጋብ ቀዳማይ ማኅናብ ዓቢ ወዲ ያፅቆብ ዘለዉ መጸኢፍቲ እስራኤል ንኸሎም ብብሕደ ይቐርሱም እዩ ፣ ገላ ከዓ እደ ፋል አብታት መሮኒ ከምዚ እዮም ይብሉ ።

መሮኒ ወዲ ንጣ ፣ ንጣ ወዲ ንሉቕ ፣ ንሉቕ ወዲ ብሩኽ ወዲ ሽማ ንጉሥ ፣ ሽማ ንጉሥ ወዲ ደም ባዘን ፣ ደም ባዘን ወዲ ቆርባት ፣ ቆርባት ወዲ ሃማ ፣ ሃማ ወዲ ቀዳማይ ንሉቕ ፣ ንሉቕ ወዲ አፈ ወርቅ ፣ አፈ ወርቅ ወዲ ስኣል ፣ ስኣል ወዲ ወልደ ቁስ ፣ ወልደ ቁስ ወዲ ማኅናብ ዳግማይ ፣ ዳግማይ ማኅናብ ወዲ ደም ሽማ ፣ ደም ሽማ ወዲ ማኅናብ ቀዳማይ ፣ ማኅናብ ቀዳማይ ወዲ ያፅቆብ ፣ ከምዚ ገይሮም አብታት መሮኒ ይቐርሱም ፣ መሮኒ ወዲ ሽማ ስር ፣ ሽማ ስር ወዲ ደም ባይ ፣ ደም ባይ ወዲ ያፅቆብ ዳግማይ ፣ ያፅቆብ ዳግማይ ወዲ ሠመረጨን ፣ ሠመረጨን ወዲ ማኅናብ ክብ ደም ባይ ገመጸ ደም ባይ እዩ ይብሉ ።

ደቂቅ ልብ ቀጭን

ከምዚ እዩ እቲ ሐደ ጅራተ ቀጭን ምስቲ ክልልይ ተወ. እንገስ ጅር ከዕድፍም ባቲ ዓራቲ እባታቶም ተስፋ ቆይመም ክብ ለስታ ንምድሪ ወራዳ ለትዮም፡ ናብኡ ፈታው ክብታቶም ክብ ቅድም እመን ጌላ ናይ ሐፀይ ይተባረክ ክብ ዓሊት ባለው ገወላዳ ደጊዮት ድፀብል ገዘሃሉ ገዘላ ሽሎ መረብ ምላሽ ኣብ ተሽላ ወራዳ ሃቡ፡ ንሶም ከዓ ድግዝምኣቶም ክብ ሐፀይ ለሊብላ ኣብ ሐፀይ ይተባረክ እዮም እተቐበልዎ፡ ክብኡ ጅራተ ቀጭንን እምበላ ጅርን ምስ ደግዮት ድፀብል፡ ቁሩብ እዋን ምስ ተቐመጡ ብኸልን ዪጅዩ ዓ-ም ጅራተ ቀጭን ክብ ነወ. ተፈልዮ ኣብ ትግራይ ክይኑ፡ ሐንቲ፡ ሰብይቲ፡ ክብ ነገደ ዮሐንስ ለትውልድ ዮሐንዩ ንፀ ወዲ ወልደ፡ ስይ እገላ ደንብስ፡ ጃይ እገላ ሐዊን፡ ሮይ እገላ ሐመስ፡ ፀይ ነባ ወረደ ምስረት ነዚእም ወለደ።

ክብኡም ዘርኡ ወረደ ምስረት ገደረዮም እብ ዓጋመ አለወ፡ ምስእኡም ቀድሞ አብኡ ገዘብሩ ክብ ነገደ ዮሐንስ ገወላዳ ምስእም ተሐውሽም ብሐደ ሽም ደቂ ወረደ ምስረት ይብሃሉ አለወ፡ ከም ዘለወ ዓጋመ ክብኡ እዮም ገዘሃል፡ ደቂ ወረደ ምስረት ሐንክ ስምይት ስመን ይባሃሉ ፤ አኅዋት ነበሩ፡ ዘርኡ ስመ አብ ዓጋመ አለወ. እኒ አይብ ቆርቢ ገዘሃሉ አኅዋት እዮም፡ ስምይትን ሐንክን ግና ክብ አስቀዳም ተፈልዮም ፋሕ እሎም አብዚ ምድሪ ሐጭኢን አለወ፡ ገላኡም አብ ትምዘኡ ሐይሎ ዓድታት አለወ፡ እዚኡም ከዓ ክብ ወረደ ምስረት እዮም፡ ክብኡም ከዓ ገዘተፈልዮ አኅዋቶም አብ ድራፅ አለወ፡ ከምኡ ክዓ እዞም ላምዛን ዓዲ ደጊዮት እብካርን አኅዋቶም እዮም፡ እገላ ሐዊን ከዓ ገዘርከም አብቲ ብሽመ- ገደዋፅ ዘሎ ዓዲ አለወ።

አኅዋቶም ክዓ ሐክሊደም እብ ክሉ አርተራ አለወ፡ እገላ ሐመስ ከዓ አብታ እት ወልደላ ክይኑ አብ እገላ ስጋብ ሐይሎ ትውልዲ ምስ ሰደሑ፡ ብዘመን ሐፀይ ዘርኡ ያፅቆብ አብ ክሉ ምድሪ ሐፀሽ ሐሐሊፋ ገላ ናብ ጣዖት ገላ ናብ ዘር ገላ ናብ ገዘል ዮም ልኹ ነበሩ፡ ብዚ አዋን እዚ ንጉሥ ሰፊሎም አኅዋት ነቲ ጣዖትን አኅዋትን ነብረት አራዋት አኅዋት ልብ ብዘኅ ስተ ክርስቲያን አኅዋት ልብ ይግደሙ ነበሩ፡ ነቶም ገላውኡም ከዓ ብዘኅ ህያብ አኅዋት ቢዱ ነዚ ከምዚ ዘአመሰሰ አምልኪታት አኅዋት አሎም ናብ ክሉ ህገር ይኖገውም ነበሩ።

ንሶም ከዓ ክብ ሽዋ ናብዚ ሕጂ ደብረ ማርያም ገዘሃል ዘሎ ብፅ ሽሕን ፀገፀ ዓ-ም መጸኢም ብዚ እዋንዚ አብ እገላ ሐመስ ብርቱፅ ነባር አራዋት ገዘል ከመ ሐሱም ጌሩ ይቆደዎም ነባር፡ ክብቶም ጌለወ. ሐፀይ ዘርኡ ያፅቆብ ሐደ አግን ገዘሃል ብርቱፅ ነፍጠኛ ነባረሞ ንሱ ከዓ ነዚ አራዋት ቀተሎ በዓልቲ ዓድ ንፋስ ገል መረፅ ክብኡቶም

አብኩደ ወይከዓ አብኩደት ገዘማ ንዓላ ዮሐንዩ ተቐመጠ ክብኡ ከዓ ፀ ወዲ ወለደ ሽዋም ክዓ ከምዚ እዩ። ስይ ንጉራፅ ገደረዮ ተዋሕሶ ይለሃል — ፀይ ነውልፅ ደሩ ገደረዮ መርጺ ይበሃል — ፀይ ንኩር ባርያ ገደረዮ ስለብ ይበሃል — ፀይ ንዓራቶ ገደረዮ ይሕሽ ናይገገ ይለሃል።

ነዚኡም ፀ ወልደ አግነ ባዚ ከምዚ ብሰባይቲ መረት ሐንን ተረውተን ስለዚ እዚኡ ቶም ባቲ ናይ ጥንት ወለደኡም እገላ ሐመስ ክብ ጅራተ ቀጭን ክብ ሐፀይ ይተባረክ ክብ ነገደ ዪጅ ላስታ ክብ መራ ተክላ ሃይማኖት ዚውለድ ንምዃኖም ክብ ብዙኅ ዘን ታታት መጻሕፍትን ክብ ዓብይትን ይገገር፡ ቤሐዓረኡ ናይዚ ወለደ እዚ ዘንጉኡ ዘጽግላ አብ መጽሐፍ ልማድ እብው ክተርእዮም ትኸሉ ኡኹም።

እዮም አብቲ ምድሪ ገዘብሩ ይባራ ገዘሃሉ ነታ ንሎም ምስ እእተወ አግነ አብ ምጋር ዛብዩ ገዘሃል እለባ፡ መረት ክሊዓውታ ሐዶት እዋን ምስ ደንኡ ናብ ግይ ዓሳብ ተቐመጥ ኢሎም ይባራ ወረደ ሀብም፡ እታ መኻን ስጋብ ሎማ ናልጥቲ እያ ማይ ግሳስ ወይ ክዓ ግይ እድገ ትብሃል።

ንሶቶም ግና መታን ዓሳ ክትቀትሎም ኢሎም ብጉርሐም እዮም፡ እንተኸን ግና ንሳ እታ ሰባይቲ ነታ ገዘርገጦም ጉርሐ ቶሎ ኢላ ፈለግታ ንክድ አብ ክልኡ መኻን ንልቀቆ እዚ ምድሪዚ ዓሳዊ እዩ ኢላ መኸረቶ።

ንሱ ከዓ ደይት አትብሃል ክልዚ ነዘረቶ እም ንኺደ ደይከሪ ደይት አሎም ደይከሪ ክልበም ተበገሱ፡ ንሳ ከዓ መረሐቶም ናብ ሐንቲ ጠሊ ዘለዋ ማይ ሽም ገዘሃል ስፍራ እትዮም ገላ ሐይቶ እዋን ናብኡ አፅርፍ እብሎም ፀጊሎም ክዓ ናብታ ቀቋኡ ዘላ ሽረን ወግኡም ምሽት ሐዊ አንዲድ አላ አብታ ያር አቲ ባርያ እዩ ዝኸውን ኢሎም ተዛረብኩ ሃሃሉ አንሃትላ ሐዊ ትነድድ አላ አብታ ያር አቲ ባርያ እዩ ዝኸውን ኢሎም ተዛረብኩ እም እታ ብታ ስጋፅ ለይቲ ሎማ ኩር ባርያ ተብሃል።

ብዚ ምኻንደት እዚ ትጽዋፅ አላ፡ ናብኡ ከይኑ አግነ ነዘም ፀተ ወዲ ምስ ወለደ አብኡ ሞተ፡ ተዋሕሶ ተክላ ዮሐንስ ደቂ ተክላ ዮሐንስ ንጉራፅን ዓዲ ጎጦልጎልን ገደረዮ እዩ።

መርጺ ነውልፅ ደሩን ንእምፀርን ንደንግልን ገዩ ዓዲ ገደረዮ እዩ፡ አብኡም ግና መርጺ ሽሎ ብሽም ወዲ ደቂ አድመቆም እናተበሁ ይጽውፁ አለወ። ዓራቶ ከዓ ደቂ ዮሐንስ ናይገገ ክልወ. ቡተ ባትኡ ወይ ከዓ ባቲ ክልልይ ሽመ ደቂ ጋሕር ይብሃሉ።

ስለብ አብ ኩር ባርያ ንሱ ገዩት ወለደ ንተሃረገዘግን ንኃይላገዘግን ንመሐረገዘግን ወለደ፡ እቲ ሃልልዮም መሐረገገ ንገብሪት ወለደ ሕጂ ብሐደ ሽም ኩር ባርያ ደቂ ገብሪቲ ተብሃሎም ይጽውፁ አለወ።

ዓምደዮረን ናብ አተሽም ወዲ ሕዝባዊ ተላትያ ንተስፋዶሮን ንሓደ ምስ ወለደት ገራዶ ንሓርያሕ ወለደ ሐርጎላዬ ንገብርሂት ወለደ ገብርሂት ንፍብሃ ወለደ ፍብሃ ድማ ሞተት ፡ አተሽም ከዓ ቅድሚኒ ዓዲ ቆንገ ምእትው አብ ስብጣ ክይኑ ንብሕር ምስ አላ ንገብጣርያም ወለደ ፡

ተወ አብ ዓዲ ቆንገ አትዩ ብፍቓድ አብ ናፍር ቤተ ክስያን እንደ ሚካኤል ሠርሐ ሽመት ከንቲባ ሐንቲ ከዓ ናብሕ ሐላረት ።

ገብሩ ሐው ባሕር ነፃተ ወለደ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንክፍለ ማርያም — ፅንሥል ዓዲዮስ — ፅንሥል

ገብርኣም ዓደቂ ዓርባን ዓዲ ገብሩን ዓዲ ያቸሊን ገብሃሉ አብ ሠራዩ አለው አላቶ ዶም ከዓ ክብዚአም ዝኾሩ አብ ሽራ ዓዲ ደጊያት አብርሃ ወለደ ሥርኤል፤ ከምኡ ከዓ አብ ሐሐይሌ ትግራይ ዘርሒ ገብሩ አለው ።

ዘርሒ ሥሕልደዮን አቲ ፎይ ወደ አድመክ ንሱ ዝፈረዮም አዝዮም ብዙሐት እዮም ሥሕልደዮን ንሩስ ብሌን ስገደ ንሓደ ወለደ ፍብ ሐሌን ስገደ ከዓ ንብገሕደዮን ዳቸር ወለደ ባገሕደዮን ዳቸር ከዓ ነፃተ አወዳት ወለደ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ዳዲ

ፎንተስፋ መዋኢን — ፅንክርስቶስ መዋኢን ነዚአም ፅንክም ወለደ ክብዘም ፅተ መርቆርየስ ዝፈረዮም አዚዮም ሓደጉ እዮም ገለአም ዓዲ ሽለሙን መራገዝ ገለአም ከዓ ናብ ትግራይ አለው-ምም ።

ደቂ አሳለ ዳዲ ከዓ ዝርከባም ድርኩን እዮምን አለው ። ዘርሒ ተስፋ መዋኢ ከዓ አዝዮም ብዙሐት እዮም ።

ንሱ ተስፋ መዋኢ ንገብሩ ሠራቀ ብርሃን ወለደ ገብሩ ሠራቀ ብርሃን ከዓ ንዓግግግግ ተስፋ ዳግግግግ ተስፋ ከዓ ሽመት ሓዙ አብዛ ሕጂ ቤት ንገሥተ ተባሂላ ትቀዋስ ዘላ አብ ጉሕጻሕ አብላ ከይኑ ደገዝላ ነባር ንሱ ዝፈረዮም ከዓ ደቂ ፅተ እዮም ። ፅንሥል ዳዲ ፅንሥል ዳዲ ። ከምዚ አሉም ደቂ ዳግግግግግ ተስፋ ይባሃሉ ።

ክብዚአም ታዲዮስ ንቴድሮስ ስብራን ንከሎምን ንደቡ ወለደ ቴድሮስ ስብራ ድማ ንማዕቀባገጊ ወለደ ማዕቀባገጊ ክዓ ንፎተ ወለደ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ከምዚሎም ፎተ ደቂ ማዕቀባገጊ ይባሃሉ ክብዚአም ድማ ፈላላ ዝፈረዮም ዝርከ ወለደ ክብዚአም አቲ ሐደ ዘርሒ ሠናይ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ሰም ዓደ አስቡርን ንዓዲ ተካሎን ንክልተኡ ዓዲ ዝፈረዩ እዩ ፀብተይ ድማ ንፎተ ወለደ ሽማዶም ድማ ከምዚ ዝክስብ አዩ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ወለደ — ፅንሥል ማርያም አድክመ ። ከምዚ አሉም ፅተ ደቂ ፀብተይ ይባሃሉ ክብዚአም ዘመይ ዝፈረዮም ዝርከባም አም ዝሙሉዳ ሐሐልደም አብ ምድሪ ቆላ አደባላኡን እዮም ከምኡ ድማ አስቀዶም

አብ ዓልኽ አለው ዘርሒ አስቡርምን ዓገባን ፎተአም አላቀተ ዝፈረደም ተሐዋውኾም አብ መራገዝን አብ ማይ ዳዕዳን አለው ። ሥብሐት ዝፈረዮም ከምዚ ዝክስብ ንገልደ አሎና ሥብሐት ንፎተ ወለደ ሽቀም ድማ ።

አብ ደብረ ሣህልን አብ ክልኦቲን እዮም አቲ ፅንሥል ሽመ ወለደ ዝፈረዮም ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ቢትን ንተኸሊትን ንአብሕትን ወለደ ። ከምዚሎም ደቂ ሥብሐት ይባሃሉ ዘርሒ ፎተአም ደቂ ሥብሐት ዝፈረደም ድማ ክብዚአም ፅተ ደቂ ዘድንግል ክፍለት ንሀዝቀዩስ ወለደ ሀዝቀዩስ ንገራደ ወለደ አፋ ዓዲ ሣምራ ቆላ ሠራ እኒ ዓዲ ባር እኒ ሐዳሽ ዓዲ እኒ ዓዲ ሊባን እኒ ዓዲ ፀር

ገራዶ ንሓርያሕ ወለደ ሐርጎላዬ ንገብርሂት ወለደ ገብርሂት ንፍብሃ ወለደ ፍብሃ ድማ ሞተት ፡ አተሽም ከዓ ቅድሚኒ ዓዲ ቆንገ ምእትው አብ ስብጣ ክይኑ ንብሕር ምስ አላ ንገብጣርያም ወለደ ፡

ፅንቢት ሐው ክፍለት ወዲ ዘድንግል ንብኽሩ ወለደ ቦኽሩ ንፍብሃን ንድምዳን ወለደ ክብዚአም ፍብሃን ንእያጨም ወለደ እያጨም ንተማኑ ወለደ ተማኑ ንብሕረ ነጋሣ ንብሕረ ሥላሴ ወለደ ።

ደቂ አብሕትን አብሕትን ንተስፋፋጊዮርጊስ ወለደ ተስፋፋጊዮርጊስ ንተኸሊ ወለደ ተኸሊ ንክምላይ ወለደ ዘምላይ ንወልዱ ወለደ ።

ከምዚሎም እዚአቶም ዝፈረደምም ብሐደ ሽም ደቂ ሽም ወልደ ይባሃሉ ። አቲ ፎይ ወዲ ፀብተይ ዳግግግግግ አድክመ ሽመት ደቂ ተስፋ አብሕ ነባረት ንሱ ድማ ንፎተ ወለደ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ከምዚሎም ፎተ ደቂ ዳግግግግግግ አድክመ ተባሂሎም ይሉውሱ ክብዚአም አቲ ሐደ ቦኽሪ ቤት አመሐ ዘርሒ ብቴኾም እዮም ሐድጊ ዮብሎን አቲ ክልኦይ ሐው ዘናድዮስ ናብ ስጃርጊ ናብ ዓዲ ንፋስን ናብ ዓዲ ንእምንጊ ዘርሒ አለው ።

ዘርሒ አቲ ፎይ ሐምም ባስረ ነጋሣ ኃይለሌብ ድማ ነፃተ ወለደ ሽመም ድማ ከምዚ ዝክስብ ንሰግዶም አሎና ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ከምዚሎም ፅተ ደቂ ኃይለሌብ ዝፈረደምም አብ ማእከል ዓረብ አለው ከምኡ ድማ ክብዚአም ዝመዶ አብ ክልኦ ዘርሒ ኃይለሌብ አደባላኡን እዮም ።

ም ፅ ራ ፍ ፡ ፲፮ ። ዘርሒ ዓቓቕን ሐዋ ታዲዮስ ።

እዚ ዓቓቕን ዚ ዓፈት አብሕ ናብሕ ሐላፍ ብዘክእ እዋን ደገዝላ ንባረ ንሱ ዓቓቕን ንገብርሂት ወለደ ገብርሂት ወለደ ገብርሂት ወለደ ንሥብሐትን ንዘርሒ ሠናይን ንደቡ

ከምዚሎም ፎተ ወለደ ክብዚአም አቲ ሐደ ዘርሒ ሠናይ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ሰም ዓደ አስቡርን ንዓዲ ተካሎን ንክልተኡ ዓዲ ዝፈረዩ እዩ ፀብተይ ድማ ንፎተ ወለደ ሽማዶም ድማ ከምዚ ዝክስብ አዩ ። ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ወለደ — ፅንሥል ማርያም አድክመ ። ከምዚ አሉም ፅተ ደቂ ፀብተይ ይባሃሉ ክብዚአም ዘመይ ዝፈረዮም ዝርከባም አም ዝሙሉዳ ሐሐልደም አብ ምድሪ ቆላ አደባላኡን እዮም ከምኡ ድማ አስቀዶም

አብ ዓልኽ አለው ዘርሒ አስቡርምን ዓገባን ፎተአም አላቀተ ዝፈረደም ተሐዋውኾም አብ መራገዝን አብ ማይ ዳዕዳን አለው ። ሥብሐት ዝፈረዮም ከምዚ ዝክስብ ንገልደ አሎና ሥብሐት ንፎተ ወለደ ሽቀም ድማ ።

አብ ደብረ ሣህልን አብ ክልኦቲን እዮም አቲ ፅንሥል ሽመ ወለደ ዝፈረዮም ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም — ፅንሥል ማርያም

ቢትን ንተኸሊትን ንአብሕትን ወለደ ። ከምዚሎም ደቂ ሥብሐት ይባሃሉ ዘርሒ ፎተአም ደቂ ሥብሐት ዝፈረደም ድማ ክብዚአም ፅተ ደቂ ዘድንግል ክፍለት ንሀዝቀዩስ ወለደ ሀዝቀዩስ ንገራደ ወለደ አፋ ዓዲ ሣምራ ቆላ ሠራ እኒ ዓዲ ባር እኒ ሐዳሽ ዓዲ እኒ ዓዲ ሊባን እኒ ዓዲ ፀር

አኒ ዓዲ አጣል አኒ ዓዲ ፍንገሪ ገለ ድማ አብ ማይ አፋልስ ከምዚሉም አብ ሙሉኡ ደምበለስ አለው ከብዚአም ዝወጽኡ አስቀዳም ድማ አብ ማይ ጸዕዳ ምድሪ ፈላሲ ዓዲ ፍንገሪ ዓዲ ጣልን ዝበሃል አለው። ከምኡ ድማ ከብ ማይ ልኩም ዝወጹ አስቀዳም ኃይሊን ማይ ጸዕዳ ያዕይ ተኸልን ዳምባ ማይ ጸዕዳን ሐሐሊፎም ድማ አብ ካልእ ዓዲ ታታ አይስኣኡን እዮም።

ዘርኡ አካሎም ድማ ክምዚዩ።

እዚ አካሎምዚ ሐው ቱድሮስ ስባራ ወዲ ታዳምን ንሱ ዝፈረዮም ክንድቲ ዘኣ ከል ብዝሊ ዮሳሎምን ዝርከቡም አብ ዛሬዲኦሎም ሐሐሊፎም አለው። ከምዚሉ ዘርኡ ተከፋ መዋኢ ሰዚ ከምዚ ንዓጹ አሎና።

ወለዶ በስረ ነጋሚ ኃይሊአብ።

በስረ ነጋሚ ኃይሊአብ ወዲ ዳግማዊ አድክመ እዩ ዳግማዊ አድክመ ወዲ ወብቲይ እዩ ወብቲይ ወዲ ማዕቀብዝጊ እዩ

ማዕቀብዝጊ ወዲ ቱድሮስ ስባራ እዩ

ቱድሮስ ስባራ ወዲ ታዳምን እዩ

ታዳምን ወዲ ዳግማዊ ተከፋ እዩ

ዳግማዊ ተከፋ ወዲ ገብሩ ሠረቀ ብርሃን እዩ

ገብሩ ሠረቀ ብርሃን ወዲ ቀዳማይ ተከፋ መዋኢ እዩ

ቀዳማይ ተከፋ መዋኢ ወዲ ዩግኤዕዮን ዳኸር እዩ

ዩግኤዕዮን ዳኸር ወዲ ሩስ ብሌን ስዳይ እዩ

ሩስ ብሌን ስዳይ ወዲ ሥላሴ ጽዮን እዩ

ሥላሴ ጽዮን ወዲ አድክመ ቀዳማይ እዩ

አድክመ ቀዳማይ ወዲ አካለ ጽዮን እዩ

አካለ ጽዮን ወዲ አስተናገድ እዩ

አስተናገድ ወዲ ሰብ ከም ዓንቀ እዩ

ሰብ ከም ዓንቀ ወዲ አልፎ ደም እዩ

አልፎ ደም ወዲ ስርቢ ደም እዩ

ስርቢ ደም ወዲ ጅር ገደላ እዩ (ዘር ገደላ)

ጅር ገደላ ወዲ አንበሳ ጅር እዩ (ያንበሳ ዘር)

አንበሳ ጅር ወዲ ዳግማዊ ሙራሪ ገብረማርያም እዩ

ዳግማዊ ሙራሪ ገብረማርያም ወዲ ሐዕይ ይተብረክ እዩ

ሐዕይ ይተብረክ ወዲ ሐፀይ ላሊበላ እዩ

ሐፀይ ላሊበላ ወዲ ሐፀይ ሄን ሥዩም እዩ

ሐፀይ ሄን ሥዩም ወዲ ሐፀይ ጠጣው ደም እዩ ሐፀይ ጠጣው ደም ወዲ ሐፀይ መራ ተክለሃይማኖት እዩ

እዚ ሐፀይ መራ ተክለሃይማኖትዚ ከብኡ ንላዕሊ ዘሎ ትውልዱ በጋዕ ይተረጎም ወዲ ዳግማት ንጉሥ አስራኤል ህፃን ደም ይቆድርም አብ ናይ ጥንቲ ብሪና አብ አውራጃ ላቡታ ቡግና ዝበሃል ዓዲ አብኡ ዝርከብ ታሪክ መክቀላ ክብራ አንባቢ ቆይገልጽ እዩ። ስዘይቲ መራ ተክለሃይማኖት እዳኡ ንጠጣው ደም።

መስባ ወርቅ እያ መስባ ወርቅ ድማ ንል ሐፀይ ዮል ናኦይ እያ። ሐፀይ ዮል ናኦይ ወዲ ሐፀይ አንገብ ውድም እዩ። ሐፀይ አንገብ ውድም ወዲ ሐፀይ ግደሃን እዩ። ክብኡ ንላዕሊ ዘሎ ትውልዱ በጋዕ ቀዳማይ ምኒልክ አብታዳም ብብሐይ አብ ክብረ ነገሥት ኢትዮጵያን ክምኡ ድማ ትብ ኢትዮጵያ ስዝብ ታሪክ ቀዳይኛም ንዘነገሥም መዋኢልን አኅራላዩ ገሊጹ ይነግር እዩ።

ዩግኤዕዮን ለዚ ድፍሎምን ፍተውን ነዩረ።

ዳግማዊ ተከፋ ልዑል ብዘይን ሐፀይ አዳሱ አድዳም ስንድ ብፅ ሸሕን ጸጸደፅ ዓ-ም አብ ሠራዩ ፍሉጥ ንዘኣ ንበረባቢ ዘዘን እዚ አብ ጎንደር ሐፀይ አ.ያሱ ንአተጌ ወለተሶ ዩን ክምርግዩ ከለዉ ከብ ሐምሌን ንሱ። ተከፋ ልዑል ዓርቢ ርኤሳ እዩ ዝነበረ አብ ባህር ያቆስ ዝበሃል መሃሱሌ ቆመስ ክብኡም ከብ ንጉሥ ዘይፍሉ ብምክርን ብምትሕድዳርን ብሊ ቅንታን ለዚ ድፍሎምን ፍተውን ነዩረ።

እተጌ ወለተሶዮን ድማ ዘርኡን ክብ ሌን አስገደ ንል አዳ ሃብተዩስ እዮን ዝበሃላ ብፅ ሸሕን ጸጸደፅ ዓ-ም ብተክሊል ናይ መርግ ሥነ ሥነጥን ተራዳመ። ተከፋ ልዑልን አብ ባህር ያቆስን ምርኡዮን ገበርንን ሐደግንን ነበሩ። እዚአዳም ኮዓ ዓብይ ሥልጣን ከም ዝነበርም አብ ክብረ ነገሥት ሐፀይ አ.ያሱ አድዳም ስንድ ብገፈሐ ንላዕሊ ምልክት ከምኡውን ብቲ እዋንቲ አብ ወሎ ሄንገራር ዓማዲ ስለ ዝነበረ ብፍርዳ ሐፀይ አ.ያሱ አብ አድዳም ተከፋ ልዑል ንመን ብምክት መጠን ምስ ብጭቲ አብ ኢዳ ይቐ መጠ ነበሩ ስለዚ ናይ ተከፋ ልዑል ሥልጣንን ሞያን ታሪክ ነገሥቲ ከም ዝነበርዝዩ ብዘኹ እዩ ንንተኸን ንሕና አስገርፍ ሰዚ ከምዚ ነጻጽም አሎና።

ምሓዝ ሥልጣን ደቂ በስረ ነጋሚ ኃይሊአብ።

በስረ ነጋሚ ኃይሊአብ በስረ ነጋሚ ተብሃሎም ሸመት አብታዳም ሐ.ጅም ብዘኹ አዋን ድገዝኡ ነበሩ ክብኡም ዓራዳም ናብ ወደም ናብ አዝማች አመሐ ዝርገብ ሐለፈት አዝማች አመሐ ድማ ብዘኹ እዋን አንቀጥቀጡ ድገዝእ ነበረ ከብኡ ድማ አብ ወዲ ሐወ ናብ ወዲ ተከፋ ዝርገብ አብ ልጅ ኤልጌስ ሐለፈት ንሱ ድማ ራኢሳ ተብሃሎ ስለ ዝሕኡ አብ ጎንደር ይቐመጥ ነብረ ብሐፀይ ቱምፍሎስ ዘበን ከብኡ ድማ ናብ ወዲ አብ ፀምሩ ሐለፈት ከብ ፀምሩ ድማ አብ አቶ ገብረመስቀል ዓብይ ሐለፈት እዩ ገብረመስቀል ድማ ሐደ ዓብይ ፍሩሕ ሰብ ነበሩ ብድሕሪ ሞት አንገልጅም ወልደሥላሴ ጠቐሊ

ሎም ሠራዊ ይገዛሉ ነበሩ ስጋዕ ዘበን ደጊያት ስባጋዲስ ነዚ ዘዘንቱ አብ ማርያም ጉንጉ ዳገ-ገዳ ዓጋመ ይገልጽ እዩ።

በቲ አዋንቲ ከምኡ ድማ ከንጉሰ ዘርሕዶን አቶ ተወልደመድህንን ድሕርን ቅድምን ተሾሙ። ከብ ገብረ መስቀል ድማ ናብ ወደም አብ አቶ ገብረዳዲቕ ሐላፊት ከብ ገብረዳዲቕ ድማ አብ ወደም ናብ ደጊያት ንጉሜ ሐላፊት ግና ድሕሪ ሞት አቶ ገብረዳዲቕ አብ ሥልጣን ናይ ዝበን ሠራዊ ተሪፉ ደቂ ተስፋ ጥራይ ከን ድሕሪ ሞት ሐምሌ አቶ ወንድፍራሽ ከብ አገው ንጉሜ ቅድማ ሐፀይ ቱድሮስ ዝነበረ ሽመት ሠራዊ ምስ ደቂ ተስፋ ተቐቢሎም ፅዕመት ዝሓከል ምስገዛኡ አብ ኩናት ዓዲ ገፋብ ምስ ደጊያት ገብረመድህን ከዓትት ምስ ስሕረ ነጋሚ ፍሬ ሠሕርቲ፣ ስሕረ ነጋሚ ወልደሥላሴ ከርባርያ ፅዕኑም ንራሕሲ ወልደንኮኤል ከልግዙ አቶ ወንድፍራሽ አብኡ ተወጊእኦም ሞቱ ከብ ደጊያት ንጉሜ ድማ አብ ራሕሲ ከዳኅማርያም ሐላፊት።

አቶ አስገደም ድማ ሸመት ደምበለስ ሐዘም ብፍቓድ ሐፀይ ዮሐንስ ምስ ጥልያን ክዋግኡ አብ ተስሐጢ በጽሑ ከለው ሞቱ ከብኡም ድማ አብ ወደም አብ ደጊያት መንግስት ሥልጣን ሐላፊት።

ም ፅ ራ ፍ ፡ ፲፱ ፡

ወለደ ዘርሕ. ክርስቶስ መዋኢ. ሐው ተስፋ መዋኢ. ።

ክርስቶስ መዋኢ. ሐው ንተስፋ መዋኢ. ንሱ ንኚ ወዲ ወለደ ። ፅ ዘርሕ. ሠናይ (ፅቕ ቁት ዘሃረጽዮን) — ፅ ሥእል ጽዮን — ቪ ማእከልይ ቤት — ፅ ገብረክርስቶስ የማናይ ፅ ተንሳኤ ክርስቶስ ቁንጽብ — ፅ ገብረክርስቶስ ደጋማይ — ፅ ንዳግማዊ ጳውሎስ ሰገደ። ከምዚሎም ፅ አወዳት ደቂ ክርስቶስ መዋኢ ይበሃሉ እቶም ሽዳሽት አሕዋት ነቲ ንአሸቶይ ሐምሌ ጳውሎስ ሰገደ ዝበሃል በቲ መንገዳትን በቲ እግዚአብሔር ዝሃል ደጋን ቀንኢም ፅ ቲኢም አሕዋት ብሐንሳብ ተማኺሮም አብ ጥቓ ዓዲ በኖ ማይ ምናቕ ተበሃል ሥፍራ ነቲ ሐምሌ ንጳውሎስ ሰገደ አርቢባም ፅ ቲኢም ኤኡዶም ክተኪዶም ቀቲሎም ቀበሮም ።

ጳውሎስ ሰገደ ግና ቅድሚ ምሃቱ ፊት ደቂ ተባቦተዮን ፅ ቲ ደቀ አንስተዮን ወላድ ነበርም ስምም ድማ ከምዚ ዝስዕብ እዩ። ፅ ማመኤል — ፅ አገማኙ ተስፍኤ — ቪ አይን ፅ ያፀቆብ — ፅ ዱርይ ናጋጋ — ፅ ቀዳማይ ተምበሳ ፅ ወ ምብራቅ ፀሐይ — ፅ ወ. ርብዓ ።

ከምዚሎም ፅ ደቂ ጳውሎስ ሰገደ ደበሃሉ ጳውሎስ አቶም አሕዋት ንኡ ምንቅ ተሉ ደም ሐምሌ ከም ደም አቤል ከደናዶም ክንደደናይ ዝሓከል አይቀንዖምን ዘርኡም ድማ ውሕዳት እዮም።

ከብቶም ፅ ደቂ ጳውሎስ ሰገደ ደሕረ ሞት አብኡም ያፀቆብ ቆራይ ሸመት ሐዘ ዝበረ

ድሕረኡ ዓራት ናብ አገማኙ ተስፋኡ ሐላፊት ከብ አገማኙ ተስፋኡ ከዓ ናብ ዱሪይ ናጋጋ ሐላፊት።

ዘርሕ ሠናይ ወዲ ክርስቶስ መዋኢ. ዝረረዮም ዝርከባም አብ ማእደን አብ ደንገው ሞን አለው ንሱም ድማ አንዳ አቶ አንድሐሉ ተብሂሎም ክሳብ ሎሚ ይጽውዑ አለው። ዘርሕ. ገብረክርስቶስ የማናይ ወዲ ክርስቶስ መዋኢ. ዝረረዮም ዓድታት ዓዲ ሕርቀ እኒ ዓዲ ሽም መዓል እኒ ቡህንና እኒ ዓዲ ጉዕብ ከምዚሎም ደቂ ገብረክርስቶስ የማናይ ይብሃሉ።

ዘርሕ. ገብረክርስቶስ ደጋማይ ወዲ ክርስቶስ መዋኢ. ንዳግማዊ በግኢፅዮን ንምሐ ማርያምን ወለደ እም ሐ ማርያም ድማ ንፅተ ወለደ ንቱድሮስን ንዘርሕ ዮሐንስን ወለደ ቱድሮስ ድማ ንአይንን ነስገዶምን ወለደ እዚአም ፅዕኑም አሕዋት ደቂ ቱድሮስ ዝረረ ይምም አብ ድምብር አልባን ንንጉን ሐዲ ሽ ዓድን ዓዲ ሐንሳን አብ ማይ ጸዕዳን አላውዚ ዘርሕ ዮሐንስ ዝረረዮም ፅ ቲ ደቂ ዘርሕ ዮሐንስ ይብሃሉ ሽምም ድማ ከምዚ ዝስዕብ እዩ። ፅ አገማኙ አከሎም — ፅ አይን — ቪ ዓንደሐርያት — ፅ ተወልደ — ፅ ገርጊሽ — ፅ ሠረቀ ብርሃን።

ከምዚሎም ፅ ደቂ ዘርሕ ዮሐንስ ይበሃሉ ፅ ቲኢም የሕዋት ዝረረዶምን ዝሓከም ዓድታትን እኒ ዓዲ ሕይብ እኒ ዓዲ ያቕኒ እኒ ዓዲ ልብስ እኒ ዓዲ ቅሐ እኒ ዓዲ ሐዮዋ እኒ ዓዲ ስልዎ እኒ ዓዲ አገማኒ እኒ ዓዲ ኩቲር እኒ ዓዲ ሐብል እኒ ሐናጊት እኒ ኩዶ ዝብኡ እኒ ዓዲ ማእምን ከምኡውን ነዚአም አሕዋቶም ድምብላ ሽሪ አለው።

አገማኙ አከሎም ወዲ ዘርሕ ዮሐንስ ሐንገቲ ንርግቤ ሰሎሞን ወለደ ። ንሱ ድማ ናብ ከግብ ቡላ ዓዲ ገብሩ ሐማሴን ተአንድ ንከንጉሰ ዘበርከቶስን ንከንጉሰ ብእምን ትንን ዝስረ ነጋሚ አብገገጊን ወለደት። እዚአም ፎቲኢም አሕዋት ዝረረዶምም አብ ዓዲ ንብሩን ገል ናብ ዓዲ ተኸላይ ገል ናብ ወሲ ዱብ ገል ናብ እምበደርገዎ ገል ናብ ሊባን ገል ናብ ዓዲ ነኡምን ዓንሰብ አለው።

ዘርሕ. ተንሳኤ ክርስቶስ (ቁንጽብ)።

ወዲ ክርስቶስ መዋኢ. ንሱ ዝረረዮም አብ ደምብ ደቡብን አብ ዓዲ ጸዕዳ ዓዲ ለምዘ ከምዚሎም ቪ ተ ዓዲ ደቂ ተንሳኤ ክርስቶስ ወይ ድማ ደቂ ቁንጽብ ይበሃሉ።

ዘርሕ. (ሥእልጽዮን)

ወዲ ክርስቶስ መዋኢ. ንሱ ዝረረዮም ዝርከባም አብ ዓዲ ቆዶ ተሽላ ሐንገቲ ዓዲ ዝርከባም አብኡ አለው።

ዘርሕ. በኸረጽዮን ወዲ ክርስቶስ መዋኢ. ።

እዚ በኸረጽዮን ዝረረዮምን ዝሓከም ዓድታትን ከምዚ ዝስዕብ እዩ። በኸረጽዮን ንሥመር ወለደ ሥመር ንኒ አወዳት ወለደ። ንአብርሃም — ፅ ንዳግማዊ በኸረጽዮን

፤ ንቲደሮስ - ፱ ንፍቆሮን - ፭ ንተክሎታን - ፮ ንተክሎታን - ፭ ንአብሳደን ።
ከምዚሎም ፭ ደቂ ቦሮሪ ይበሃሉ፡ እዚኣም ገፈረደምን ገሐከምን ዓድታትን እኒ
እገራይ እኒ እምባ ሰላሳ እኒ ዓዲ ሐምቢ እኒ ዓዲ ሐግል እኒ ኩዶ ሕምባቭ እኒ ኣንዳባ
ቡኻ እኒ ዓዲ ወሎ እኒ ዓዲ ከተዮ ከምዚሎም ደቂ ቦሮሪ ይበሃሉ ።
እቲ ፯ዓይ ሐምባ ወዲ ክርኩቶስ መዋኦ ኣማማዊ ብሔን ሰገደ ስመቻቻልኣምን
ገሐከም ዓድታትን ክንሰማ።

ሀ) ዘርኣ ማሙኤል ወዲ ብሔን ሰገደ ንሱ ገፈረዮም ገርከዮም ኣብ ሐንቲ ዓዲ

ብሐይይ ንብላ ድንግል ዘበን መንግሥት ገፈረዮም ድማ ገርከዮም ኣብ ደረጃንቶ ኣለው።

ሐ) ዘርኣ ኣሮን ወዲ ብሔን ሰገደ እሮን ገፈረዮም ድማ ንኣቢብን ነኣገማኝ ዮሐ

ንስን ወለደ ኣቢብ ንረዳእ ረዳእ ንብስመይ ወለደ ብስመይ ገፈረዮም ኣብ እግሪ መኸል

ኣለው (ገፈረዮ) ኣገማኝ ዮሐንስ ንቲ ወለደ ንኦሽ ሰኣብን ንሥብሐት ለኡብን ንሥ

ምረት ሰኣብን ከብዚኣም ንሹ ሰኣብ ገፈረዮም ገርከዮም ኣብ ደረጃንቶ ኣለው።

ዘርኣ ሥብሐት ሰኣብ ።

ሥብሐት ሰኣብ ነውዳሎም ዓቃቅንን ንናይልን ወለደ ከብዚኣም ደቂ ኣውዳሎም

ዓቃቅን ክልተ እንዳውዳሎም ዓቃቅን ገበሃሉ ኣብ ቤት ማርያምን ድግሪ ዳሰን ዓደልገ

ሰን ዓዲ ሐለዋትን እኒ ኣምባ ማይ ጻዕዳ ከምዚሎም ሩት ዓዲ ደቂ ኣውዳሎም ዓቃቅን

ገፈረደምም እዮም ።

ዘርኣ ናይል ወዲ ሥብሃት ሰኣብ ።

ናይል ድማ ንፅቕቤትን ንክፍለትን ንክልተ ወለደ ዑቕቤት ድማ ንፎተ ወለደ

ሽምም ከምዚ ገስቆብ እዩ ። ፩ ንሹም ገወልደ ማርያም - ፪ ንሹም ኣራፍቲስ - ፫ ንሳ

ልሳዊ ብሔን ሰገደ - ፬ ንሹም ዮሐንስ - ፭ ንኦሽ ማሞ ።

ከምዚሎም ሐሙሽተ ደቂ ኣገማኝ ዑቕቤት ይበሃሉ ከብዚኣም ገወደ ኣሕዋዳም

ድማ ኣብ ጸለምቲ ምስ ደቂ ሐወብኣም ተሐዋዊኛም ክሰፅ ሎማ ኣብኡ ኣለው።

ዘርኣ ክፍለት ወዲ ናይል ።

እዚ ክፍለትዚ ሐዊ ኣገማኝ ዑቕቤት ንሱ ነቅተ ኣወዳት ወለደ ሽምም ድማ

ከምዚ ገስቆብ እዩ ። ፩ ንገረ ድንግል - ፪ ንገብረልዎል - ፫ ንተኸሎ ሐብል - ፬

ብሔረ ነጋሚ ሥምረት ለኡብን ።

ከምዚሎም ፬ተ ኣሕዋት ደቂ ክፍለት ገፈረደምም ዓድታት እኒ ዓዲ ሳላ እኒ ኣን

ገና እኒ እኒ ዓዲ መማይ እኒ ዓዲ ሐውሐ ከምኡ ድማ ዘርኣ ክፍለት ኣብ ክልእ ዓድታት

ኣይሰኡትን እዮም ።

ዘርኣ ብሔረ ነጋሚ ሥምረት ለኡብ ።

እዚ ብሔረ ነጋሚ ሥምረት ለኡብ ንጃ ኣወዳት ወለደ ሽምም ድማ ከምዚ ገስቆብ እዩ።

፩ ንተኸሎታን - ፪ ንገረክርኩቶስ - ፫ ንክቲርን - ፬ ንቶምባሳ - ፭ ንሸጊህ - ፮

ንዘርኦሐንስ እዩ ።

ከምዚሎም ፭ተ ደቂ ብሔረ ነጋሚ ሥምረት ለኡብ ይበሃሉ እዚኣቶም ገፈረዮም ድማ

ኣብ ዓዲ ፀንገር ኣብ ዓዲ ብሔር ኣብ ደርገንቶ ኣብ ደንጎሎ ኣብ ሥሕደው ይርከቡ ኣለው።

መ) ዘርኣ ዱርይ ፍጋጋ ወዲ ብሔን ሰገደ ንሱ ገፈረዮም ማይ ሐርማዝ ዓዲ ባሪ

ተኸላ ገላ ኣብ ዓዲ ሕዳማ እንዳ ዐከፋ ገበሃሉ ኣለው ገላ ድማ ናብ እምባ ኣለፀ

እለው ፍርቆም ድማ ደቂ ሐለንጋይ ኣብ ክሰላን ኣብ ክባቢኡን ኣለው ድፍይ

ፍጋጋ ሐደ እዋን ብዘበኑ ኣብ ብረኻ መትሕት ፅሉል ሽፍታ ነቢረ ሽፍትታቱ

ብሐደ ለፍኡ ክሰፅ ቤተ መንግሥቲ ኣህጉራ ነቢረ ኣብ ብረኻ መትሕት ክብ ሐንቲ እስ

ላመይቲ ወሊዱ ነቢረ ንሱ ገፈረዮም ብርከት ብዚሐም ኣለው ከምኡ ድማ ቅድማ

ድፍይ ፍጋጋ ገሽዱ ደቂ ሐውብኣም ክምልጋኡ ገወሎዱ ደቂ ወረሰናገገ ምስኡቶም

ተሐዋዊኛም ኣብ ኣሐላም ኣሚገም ሐለንጋ እንዳተባህሉ ብሐደ ሽም ይጽውዑ ኣለው።

ሀ) ዘርኣ ያዕቆብ ቆራይ ወዲ ብሔን ሰገደ ንሱ ድማ ንቆተ ወለደ ንክምልን ንፍሬ

ምሻእን ከብዚኣም ፍሬ ምሻእ ንሐደ ንእዮብ ወለደ እዮብ ድማ ነቅተ ኣወዳት ወለደ

ንድብሎይን ንገብረዮስን ንተኸለዮስን ንተከፋዮስን ነዚኣም ፈረዮ ከብዚኣም ተኸለዮስ

ገፈረዮም ሽምም ከምዚ ገስቆብ እዩ ። ፩ ንፍቆሮስ - ፪ ንብስምዮስ - ፫ ንክፍለዮስ

፬ ንገደዮስ ።

ከምዚሎም ፬ተ ደቂ ተኸለዮስ ይበሃሉ ከብዚኣም ፍቕረዮስ ገፈረዮም ኣብ ላዕላይ

ዓዲ ዐርፊ ኣለው ገርከዮም ዘርኢ ብስምዮስ ኣብንዱቕን ዓዲ ፍንፅን ገርከዮም ኣብኡ

ኣለው ክፍለዮስ ገፈረዮም ድማ እኒ ምግላብ እኒ ላዕላይ ዓዲ እኒ ዓዲ ማሕፋይ እኒ

ዓዲ ሐርከዮም እኒ ደግሞመት ፍርቂ ዓዲ ሰግላ ከምዚሎም ደቂ ክፍለዮስ ተቃሂሎም

ይጽውዑ ኣለው።

እቲ ራብዓይ ነገደዮስ ወዲ ተኸለዮስ ገፈረዮም ንቆተ ደቂ ነገደ ይበሃሉ እዚኣም

ገፈረደምም ድማ እኒ ዓዲ ጉረቶ እኒ ቅሽት እኒ ማይ ኣኻ እኒ ዓዲ ገንደፈር እኒ ብራኽ

ከምዚሎም እዚኣቶም ደቂ ነገደ ይበሃሉ ።

ዘርኣ ክምል ወዲ ያዕቆብ ቆራይ ።

ክምል ንጭዋ ሥሎስ ወለደ ጭዋ ሥሎስ ድማ ንቲተ ወለደ ንሥመረኡብን ንቆዳብ

ለኡብን ንኣኩዶ ለኡብን እዚኣም ቪተኣም ኣሕዋት ገፈረደምም ዓዲታት ክንሰማ እኒ

ኣርግዛዮ እኒ ዓዲ ጉንጎይ እኒ ዓዲ ዓባቻት እኒ ዓዲ ሐርጎት እኒ ዓዲ መኸዳ እኒ ዓዲ

ዓንደል እኒ ዓዲ ጣፋ እኒ ዓዲ መርዲት እኒ ዓዲ ከምዘኖብ ዓዲ መርከቻ ከምዚሎም

እዚኣም ኩሎም ደዳብጻብናዮም ዓድታት ደቂ ጭዋ ስላስ ይበሃሉ ።

ነዚኦም የተለያዩት ወልደ ካብዚኦም ለተለይ ወልደጊዮርጊስ ንሐንተ ዓፄ ነግዳስ ናብ ከንቲብ ዑንታር ደቂ ያኸም ተለታይ ነበም ሕጂ ዓፄ ጫብር ደቂ ያኸም ዘለው ደቀሰይምቲ ዝረፈደ ልዩ =

ላተ ካልኣይ ሐምም ድማ ግንደንኮኤል ዝበሃል ንሐንተ ዓፄ ኾም ግንደይ ዝደምም ባሕንባብ ተሐዋዊኾም ኣብ ዓፄ ኅልቲን ኣብ ዓፄ ጭቅንደማን ኣልው ከምኡ ነበረ ልዩ =

ላተ ኾይ ሐምም ስንገይም ዝበሃል ንደተ ወልደ ንባልሳቂ ተምባሳን ንግንደ ሃይድማ ዘርኢ ዑቅባክርስቶስን ዓግማዊ ዑቅባካኤልን ዝረፈደምም ለብ ዓደባግብዳን ዓፋንን ሳልሳቂ ተምባሳ ንባኩሩ ቡኹሩ ድማ ነገሲይም ወልደሥላሴ ስዚ ለጎልድታሕታይ ሐገህን ኣለው ከምኡ ከን ልዩ ነገደዩስ ብድላይ ዓፄ ታህባስ ዝበሃል ርብዳም ለዚዮ ትሕቲ ራሕሲ ወልደሥላሴ ልዩም ዝበል ትግራይ ትግራይ ኣብጠላላቶን ኮይኖ ከንቡ ልይቆመዎምን ልዩም ከምዚሎም ባሕንዘም ዓድታትን ዘርኢምን ደቂ ሮም በገድ ብዘበን መሳፍንት ዝገዝኡ ዝነበሩ ልዩም ንሱ ድማ ኣገልድም ወልደሥላሴ ወፄ ልዩ ቡኹ ብዚ ንግደ ስሎምን ንል ራሕሲ ወልደሥላሴ ዩንተዩ ግዘኡን መረብ ምላሽ ተቐብሎ ደግዘል ነበረ ኣገልደፊ ወልደሥላሴ ንገብረ ሥላሴ ወልደ ገብረሥላሴ ድማ ንገባግግ ገባግግ ንገጉሢ ወልደ =

ም ት ራ ኖ ሸ፩ =

ዘርኢ ዓንደሃድማታት ሐው ሳልሳቂ ተምባሳ ወፄ ኢስገድም ንዐገነቆይስ ወልደ ሀ ቀደስ ድማ ንደተ ወልደ ንወዳጃን ንኮነን ካብዚኦም ከዛ ንኣቶ ሥብሃቲ ልዩ ሥብሃ ንደጊያት ተፈሪ ወልደ ስተ ካልኣይ ሐው ወዳጃ ወፄ ሀገብቅያስ ንዮሐንስን ንገገጆ ወልደ ኑቲ ድማ ንብላታ ብተውልኻ ዮሐንስ ድማ ንፍብሃዮን ንገረ-ገማት ይግዘው ዝነበረ ንሱ ቶምባሳ ንደ ስወዳተ ወልደ = ፩ ንባስራ ነጋሢ ዮሐንስ ህክይ — ፪ ንኣቶ ወልደ ከምዚሎም ደቂ ስንገይም ለናተብሀሎ ኣብ ኩደ ረላሳ ደጽውው ልሳገደ = ሀብተይ =

ዘርኢ ሮም ስገድ ወፄ ባስራ ነጋሢ ዑቅባካኤል ጥቁር ሮም ስገድ ዝረፈደም ከምዚሎም ከልተ ደቂ ዓግማዊ ቶምባሳ ደብሃሎ ከብዚኦም ህብቲይ ዝረፈደም ገሐንዘም ዓድን ከምዚ ዝበዘብ ንስዓሚ ስሎም ሮም ስገድ ንስዓሚት ሥላሴ ንል ደጊያሊ ልዩቀበዶ ለኒ ዓፄ ኾም ህብቲይ ሕኒ ዓፄ ስገራይ ከምዚሎም የተ ዓፄ ደቂ ህብ ነብስላሴ ዓብቆ ደጋዘጋ ንግዳ ዩንተዩ ኣብ ተራ ኣምኒ ኣብቲ ከተማ ምቑማ ስንገታይ ይበሃሉ =

ዝነበረ ቅንዲ ዓደም ስብኡ ከዩኑ ብዘበን ሐይ ወርፀ ደግግል ብ፩ ሸሐ ስገዳጃ ዓፄ ሮም ስገድ ክብ ኣምቤት ሥላሴ ንሶስተ ኣወዳት ወልደ = ፩ ንደብሎም — ፪ ንዳግማ ባስራ ነጋሢ ዑቅባካኤል — ፫ ንግንደዩስ =

መላሹ ድማ ብድሕረ ዚኣም ክብ ካልኣይ ስባይቲ ንዑቅባክርስቶስ ወልደ ከምዚሎም ጥላንተ ለኣብን ንደጊያት ዘርኢብርቲን ንደተኣም ወልደ ክብዚኦም ልዩ ሥብሃት ለኣብ ፩ተ ደቂ ሮም ስገድ ተባሂሎም ደጽውው =

ዘርኢ ዝርኩም ኣብ ዓፄ ቁስዋን ንል ድማ ኣብ ዓፄ መንገድን ንግዲ ደጊያት ሥብ ክብዚኦም ፩ተ ኣሳቆት ስተ ስብራይ ቤት ድብሎም ዝበሃል ንየተ ስወዳት ወሳሃቲ ዝረፈደ ልዩ =

ኾምም ድማ ሐደ ነገደዩስ ካልኣይ ክፍለጊዮርጊስ ሳልሳቂ ፍቕረዮስ ይበሃሉ ንብ ደጊያት ዘርኢብሩኽ ንደጊያት ማሞ ወልደ ደጊያት ዘርኢብሩኽ ብዘበኑ ሐደ ፍሉጥ ክብዚኦም ልዩ ነገደዩስ ዝብሃል ንል ኣዝማት ኣቢዓረ ንል ንሎም ነገግማት ፍቕረዮስ ፍሩስ ሾማና ነበረ ብድግንነቲ ስብ መሎሕ ሊትዮጵያ ለዚዮ ስመይ ከነ በዚ ምክን ዘይደ ከሎም ዝገዝኡ ዝነበሩ ንሎም ኣምቤት ግብርዳዊት ክብ ኣገማት ኣቢዓረ ሠያት ዚ ብፍቓድ ሐይይ ፋሳል ንል ንሎም ንሐይይ ፋሳል ንል ልዕልቲ ስብል ወንጌል ምቲ ኣድያብ ዝነበሩ ንስምቤት ማርያማዊት ወለደን ስምቤት ማርያማዊት ድማ ፍገመላይት ክብ ደጊያት ዓሚጥሮስ ደጊያት ዓሚጥሮስ ወፄ ራሕሲ ስተንቲይን ገገገኡ ልዩ ነገደዩስ ተሕንዮን ንወልደጊዮርጊስን ንሕይከን ንለተሃይማኖትን መላሹ ድማ ክደጋ ኣምት ቁልብ ዚጸነ ምስረት ዝብሃል ዓፄ ስብኡ ከይኖም ንመሎሕ ገገገኡ ካልኣ ስባይቲ ንክፍለግርኹም ወልደ ካብዚኦም ወልደጊዮርጊስ ንገብሩን ንሥራት ዝነበሩ ንሎም ብ፩ ሸሐን ሸ፩፩ ዓም ላቲ ወለተጊዮርጊስ ዝተባህሉት ንል ልዕልቲ ንወይዘሮ ስባን ወላደ ወይዘሮ ስባን ናብ ዓፄ ቁስመ ስብ ልዩ ወልደዩስ ተሕንዮ ስባል ወንጌል ንኣሕ ስሕተይ ደጊያት ዘርኢብሩኽ ንደጊያት ማሞ ወልደ ደጊያት ማሞ ንዓፄ ከንቲብ ሐንስ ዓፄ መንገድ ዘለው ዝረፈደ ልዩን =

ክፍለግርኹም ወፄ ነገደዩስ ድማ ንክፍሎን ንኹም ሀብታይኦን ንተስፋይን ንደላ ድማ ንዳግማዊ ዘርኢብሩኽ ወልደ ዳግማዊ ዘርኢብሩኽ ድማ ንባልሳቂ ቶምባሳን ንግን ክምዚሎም ፩ተ ደቂ ክፍለግርኹም ደብሃሎ ወይዘሮ ለተሃይማኖት ድማ ንል ልዩ ነገዱን ንደተኣም ወልደ ካብዚኦም ዘርኢብሩኽ ዝረፈደም ስብ ዓፄ መንገድን ኣብ ታሕ

ታን አብቲ ናይ ጥንቲ ርክቶም ዓዲምን ይቆመጡ አለው ከምዚሎም ደቂ ሰልጣይ ቶም ሰለ ተባሂሎም ይጽውዑ አለው ::

ደጊያት ዘርአብሩኽ ከምቲ ኣብ ለዕሊ ተጠቂቲኩ ከሎ ንልዕልቲ ወለተጊሮጊስ ዩኹዊራቀ ፀሐይ ዝረረየቶም ሕጂ መሪታ ቀያሕቲ እንዳተባህሉ ይጽውዑ አለው ::
ቲዩ ንዓዲ ክምህን ከሎ ንጉሥ ድማ ባዕሎም ጭቶን (አርባዓን አርባዕተን) ርክቶን እቲ ሕጂ ዘለውም መሪቲ ድማ ናይ አዲአም እዩ ክሰብ ለይቲ ሎማ አብቲ ምድረ ጉልቲን ንእኽን ንደቂኽን ንደቂ ደቂኽን ይሰጸኡኩሎም ኣፋኝውቀ። ክብዝ እዞን ዜባሕሩኦም ኣብዚ ሕጂ መሪታ ቀይሕ ዝበሃሉ እዚአም ከሎም ዝፀብዑብሩም ኣብኡ ይማሩ ስጋዕ ዘበን ጣልያን ዝመጽእ ሥልጣን ሓዘም ዕቤት ኣበታቶም ኣይሰኡን ኣለው ::

ዮሐንስ ህክይ ድሕሪ ሞት ሓወፀኡ ባሕረ ነጋዒ ዑቕባሚክኡል ጥቁር ሸመት ከምኡ ድማ ብሰአያ ንምብራቀ ፀሐይ ፈለግ ዝወለድም ክብ ክልእ ስበይቲ ብፍ ሓዘ ስጋዕ ዘበን ሓፀይ ፋስል ጠቓሊሉ ስጋዕ መታሕት ይገዝእ ክም ዝነበረ ኣቑድ ምብራቀ ፀሐይ መታን እዩም ደቀ ክብ አስቆቶም ተረልዮም ባይኖም ክይኩታ ይከ ነገሥት ናይ ሐፀይ ፋስል ንባሕረ ነጋዒ ዮሐንስ ህክይ ይሰምሩ እዩ :: ክምኣረሐ ክም ደቂ ጌራ ምስ ደቀ ብሓንባብ ምድረ ኣውራጃቶም :: እዚ ኹሉ ትግብሮ ዘላ ድማ ብዘዕባ ሥልጣን ባሕረ ነጋዒ ዮሐንስ ህክይ ኣጋኝቲ ዝነግርን ዘዘንቲን ብፍንጭማ ንብ ስይተ ኣብኡም ክንባ እያምዘር አዲአም ኣይክነትን :: መንኣዕ ዝተጻሕፈ መጽሐፍ ሮዳንን ንጽ ጭፍ ሞሊ ይህ ተመልከት (ርኤ) ::

ወሰዶ ደቀ ርብቃ ንል ብሌን ሰገደ ::

እዚ ርብቃ እትበሃል ንል ብሌን ሰገደ ክብዮም ጅታ ደቂ ብሌን ሰገደ እያ ንብ ዝሰ ረዩቶምን ዝሐዝም ዓዲታትን ድማ አብቲ ምድሪ ዓዲባእ ተቐማጣ ንጉደቦዊጊ ወቕቶም መሪታ ቀያሕቲ እናተባህሉ ይጽውዑ አለው ::
ድማናይ ድማናይ ወዲ አክል ተአትያ ንቺተ ምስ ወለደት ብኣኣኡሽትአም ኣብአም ምስ ሞተ አዲአም ንኹሎም ደቃ አክባላ አንዳ ሰብአያ ናብ ደግብ ከደት ::

አብኡ ድማ ኃይሎይ እዋን ተቐመጠት አበኡ ብሌን ሰገደ ክብዝ ዓለም ብሞት ምገ ተረልይ :: መሊሻ ክብ ድግስ ንዓዲ ባእ ትመልሰትም ምስቶም ጅታ አስቆታ ምድረ ክማቕሉ ክለው ምስአም ተመቐስት ::

ከምኡውን ኦታ ሓፍታ ምብራቀ ፀሐይ ትበሃል ክብቲ ዝነበረዮ መዲአ ምስ አሳ ቀታ ምድሪ ሓዘት ::

ርብቃ ድማ ናብዚ ሕጂ ዘለውም ዓዲ መዲአ ምድሪ ሓዘት : እኒ ዲበላ እኒ ሓሰጠመን ምልጋእን እናተባህሉ ይሕነትን ይሥርዖን አሎ : በዚ ምክንያትዚ ስጋዕ ለይት ያልባ እኒ ዓዲ አብራኒ እኒ ዓዲ ከሎም ከምዚሎም ፀት ዓዲ ደቂ ንል ብሌን ሰገደጫ እብ አውራጃ ሠራይ ብኡ ይክደር አሎ ::
ርብቃ ዝወለደቶም መሪቲ አዲአም ወረሱ ንኣቶም ቁጽሮም ሕጂ ምስ ደቂ ብሌን ሰገደ ዘርኡ ንሱ ዝረረዩም ድማ ክንድቲ ብዝሓ ዩብሎምን ዘርኡ አድክመ ግና ነዛ ምስቶም ጅታ አስቆት ክደኖም አብ ስንዳብ ከን አብ አደባባይ ከን ብሓደ ሸም ደቃዎይሪ ሠራይ ላዕላን ታሕታን ምድሪ ክዲኖም ብዝሓም ሓመደ ግዳም አዮም : ምልጋእ ብሌን ሰገደ ይበሃሉ ::

ወሰዶ ደቀ ምብራቀ ፀሐይ ንል ብሌን ሰገደ ::

እዚ ምብራቀ ፀሐይ ንል ብሌን ሰገደ ክብ ዮሎም አስቆታ አዘዞ ዮልብትን ሕረዳን ንዳምባሳ ወለደ ቶምባሳ ድማ ንጋንዘይ ምራራ ወለደ ጋንዘይ ምራራ ድማ ነፀተ ትን መልክዳኛን (ጽብቕቲ) ነበረት ብቲ እዋንቲ ንጉሥ ሞይቶም አብ ኢትዮጵያውላይ፣ ንዳግማዊ ቶምባሳን፣ ንክሌትን፣ ንጉደፋላአብን፣ ንተስፋ-ልዑልን፣ ከምዚሎም ፀተ ብዘኩ ፀግርግር ክይኩ ነበረ ::

ካብቲ ተሓሳያዮ ዝነበረት ወዲ ንብረኢ ደ ትክለ ተሓዲጋ ኣውግርም ዝበሃዎልሳይ ብሎል፣ ከምዚሎም ሰለስተ ደቂ ፎይ ቶምባሳ ይበሃሉ ::
ባዓል መሪታ ሠብን ሓደ ፍሎጥ ሰብ ነበረም ብዘኩ ሀያብ ሓዘ ኣስቆታ ደን ይለ ክብዘአም ደቂ ታእምሮን ደቂ ብሎልን እዚአም ክልቲአም አስቆት ዝረረይምም ንዕ ነበረ ድሕራኩ ትብጽእኩ በልም ንሱ ድማ ነፃእ አለቲይ ኣብ መሪታ ሰበን ኮይኡ ብዝበን ቆሐይን እኒ ዓዲ ከዳዳ እኒ ዳብር እኒ አደ ጎሎብ ገላ ናብ መያዕ ገላ ናብ

ሕጂ አብኡ ዘለው ፈረይት፣ ንኣቶም ድማ ዝሐዝም ዓዲታት ከምዚ ዝከሰብ ንለ ክሎና፣ እኒ ዓዲ ፍንዕ እኒ ንቅት እኒ እንዳማርያም ፍቕያይት ከምዚሎም ናተ ዓዲ

ክሎና፣ እኒ ዓዲ ፍንዕ እኒ ንቅት እኒ እንዳማርያም ፍቕያይት ከምዚሎም ናተ ዓዲ ክሎና፣ እኒ ዓዲ ፍንዕ እኒ ንቅት እኒ እንዳማርያም ፍቕያይት ከምዚሎም ናተ ዓዲ ክሎና፣ እኒ ዓዲ ፍንዕ እኒ ንቅት እኒ እንዳማርያም ፍቕያይት ከምዚሎም ናተ ዓዲ

ክሎና፣ እኒ ዓዲ ፍንዕ እኒ ንቅት እኒ እንዳማርያም ፍቕያይት ከምዚሎም ናተ ዓዲ ክሎና፣ እኒ ዓዲ ፍንዕ እኒ ንቅት እኒ እንዳማርያም ፍቕያይት ከምዚሎም ናተ ዓዲ ክሎና፣ እኒ ዓዲ ፍንዕ እኒ ንቅት እኒ እንዳማርያም ፍቕያይት ከምዚሎም ናተ ዓዲ

ከም ደቀ ሥሐል ጊዩርጊስ ይብሃሉ : ንኣቶም ዝረረይምም ዓዲታት እኒ ሐራን እኒ ገር

ጊራ ፍርቂ ንደላ እዚአም ክብ ምብራቀ ፀሐይ ዘይውሉዩ ብብኡም አስቆታ ደቃ አዮም :: ይኹንም ባር ክም ቲ ኣብ ለዕሊ ዝጠቐስኖም ዘለውም ምድርን ዝረረይምምን ብሓይ ምድር መሪታ ቀያሕቲ እናተባህሉ ይጽውዑ አለው ::

ምዕራፍ ፳፪ ::

ወሰዶ ምልጋእ ::

ዘርኡ ምልጋእ ዝረረዩምን ዝሐዝም ዓዲታትን ክንኣሚ ::

እዚ ምልጋእዚ ፍላይ ማንታ ክብ አድከመ አደ : በለዚ ስጋዕ ሎማ ሥርዓት አደ ንዳምባሳ ወለደ ቶምባሳ እናተባህሉ ይሕነትን ይሥርዖን አሎ : በዚ ምክንያትዚ ስጋዕ ለይት ያልባ እኒ ዓዲ አብራኒ እኒ ዓዲ ከሎም ከምዚሎም ፀት ዓዲ ደቂ ንል ብሌን ሰገደጫ እብ አውራጃ ሠራይ ብኡ ይክደር አሎ ::

ዘርኡ ንሱ ዝረረዩም ድማ ክንድቲ ብዝሓ ዩብሎምን ዘርኡ አድክመ ግና ነዛ ምስቶም ጅታ አስቆት ክደኖም አብ ስንዳብ ከን አብ አደባባይ ከን ብሓደ ሸም ደቃዎይሪ ሠራይ ላዕላን ታሕታን ምድሪ ክዲኖም ብዝሓም ሓመደ ግዳም አዮም : ምልጋእ ንፀተ ወሰዶ ሸምም ደማ ከምዚ ዝበዕብ እዩ :: ስ ንጋንዘይዝጊ — ፪ ንወረሳኖዝጊ ንዳግባስዝጊ — ንሸምካዝጊ ::

ከምዚሎም ፀተ አስቆት ደቂ ምልጋእ ይበሃሉ : ክብዘአም ጋንዘይዝጊ ወዲ ምል ከምዚሎም ፀተ አስቆት ደቂ ምልጋእ ይበሃሉ : ክብዘአም ጋንዘይ ምራራ ወለደ ጋንዘይ ምራራ ድማ ነፀተ ትን መልክዳኛን (ጽብቕቲ) ነበረት ብቲ እዋንቲ ንጉሥ ሞይቶም አብ ኢትዮጵያውላይ፣ ንዳግማዊ ቶምባሳን፣ ንክሌትን፣ ንጉደፋላአብን፣ ንተስፋ-ልዑልን፣ ከምዚሎም ፀተ ብዘኩ ፀግርግር ክይኩ ነበረ ::
ደቂ ጋንዘይ ምራራ ይበሃሉ : ክብዘአም ቶምባሳ ዝረረዩም ሓደ ተአምሮ ክልኢይ ተፋድሩ ክብዘአም ደቂ ታእምሮን ደቂ ብሎልን እዚአም ክልቲአም አስቆት ዝረረይምም ንዕ ነበረ ድሕራኩ ትብጽእኩ በልም ንሱ ድማ ነፃእ አለቲይ ኣብ መሪታ ሰበን ኮይኡ ብዝበን ቆሐይን እኒ ዓዲ ከዳዳ እኒ ዳብር እኒ አደ ጎሎብ ገላ ናብ መያዕ ገላ ናብ

ቀጠና ዓፄ ሹም ቆምበላ እን ኩሕሊ ገብሲ. እን ዓደ በነ እን ዓፄ ናላ እን ዓፄ ስለኛ

ዛንታ አዝማች ተስፋ ልዑል ።

እን ዓፄ ወርቤርክ እን በራቺት ብመሉኡ እን ወሃቢት እን ዓፄ ጐዳኢ ጌ ዓፄ ጐሌ አ፡ አዝ አዝማች ተስፋ ልዑል ወፃ. ዳግማዊ ብሔን ስገደ ንሱ ድማ ብዘበን ሐፀይ ኩዶ አቡወር እን ዓፄ ደቀበ እን ዓፄ ዓልቂ እን ዓፄ ሀባ ከምዘለው ደቂ ሽህቆባል ድንግል ሥድመ ሠራዩ ተባሉል ድንገታ ነበረ ፡ ንሱ ድማ ባዕሉ ሠራዊት አኻቲቱ እን ዓዕሮ ሐራ ገለ አብ ዓፄ ጭጐዮ ገለ አብ ዓፄ ክሰድ ገለ አብ ማይ ጐርዘ ከምኾነቲ ናይ ግራኝ አስመድ አንደራሴ ብቫ ሽሕን ጀጅጅ ዓም ተዋጊኡ ነቲ ናይ ግራኝ ድማ ሐከለፎም አብ መሉኡ ቆሐይን ደቂ ታኦምሮን ደቂ ብሉልን ደቂ ቆጥኦም አካንደራሴ ሰዓሩ ንዓዱ ተመልሰ ነቲ አንደራሴ ድማ ቀጥሎ ብዘሉት ማረሻሎም በዚ ዋት ብሐንገሐው ተሐዋዊሾም አለው ።

ከምኡ ድማ የሐዋቆም ደቂ ተፋደ ዝፈረደምም አብ ጌተ ደቂ ሽሐይ ዓፄ ሐዘባዘኩሕ ሐንጐን ተድላን አብ ሠራር ንጉሥ ከነ፡ ንጉሥ ድማ በቲ ሥርሐ (ዝገበር) ዓውት አለው ለጅኩ አብ መራጉዝ ብዓብይ መሬት ተፋደ ክሳዕ ሎማ ፍሉግ አይ ። አዝም ተሐንጐም ሽመት ድማ ወሳኸም ክልእ ይይብ ወሳኸም ለእኹሉ ። ጐዳፍ ለአብ ድማ ንሱ ዝፈረደምም አብ መራጉዝ ዓፄ ጐዳኢ አንዳዝማች አዝ አብዚ መንግሥቲ ግራኝ አስመድ እቲ አንደራሴ ናቲ አዝዚ ናይ ኩናት ዝነበረ አብ ደብሃሉ አለው ቤት ተስፍኡ ዝበሃሉ አብ ኩዶ አብወር አለው ፡ ከምኡ ድማ ምዚ አካላማሱን ተሳዓሩ ምስ ሐምዒ ከምሐዊ ተቃዳሳ ንሱ ድማ ሠራዊቱ አካቡ ብቫ ሽሕን ዝቆደሩ አሕዋቆም አብ ብዙክ ዓድታት ተዛኒቆም አለው ።

ከሕሉ ዝፈረደም ድማ አብ መራጉዝ አብ ወሃቢትን አብ ኩሕሊ ዝብኡን አብ ቆምኦአልያ ዘይብሉ ሠራዊት ሒዙ ተሰለፈ ተስፋ ልዑል ድማ ከም ዘለው ሕዝቢ መረብ ይን ፋሐ ኢሎም አለውምም ፡ ከምኡ ድማ ደማስዝገገ ወዲ ምልጋእ ንጅተ ወልደ ። ምላሽ ከቲቶም ምስ ግራኝ አስመድ ተላከሐኩ ፡ አብዚ ኩናት እዚ ማኢያ ዘይብሉ ክብዚኡም እቶም ሁተ የሐዋት ደቂ ደማስዝገገ ተፈለዮም ዝኾዱ አብ እምባ ወቅብ ክልቲኦም ወገን ተወደኡ እቲ ልሳ ድማ ከምዝገረገረ ቆዳሊ ንብምድራ ከዲንዋ ነበረ ። ርን አብቲ ከበቢኡን ፀቲኦም አሕዋት ዝፈረደምም ዓፄ ሒዘም አብኡ አለው ። አስገደ ድማ አብዚ ኩናት ዚ ክብቆም ናይ ግራኝ ዓባይቶም ብዘሉት ቀተሎም እዚኡም ፀቲኦም ሕሕዋት ዝፈረደምም ገሊኦም አብ ዓይላ ገሊኦም አብ ቆሐይን ምስደርጎኡ ድማ አብቲ ልሳ ጐይቲኡም ከደኖም ተንዳይፎም ሞቱ ።

ቶም ክልኦት ደቂ ሐውብኦም ተሐዋውሾም አብኡ አለው ። ከምኡ ድማ እሕዋቆም አብ ማይ ለሐም ገለ አብ ዓፄ ሽመከለ ገለ ናብ ጭሮሮን እናቃዳሳን (አናንደደ) ንዝበን ሐማሴን አውራ አውራ ንደብርዋ ሰበን ማላን ገለ ናብ እምባዘርብ ከምኢሎም አለው ።

ዘርኡ ሽማግሌ ወዲ ምልጋእ ። ከምኡ ገበራዊ ብሕርብ ጉዛይ ጌሩ ንትግራይ ተሳገረ ጀግንነት ፡ ተስፋ ልዑል ሽማግሌ ከምኡ ተፈጸመ ። ነዚ አግራሐ ዝዘንቲ አብ ታሪክ ልብን ድንግል ርኬ ሐፀይ ንብል ድንግል ዋት ሽምክዝገገ ንጅተ ወልደ ንናዝን ንገብረሃርያትን እዘም ክልተ አሕዋት ዝፈረደምታስፋ ልዑል ምስ ሰምዑ እቲ ናይ ቀድሞ ሐንጐሰም ናብ ሐዘን ተለወጠ ። ዝርከቦም አብዝበን ሠራዩ ክልተ ዓዛርናን ቀን ቃዋላን ንዓፄ ባድምን ከምኢሎም ደ፡ ናዝን ገብረሃርያትን ይበሃሉ ። ዘርኡ ጋብል ።

ወረሳኸዝገገ ፈለማ ምስ አሕዋቲ ብገለ ነገር ተሐራፊቁ ክብ አሕዋቲ ተፈለዩ ማኢሎፎም አለው ከምኡ ድማ አብ ጥቃ ኢብን አገን ተባሃል ዓፄ ዘርኡ ጋብል አብ ኳን ደቁን አከብሩ ንኸሰላ ክይዱ ተቐመጠ ፡ ቆይም አብ ሰብዳራት ነበረ ደሐር ቡብን እቲ ደብ ልና ድምብዘን ከምኢሎም ሐከለፎም አለው ። ፍሐኽ እናበል አብ ክሾመል ግርብ ዝበሃሉ ሥፍራን ከበቢኡን ክይኩ ዝም ሕዝ ዘለው ዘርኡ ሐላንጋ ዝበሃሉ ዝፈረደ ላዩ ፡ አብ ለሕሊኦም ድማ ደቂ ዱሪይ ፍጋ ተሐዋዊሾም ብሐደ ሽም ተባርሮፎም ሐላንጋ እናተባህሉ ጀንሰህም አል ሐብቲ ሰና አለውምም ፈለማ አብታቶም ክብ ውድማና ትበሃል ዓፄ ጥቃ ጐንደር ተርብብ እናበሉ እቶም ክልኦት ልዝቢ ይድውዕምም አለው ፡ ከምኢሎ ወረሳኸዝገገ ነዚኡን ከብኡ ላዮም ዝመዱ ዓሌቶም ድማ ክብ ሂታውያን ላዮም ዝበሃል ። ዘርኡ ማፍ

ማፍ ዝበሃሉ አብ ቆሐይን ሐከለፎም አለውምም ከምኡ ድማ አሕዋቆም አብ ዓፄ ተሐዋዊሾም ብሐደ ሽም ተባርሮፎም ሐላንጋ እናተባህሉ ጀንሰህም አል ሐብቲ ሰና አለውምም ፈለማ አብታቶም ክብ ውድማና ትበሃል ዓፄ ጥቃ ጐንደር ተርብብ እናበሉ እቶም ክልኦት ልዝቢ ይድውዕምም አለው ፡ ከምኢሎ ወረሳኸዝገገ ነዚኡን ከብኡ ላዮም ዝመዱ ዓሌቶም ድማ ክብ ሂታውያን ላዮም ዝበሃል ።

ቀዳማዊ ዘመተ ሐፀይ ሠርፀ ድንግል ምስ ትርኩ ::

እኑ ትሉ ነገር ከዓ ተሰምዔን አተንብረን ዝረእዩ ዓብይቲ አብኡ ዝክብሩ መኣንን
ን መክንብትን ዓገብ ዓገብ እዚ ትሉ ዝገብር ዘሎ ናይ ጽጋብ ድፍረት እግዚአብሔር
ቡዩባኡም ንጉሥ ብገንዘብ አረማቂ ከም ይሁዳ ልኮ ጠራሕ ኢሎም ብሕናቅናቅት
ይተገቡሎ ኢሎም የሎም መኣንንን ክዋግኡ ብምኻረ ቆይቶ ::

ብስረ ነጋሚ ልብብ ሚካኤል ጥቁር ዝህሃል ብዘበን ሐፀይ ሠርፀ ድንግል አብ አ ንጉሥ ከዓ ነታ ክፋራርሀ ኢሉ ዝሰደዱ ጥይት ንቤት ክርከትዮን አኽሶም ጽዮን
ሚናክ አትሔጁ ዝገብእ ዝክበር ሐደ ናይ ባስረ ነጋሚነት መግርግ ዝክበር ብዕ ሺራብገብ አለቲ ንእግዚአብሔር ቅድና ልክብሳይ ዓወት ክደክልኡ ኢሎም ክልእ ሀዶብ
አግዚእ ኣዶ ዝርከብ ታረፍ ልለማ ንላ ንጉሥ ነበረ ደሐር ግና ብገንዘብ ስዲዑ ል አቕዲዖም ከዓ እን በከደሊ ጉይታይ መዳኦቲኹ ንላኻ ከዓ በከደሊ ጥይት አዶ
ስጋብ ዝጠፍእ ብታስቲ ታስቲ ምስ ትርኩን ምክቶም ረተውቲ ትርኩን የኻሩ ነበዩዎር ትርኩን ተመክሩኻልዮ እንኾኑ ንሐዳዘውድቕ ንድኹም ዘበረትፀ ብኸም ክርክ
አሊኹም ዝመዱ ምስ ትርኩ ንአንተሉ ዕዝባን መንግሥታን አብዩተ ክርከቲይናት
አዝመዶም ሀልም እበሎም ክድምስከቦ በሐንታብ ስምምዕቶም ወድኡ ::

እዚ ትሉ ክኾውን ከሎ እቲ ምኽርም አብ ቤተ መንግሥት ተሰማሀ ንጉሥ ዘኩን እኒ ረተውራራ ክርከቶብዩ ዝከሃሉ፡ ከምኡ ከዓ አብ ምድረ ኤርትራ ዝክብሩ ኸመገ
ተቐላጢሮም ብተኩ ከም ዘሎ ሠራዊቶም አክቲቶም ንቲርኩን ንባስረ ነጋሚን ክሕምጉቲ ብብክፍሎም መምስ ጭፍርኦም እየሰገሩ ናብ ንጉሥም ተሓዋውኮ ::
ብም ሐደ ልማድ አቕረቡሎም ንሎ ከዓ ከምዚ ዝከበል እዩ ::

አ ንጉሥ ንሕና ንባስረ ነጋሚ ለማና ብፅርቅ ክብዶም ጸላእትናን ጸላእቲ ሃይማኖትቲ ዓደምከራ ብኸተት አብ እንከ ጨው ተሰለፉ ::
ኹናን ክብአቶም ረሊና ክክትቶም ንከኹም ከዓ ባቲ ዓቢይ ርክሩክ ዝኾነ ግብርኹና ከምኡ ከዓ አዶም ጸላእቶም ትርኩን ሐገዝቲ ባስረ ነጋሚን ማእለያ ዘይብሎም
ምሉእ ምስረትን ቢይተስኢን መሐረላና እዋ ዘመተ ይደናሐልኩም ኢሎኡኸዘምን አቅዋርምን ክቲቶም ክልቲአም ወገን ተሠለፉ :: እንተኾነ ባስረ ነጋሚ
ለመንምም ንጉሥ ከዓ ሕራይ ተግፅቦ ዘአቲ እንተኹይኡ ንባስረ ነጋሚ ይሳቕ ክብ መከም ብሐድሾን እዚ ትሉ ምስ ዝበረ ፅርቅ ክብ ንጉሥ ለመነ፡ ንጉሥ ከዓ ሕራይ ፅርቅ
ርጉን ቢመትንግን አደኸአናን አደኸትኩም ኢሎም ሐፀይ ሠርፀ ድንግል መሐሎም ምሳይ እንተ ደሐ ደሊኻ ነዓ ናብይ ክንዳ ሃይማኖትናን ዓድናን ብሐንታብ ኮይና ጸላእ
ክት ግበይቲ ተለከበም ናብ ድብርቅ አትቶም ንባስረ ነጋሚ ይሳቕ ክምኡ ከዓ ብተና ክብዘ ቀድብቲ ዓድና ነጥፍአቶም :: እን ዝብላከ እንተ ዘይሰማፅኻ ግና ማይ ናብ
ብዘከሕ ለመንም ንሕ ኸዓ ሕራይ ክብሎም ቀረይ ዝመኸረ መኸሩ አነስ አደፋል ታኸ

እንተኾነ ንሎ ብብዝሒን ብሐደላ ሉብን ደአምበርቲሐደላ ረማረ ዲል ዝርከብ
ፀል ምስ ንጉሥ ሐበኻ ከብ ምፅራቕሰ ምስ ትርኩ ምእማን ደአ ይበልፀይ አብ ሐክደመስሎን ምስ ትርኩ ሐመደ ግኔም ዝኾነ ሠራዊት ልኽ ሉብ ሩረብ ማይ ብዕጽ ሸሕን
ምንደፍ ማፅረ ማፅረ ከፍ እበሎ ምስኡ ይኸብረንን አዚይ ዝረተውንን ምስኡ ነቲፊደዶን ዓ-ም ብወርሐ ስዳር ኩናት ተጀመረ ንጉሥ ከዓ ነቲ ሠራዊት አብ ክልተ
ኸኒ ኢሉ ጠላቶም ::

ንሳቶም ከዓ ምስተሐለሉ አናሐዘኡ ናብ ንጉሥ ተመሊሾም ክብዝሙ ክለዉ ሐ ብዘኩ ሠራዊት ልኽ ተሰለፉ ከምዚ ጌርም ንብምድራ ብመራዊት ክደገቡ ::
ጥይት መድፍፅ ክብቲ ሐዲሽ ስድዋር ትርኩ ዝመድኡ ኤብዚ ፀገርና ቅድሚኡ ተረተሰለሉ ከምዚ ጌርም ንብምድራ ብመራዊት ክደገቡ ::

ዘይረሊተ ባስረ ባስረ ነጋሚ ንመደብሪ መታን ኮኹዮ እንኮ እዚ ጥይት እዚ ንጉሥ ተርኩኡ ከዓ አብዚ ዓድና ዘይተረፈዩ ሐድሾ ስፊዋር መዳፍፅ ጌርም አናደጋገመ
ወሲድኩም አርእይምም መታን እዚ ምሳይብሎ ንጉሥ መን ምስኡ ክረሊላዎም አገ ናብቲ ፅውቕ ዝኾነ ከም ባርፅ ዝኸለብብ ዝከበር ሠራዊት አብ ልፅላኦም ክብ ስማይ
ለአኸሎም :: ክብ ጽጋብ ጽጋብ በዚ ተመክሩ ናይ መረራርሒ ኢሉ ዝሰደዱ ሐድሾ መሰረቕ ዝመረጸ ከመስል ከበካዩርምን ክንቆጥቁጠምን ጀመረ :: እቲ ስገዛዚ ከዓ
ጥይት መድፍፅ ልጅም አናሐዘኡ አብቲ ቅድሚ መጋበሳዩ ዝገብሩሉ ናብኡ ተረፈ እዚይ ፍርሕቲን ምድሕርሐርን ክቃላቦን ጀመረ :: ንጉሥ ከዓ እዚ ትሉ ምስረሐይ
ለብቲ ንጉሠ ነገሥትን ዓብይትን ዝክበርም ቀሪም ድማ ተራእዩ ::

ዘራዊት ክደይሰሎም ናብ ሩረብ ተወጠሎም ናብተን ናብተን ይዝም ብዩ ነበሩ ::

ንገተን መነከትን ነንደም ክኸዱ በብሐይ እሳናቢቶም ንደምሐራ ተመልሱ፡ ከዎ ንጉሥ ከዓ ሕዚ ኹሉ ምስምሁ ክብቲ ከክርም ርሐቕ መገዳ፣ ደ ወርሐ ብገበጋስ ከዓ እቲ ኹሉ ሠራዊት ነንደዱ ተመልሱ።

እዚ ክፍለ ዘንታ ሠርፀ ድንግል ምስ መጽሐፍ ጀርመንን ቤተ መጻሕፍቲቲ ቡ ኢሎም ዘይከተተ ቤተን ንብረቱን ርክቱን ሠርሲ ንመገሥቲ እዩ ከመዳል እዚ እንግሊዝኒ ምስቲ ብራና መጽሐፍ ታሪክ ብግፀዝ ቋንቋ እተጻሕፈ ምስ ታሪክ ነገሥቲ መጽሓፍ ዘሎ እራሚዊ ጉግ ማንጉግ ዝኹነ ሕዝቢ ቤተ ክርስቲያን ዘፍርስ እንክ ፍይ ሐፀይ ሠርፀ ድንግል በቲ እቋንቲ እሐፊ ትእዘዝ ዝክበረ ወልደ ሃይማኖት ዝኾነ ዘርክስ መሬትና ዝወርስ ደምና ዘፍሰስ ጨካኝ ዝኾነ ነጹም ዝተረፈ ጄሎውኛ ፎን ምስኩንቲ ርከሲ ዝጸሐፎ ምዕራፍ ፮ ፯ ገዳ ፶፮ ብጣልያን እዘራርቡሉ ፍልይ ዩ ባርያ ጌሩ ዝገዝእ እዩ እሞ ዘሎ እጽቀርኩም ልጅኩም ልፍ ዘለም ልፍ ከሌሎ ሉን ፍይ ኩሎም ከዓ ተሰማምዶ ኩይኑ ሐይ እዩ ታላ።

ጅግንነት ባሕረ ነጋሚ ፅቕባ ሚካኤል ጥቁር።

እንደገና ከም ቤሐድሽ ክብ ተርኩ ንጉሥ ክባ እፎንፈ ንደቡብ ኢትዮጵያ ልብ ደይሕሬኒኡ ከዓ ቁርባን ክርከቶስ ዝበሃል ምስ ብዙሕ ሠራዊት ፈረሰኛ ልጅ ተእዚኩ እተወ። ሠርፀ ድንግል ምርሐቕም ምስፈለጠ፡ ንወዳ ሕሱም ዝበሃል ባሕረ ነጋሚ ኣቢሉ ንፌዊት እናሕከቡ ሽፈ በጽሑ፡ ወስኖ ዝበሃል ኣብ ትሕቲ ንቡረ እድ ዝእዘዝ ብሐይ ዩልምቲ ነበረ።

ተርኩ ከዓ ንጉሥ ንሸነሽ ደቡብ ኢትዮጵያ መገዳ ሠለስተ ወርሐ ዘአክል ኩሎም እናጨደረገ እናፍርከባን ከም እዝርእት ዩዕይዶም ነበረ፡ ንፈልግ ግና ተርኩ በር ዶም ሀገር ክግፍሑ ኢሎም ከም ዘማሕደጉሉ ምስ ፈለጠ እዚዩ ጠዓም።

ወዳ ሕሱም ከዓ ሐዳሳ እጽቀር እኪቡ ጥዑም ጊዜ ዝረኸበ መሲልም ተቃላቢብኩም ንድብፈት ገጸም ሀይማ ክጅምሩ ክለወ ሐይ ፅውት እዚዩ ስሙይ ዝኾነ ነጹም ሸማምንጉን ነበራትን እናመደ ደሐን ሕሎና እናበሉ ጥራዶምን ወርቁምን እጅግና በጽሑ ፅቕባ ሚካኤል ዝበሃል ኢርትራዊ ምስሐይኩ ጭፍርኡ እብ ቢርኻ መተን እናቐትሐን መክሮኡም ዩስሠሮም።

ደሐር ግና ብሐማሌኖ መሽፈ ክትቋጋኦ ተዓጠቐት ከምኡ ከዓ ክባ ትግራይ ክወጠሑ ብጋልቢት እርኩቡ ኣብ ማእኸል እጹም ዝሆድሙ ዝነበሩ ዓብይቲ መሬት፡ ኹሉ ምስምሁ እኒ ትግራይ መኩንን እኒ ክንቲብ ሐረጎት። ኢርትራ ከዓ እኒ ፅቕባ ጥናት ተርኩ ለትድ ልፍ መሊሑ ሐከልፉ በዘተኹ ክልቦ ኩስተር እበሎም።

ግኡ ነበሩ። እንተኮነ ወዳ ሕሱም ኣብ ገምገም በሕረ ቋቋ ተርኩ ብምኻኑ ሐካንንዘብን አጽሑን አምልሹ ነጹም ክባ ቐፃ፡ ማረኹ ብዓቢይ ዓጅብ ሆናል ወሲዱ ሐድሽ እጽቀር ተሰማማዒዎ እናምጽኡ ምስቶም መኳንንቲ ኤርትራ ተቋጊኡ ኣብ ነፍብ ንጉሥ ለንባን ንብረኹት ኢሎ ፈክረሎም።

ጎሙ ድልማ ክልቲኡም ወገን ባርቲያም ምስተቐማኡ እማሊዶኡ ግና ወዳ ሕሱም ። ንጉሥ ከዓ ንፅቕባ ሚካኤል እቲ ኩሉ ዝፈጸመ ጅግንነት አዚዩ ብሥርሐ ሮም ኣብዚ ውግእ እዚ ብዘኾሎ ሕዝቢ ተወደኡ።

ንሓዶም ከዓ ዘይኩሎም ምስ ረአዶን ክብ ተርኩ እናተሐገዝ እናንደደ ከምዚ ዝኾይደሚና ንዚ ፅውት ዝኾነ ጀግና ባሕረ ነገሚ ፅቕባ ሚካኤል ንመረብ ምላሽ በለ ዝፈለገም ተቃላቢኦም ናብ ንጉሥ ደብዳቤ ከምዚ ዝብል ለእኹ።

ኣ ንጉሥ ንሕና ሕዝባኹም ናይ ሐዘን አመያት ንጽሕፈልኩም አሎና ተርከልሩሎ። ከም ዘሎ ዝሕኢ ኩይኑ ክተሐዳድር ኢሎም ቀመሚኻ አልቢኾም ወርቂ ኣብ ክግዱ ክብ ፅርዱ ክብ ሕርጊን ወዚኡ ንገበን ሐማሌን ንደብርቀ ልጅኻ አውኡ ግና ኩኖ ኣብ ርከሲኡ ከዓ ብወርቂ ተጨምሪመ ንግግ አሰሩሉ ከምኡውን ክልእ ሀያብኒ ንጠምናሉ ብብዝከሉ ሐይል ሠራዊትኒ ሐድሽ እጽቀርኒ ስዒና ንክትማ ድብርቀ ሐሊክ መሬት ሠራይን ዝበንን ቐለን ማእለይ ዘይብሉ ርክትን ጎልትን አቋጅ አንጊሮም ናብ ማይ ዓፅዓ ከም በሐድሽ ክብ ትግራይ ተሐጊገኻ ዘዓበዩ ኩኖት ንጠምና አብባቂ ሸልን ጅጅዩዩ ዓም ባሕረ ነጋሚ ፅቕባ ሚካኤል ግዛኦት ምስ ሐዘ አብታ ጠልን ኩኖት እዚ መእለያ ዘይብሉ መኳንንትን ሕዝባን አልቦ ዘበክስ እዩ ተክሎትና ዘሎድን ዝነበረት ኣብ ተፈ እምኒ ኣብክ ክተማ ነበረ።

ቤተ ክርስቲያናት አውን ዝረኸቦ ተኩሽም ምርሐቅኩም በለ ዝሰምዒ ከዓ ንጉ ንጉሥ ከዓ ንተርኩ ክልተ አቋን ተቋጊኦም ምስዓርም ፈጸሙ ክብ ምድረ ሐበሽ ፈይ መረብ ዓቢ ተሳገሩ ንአክሎም ክትክብ እዩ ደላይ ንሕና ሕዝባኹም ግና ማልእንተ ዘይሕቀሩሎስን ንዳሕራይ ጊዚ እኾሽ ኩይኑ ዓደይ ሰላም አይተረክብንዩ ኢሎም ስብናን ፍቕዳ ዱር ፀሊም ኢና ዘሎና ኢሎም ምስ ለእኹሎም።

ነጹም ኣብ ኢዶም ዝነበሩ ምርክኻታት ዩልዳምምን ዩልጋሮምን ኣስኣንምም መታን ክስ

ሎም አንተኩን በቲ ደቂ መሬትን ውሎጎትን ብምኅኖም ፈርገወገዕ ከጋብ ለይቲሎም ረገደ - ፩ ንአናደደረ - ፫ ንናፍረ ማከኤልኒ ይበሃሉ ነበሩ ። ከብሉቶም አናደደደ አይሐደጉን ዘርኢ አቶም የሕዋቱ ግና አዚዮም ብዙሐትን ስውዒትን እቶም ንብምክረቲዮም ዝርከበም በፈሐት ዝሃሃሉ አሰላም አለው ። ዘርኢ ፍረ ማከኤል ዝሃሃሉ ምልእ አሎም አለው ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፳፱ ።

ወለደ ሰብ ዛግር ።

እዞም ዛግር ዝሃሃሉ ሕዝቢ ከዓ በቲ ከብ ጥንቲ አማካኝነትም ናብዚ ምድሪ ብፈላግ ክብ እድያበ ኸሬ እቶም እቲ ፈለማ ናብዚ ምድሪዚ ዝመጹ ዓቢ ዝሃሃል ዓቢ ወዲ ወመረ እዩ ።

ወዲ ምስራይ እዩ ዝበሃል ዝነበረ ። ንሱ ባዕሉ ብዘበን ሕፀይ ላሊበላ ብላለታ መሥገቲ ግዜ ብፅ ሺሕን ጂዓ ዓ-ም ምስቶም ብዙሐት ግብፃውያን ናብ ኢትዮጵያ ክሃ ቆሱ ብመበል ብፅ ሺሕን ጂዓ ዓ-ም ዝመጹ ትሕቲ እብ ዓንኤል ዝበሃሉ አቡን ገብጾሎ ክሃ አናግን እዩ ዝነበረ ።

እንተኹን ብናለይ ምቕማጠን ርኩትን እብ አድያበ ነበረ ፡ ደሐር ግና ክብ የሕዳኖይ ደቂቱ ዓንታ አልዓልፍ ንላሚ አሎኛ ፡ ደቂ ተፋደ ብዘበኖም እዚዮም ዓበይቲ መወዳኤትኦ ምስ አረብ አብኡ ሞተ መታብሩ ከዓ አብኡ ፍሉቁ ሥፍራ ጎሳ ዝበሃሉ አብ በረኻ ደቂ ኸሐይ ኮይኖም የሕሩሱ ነበሩ ፡ ብዘበኖም አቡን ፈል ባጋብ ለይቲሎም አብቲ ጥቓ አማድር ዘሎ መኻን መቐብር ዓቢ ይበሃል ፡ እንተኹን ግርም ቆዳያትሎም ከብ ክንቲብ ጠርቃይ ስበም፤ ማሎም፤ አክበም ኬይዮም አልበ ከም ረቶም ንሩ ንባሕረ እንዳብ ማይታግ ወረደ ንዓቢ ሐደ ስልሚ ፈአም ከዓ ክነግርም ፈተፊ ከምዚ ድማ የልዎ እታ ሰብአይ ነፃ ንኹድ ክብዛ መኻን አዚኡ ናብታ ናይ ፈለማ ዝ ተቐመጠ እሞ እታ ዘአተወላ እሞን ምሸት እሞን ድራር አብታ ኹዳ-ኹዳ ከፍ አሉ ሐ ትዘርቦ እብ ንረማ አማፅዳዩ ረአዩ በአ በአ እናገብዮ ንገረማ አትዩ ሐዋ ህቡኒ አ ለመኖም ።

ንሳቶም ግና በቲ እሞንቲ ሐዋ ንዘረኹብ አይወሐብን እዩ ዝነበረ እሞ ንረመታ ከዓ አይበኮን አሉ ከልአ ፡ እቲ ሰብአይ ኸፊ በሉ አስሐትኒ እኔ አሉ አብታ መገዳ ከም በዓል ደሐን ከፍ አሉ አራጢው ሐዋ ይሕን ነበረ ።

ደሐር ግና ዛግረታይ ነታ ማፍ ክፍት ሐዋ አንኹኹ ከየስተባህሉሉ በሉ ደሐ ሐደሩ አሉ ብድድር አሉ ተግዝረ እሞ ዛግረታይ ከምዚ ንሩ ክብ ንረመታይ ሐ ሠረዩ ወሰደ ።

እዚ በዚ ምክንያት እዚ ከጋብ ለይቲሎም ዛግረታይ ሠራቆ ሐዋ አናሉ ሐሐ ስሞን ደምድሩሎም ፡ ኸፊ ዓቢ ንቺተ ወለደ ኸምም ከዓ ከምዚ ዝስዕብ እዩ ። ፩ ፩ ን

ደቂ ኸሐይ ክብ ጥንቲ መሠረት ወሰደኡም ከምቲ አብ ምዕራፍ ጅጅ ተጠቐሹ ዘሉ አብ ላሊ ጠቐኹም ዘሎኛ ክብ አይከመ ምልጋሕ እዩ ሚላሎኛ ፡ ደቂ ተፋደ ብዘበኖም እዚዮም ዓበይቲ ነበሩ ፡ ክብሉቶም ሐደ ዓቢ ስብ ክንቲብ ጥርቃይ ዝሃሃሉ ነበሩ ፡ ብዘበኖም አቡን ፈል ባጋብ ለይቲሎም አብ በረኻ ደቂ ኸሐይ ኮይኖም የሕሩሱ ነበሩ ሐደ እሞን መኸልኡም ቆዳያትሎም ከብ ክንቲብ ጠርቃይ ስበም፤ ማሎም፤ አክበም ኬይዮም አልበ ከም ረቶም ንሩ ንባሕረ እንዳብ ማይታግ ወረደ ንዓቢ ሐደ ስልሚ ፈአም ከዓ ክነግርም ፈተፊ ከምዚ ድማ የልዎ ከፍ ። ክብኡ ደቂ ኸሐይ ሐመኹን ዓራቶም ከዓ አብ ክልእ ሐላፈት ።

እዚ ዓቢ በኸረቱት ከዓ ሠመረ ዝበሃል ን፪ተ ወለደ ንዘርከይኒ ንተኸላይኒ ነዚኡም ንክልቲኡም አመዳተ ወለደ ፡ እቲ ሐደ ዘርከይ ዝበሃል ዝረረቶም አብ ዛግር አለው ፡ ደቂ ተኸላይ ግና ብገደይን ብገምያን ናብ ጨዓረሺ አተው ብገደይ ከዓ ንኚተ ወዲ ወለደ። ከብም ፩ የሕዋት ፩ ንብረ ክርከቶብ ዝበሃል ዘርኡ ገሊአቶም አብ ዛግር ገሊኡም አብ ፑረታት አለው ፡ ብገምያ ከዓ ዘርኡ ዘይብሉ ፀንተ ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ሳ።

ንሕሸቶይ ዛንታ ደቂ ኸሐይ ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ሳ።

ወለደ ደቂ ርቤል ።

እዞም ደቂ ርቤል ፍልም አማካኝነትም ናብዚ ምድሪዚ ከምዚ እዩ ፡ እቲ አውራ ዓደም ሕራ እዩ ናብዚ ምድሪ ኣርተራ ዝመጽም እሞን ቅድሚ ምድሪ ማናብ እቶም ፡ ብዘበን ሐፀይ ዓንደጺን ፎ ወይክ ህተ ዓመት ምስ ነገሡ በዚ እሞን እዚ አቢሉ ስብ ሕራ ናብ መረታ አትዮም ብዘኮ እሞን ተቐመጠ ይበሃል ፡ ደሐር ግና እዞም ሕኚ ደቂ ተኸላይ ንቆሚ ሰን ብዝበሃል ኸም ተጽውዑ ፡ ከምኡ ከዓ ክብ ደቂ ርቤል ዝው ላዶ ክብሉቶም ሐፀይ ትድሮኮ ነገሡ ። እዞም ሕጅ ላን ዝሃሃሉ ወለድኡም ከምዚ ዝስ ዕብ እዩ ።

ተከፋ ገርግብ ነቕዒ ወዲ ጥፍረርያ እዩ ። ጥፍረርያ ከዓ ወዲ ቐይሕ እንበካ እዩ ። ቐይሕ እንበካ ከዓ ወዲ እምሐ እዩ ። እምሐ ከዓ ወዲ ዓደደ እዩ ። ዓደደ ከዓ ወዲ

... ገራ ቡጎት ሠራዬ አለው፡፡ ዘርሏ ግድባገገ ገደረፍም ዓደ አብዑር ሐደግቲ
እዩም፡ ዘርሏ ቀጋገግን ገደብግን ገደረፍም አብ ማስክል ማዕረባ አለው፡፡ ገደብግገ
ገደብግገ ዓደ ዓደ ገደብግገ ወለደ፡ ነውዓላን ገሥልግንን ከብዚአም አውዓላ ገደረ
ሥልግን ገልፀውት ወለደ፡ ልዕመት ንክንቲባ ሠረቕ ብርሃንን ንተኹልደን ከብ
ሕምኡ ወለደ፡ ገደረፍ ድማ ከብ ክልእይቲ ስበይቲ ወለደ፡ ክንቲባ ሠረቕ ብርሃን ንኮ
ንቲባ መድሐንገገን ንክንቲባ መከረገገንን ንፈተውራፈ ተላገገንን ንእምነገገንን ከምዚ
ሕም ቆተ አስቀቶ ደቂ ከንቲባ ሠረቕ ብርሃን እዩም ዝሰሃሉ፡ እዚአም ቆተ አስቀቶ
ንድሐኖምን ንግምፍይን ከምዚሎም ቆተ ደቂ ተኹልደ ይሰሃሉ፡፡
ከብዚአም አስመጺ ንከረገገት ወለደ፡ ሐረጎት ንተኸፈት ወለደ፡ ተኸፈት ንፎፍ
ወለደ፡ ፎፍ ንፊንቲራ ወለደ፡ ፊንቲራ ንክንቲባ አስመፎም ወለደ፡ ክንቲባ አስመፎም ንዓዲ
አብ ማስክል ማዕረባ አለው ብሐደ ስም ደቂ ልዕመት ተባሂሎም ይፀውዑ፡፡ ፍግስ
አለው፡፡ ዘርሏ ብርሃኑ፡ ብርሃኑ ዝርከቦም አዩም ዘርሑ አብ ማስክል ማዕረባ አለው፡፡
አንድ አምናይ ይሰሃሉ፡፡

ዘርሏ መሐረገገ ወዲ ሁቡ መሐረገገ፡ ንተኸፈት፡ ወለደ ተኸፈት፡ ንዓንደናገገ
ወለደ፡ ዓንደናገገ ንመቀብገገ ወለደ፡ ማዕቀብገገ ንቫት ወለደ፡ ፩ ንከልዮብን — ቁ
ንተኸልዮብን — ቁ ንባብተዮብን፡ ከምዚሎም ቫተ አስቀቶ ደቂ ማዕቀብገገ ይሰሃሉ፡፡
ከብዚአም ሐልዮብ ንዓዲ ብላታ ንብረገገ ዓዲ ቆይሕ ሐደግቲ ገደረፍ እዩ፡ ተኸፈ
አሥመራ ሀዳሙ አለው፡፡ ከምዚሎም ዘርሏ መሐረገገ ወዲ ሁብ ይሰሃሉ፡፡
ተዓረገገ ወዲ ሁብ፡ እዚ ተዓረገገ ወዲ ሁብ ንሐደ ንቀላት ሐምሌ ወለደ፡ ቆላት
ሐምሌ ገደረፍም ድማ አብ ዓዲ ባዕክል ሐደግቲ ንበዕል ባሻይ አስፍሃ ዝሐዘ ገደረፍ
እዩ፡ ተኸፈትገገ ወዲ ሁብ፡ ተኸፈትገገ ወዲ ሁብ ገደረፍም ድማ ዝርከቦም አብ ሠራዬ
ዳዕረ ኩንግት አለው፡፡ ጉዳብገገ ወዲ ሁብ ገደረፍም ድማ ዝርከቦም አብ ሠራዬ
ፋኔርግብን፡፡

ነዚአም ክልተ ወለደ፡ ከብዚአም ግርማገገ ንዓዲ ሹም ግርማኡን ንዓዲ ሹም ጳዕ
ዳን ገደረፍ እዩ፡ አብ ዓደ አብዑር ሐደግቲ ዘለው እዩም፡ ተኸፈትገገ ድማ ንዓዲ
ሙራብ ገደረፍ እዩ፡ እዚአም ከምዘለው አብ ዓደ አብዑር እዩም ዝርከቡ፡፡
ሙራብ ወዲ ሁብ፡ ሙራብ ወዲ ሁብ ገደረፍም ከምቲ ቀድሞ ዝበልግሎ አብ ማኪ
ክል ማዕረባ እዩም ዘለው፡፡

ዘርሏ መሐረገገ ወዲ ሁብ፡ መሐረገገ፡ ንተኸፈት፡ ወለደ ተኸፈት፡ ንዓንደናገገ
ወለደ፡ ዓንደናገገ ንመቀብገገ ወለደ፡ ማዕቀብገገ ንቫት ወለደ፡ ፩ ንከልዮብን — ቁ
ንተኸልዮብን — ቁ ንባብተዮብን፡ ከምዚሎም ቫተ አስቀቶ ደቂ ማዕቀብገገ ይሰሃሉ፡፡
ከብዚአም ሐልዮብ ንዓዲ ብላታ ንብረገገ ዓዲ ቆይሕ ሐደግቲ ገደረፍ እዩ፡ ተኸፈ
አሥመራ ሀዳሙ አለው፡፡ ከምዚሎም ዘርሏ መሐረገገ ወዲ ሁብ ይሰሃሉ፡፡
ተዓረገገ ወዲ ሁብ፡ እዚ ተዓረገገ ወዲ ሁብ ንሐደ ንቀላት ሐምሌ ወለደ፡ ቆላት
ሐምሌ ገደረፍም ድማ አብ ዓዲ ባዕክል ሐደግቲ ንበዕል ባሻይ አስፍሃ ዝሐዘ ገደረፍ
እዩ፡ ተኸፈትገገ ወዲ ሁብ፡ ተኸፈትገገ ወዲ ሁብ ገደረፍም ድማ ዝርከቦም አብ ሠራዬ
ዳዕረ ኩንግት አለው፡፡ ጉዳብገገ ወዲ ሁብ ገደረፍም ድማ ዝርከቦም አብ ሠራዬ
ፋኔርግብን፡፡

ነዚአም ክልተ ወለደ፡ ከብዚአም ግርማገገ ንዓዲ ሹም ግርማኡን ንዓዲ ሹም ጳዕ
ዳን ገደረፍ እዩ፡ አብ ዓደ አብዑር ሐደግቲ ዘለው እዩም፡ ተኸፈትገገ ድማ ንዓዲ
ሙራብ ገደረፍ እዩ፡ እዚአም ከምዘለው አብ ዓደ አብዑር እዩም ዝርከቡ፡፡
ሙራብ ወዲ ሁብ፡ ሙራብ ወዲ ሁብ ገደረፍም ከምቲ ቀድሞ ዝበልግሎ አብ ማኪ
ክል ማዕረባ እዩም ዘለው፡፡

ዘርሏ ድግናይ ወደ አክል።

ድግናይ ወደ አክል ገደረፍምን አመቓቐለአምን ከብዚ ንታሕቲ ንገልጽ አሎና፡
ድግናይ ንጽኑቅገገን ንጉድብገገን ወለደ፡ ከምዚሎም ቆተ ደቂ ድግናይ ይሰሃሉ፡
ክብ ዚአም ጽኑቅገገን ንሐንገቲ ዓዲ ንሐዲዳ ገደረፍ እዩ ከምኡ ድማ አስቀቶም
አብ ከዚ ድግናይ ተሰሃል ዓዲ አብ ሠራዬ አለው፡ እቲ ፈራይኦም ድማ ባዕዳ ወዲ ፅኑቅገገ
ይሰሃል፡ ዘርሏ ጉድብገገ፡ ጉድብገገ ዝወለደም፡ ፩ ንወረሠናገገን — ቁ ንቡግናይገ
ገን — ቁ ንባብተዮብን — ቁ ንኮምናገገግን — ቁ ንዓንደናገገግን፡ ከምዚሎም ፩ አስቀቶ፡
ደቂ ጉድብገገ ይሰሃሉ፡ ከብዚአም ወረሠናገገን ንቆተ ወለደ፡ ፩ ንዓንደናገገ
፩ ንወረሠ — ቁ ንቲድድብ — ቁ ንፍራ መክን፡ ከምዚሎም ቆተ ደቂ ወረሠናገገ እዩም
ዝሰሃሉ፡፡

ከብዚአም ዳግማዊ ድግናይ፡ ንኢዮሮብን ንግሙኡልን ንምክረትን ወለደ፡ እዚአም
ገደረፍም ዘርሏ ቮቲአም አስቀቶ አብ ማስክል ድግሳ አለው፡ ከምኡ ድማ ወራሴ
ገደረፍምን ቲድድብ ገደረፍምን ዘርሏ ክልተአም አስቀቶ አብ ድግሳ አለው፡ ፍራ
መክን፡ ዓፍ ሐድጊ ዮባሉን ፀኒቲ እዩ፡ ዘርሏ ሣሙኡል ወዲ ዳግማዊ ድግናይ፡ ሣሙ
ኡል ወዲ ድግናይ ነቆተ ወለደ፡ ፩ ንግርማ ገርገሎን — ቁ ንተፋ ገርገሎን — ቁ ንባ
ብተገርገሎን — ቁ ንኡመተ ገርገሎን፡፡

ነዚአም አርብተ አስቀቶ ወለደ፡ ከብዚአም ግርማ ገርገሎ ንባብተዮብን ንተኸልዮብን
ወለደ፡ ሁብተዮብ ንከረገገት፡ ሐረጎት ንዘርሏት ወለደ፡ ዘርሏት ንተኸፈትን ንዓንደናገገ
ግርማዮብን ንዓንደናገገ ተኸልዮብን ንዓንደናገገ ወለደ፡ ከብዚአም ትኩሕ ንውቅ
ቡን ንደብባይን ወለደ፡ ፅኑቅ ቡን ንዓንደና ወለደ፡ ዓንደና ንዚልም ወለደ፡ ቢልም ገደረፍም
አብ ድግሳ አለው ከምዚሎም ደቂ ሣሙኡል አብ ድግሳ አለው፡፡

ዘርሏ ኢዮሮብ ሐወ ሣሙኡል፡፡
ኢዮሮብ ንተኸል ሹምን ንዓንደና ሹምን ንቆተ ወለደ፡ ከብዚአም ተኸፈ ሹም ንትኩሕ
ወለደ፡ ትኩሕ ገደረፍም ድማ ዝርከቦም አብ ድግሳ አለው፡ ምክረት ሐው ኢዮሮብ
ወዲ ዳግማዊ ድግናይ ገደረፍም ድማ አብ ድግሳ አለው፡፡
ዘርሏ ቲድድብን ወራሴን፡ ቲድድብ ገደረፍምን ወራሴ ገደረፍምን ዘርሏ ቮቲአም
አብ ድግሳ አለው፡፡
ዘርሏ ቡግናይገገ ወዲ ጉድብገገ፡፡

ቡግናይገገ ሐው ወረሠናገገን ንመይ ሕማቕን ንሐዲቪ ዓዲ ቡግናይን ንቆተኡን ዓዲ
ገደረፍ እዩ፡ ዓንደናገገን ከምናገገግን ሁሎገገንን ደቂ ግድብገገ ዘርሏ ቮቲአም አሕ
— ፳፭ —

ዋት ዝፈረደምም ኣብ ሠራዩ ዓዲ ኣብርሃምን እኒ ዐበላ እኒ ሓወር የልቦ እኒ ዓዲ ኩሎም ዝበሃል፡ ከምዚሎም ኣብቲ መሬት ኣዲኦም ርብቃ ተባብሎት ናል ብሌን ሰገድ ምድሪ ኣዲኦም ሓዚም ኣለው፡ መጻውዒዮም ድማ ድግና ባሕዩ ይበሃል።

ዘርኢ ገሥገሣ ወዲ ኣከለ ጽዮን፡ ገሥገሣ ሓው ባዓል ሓድጋይ ከምቲ ሓድም ብዘቐት ዘርኢ ከይኖም ዓዲ ሓዘም ኣለው፡ ከም ዘለው ኣብ ወደ ኣከለ መስሐል

ዘርኢ በኸራይ ወዲ ኣከለጽዮን፡ በኸራይ ሓምም ንበዓል ሓድጋይ እዩ፡ ገሱ ዝፈረም ኣብ ደቂ ኣከለን ኣክራንን እኒ ዓዲ ሓድጋይን ንዓዲ ደጊያት በኹሩ ኣፈልቦ ዘሰ እዮም ከምዚሎም ደቂ በኸራይ ይበሃሉ።

ምዕራፍ ፴፯።

ወለድ ተኸለጌን ኣብ ጉዛይ።

ተኸለጌን ኣብ ጉዛይ ንጅተ ወለድ፡ ንጉዛይን ንተኸለጌን ክብዚኦም ጉዛይ ዝፈረዮም ክንገሰግግን ወለድ። ንቡርብገማን - ንኾልገማን - ንሕዳማ ዝዋበዝማን

ከምዚሎም ጅተ ኣሕዋት ደቂ ጉዛይ ይበሃሉ፡ ክብዚኦም ጉድብዝገገ ክብ ጆኑ ከምዚ ኣብ ታሕቲ ተመልኪቱ ዘሎ እዩ። ፩ ንሓረስታይን - ፪ ንዳርቅን - ፫ ንዓኣሉ ሉን - ፬ ንቆይሕ ሞስን - ፭ ንተወብቀን - ፮ ንዘካርያስን።

ከምዚሎም ፯ ደቂ ጉድብ ወደ ጉዛይ ይበሃሉ፡ ክብዚኦም ተኸለጌን ኣብ ዘለው ብዓል ኣቶ ታኣዝገ እቦ ባላታ ሎሬንሎ ከዚኣቶም ዝፈረዱ እዩ፡ ሓረስታይ ሓድጊ የብሉን ወጊቱ እዩ፡ ንርንር ንበዓል ቀሪጥብሎም ይበሃሉ ኣብ መላልሕ ዘሰልጢ ዝፈረዱ እዩ፡ ሣእሎ ዝፈረዮም። ፩ ንዓዳይን - ፪ ንጉዳላን - ፫ ንፍቁርን። ከምዚሎም ፫ተ ኣሕዋት ደቂ ሣእሎ እዮም ክብዚኦም ዓዳይን ዝፈረዮም ክብዚ ንታሕቲ ንገልጽ ኣሎና።

ምዕራፍ ፴፰።

ዘርኢ ዓቃዕን ወዲ ሣእሎ።

ዓዳይን ዝፈረዮም ኣዚዮም ብዘሓት እዮም፡ ዓቃዕን ፩ ንማዕቀብዝማን - ፪ ንገዕ ዓን - ፫ ንድከመን - ፬ ንዘላማንን።

ከምዚሎ ነዚኦም ፪ተ ወለድ፡ ክብዚኦም ማዕቀብዝገገ ንገረክሶቶስን ንጅመልን ንዕንጎን ሓንን ወለድ፡ ገረክሶቶስ ድማ ንሥብሃት ለኣብን ንብላይ ራዘን ንተስፋ ሥላሴን ንተኸለ ሥሎስን ወለድ፡ ክብዚኦም ሥብሃት ለኣብ ን፫ተ ወለድ ሸማቶም ከዓ ከምዚ ዝበሰብ እዩ። ንመዓተን - ንዕባትን - ንሆይላጊዩርጊስን።

ከምዚሎም ፫ተ ደቂ ሥብሃት ለኣብ ይበሃሉ ክብዚኦም መዓተ ድማ ንበዓል ገብሪ ወዲ ተስፋማርያም ንንዓ ህብታይ ኣብ ሓላይ ዘለው ዝፈረዱ እዩ፡ ፩ተን ንንዓ ኣቶ መዓነን ንንዓ ኣቶ ወልዱን ኣብ እምበይቶ ዓሬ ዘለው ዝፈረዱ እዩ፡ ሆይላጊዩርጊስ ንኦርዓዶ ምን ንተኸለትን ወለድ፡ ክብዚኦም ኣርዓዶም ንሳምራት ወለድ፡ ሳምራት ንጥዑምዝጊ ወለድ፡ ጥዑምዝጊ ንክንጉቲባ እሙንን ንገዕዳን ወለድ፡ እዚኦም ዝፈረዱም ኣብ ሓላይ ኣለው።

ብላይ ራዘ ድማ ንበዓል ኣቶ ተኸለን ንኣቶ ተስፋማርያምን ንንዓ ኣቶ ትኩሕን ዝፈረዱ እዩ ንሳቶም ድማ ኣብ ማዕርጎ ዝበሃል ዓዲ ዘለው እዮም።

ተኸለ ሥሎስ ንንዓ ባሕዩ ደስታ ኣብ ኣምበይቶ ዓሬ ዘለው ንኣኣም ዝፈረዱ እዩ። ዘርኢ ተስፋ ሥላሴ፡ ተስፋ ሥላሴ ድማ ንንዓ ኣቶ ጋረድን ንንዓ ባሕዩ ንብረማክኤልን ንንዓ ኣቶ ሓጉሥን ንደዳ ኣቶ ህብቲይን ዝፈረዱ እዩ፡ ኣዚኦም ድማ ዓድ ተስፋ ሥላሴ ዝበሃሉ ኣብ መዓርጎ ኣለው።

ዘርኢ ድመል ወዲ ማዕቀብዝገገ ድመል ዝመለደም እልፍ ድምን ሃብተማርያምን ይበሃሉ ነብሩ፡ ክብዚኦም እልፍ ድም ዝፈረዮም ዝርከቦም ኣብ ምድሪ ሠራዩ ጥቃ ዓረዛ ኣለው፡ ሃብተማርያም ድማ ንተኸለጌን ወለድ፡ ተኸለጌን ድማ ንተስፋ ጊዩርጊስ ወለድ፡ ተስፋ ጊዩርጊስ ድማ፡ ንደስቀን - ንሥብሃት ለኣብን።

ነዚኦም ፪ተ ወለድ፡ ክብዚኦም ይስሓቅ ንዓዲ ክንጉቲባ ጉይትኣም ኣብ እምበይቶ ዓሬት ዘለው ዝፈረዱ እዩ፡ ሥብሃት ለኣብ ድማ ዝፈረዮም፡ ንዚኣቶትን - ንገረድን ንኸፍሎምን፤ ከምዚሎም ፫ተ ደቂ ሥብሃት ለኣብ ይበሃሉ፡ ደቂ ሥብሃት ለኣብ ዝፈረ ይዎም ኣብ ውይይት ዓረት ኣለው።

ገረድ ንኣቶ ሰህሊትን ንበዓል ኣቶ ተኸለጌን ይበሃሉ፡ ክብዚኦም ዝፈረዱ እዩ፡ ዘርኢ ጅተኣም ኣሕዋት ድማ ኣብ ሓውይይት ኣለው። ዘርኢ ፀንደቅን፡ ፀንደቅን ወዲ ማዕቀ ብዝገገ ን፫ተ ወለድ። ንኸኸርን - ንኸፍዳድን - ንመርፍኣን።

ከምዚሎ ን፫ተ ኣሕዋት ወለድ፡ ክብዚኦም ክኸር ንዓዲ ኣዝማች ብሩ ተኸጋዳዕ ዝፈረዱ እዩ፡ ንዕዳድ ድማ ንዓድ ብላምባራብ ንንጉል ዓዲ ወገራ ዓሬቶ ዘለው ዝፈረዱ እዩ፡ መርፍኣ ድማ ንዓዲ ኣቶ ኣብርሃ ዝተባህሉ ኣብ ዓዲ ወገራ ዓሬቶ ዘለው ዝፈረዱ እዩ። ዘርኢ ዘላማን ወዲ ዓዳይን፡ ዘላማን ወዲ ዓዳይን ንኣቶ ተኸለጌ ወዲ ሓጉስ ዝበ ሃሉ ኣብ ሓውይይት ዓሬት ዘለው ንኣኣቶም ዝፈረዱ እዩ። ዘርኢ ኣድከመ ወዲ ዓዳይን ኣድከመ ዝፈረዮም ኣብ ዓድ ኣብጊቦ ሸመዛና ዘለው ኩሎም ዝፈረዱ እዩ።

ዘርኢ ዓዳይ ወዲ ዓዳይን፡ ዓዳይ ዝፈረዮም ኣብ ሸመዛና ሓሕልጪም ደቂ ዓዳይ ኣንዓ ተባህሎ ይጽውዑ ኣለው ክንድቲ ዘላክል ድማ ብዝሓ የብሉምን ከምኡ ድማ

አብ አውሒ መጽሂ ገበየል ዓፄ አለው፡ በቲ መሠረት ወለዶአም ግና ከብ መፈራራ ኦዮም አንተኸነ ሐጂ ምስ ደቂ ዓቓዶን ተሐዋቂኹም ከም ሐደ ዓለቱ ከደኖም ቀጽብ ንን ዓቓዕንን ተባሂሎም ብሐደ ስም ከባዕ ሎማ ያጽጹውሉ አለው።

ም ስ ራ ፍ ሰጅ።

ወለዶ ጎፍላ ወዲ ሣኦሉ።

እዚ ጎፍላ ወዲ ሣኦሉ ገደረፍምን ገደባም ዓድታትን ከምዚ ገዘፁብ እደ ደቀ ጎፍላ = ል ንዘርእዎናይን - ፎ ንክሐሳይን - ፎ ንገብረማርያምን - ፎ ንዓፅቀባዝግን ከምዚሎም ጅተ ደቂ ጎፍላ ደለሃሉ፡ እመቃቕልም ድማ ከምዚዮ ዘርኢ ወናይ ክርክቶበን - ንምድሐንን ከምዚሎም ጅተ ደቂ ዘርኢ ወናይ ደብሃሉ = ክብዚአም ጴዳ ሮስ ንመሪ ንተሰፋሉን ገወልደ እደ፡ ክብዚአም ባሕታይ ንተኩኣን ንተኩኣ አባልን ንሰንዱድን ንዓፅባዝግን ንገርጊሽን ገወልደ እደ = ክብዚአም ሰንዱድ ንበዓል አቶ ተማኒ ገዘሐቱ አብ ዓጋመተን ዘለው ገደረፍ እደ።

ዓፅባዝግን ንመሐሪዝጊ ወለደ፡ መሐሪዝጊ ድማ ንኢሳይንን ንኢያሱን ወለደ፡ ኢያሱ ገደረፍም ዓፄ ሹም ኢያሱ ገዘሃሉ አብ መዓርግ አለው ከምኡ ድማ ዘርኢ ዓፅባዝግን ገደረፍም አብ መዓርግ አለው።

ቲድሮስ ገደረፍም፡ ቲድሮስ ንንዓ ሹም ዩናይ ተሸንፋል ዘለውን ንንዓ ሹም ንቤ ሳመተን ዘለውን ንመርታን ንዐዳመን ዘለውን ንፍርቂ ዓናንን ንዓፄ ክንተብ ወልደ ሠመረ ወዲ ደረጨን አብ ማደዝግን አብ ቆንጠራ ዘለውን ነዚአም ገደረፍ እደ፡ ተሰፋሒ ወዲ ደረጨን ንዓፄ ገብላ ቲግራንን ንዓፄ አብማት ጠዓመን ንዓፄ ወልደ ዓሽከርን ንዓፄ ቀደሕን ዘለው ገደረፍ እደ፡ ክሰሳይ ወዲ ጎፍላ ገደረፍም አብ ምናል ዝገገ ወዲ ጎፍላ ገደረፍም አብ ማርታ አንዓ ዘርኢም ገዘሃሉን አብ ቤርኪቶ ዘለውን ሉብ ጎድፍ ዘለውን ከምዚሎም ንፎተኢም ዓፄ ገደረፍ እደ፡ ግደይ ወዲ ጎፍላ ገደረ ፎም ዓፄ አቶ ብርሃን ንዓፄ ሹም ወልደንኪሐልን አንዓ ሹም ፅንዓይን ነዚአም ገደ ረፍ እደ

ዘርኢ ሥብሐት ሐው ደረጨን ወዲ ሣኦሉ፡ ሥብሐት ገወልደም ንዕቅብን፡ ንዕብ ተማርያምን፡ ንዓፅቀባዝግን፡ ንሥልጣንን፡ ከምዚሎም ሹተ ደቂ ሥብሐት ደለሃሉ፡ ክብዚ

አም ሁቀብ ንከንቲብ አሚንን ንበሊሐን ንዕንቆይን ንዕብተሥላሴን ነዚአም ወለደ፡ ክብዚ እም ክንቲብ አሚን ንኦሎ ሁብተንኪሐል ወለደ፡ ሁብተንኪሐል ድማ ንደጊያት ገብረመ ድዕንን ንልጅ ሐጎብን ገወልደ እደ። ደጊያት ገብረመድዕን ገደረፍም አብ ኳዓተት አለው ፅንቆይ ገደረፍም ንከንቲብ ድል ናይን ንዕቅብን ነኦይከመን ነኦውዳሎምን ዓል ቀኛዝማት መዓሽን ንግራዝማት ሰንጋልን ነዚአቆም አብ ኳዓተት ዘለው ገደረፍ እደ = ዘርኢ ሁብተማርያም፡ ሁብተማርያም ወዲ ሥብሐት ገወልደም ክብዚ ንኦሎ፡ ንገልጽ አሎና = ንከንቲብ ተሰፋሐንን - ንባሕረ ነጋሚ ዘርኢ ሐንቦን።

ነዚአም ሹተ ወለደ፡ ክብዚአም ባሕረ ነጋሚ ዘርኢ ነጋሚ ንፍቶ ዝግን ንዘህልይ ዝግን ንዓብም ዝግን ክብ ሒማ ዝተወለደ አሎም፡ ከምኡ ድማ ክብ ክልኦይቲ ሰብ፡ቲ ንደማ ፋን ንዕብተ-ዝግን ወለደ = ክብዚአም ድቶ ዝገ ንዓፄ ክንቲብ ድቶ ገደረፍ እደ እዚአ ቶም ድማ አብ ኳዓተት አለው።

ጥዕምዝጊ ድማ ንዝባን ዝግብ ጥቓ ዓፄ ቀደሕ ዘላ ዓፄ ገደረፍ እደ፡ ዘህልይዝጊ ድማ ገደረፍም ዝርከቦም አብ ዓፄ ደፈርቲ አለው፡ ሥብሃትዝጊ ገደረፍም አብ ሕረት አለው፡ እዮ፡ ሁብተዝጊ ድማ ንብርሃን ወለደ፡ ብርሃን ድማ ንዓፄ ዝገ አቶ ብርሃን ገደረፍ እደ፡ ንሳቆም ድማ አብ አዳብ ከዓዓተት ስዮም ዘለው፡ ክንቲብ ተሰፋሐንን ሐው ባሕረ ነጋሚ ዘርኢ ነጋሚ ገወልደም = ፎ ንዕብተ-ዝግን - ፎ ንገረጽዝግን - ፎ ንሥብሐት-ዝግን ስ ንተግረፍዝግን።

ነዚአም ሹተ ወለደ፡ ክብዚአም ሁብተዝጊ ገደረፍም አብ ዓፄ ሐርገድ አለው፡ ገረጽ ዝገ ገደረፍም አብ ዓፄ ደፈርቲ አለው፡ ሥብሃትዝጊ ገደረፍም አብ ሕረት አለው፡ ተዓረዝጊ ገደረፍም ዝርከቦም አብ ቲግራይ አለው፡ ዘርኢ ባሕረ ነጋሚ ዘርኢ ነጋሚ ሁና ዓንዶምን አለው = ዘርኢ ትንሣኤ ክርክቶብ፡ ትንሣኤ ክርክቶብ ንኢ ንዶን ገደረፍ እደ ምድሐን ንዓርማ ገደረፍ እደ፡ ከምዚሎም ደቂ ዘርኢ ወናይ እናተባህሉ ደጽውው አለው።

ም ስ ራ ፍ ሰጅ።

ወለዶ ፍቁር ወዲ ሣኦሉ።

ፍቁር ወዲ ሣኦሉ ንክልተ ወለደ ሹምም ድማ ከምዚ ገዘፁብ እደ = ል ንዓግግግግግ ሣኦሉ - ል ንኦሎን = ከምዚሎም ሹተ ደቂ ፍቁር ደለሃሉ ክብዚአም ዳግግግግ ሣኦሉ ንመንደረፊን ንዓፄ ቅርጫን ገደረፍ እደ፡ አቶን ድማ = ል ንተሰፋሉን - ል ንመሪን ፎ ንገረክርኮቶብን - ል ንተፋዳዳን - ል ንዓሽርን ወለደ።

ከምዚሎም ሹተ ደቂ አቶን ደለሃሉ፡ ክብዚአም ተኩፋሉን ናከርን ገደረፍም አብ ዓፄ ክታ አለው፡ ሠመረን ገብረክርኮቶብን ገደረፍምም አብ ብርኪቶ ገበየል ዓፄ አለው ተፋደ ገደረፍም ዝርከቦም አብ አፍደዶ ድም በዛን አለው።

ዘርአ ቀይሕ ሞሳ ወዲ ጉድለዝጊ =

እዚ ቀይሕ ሞሳ ወዲ ጉድለዝጊ ወዲ ወዳ ጉጉዛይ ዝፈረዮም ዝርከቡም ከብሉ ተተሓሔዙ ዝወረደ ሓደ ስብሐይ ጭሩም ዝተባህለ ኣሎ ዓዲ ወገራ ዓረት ኣሎ።

ዘርአ ተገዳሚ ወዲ ጉድለዝጊ፡ እዚ ተገዳሚ ወዲ ጉድለዝጊ ወዲ ወዳ ጉጉዛይ ንእኩማ ወለደ፡ እኩማ ድማ ንናስርን ንዓሚርን ንሣሙኤልን ወለደ፡ ከብዚኡም ናስር ዝፈረዮም ኣብ ደርዓን ኣብ ማይ ሓራሳትን ኣለው ዓሚር ዝፈረዮም ምስ ኣሕዋቶም ኣብ ማይ ሓራሳት ኣለው፡ ሣሙኤል ዝፈረዮም ኣብ ደርዓን ኣብ ማይ ሓራሳት ዓረትን ኣለው።

ዘርአ ዘክርያስ ወዲ ጉድለዝጊ፡ እዚ ዘክርያስ ወዲ ጉድለዝጊ ወዲ ወዳ ጉጉዛይ ንተኸታትን ንተዓረን ንዘርአ ወናይን ወለደ፡ እዚኡም ቸተ ኣሕዋት ዝፈረደምም ኣብ ደርዓ ዓረት ኣለው ከብዚኡም ዝተፈልዩ ክብ ተኸታት ዝውሉዱ ኣብ ዓዲ ፍጉፅ ፅጌ ደግሎ ገለ ኣለው።

ዘርአ ብሩኽ እዝጊ ወዲ ጉጉዛይ፡ እዚ ብሩኽ እዝጊ ወዲ ጉጉዛይ እዩ ንሱ ዝፈረዮም ድማ ንዳንባ ሠሐርትን ንዓዲ ክንት ጥቓ ኣሎ ሰላማ ዘላ ዓድን ነዚኡም ዝፈረዱ እዩ።

ዘርአ ቃልዝጊ ወዲ ጉጉዛይ =

እዚ ቃል ዝጊ ወዲ ጉጉዛይ እዩ፡ ንሱ ዝፈረዮም ከምዚ ዝስቡብ እዩ፡ ንዛይድን ነስ ገድምን ወለደ፡ ከብዚኡም ዛይድ ንዓዲ ክንቲብ ብኸት እምባደርቦ ዘለውን ከምኡ ድማ ኣሕዋቶም ኣብ ላዕላይ ትውልዲ ዝፈቸቡ ኣብ ኣንክረ ባሩካ ዘለው ዛይድ ነዚኡም ዝፈረዱ እዩ።

እዚ ኣቶም ሞድሚ ብዙሕ ትውልዲ ፈለማ ብሰደት ንጉሎ መኸዳ ክይዶም ይቅ መጡ ነባሩ፡ ከብሉ ድማ ተላዲሎም ኣብ ኣንክረ ባሩካ ዓዲ ሓዙ። ከብቶም ኣንክረ ባሩካ ዘለው ዓበይቲ፡ እንዳሰጫና ንጽሕፍ ኣሎና፡ ባሩካ ንኹም ወልደክስቶስን ንኣዛኸ ተኸሉን ንኣብስራን ወለደ፡ ኣዛኸ ተኸሉ ንኣቶ ምኖ ወለደ፡ ኣቶ ምኖ ንደጊያት ሓጎስን ንደጊያት ኣብርሃን ንደጊያት ኣሰባሃን ወለደ፡ ከብዚኡም ኣብስራ ንል ኹም ወልደ ክርከቶስ ንደጊያት ወልደ ንብርኤልን ንደጊያት ገንዘቡን ወለደት።

ክልኤ ክፍላ =

ኣብ ኣንክረ ባሩካ ዝርከቡ ኣሕዋት ባሩካ ደቂ ዲያናይ ይበሃሉ ዲያናይ ንኣቶ ኹም ወለደ ኣቶ ኹም ንኣቶ ዘርከብሩኽ ወለደ ኣቶ ዘርከብሩኽ ንጌተ ወለደ። ፩ ንተኸ ባይን - ፪ ንሣሙኤልን - ፫ ንዓባይን - ፬ ንሓደምበን - ፭ ንረዳኣን - ፮ 70 ጋይን - ንገብረማርያምን =

ከምዚሎም ጌተ ኣሕዋት ደቂ ዘርከብሩኽ እዮም፡ ከብዚኡም ንብረማርያም ዝፈረዮም ደምዘ ላለባላ ዝበሃል ዓዲ ሓዘም ኣለው፡ ፀጋይ ዝፈረዮም ድማ ናብዚ ሕጂ ኣስገደ ሰቅላ ዝበሃል ዓዲ ሓዘም ኣለው፡ ዓባይ ዝፈረዮም ድማ ኣብ ዓዲ ገደኡ ኣድያቦ ዓዲ ሓዘም ኣለው፡ ረዳኣ ድማ ንዓዲ ነኸስ ኣድጊ ዝፈረዱ እዩ፡ (ሸሬ) ሓደምበስ ንማይ ቡሽላ ዝፈረዱ እዩ፡ ከብዚኡም ንብረማርያም ድማ ንኣቶ ወዳጁ ዝወለደ እዩ ኣቶ ወዳጁ ድማ ንደጊያት ብስልዮስ ዝወለደ እዩ፡ ከብ ደጊያት ብስልዮስ ድማ ኹም ተምቤን ምርጫ ይውሉዱ እዮም፡ ከምዚሎም ደቀባት ናይ ኣንክረ ባሩካን ናይ ሸሬን ክይኖም ኣለው ዘርከኡ ኣስገደም ሓው ዛይድ ኣሰባ ሰላማን ኣብ ንግልቶን ኣለው።

ዘርአ ሓዳግዝጊ፡ እዚ ሓዳግዝጊ ወዲ ጉጉዛይ ንዓዲ ጋይም ሓደ ገዛ ኣብ ድግሳ ዘለውን ንገዛ ዓዲ ኣቶ ብርሃኔ ኣብ ብርኪቶ ዘለውን ዝፈረዱ እዩ።

ዘርአ ዓረዝጊ፡ እዚ ዓረዝጊ ወዲ ጉጉዛይ ንሠመረ ወለደ፡ ሠመረ ንዓንደንኪኤል ወለደ፡ ዓንደንኪኤል ንዓማይ ሠመረን ንህብተንኪኤልን ወለደ፡ ህብተንኪኤል ንዓረ ዝጊን ንመኸትን ወለደ፡ መኸት ነርዓዶም ወለደ፡ ሕርዓዶም ንተኸኣ ወለደ፡ ትኸኣ ንቁስሙ ወለደ፡ ቁስሙ ንተኸሊት ወለደ፡ ተኸሊት ንመሐርን ንማናን ንደስታን ንላ ተንጉሥን ወለደ፡ እዚኡም ዝፈረደምም ኣብ ምሕራይ ላም ቴድረር ኣለው።

ዘርአ ተኸታትን ወዲ ጉጉዛይ፡ እዚ ተኸታትን ወዲ ተኸላጫን ሓው ጉጉዛይ እዩ ንሱ ዝፈረዮም ክንድቲ ብዝሓ ዮብሎምን ንዝባብ ኣዝማን ንዓብም ዝማን ንተኸላዝማን ወለደ፡ እዚኡም ዝፈረደምን ዝሓዝም ዓድን ኣብ ሸመዳን ኣለው።

ም ፅ ራ ፍ ፵፩ =

ወለዶ ደቂ ብድላይ =

እዘም ደቂ ብድላይ ዝበሃሉ ዓሌት ክብ መሠረት ወለደኡም ከምዚ ዝስቡብ እዩ፡ ኣቲ ቀንዲ ፈራይኡም ገድለ መዓት ይበሃል ነብረ፡ ንሱ ንሓደ ንብድላይ ወለደ፡ ብድላይ ድማ ኣቲ ቀንዲ መጸውዒኡ ዝነበረ ዘእማን ይበሃል ብድላይ ዝፈረዮም = ፩ ንሥላሃ ተዝማን - ፪ ንፍቁርዝማን - ፫ ንማዕቀባዝማን - ፬ ንገብረክርከቶስን =

ከምዚሎም ፀተ ኣሕዋት ደቂ ብድላይ እዮም ዝበሃሉ፡ ከብዚኡም ፍቁርዝጊ ዝፈረ ዮም ኣብ እምባ ኣኳት መፅሕብት ኣለው፡ ማዕቀባዝጊ ደማ = ፩ ንሀብተማርያም - ፪ ንእምባሎን - ፫ ንኹም ሓበልን - ፬ ንሀብቶምን - ፭ ንዓንደማርያምን - ፮ ንጉ ድፍን - ፯ ንመላዳን =

ከምዚሎም ጌተ ኣሕዋት ደቂ ማዕቀባዝጊ እዮም፡ ከብዚኡም መላዳን ፀረቱ እዩ ዝተረፉ ኣብ ምርጋጽ መፅሕብት ዘርከኡም ኣብሉ ኣለው።

ገብረክርከቶስ ወዲ ብድላይ፡ ንቐሊትን - ንተኸላን ይማኖትን - ነስገደምን - ንሀ ብቶምን - ንተንግሌ ክርከቶስን ወለደ፡ እዚኡም ጌተ ኣሕዋት ዝፈረደምም ኣብ እምባ ኣኳት እዮም ዘለው ከብዚኡም ዝወጹ ድማ ኣብ ትግራይን ከምኡ ድማ ኣብ ጋዕቤን

ፀንር ሠራዪ አለውም እዚአቶም እቴጌ መሠረት ዓሌቶም ከብ ነገደ ይሁዳ ዘርኢ ከብ ዘርኢ ንብሉ ድንገል አ.ና ይብሉ።

አብ ዓረቲ ብባን ቡር ዘለው ቡርሄኒት ተባህሎ ዓዲ አብ ዓረቲ ዘላጃን፡ ዘዘማን ዝባህሉ ክልተ ዓሌት አለው፡ ክብዚአም እቴጌ ሐደ ጃንጌ ዝባህሎ ዓሌት ከብ ዓላውርታ እዩ ሳውር ንፅመር ዓስድ ወለደ ፅመር ዓስድ ንፎተ ወለደ። ፩ ንጅንግልን — ፪ ንተኸላ ስማፅትን — ፫ ንእስመዓንን።

ከምዚሎም ፎተ ደቂ ፅመር ዓስድ ይባህሉ እዚአም ፎተ አሕዋት ናብ ስለዋ ዝባ ነል ሀገር ከይዶም ተቆመ።

ፅመር ዓስድ አብ ስለዋ ሞተ፡ እቶም ፎተ ደቂ ግና ናብ ተመላኹም አብ አሥመራ ይቆመው ነብኑ ክብዚአም እቴጌ ሐደ አስመዓን ዝባህሎ ክብ አሕዋቱ ተፈልዶ አብ አሥ መራ ተረፈ፡ ዘርኢ ስጋፅ ሕጂ ዝዛ አስመዓን ይባህሉ አለው።

ጅን ዓሊን ተኸላጃማፅትን ጠላሙና ንክ እዩ እዚ ሐውና አሎም ሐዳንጎም ናብ አክል ንዚዩ አተዮም አብ ቡርሄኒት ዝባህሎ ዓዲ አተዮም ተቆመ። ጅን ዓሊ ዝፈረዮም አብ ቡርሄኒት ዓረቲ አለው።

ተኸላጃማፅት ግና ከብ ሐው ተፈልዶ ንባሕሪ ወረዳ አብ ፋሩም ተቆመ። ጅን ዓሊ ደማ አቲ ሐው ንተንስኦ ክርስቶስ ወለደ፡ ተንስኦ ክርስቶስ ንሁፀን ንባህላገገን ወለደ፡ ባህላገገን ዝፈረዮም አብ ቡርሄኒት አለው።

ረዳማራ ዝባህሉ ዓሌት።

ሀ) ራዚ ማራ ዝባህሉ ዓሌት፡ ደማ ከብ ደንክል ዝመደ አብ ቡርሄኒት አለው።
ለ) ወገራ ዝባህሉ ዓሌት ደማ አብ ዓዲ ወገራ ዓረቲ አለው ፈለማ አቡአም ከብ ወገራ ቤጌምደር እዮም ዝመደ ንሳቶም ደማ አብ ሐራሳት አለው።

ሐ) አብ ቆላ ሀዳድም ብዙሐት ዓሌት አለው፡ ክብዚአም ደማ ደግዓን ዝባህሉ ባቲ መሞረት ዓሌት ወለደአም ከብ ዓላውርታ እዮም ዝመደ።
መ) መርዓ ዝባህሉ ዓሌት አለው፡ ንሳቶም ደማ ከብ መሞረት ወለደአም ከብ ዓሌት ባለው እዮም ከብ ንብርሄኒት ፅውር እዮም።

ሠ) ንፅዚ ዝባህሉ ደማ አለው፡ ንሳቶም ንዓዲ ደጊያት ማሕራይ ዝፈረዩ እዮም፡ ክብቲ መሞረት ዓሌቶም ናይ ጥንተ ደቂ መራት ዝጸንሑ እዮም፡ አብ ባፅና ትባህሎ ዓዲ አብ ሀዳድም አለው።

ም ፅ ራ ና ማፂ።

ነገደ ሌዊ።

ወለደ አናደቆ እዞም አናደቆ ዝባህሉ ዓዲ፡ ቡቲ መሞረት ወለደአም ቆይማ ነዊሕ እዋን ክብ አካዊራ ዝባህሎ ሥፍራ ምስ ደቂ ከብ አዲሳሌም መደኡ ናብ ባፅፅ ቅርብ

አዋን ተቆመ። ከብኡ ተላዒሉ ደማ ናብ አገገፊ አትዩ ተቆመ። ከብኡ ተላዒሉ ደማ ምስ ነቅል እቴጌ ንባረዶታ ዝባህሎ ዓሌት ዝፈረዱ እዩክይዶን ፅጌም ባረኹ (ወደኹ) አሉ ከብ አቡኡ ተረፈኖ ባዚ ምኽንያት ዚ እዞም ባረዶታ ዝባህሉ አብ ባሕር ዘለው ከምዚሎም እዮም ከብ አሕዋቶም ተፈልዮም ዝተረፈሉ ስጋፅ ለማ ደማ ባረዶታ ይባህሉ። እቴጌ አቡኡ ንባረዶታ ግና ንፍዮሐብን ነዞም ሕጂ አብ አገገፊ ዘለው አሕዋቱን ዝፈረዩ እዩ ኹመ ደማ ክካዊራ እዩ ዝባህሎ። ክብዚአም ናዮሐብ ንኹብራ ወለደ፡ ኹብራ ንዮሐንን ወለደ፡ ዮሐንን ንአሕለበር ወለደ፡ አሕለበር ንፅፍብ ወይራ ወለደ፡ ፅፍብ ወይራ ንመኰንን ወይራን ንአካዊራን ወለደ፡ ክብዚአም መኰንን ወይራ ንንዳ መኰንን ቀጅራት ከም ዘለው ዝፈረዱ እዩ።

አካዊራ ደማ ንዳግማዊ ዑቕብወይራን — ንግደማርያም ወለደ፡ ግደማርያም ደማ ንተኸላሕንን ወለደ፡ ተኸላሕንን ደማ ንእስጢፋንን — ንድሕንተ ማርያምን ወለደ፡ እስጢፋንን ደማ ንዓደወ ወለደ፡ ዓደወ ደማ ንዘወልደማርያም ወለደ፡ ዘወልደማር ያም ደማ ንተኸላ ወለደ፡ ተኸላ ደማ ንመሐ ወለደ፡ እመሐ ደማ ንወልደማክኦል ወለደ፡ ወልደማክኦል ደማ ንፊታውራሪ ንጉሜ ወለደ፡ ፊታውራሪ ንጉሜ ደማ ንዳ ግማዊ ዓደወ ወለደ፡ ዳግማዊ ዓደወ ደማ ንወለገዮርጊስ ወለደ፡ ወለገዮርጊስ ደማ ንብሩ ወለደ፡ ብሩ ደማ ንደግዮት ሐጉስ ወለደ ደግዮት ሐጉስ ደማ ንፅፍብ ወይራ ወለደ፡ ፅፍብ ወይራ ደማ ንዓንዳ ወለደ።

ዘርኢ ዓንዳ፡ ግንዳ፡ ክብ እምቤት አመተ ጅር እተባህለት ንል ሐፀይ ናዮድ የእ ትዩ ንፎተ ወለደ። ፩ ንገእኡሳን — ፪ ንዘርኡን።

ከምዚሎም ፎተ አሕዋት ደቂ ግንዳ ይባህሉ ከብዚአም ንኡሳን ንዝባን ሠራው ዝፈረዱ እዩ፡ ዘርኡን ሠብርግን ደማ ክልቲኦም አሕዋት ዝፈረደዎም አብ አናደቆ አለው፡ ከብ አናደቆ ዝወጸኡ አሕዋቶም እኒ ዓዲ ጉርዲ ጥቓ ዓረዝ ዘላ፡ ዓዲ ገፋሕ መራጉዝ ከምኡውን አሕዋቶም አብ ታኺታ አብ ሐደ ዝዛ አለው፡ ከምኡውን አብ ደቆፅንዓ ጽልማ አለው። ከምዚሎም እዚአቶም ዝፈረደዎም አብ ዘለው አልዮም ፎተ አናደቆ ይባህሉ ነገዶም ደማ ክብ ቤተ ሌዊ እዩ መሞረቶም።

አብዚ ምድሪ ኤርትራ ዝርከቡ ዘርኢ ሌዊ ፈለማ አመደጽኦአም ከምዚ እዩ፡ አብዚ ምድሪ ዝመደዎ ብብአዋት እዮም ዝመደኡ፡ ዝመደኦም ደማ ገሊኦም ክብ ተምቤን ገሊኦም ክብ ሐዘ ገሊኦም ክብ አካዊራ ገሊኦም ክብ አኸሎም አብ ዘለው አልዮም ግን ብሐደ ኹም ደቂ ሌዊ እዮም ዝባህሉ።

ከምዘለው ተምቤን ደቂ ሌዊ እዮም፡ ከምኡ ደማ አሕዋቶም አብ ምድሪ ኹዋ ቡልጋ ዝባህሎ ዓዲ ሒዞም አለው። ንሳቶም ደማ ክብ ጥንቲ ጀመርም አቡታቶም ከሀ ናት ከይኖም አብ ኩሉ ኢትዮጵያ የገልግሉ ነበሩ፡ ክብ አዘርያስ ከሀን ዝወረደ ዘርኢ ዘለዎም እዮም።

ሕጂ እኳ አቡን ተክለሃይማኖት ክብ ቤት ሌዊ እዮም። ክብ ዘርኢ ሌዊ ደማ ንጉሠ ነገሥት ዮሐንስ እዮም፡ ከምኡ ደማ እዞም አብ ከርገኸም ኒ ደም ባዘንን ዘለው፡ ክብ

ተምቤን ዝመጽኡ ደቂ ሌዊ እዮም፡ ከብኡዮም ድማ ብፍላይ ቅድሚ ኩሎም ዝመጹ ገረሚ ይብሃል ነበረ፡ ንሱ ድማ ነዞም ገረሚ ዝፈረዱ እዩ፡ ግፍም ዝብሃል ባሕሉ ኣብ ገረሚ ኣትዮ ዓጲ ሐዘ።

ድሕሪ ግፍም ድማ ፀጋይ ዝብሃል ደድሕሪኡ ሰዓበ ብበረኻ መትሕት ኣቢሉ ብሸ ውዓተ ዓንሰበ ኣቢሉ ብጉልጉል ደቀ ተሸም ኣቢሉ ናብ ባሕር ኣትዮ ሞልታ ሰቐሰ፡ ንሱ ዝፈረዮም ድማ ብሐደ ሸም ኣዚን ይብሃሉ።

ዘርኢ ፀጋይ - ፀጋይ ንጥሑም ዝግን - ንምርጃን - ንሥንገሳን - ንብሩኸን - ንባዓል ገድን - ንሓፎን ወለደ፡ ከብዚኡም ሞሉም ገገገ ንዘመል ደማርያምን - ንህብቱዶን - ንዓረድን ነዚኦም ፍተ ኣሕዋት ወለደ። ሰለከቲኦም ኣሕዋት ዝፈረደዎም ኣብ ዓጲ ጐንድ ፅግን ዘርኢ ዝብሃል ዓጲ ኣለዉ።

ምርጃ ድማ ዝፈረዮም ኣብ ዓጲ ቀይሕ ኣለዉ፡ ሥንገሳ ዝፈረዮም ድማ ኣብ ዓጲ ይሕስሓ ቆላ ደቂ ቃንቃ ዝብሃሉ ከምኡውን ኣሕዋቶም ደቂ ሥንገሳ ኣብ ኣክል ጉዳይን ኣብ ሐማሕንን ኣብ ትግራይን ፋሕ ኢሎም ኣለውዎም። ከምኡውን ከብ ዘርኢ ሌዊ ዝውሉዱ ኣብ ሐውዜን ኃያሎ ዓድታት ኣለውዎም፡ እዞም ላጌኖት ዘበኦምውን ኣብ ዘለዉ ኣልዮም ኣሕዋቶም ኣዮም።

ዝተረፉ ካልኣት ደቂ ፀጋይ ኣብ ኣዚን ኣለዉ ከብኣም ዝመጽኡ ድማ ኣብ ብዙሕ ዓድታት ኣለዉ። ከብዚኡም ድማ ብላዘን ኣዚንን ዝኣዚን ናብ እምባደርሆ ኣለዉ። ዘርኢ ዮሐንስ ላህዌ፡ እዚ ዮሐንስ ላህዌ ዝበሃል ብዘበኦ ገዢ ነበረ፡ ንሱ ከዓ ዓሌቲ ከብ ቤተ ሌዊ እዩ፡ ደቂ ድማ ኣብርግላን - ረገድሰን - ጃገሬን - ማዓለን - ረግዓትን ዝብሃሉ ወለደ።

ከብዚኡም ኣብርግላ ንኣብርግላ ኣብ ትግራይ ዘለዉ ዝፈረዱ እዩ። ከብዚኡም ዝመጹ ኣሕዋቶም ኣብ ዓጲ ኣቤቶ ሐማሕን ኣለዉ፡ ኣብ ዘለዉ ኣልዮም ብሐደ ሸም ደቂ ኣብ ርግሌ ይብሃሉ። ረገድላ ዝፈረዮም ከብ ትግራይ መጻኢም ኣብ ትሕጎ ደብረሲና ማፅል ድ ቀይሕ ዝብሃል መኻን ኣትዮም ዓጲ ጌሮም ተቐመጡ፡ ድሕሪ ነዊሕ ኣዋን ከብኡ እናወጹ ስጋፅ መንሳፅ ተዘርግሑ፡ ከምኡ ድማ ምስ ደቂ መንሳፅ ብመውሰድ ተሓዋወሱ፡ ይኹንምብር ብብማይ ቤቶም ረገድላ ዝፈረዮም ፍሉጣት እዮም፡ ከምኡ ከዓ ደቂ ሐወበኦም ከብ ኣብርግሌ ዝመጹ ኣብ መዓልቲ ጸቢ ደብረሲናን ኣብ ከብቢኡን ኣለዉ፡ ጀንጌ ዝፈረዮም ኣብታ ብሽመ ትጽቀፅ ዘላ ጀንጌን ዓንሰበ ኣለዉ።

ማዓለ ዝፈረዮም ድማ ኣብ ባርካ ምድሪ መትሕት ከምዘለዉ ንክልተ ቤት ማዓለ ዝፈረዱ እዩ። ረግድት ሐድጊ ዮብላን ፀጊታቶ እቲ ብጽሑታ ድማ ገድገድ ዝብሃል መኻን እዩ ዝነበረ፡ እንተኾነ ሐድጊ ስለ ዘይብላ ኣብ ኢድ ክልኣት ሐለፈ።

ከምኡውን ዓጲ ኣቤቶ ዘለዉ ከብ ኣብርግሌ ዝመጹ ዘርኢ ሌዊ እዮም ኣስታቶም ፈለማ ኣብዚ መሬትዚ ምስ መጹ ብዘረባ ኣገው ብዙሕ ኣዋን ይዛረቡ ነበሩ፡ ደኣር ግና ድሕሪ ብዙሕ ጊዜ ብትግሪኛ ክዛረቡ ጀመሩ።

ከምኡ ድማ እዞም ሰብ ዝባን ኣንገብ ዓሌት ሌዊ እዮም። ደቂ ሌዊ ድማ ካብ

ጥንቲ ኣስታቶም ከህናት ከይኖም ናይ ሕዝቢ መራሕቲ ስለ ዝነበሩ ብዚ መዚ እዚ ካብ ኣክሱም ኣማራ ሳደንት ዝብሃል ኣብ ዓደም ሐራ ኣብኡ ከይደም ዝፈረደዎም እዚዮም ብዙሕት እዮም። ከምኡድማ ደቂ ሌዊ ኣብ ምድሪ መትሕት ገለ ሓድዶት ምስ ቶሮን ኣለዉ።

ምስ ቤት መዓለን ፎተ መንሳፅን ምስ ማርያ ቀይሕን ማርያ ጸሊምን ተሓዋዊ ሾም እዚኡቶም ኣለዉ፡ ፈለማ ኣስታቶም ከብ ተምቤን ካብ ኣሕዋቶም ተፈልዮም እዮም ዝመጹ። እንተኾነ ዝመጽእዎ እዋን ኣዚዩ ነዊሕ እዩ፡ ሕጂ ግና ንሳቶም ኣስ ላም ስለ ዝኾኑ ነቲ ናይ ጥንቲ ወልደኡም ለቕቓም ካብ ቤተ ሌዊ ኣይከናን ምስ ዓሌት ነብይ መሐመድ ኢና ዓሌትና ይብሉ።

ካብ ሌዊ ዝበልጹ መሰልዎም ይኹን ወይ ድማ ብዘይ ምፍላጥ ይኹን ዝበዘሙ ምስ ነብይ መሐመድ ዓሌት ኢና ኣናበሉ የፅልሉ። ንሕናስ ኣስታቶና ዘዘንተዉልናን መጻሕፍቲ ዝመርመርናን፡ ናይ ወጻኢ ሀገር መጻሕፍቲ፡ ክይተረፈ ምስ ናይ ዓበይቲ መጻሕፍቲ ኢትዮጵያ ተሰማሚዑ ከምዚ ይብል፡ ሐቂ ብሐቂ እዞም ኣብ ላዕሊ ዝሰማ ናዮም ዓሌታት ኩሎም ስጋፅ ህፀይ ልብን ድንግል ዘመን፡ ኣስታቶም ዓበይቲ ክህናት መራሕቲ ሕዝቢ እዮም ዝነበሩ፡ ኣብ ዓደም ድማ ብዙሕ ኣብያተ ቤተ ክርስቲያናት ክምዝነበረ ስጋፅ ሎም ኣቲ ፍራስ ናይ ቤተ ክርስቲያናት ፀናታት ኣብ ሐድ ሐድ መኻን ሐሐሊፉ ኣብ ምድሪ መንሳፅ ኣሎ።

ድሕሪ ጥፍኣት ግራይ ግና፡ ኣስታቶም ካብ ከበሳ ሐገዝ ስኢኖም ቤይኖም ክይኖም ካብ ኣሕዋቶም ምሕደማ ኢሎም ስለ ዝኾኑ ኣስታቶም ኃይሊ ረኸቦም ብግድን ብውድን ኣብ ኣስታቶም ሃይማኖት ኣለዉ። እዚኡም ድማ ገለ ሓድዶት ትውልዲ እዩ፡ ኣስታቶም ካብ ኣብ ኣስታቶም ሃይማኖት ኣለዉ። እዚኡም ድማ ካብ ተምቤን ዝመጹ እዮም።

ከምኡ ድማ ኣብ ፀንዘጋ ዘለዉ ዝኣቑን ዓሰንምን ካብ ዓሌት ሌዊ እዮም። ከምኡ ኣውን ሐሐሊፎም ገለ ናብ ኣክል ጉዳይ ገለ ናብ ሐማሕን ገለ ናብ ሠራዩ ደቂ ሌዊ ተሓዋውሾም ኣብ ኩሎ መኻን ኣይሰኡትን እዮም።

ከምኡ ድማ ደቂ መርሃጽዮን ዝበሃሉ ጨንሐረ ዝኾኖም ኣለዉ፡ ንሳቶም ድማ ካብ ኣብርያስ ካህን ዘርኢ ዘለዎም እዮም ጨንሐረ ማለት ጽዮን ሐረዮ እዩ፡ ብእዋን ምን ቀሕ ኣተለፀላ ማን ጽዮን ሐረዮ ዝተባህለ ጨንሐረ ዝብል ሸም ሐዘ።

ኣቲ ናይ ፈለማ ኣስታቶም ቀሺ ክብር ኣብ ይበሃል ነበረ፡ እዚ ክብር ኣብዚ ካብ ኣብርያስ ካህን ዘርኢ ዝወረደ እዩ፡ ክብር ኣብ ካህን ዝወለደም። ፊ ንመሳምርን - ፎ ንይትብራክን።

ከምዚሎም ፎተ ደቂ ቀሺ ክብር ኣብ ይበሃሉ፡ ከብዚኡም መሳምር ንቀሺ ገብረድን ግል ወለደ፡ ቀሺ ገብረድን ግል ንቀሺ ክብር ጨን ማለደ፡ ቀሺ ብኸረጨን ድማ ንቀሺ ተስፋማከኤል ወለደ፡ ቀሺ ተስፋማከኤል ድማ ንቀሺ ክፍለጽዮን ወለደ፡ ቀሺ ክፍለ ጽዮን ድማ ንቀሺ ጐኖቂይ ወለደ፡ ቀሺ ጐኖቂይ ድማ ንቀሺ ኃይሎም ወለደ፡ ቀሺ ኃይሎም ድማ ንቀሺ ሐድራ ንኪኤል ወለደ፡ ቀሺ ሐድራ ንኪኤል ድማ ንቀሺ ሣህለገጊ ወለደ፡ ቀሺ ሣህለገጊ ድማ ንቀሺ ዓንደም ወለደ፡ ቀሺ ዓንደም ንደቢሽን ንቀሺ ሀብ

ተገደርጌን ወለደ፡ ደብሽ ድማ ገወልደሚካኤል ድያቶን ወለደ፡ ወልደሚካኤል ደያቶን ድማ ንቀሺ ገብረሚካኤል ወለደ፡ ቀሺ ገብረሚካኤል ድማ ንቀሺ ዑቅባሚካኤል ወለደ፡ ቀሺ ዑቅባሚካኤል ድማ ንቀሺ ኃይለ ወለደ፡ ቀሺ ኃይለ ድማ ንጅተ ወለደ። ፩ ንቀሺ ሀብተጊዩርጌን — ንቀሺ መሐርን።

ከምዚሎም ጅተ ደቂቀ ቀሺ ኃይለ ደብሻሉ፡ ከብዚአም ቀሺ መሐሪ ንቀሺ ስፍንያስ ወለደ፡ ቀሺ ስፍንያስ ድማ ንቀሺ ክፍለአደኖን ወለደ፡ ቀሺ ክፍለአደኖን ድማ ንቀሺ ደብሩ ወለደ፡ ቀሺ ደብሩ ድማ ንዳግማዊ ቀሺ መሐሪ ወለደ፡ ዳግማዊ ቀሺ መሐሪ ድማ ንቀሺ ምስገንን ወለደ፡ ሕዚአቶም ዝረረደም አብ ሠንገደተ አለው።

ሕዚአቶም ከሎም አብ ላዕል ገበብቶስናዮም ክብ ኢርደባስ ከህን ጀመረም ብቤት ከህንት ማዕርግ ከዩቋረፀ ስጋፀ ሎሚ አለው፡ ከምኡ ድማ አሕዋቶም ክብ ቤተ ልዊ ገውላዳ ከህናት ከይኖም አብ መሉእ ኢትዮጵያ አለው።

ከምኡ ድማ ሀብተጊዩርጌን ዝረረደም አብ ማእከል ሠንገደተ ምስ ደቂ ሐወበአም አለው።

ዘርኢ ይተብረኽ፡ ይተብረኽ ወዲ ክብረአብ አብተ ቆድም ዝሰማሩ ንኩ ይተብረኽ ዝበሃል አብ ደቀ አክል ደብዳብ ዝበሃል ዓዲ አብ ሽመዛና አለው። ሕዚአቶም ምስከም አብ ላዕል ገበብቶስናዮም ብሐዳ አዩ ቀዳሪኖም።

ዘርኢ ሀም።

እከም ሀም ዝበሃሉ ክብ ጥንቲ መሠረት ወለደአም ክብ ቤተ ልዊ እዩ ዓሉቶም ናይ መጀመርታ አባአም ወለደአብ ከህን ዝበሃል ነብረ፡ ንኩ ድማ ንሸመርን ንዘመርን ያምን ወለደ፡ ከብዚአም ሸመር ዝወለደም። ፩ ንመርሐምን — ፪ ንአልሞን — ፫ ንወልደአደንን — ፬ ንተስፋ-አደንን — ፭ ንሰገብተ መሐርን።

ከምዚሎም ጅተ ደቂ ሸመር ይለሃሉ፡ ከብዚአም መርሐም ዝረረደም ንንጉሱሐራሽን ገለ አብ ባምቡቕ ገለ አብ ዓዲ ፈላላ ገዛ ብርጌክር አሥመራን ገለ አብ ኩዶ አብፀር መራገ-ዝን ዓብይ እግሪ አድያበን አለው።

ወልደአደንን ዝረረደም ድማ ዝርከባም አብ አምባደርህ አለው፡ ተስፋ-አደንን ድማ ነከም መለኹሉቶ ዝረረደ አዩ፡ ሰንበት መሐሪ ድማ ንዓሳግላን ንዓዲ ወገራ ሸመዛና ከብዚአም ዝወደኡ አሕዋቶም ድማ ገለ አብ ተራኤምን ገለ አምባ ላካ ጥቓ ሀም ገለ ናብ ንፅልቶ ገለ ናብ ምሕረት ዘለወ ነዚአም ዝረረደ አዩ።

ዘርኢ ደለም ድማ ንዝባን ሀም ዘለው ዝረረደ አዩ፡ ሕዚአም ደቂ ደለም ዝበሃሉ ቆድም ምስ ተደረር ክብ ሀም ተዋጊአም ንቱደረር ዘልቆቐዎም ንሓቶም እዮም። ቱደረር ድማ ቢዚ ምክንያቱዚ ክብ ሀም ለቂቶም አብዚ ሕጂ ቱደረር ዝበሃል ዓዲ ሐዙ። መርሃአደንን ዑቅባሚካኤልን ዝበሃሉ ሐደ ክልእ ዓሉት አለው፡ ንሓቶም ድማ አብ አም ዑቅባሚካኤልን መርሃአደንን እንዳተባህሉ ይፀውዑ አለው፡ አብ ማእከሉ እንዳባሰሐንክ አትዮም ይቐመጡ ነበሩ፡ ደለር ግና እስላም ምስጥንቅሎም ናብ ሐላይ አትዮም ተቐቆ

መጡ፡ ክብኡ ዑቅባሚካኤልን ንብሀረዝጊ ወለደ፡ ባሀረዝጊ ድማ ንተስፋ-አደንን ንፀጋኡን ንኤባኡን ንዳሕናኡን ወለደ፡ ተስፋ-አደንን ንዋሳኡ ወለደ፡ ሞሳኡ ድማ ግ ገሎ ወለደ፡ ከህሎ — ንዛም ራይን ንም ሐርን ወለደ፡ ሣም ራይ ንዛምሎም ወለደ፡ ሞ ድማ ፩ ንዓንደንኩኤልን — ፪ ንነደቡባን — ፫ ንፅዋልን።

ከምዚሎም ጅተ አወዳት ወለደ ከብዚአም ዓንደንኩኤል ንቐሺ ሀብተን ንዘርኤሐንንን ንተስፋ-ሚካኤልን ወለደ፡ ቀሺ ሀብተ ድማ ንቀሺ ሣህሎም ወለደ፡ ቀሺ ሣህሎም ንሀለቃ ተኸለን — ንኪንብ ዓንዳን — ንጋብርን ወለደ፡ ዘርኤንከ ድማ ንዘወልዱ ወለደ፡ ዘወልዱ ንወልደንብርኤል ወለደ።

ወልደንብርኤል ንዋሳኡ ወለደ፡ ሞሳኡ ንብርሃኔ ወለደ፡ ተስፋ-ሚካኤል ድማ ሐንቲ ንል እያ ሐደጉ እዚአቶም ከብዚ ንላዕል ዝሰመናም ዓሌታት ክብ መደብደ ምስ ዝርከቡት እዮም ቁጽሮም፡ መርሃአደንን ዑቅባሚካኤልን ድማ ይጽውዑ።

ዝርኢኖት ዘበአም አብ መሉእ መረብ ምላሽ ዘለው፡ አብ ዘለው አለዮም እኡቀቶም እዮም። ምሐር ወዲ ይከህሎ፡ አብተ ቆድም ሰማሩ ዘሎና ዘርኢ ምሐር አብ ሐላዩ አለው።

ፀጋኡ ዝረረደም ድማ ገለአም አብ ሐላይ ዘለው ዓዲ ደንደን መግቢ እዮም፡ ገለ አም ድማ አብ ሚካኤልን አብ ዓዲ ፍንጎስ ስያሕ አለው፡ አብኡ ድማ ንወልደንብርኤል ወለደ፡ ወልደንብርኤልን ዝረረደም ድማ አብ ደግራ ሊቤዲ አለው።

ዓሕናኡ ዝረረደም ድማ አብ መቐብካ ዓንዳብ ደቕ ሰብ አለው፡ ሕዚአም ደቕ ሰብ እተባህሉሉ ምክንያት ነቶም ቆልፀ ደቂ ደሕናኡ፡ አብ መረር ወረሮም ክላው ገለ ሰብ ሐላፍቲ መንገዲ ደቂ መን ኢኹም ደቀቶ ኢሎም ነቶም ቆልፀ ሐተትዎም፡ እቶም ቆልፀ ድማ ደቂ ሰብ ኢሎም ምላሽ ህብዓም፡ ቢዚ ምክንያቱዚ ደቕ ሰብ ዝበሃል ሸም አትረፋ፡ እታ ዓዲ ድማ ክሕብ ሎሚ ደቕ ሰብ ተብሃል አላ።

ከምኡ ድማ ዝርከቡን አረልባ ዝርከቡን ዓዲደሮ ገለ አብ ዓደኩሎም ገለ አብ ዓደብ ግድ እኒ ዘመር ገለ አብ ሕምብርቲ፡ ገለ አብ መደብደ ወለል ገለ አብ መደብደ ታብር ገለ አብ ቆላ ዘደደ ኩሎም እንዳባሰሎምን ገለ አብ ግድ አፋልስ እኒ ዝርጠጥቲ ጉሕጻን እኒ ዝባን ዑና ሠራዩ እኒ ዓደቁመኹ ደብረመርቆርቆብ ገለ ዓዲ ተኸሎ እኒ ዓዲ ሄኖክ ደቂ ሸሆዶ ዘለው ከምኡ ድማ ተሚታዩን ማእከርቶን ዝበሃሉ አሕዋቶም ከምዚሎም ክብ ነገዶ ብንገም እዮም።

ዘንታ ቱደረር።

አሕመድዳፀፉን ናከር ዓላን ዜንጋራላን ዓብደላን ዝበሃሉ አርባፀተ አሕዋት ነበሩ ክብ ዚአም አርባፀተ አሕዋት እዮም ጅተ አሕዋት ዝረረደምም ክብአም አብ ሐብብ ዓረ አለው ሕሕመድ ዓዕዳ ድማ አብ ሀም ነበረ፡ አሕዘረገንን ትብሃል ዓዲ አብላ ብዙሕ አዋን

ምስ ተቐመጠ፡ አቡነ ሊብኖስ ገበየሁ ራሳሳ ቆሞስ አደ ዓብደ ሰብ ነበሩ፡ ንሱም ድማ ብብሉተውና ነዊሕ ኣቀን አብ ቤረኻ ይቐመጡ ነበሩ፡ ነሐውደ ባዕዳ ድማ አጠግቆ ምን ኣኣማኖምን እዚ ሠፈርዚ ንኣኻን ንደቀኻን ንደቂ ደቀኻን ኣተባረኹን ትኹን ኣሉሎም ምስ መረቓም ዓዲ ሒዙ ተቐመጠ።

ቅድሚኒ ንሱ ናብኣ ምምጽኡ ግና ሀም ገበየሁ ዓለታት ኣብኣ ነዘርም፡ ኣኣመድ ባዕዳ ድማ ንል ኣቶም ሰብ ሀም የኣትደ ነበረ፡ ከምኡውን ንል ተደረር ኣብ ደቂ ሀም ኣትያ ነበረት፡ ኣቶም ኣቶ ንል ሀምን ንል ተደረርን ክልቲኡን ብገል ነገር ተሰፈረ፡ ተደረ ረፋ፡ ብዘበዘዚ ህም ሐደጋ ወዲቆም ንሱብ ኣምባስገደም ነሐመድ ባዕዳ ምስ ስድርኡ መደረጋኦ ንል ህም ደደርገዎ፡ ንኣቶም ድማ ከብቶም ዝተረፉ ሀዲ ምም ናብ ባሕሪ ወረዲ፡ ነብ ኣኣቆም ናብ ዓዲ ናይብ ከይደም ሕን ከፋይይምም ለመንደም።

ንኣቶም ድማ ነዘምተኩም ድኣም ባር ሕክክ ኣይካዲ ድየኩምን ኣሉሎም አበይም፡ ከብተ ግና ኣዘመተኩም ነተን ዝዘመተኩም ከብተ ሒዞም ከብ ባሕሪ ክመዱ ክለው ኣብ ኣምኒ መሬት ክበድሑ ክለው ላም ኣንዳህቡ ናብ ተደረር ኣተው፡ ኣብ ኣንዳ አቡነ ዮሐንስ ንስ ገበየሁ ዘሎ ንዳም ክበድሑ ክለው ላም ሕደተልና የልዎም፡ ኣቶም ተደረር ድማ ኣይንኮይግን ኣሉሎም ምስ ነንገንታይ ዝበየሁ ዓለታት ተቀግኡ፡ ነዳም ነንገንታይ ድማ ተደረር ወድኡ፡ ምም፡ ነንገንታይ ድማ ምስ ተወድኡ ከብኣም ንግር ዝተረፉ ሀዲ ምም ወዳ። ከብቶም ዝወደኡ ዘርኡ ነንገንታይ ንል ኣለው።

ደቂ ተደረር ድማ ነንገንታይ ምስ ሰባርምምን ምስ ኣካፍኡምምን ነታ መሬት ተደረር ተብሃል ወረሰብን ዓዲ ጌርም ሐዝብን ባጋዕ ስም ደቆም ኣብ ተደረር ኣለው። ኣቶም ኣብ ሀም ዝተረፉ ኣኣቆተ ተደረር ኣብ ሀምን ኣብ ንደብባቶምን ኣለው።

ም ዕ ራ ፍ ግዢ።
አብዚ መረብ ምላሽ ዘለዉ ደቂ ስምዖን።

ሸውዓተ ሠሐርተ ክመናዮም ከዳዲ ዝበየሁ ከብተ ራሳሳ መሠረተ ወሰዶኣም ከምዚ ኣይ ነገደ ስምዖን ናብ ቤራ ስለቀ ኣዮም ዘለዉ ኣለታቶም ክምዚ ኣሉሎም ኣዮም።

ደጊዶት ፍረ ምኻእ ወዲ ኣቶ ኣስማርቅ፡ ኣቶ ኣስማርቅ ወዲ ደጊዶት ስምብታይ፡ ደጊዶት ስምብታይ ወዲ ደጊዶት ደፈረጅን፡ ደጊዶት ደፈረጅን ወዲ ኣዝማቾ ክራ፡ ኣዝማቾ ክራ ወዲ ራኣሲ ፋረስ ኣዮ፡ ራኣሲ ፋረስ ባዕሉ ኣብ ዓዲ ኣብ ቤራ ሠለቀ ከሎ ፍሉጥ ዝሃእ ሀገር ተግራይ ነበረ፡ ብዘበን ሐዕይ ኢያሱ ኣደዳም ሰገድ ራኣሲ ኣት ብዘለሉ ኣቀን ብፅ ሸሕን ጌደቋፅ ዓ-ም ኣብ ንጋደር ኣዮ።

ሐንቲ ወደዘር ገለሎ ኣትብሃል ናብ የጅ ገበየሁ ሀገር ናብ ንንጉል ተኣኣቶ፡ ነዘም ሕጅ ኣብ የጅ ዘለዉ ወረሰዐ ዝበሃሉ ዓዲ ባዓል ራኣሲ ዓሊ ወደዘር ገለሎ ንግኣቶም ዝፈረየት ኣዮ።

ሐጂ ኣኣ ኣኒ ደጊዶት ኣያልው ብሩ ምስ ኣንዳ ራኣሲ ወሐ የሕቀዳም ኣዮም። ደጊዶት ፍረ ምኻእ ከዓ ከብ ዓዲ ከብ ሠለቀ ምስ መዳ ናብ ሠራዬ ኣምኒ ሐይል ማይ ባዕዳ ተቐመጠ፡ መወዳኣትኡ ግና ኣብ ጉሕግዓ ኣንዳ ባመጣፅ ተቐብረ፡ ንሱ ደጊዶት ፍረ ምኻእ ንህ ወለደ፡ ሸቀም ከዓ ከምዚ ዝሕብ ኣዮ። ፅ ንቕንዳር — ፅ ንኣይረርጌ ፎ ንራዜ — ፅ ንኣሊ ማይ፡ ንዚ ኣቶም ነርባዕተኣም ወለደ።

ከብዚ ኣቶም ኣተ ሐደ ራብዓይ ሐምም ደለ ማይ ንኣምኒ ደለ ም ገፈረዮ ኣዮ፡ ኣተ ሐደ ሐምም ቕንዳር ገበየሁ ከዓ ንህርጉደ ኣማርገ ገፈረዮ ኣዮ፡ ገለ ከዓ ደቂ ቕን ዳር የሕቀዳም ዝ ደቂ ሐርኽ ሕምብርቲ ኣለው።

ኣተ ክልኦ ሐምም ኣይረርጌ ገበየሁ ከዓ ዘርኡ ኣብ ኣዞይሑ ዝርከበም ኣለው፡ ኣተ ማልባይ ሐምም ራዘ ገበየሁ ከዓ ንሱ ንመክኤል ኸደና ኣትዮ ንዚ ተ ክርኣቲያን ኣንዳ ቅዱስ ማክኤል ባዕሉ ዘሥርኦ ይበሃል፡ ንሱ ራዘ ከዓ ንሸውዓተ ኣወዳት ወለደ ሸቀም ከዓ ከምዚ ብታሕተ ዝሕብ ኣዮ። ፅ ንባዕዳን — ፅ ንደለሸምኒ — ፎ ንዓርኩን ፅ ንኣፍደዶን — ፅ ንደገዕሱን — ፅ ንግዞኡን — ንኣደገዕሱን፡ ነዚ ኣቶም ሸውዓተ ወዲ ምስ ወለደ ሞተ ኣሞ ኣብተ፡ ባዕሉ ዘሥርኦ ማክኤል ከደና ገበየሁ ሴተ ክርኣቲያን ኣለሱ ተቐብረ።

ከብዘም ሸውዓተ ኣወዳት ኣተ ሐደ ዓርኩ ገበየሁ ዘርኡ ዘይብሉ ቡተኹ ተረፈ፡ ኣቶም ሠለተ ኣኣቆተ ኣፍደዶን ደገዕሱን ግዞኡን ገፈረዮምም ብሕንብ ተሐቀው ስም ሠለተ ጸሎተ ኣናተብህሉ ይጽወው ኣለው።

ዘርኡ ዓሕዳን ደለሸምኒ ክልቲኡም ገፈረዮምም ኣብ ዝግብ ኣለው፡ ኣተ ሸውዓይ ሐምም ኣደገዕይ ገበየሁ ፅ ንሕሰብን — ፅ ንሸም ዓሕዳን ንክልቲኡም ወለደ፡ ከብዚ ኣም ዘርኡ ሸም ዓሕዳን ዝርከበም ኣብ ኣምቤቶ ሠሐርተ ኣለው፡ ኣተ ክልኦ ሐው ሐክብ ከዓ፡ ፅ ንመምረ ጩንን — ፅ ንግንደጹንን ነዚ ኣም ክልቲኡም ከብ ሐንቲ ባበይቲ ወለደ። መልኩ ከዓ ከብ ክልኦ ሰበይቲ፡ ንፎተ ወለደ፡ ሸቀም ከዓ ከምዚ ዝሕብ ኣዮ። ፅ ንሕደሮምኒ — ፅ ንጉብላን — ፎ ነርዓዳን፡ ንመለኮቲኡም ወለደ።

እዘም ዓሕረዎት ሠለተ የሕቀት ባዕሉ ሐክብ ከብ ሐንቲ ኣሰለመድቲ ሰበይቲ ወሰኑ ገበየሁ ንሱኡ ዝክረ ከብኣ ኣዮ፡ ዝወለደም ይባሃል፡ ከብዚ ኣም ሠመረጨን ገፈረዮም ዝርከቡም ኣብ ዓዘን ዝ ስሕን ገበየሁ ኣብኡ ኣለው።

ዘርኡ ዓንደዶን ከን ንሱ ገፈረዮም ዝርከቡም ኣብ ዓዲ ሐዘነኻ ኣለው፡ ኣኣደሮም ከዓ ንዓዲ ሕደሮም ገፈረዮ ኣዮ ኣቶ ዓዲ ከዓ ብኣኡ ሸም ትድቀፅ ኣለ ዘርኡ ንብላ ከዓ ናብ ኣምቤቶ ኣለው፡ ዘርኡ ኣርዓዳ ከዓ (ዓዲ ሮዓዳ) ዘለዉ ኣዮም፡ ደቂ ኣንግዳ ገበየሁ ሕጅ ናብ ኩዳዳ ዘለዉ እዚ ኣቶም ደቂ ስምዖን ከብ ሠለቀ ዝመዱ ኣዮም ብዓ ሌት ከዓ ከብ ሐደ ነገድ ኣዮም ስለዚ ሸውዓተ ሠሐርተ ክመናዮም ከዳዲ ደይባሉ።

ከምኡ ከዓ ከብ ራዜ ዝውለዱ ናብ ቀላ ኣለው ኣኒ ፍርቅ ትኹል ኣኒ ዓድ ራታው ሥጋ ዝዘ ዓዘን ገበየሁ ኣለው፡ ኣኒ ዓዲ ባዮን ዓረዝ ኣኒ ፅና ዘርኡት ዝሐዙ፡ ከምኡ ከዓ ዘርኡ ፍረ ምኻእ ኣብ ብዙኡ ሥፍራ ሐክለደም ኣለው።

ከብ ሽም ዳሕኛ ገወሰዱ ከዓ አብ ታሕቲ ቀላ እኒ ዓደምበላ ገበየላ እኒ ደብረ ክብ ራስክ ፋርክ ገወሰዱ አስቀዳም ዓደ በዓል ደገዖተ ሕዝቁል እንደ ራስክ ሚካክል ንጋ ምስ ጎደባብቶም አስቀዳም እቶም ።

ዴግራ መረቶን እነም ክልተ ዴግራ እዚኣም ክብ ቦራ ስለቀ ገመዱ ዘርኣ ስምኣን እቶም ቀደርጎም ድማ ምስ ስካርቲ ሐደ ዓሌት እቶም ። ገመድም ምክንያት አባኣን ንሓቶም ድማ ባሕጎምን አስማኣንን እቶም ገበየላ ስብኣይ ምስ ክልተ ደቀ እደ ናብዚ ገክተው እኩቲ ገነብርም ዓዲ ልቕቕ ስቡን ማሉን እኩቡ ናብኣ አትቶ ተቆመጠ ክብታ ገነብራ ክብ ቢርገኒት ናብ አብዓ በዓቲኦ አትቶም መረት ሓዚም ተቆመጡ ።

ድሕረ ኃይቡ እባን ድማ ክልተኣም አስቀት ተፈላላዩ ኣቲ ሐደ ባሕጎር ገፈረ እንደሕሽ መጽሐ ኣትቶ ምስ ስድርኡ አብኡ ነባረ ክብኡ ልቕቕ ድማ ናብ ቢርኪቶ ማሕዶ ድማ ንዴግራ ንሕንቲ ዓዲ ገፈረዩ እዩ ።

ነታይ ተውላድ ንዓዓ ዩላትዩ ንኣቡ ወለደ አቡ ድማ ። ፩ ንኣሰጣን - ፪ ንቀደሕን ። ትን ንጋንዛይን ወለደ ከምዚሉም ፪ተ ደቀ አቡ ደበሃቡ ። ክብዚኣም ጸሊምን ጋዓቲትን አስቀት ገፈረደምም አብ ዴግራ ሊብኣ አለው ። ቀደሕን ጋንዛይን ፪ተኣም አብ ላቕን ክሳድ ዳዕር አብ ዛይደ ኩሱም ትኩል ገበየላ ዓዲ ዘለው አብ ዓዲ ንኣምን አብ ላቕን ብህኑኛ ድመል ከምዚሉም ላቕን ዘብኣም ክብ ቢተ ስምኣን እቶም ።

ም ፀ ራ ፍ ማ ስ ።

ወለደ መረታ ስበነን መረታ ቀደሕትን ።

ከምዚሉም ፫ተ ደቂ መጻሕቕ እቶም ። ክብዚኣም ጉማ ገፈረዮም ክብዚ ንታሕቲ ንሰማ አሎኛ ። ፩ ንመረቀብኩን - ፪ ንክፍለዩብኩን - ንግርማዩብኩን ። ከምዚሉም ፫ተ ደቂ ጉማ እቶም ክብዚኣም መረቀብኩን ንተክለሃይማኖትን ንዳግ ደማቂ ዓንደሃይማኖትን ንግርማዩብኩን ወለደ ። ክብዚኣም ኣቲ ካልኣይ ሐዎም ተክለሃ ደማቂ ድማ ሽቀም ከምዚ ገክሶው ወለደ ። ፩ ንዳግማቂ ጉማን - ፪ ንዳንኣልን ፫ ንኣቶርብኣምን - ፬ ንወልደንጉሥን - ፭ ንዘረፋን ።

ከምዚሉም ፪ተ አስቀት ደቂ ተክለሃይማኖት እቶም ። ክብዚኣም ዳግማቂ ጉማ ድማ ንመረታን ንዳንኣልን ንኹሳን ወለደ ። ክብዚኣም ዳግማቂ መረታን ንዳግማቂ ተክለሃይ ማቂት ወለደ ። ዳግማቂ ተክለሃይማኖት ድማ ን፪ተ እዩ ገመላደ ። ፩ ንቡታን - ፪ ንገብ ላሃይማኖት እቶም ። ክብዚኣም ቡታ ገፈረዮም ፪ተ አስቀት ደቂ ዳግማቂ ተክለሃይማኖት ወለደ ።

ዘርኣ ቀደዶም ። ቀደዶም ገመላደም ድማ ሽቀም ከምዚዩ ። ፩ ንሥሐልን - ፪ ንድሐንን - ፫ ንሐዩትን - ፬ ንግርመን ወለደ ።

ልንቀም ግና ሐድጊ ዩብሉን ፀኒቲ እዩ ። (መኻን እዩ ገብረ) ነገር ግን ቀደዶም ሐወ ንልንቀም ድሐን ገበየላ ወዲ ከም ሙሉድካ ሽድኑ ዩገልግልካ ኣሉ ሆነ ። ድሐን ወዲ ቀደዶም ድማ ንሐመቡኡ ንልንቀም ከም መጠን ወዲ ክዩኑ ዩገልግሉ ሞም ተባሃሉ ይፀቀፀ አሉ ። ድሐን ገፈረዮም ። ፩ ንኣሕን - ፪ ንቡላን - ፫ ንዓረዝ ግን - ንሐዩትን - ንሐዩትን ።

ነዚኣም ክብ ሓምኡ ወለደም ። ከምኡ ድማ ክብ ክልኣይቲ ሰበይቲ ንብዓል ፋን ወለደ ። ቡላ ሐድጊ ዩብሉን ፀኒቲ እዩ ። ሐዩት ገፈረዮም ድማ አብ ኩዶ ፈላኪ ሠራዩ ገዛ መረታ ገበየሉ አለው ። ሐሾ ድማ ሐድጊ ዩብሉን ፀኒቲ እዩ ። ዓረዝጊ ገፈረዮም ገርከባም አብታ ብሽሙ ትፀቀፀ ዘላ ዓዲ አብ መረታ ስበነ አብ ዓረዝጊ አለው ። ኣክ ን፪ተ ወለደ ። ፩ ንቀደሕግን - ፪ ንኣምላኽግን ወለደ ።

ቐደዝጊ ንኹሐት ወለደ ሹሐት ንላዕላይ ገዛ ቢፈቕት ዓባይ ገፈረዩ እዩ አምላኽ ገዢ ድማ ንሰንዘታይ ወለደ ። ሰንዘታይ ድማ ንታሕታይ ገዛ ቢፈቕት ዓባይ ገፈረዩ እዩ ። በዓል ፋን እቲ ወዲ ክልኣይቲ ሰበይቲ ንልዑል ወለደ ። ልዑል ንባርያይ ወለደ ። ባርያይ ድማ ንቐለቶ ወለደ ። ቀለቶ ድማ ንዓፅ ወለደ ። ዓፅ ድማ ንልዑል ወለደ ። ልዑል ድማ ንቐርፀቀም ጠን ንማይ አሐን ንዓዲ ሰባሕን ንተክለዚ ንዓዲ ዘበነን ገፈረዩ እዩ ። ዘርኣ ባርያይ ። ባርያይ ገቤት ዘበይን ንዘዓረን አብ ውግር ዘለው ንሰሰወን ንዓዲ ዳብርን ንፍሉሕን ነዚኣም ገፈረዩ እዩ ። ዘርኣ ቀለቶ ። ንእምቢዮቶን ንዑኛ ፈርዖንን ንእንገላን ነዚኣም ገፈረዩ እዩ ከምኡ ድማ ዘርኣ ባርያይ አብ ቢፈቕት ንእኹቶ አለው ። ገፅዳ ድማ ገፈረዮም ገርከባም አብ ኣምቤቶ አለው ። ከምዚሉም ድሐን ገፈረዮ

ምዕራፍ ፳፭

ዘንታ ጉድቦ ወዲ - ጉዛይ =

ከምቲ ኣብ ቅድም ተጻሒፉ ዘሎ ግድቦ ክብታ ሓምሌ ጀኑ ኣተባህለት ንሐደ ንተኸስተ ብርሃን ምስ ወለደት፡ ግድቦ ምስ ስበይቲ መርዓ ወደም ተኸስተ ብርሃን ክገብሩ ኣብታ ቅድም ከክበርዎ ዓዲ ኣብ ሕጽዮቶ ክይደም ብዘኮሐ ሸሸይ ብብዓይነቲ ቀሪ ቦም መዓልቲ መርዓ ምስ በሐሌ ግድቦ ድማ ምስቶም ብሎት ናብ መርዓ ክኸዱ ተብዮቶ = በቲ ዘመዮም መርዓዊ ወራድ መርዓ ኣይወፍርን እዩ እዩ ከክበረ፡ ተኸስተ ብርሃን ድማ በዚ ምኽንያትዚ ክብ ወራድ መርዓ ተረፈ =

ግድቦ ድማ ምስ መስገድትኦ ክኸይድ ከሎ ንገርገራ ዓጋማ ኣብ ጥቓ ሕምብርተን ከብሃል በረኻ ወሰን መንገዱ ኣብ መንገ ክልተ ጸድፊ ምስ ብሐሐ፡ ሐንቲ ኣንስተይቲ ኣንበባ ቀፀይ ምስ ሹድሹተ ክራኩራ ክብ ዱር በለኽ ኢላ ወጸኣ ተንገራቶም፡ ግድቦ ድማ ነዚ ምስረኤ ኣዚያተገረመ፡ እታ ኣንበባ ድማ ገለ ክየለት ምስ ደቃ ክደት = እዚ ክኸውን ከሎ ክብቶም ወራድ መርዓ ሐደ ብብሕይ ዋጣ ዑፍ ዝፈልጥ ነበረም፡ ንግድቦ ከምዚ በሎ፡ እዛ ሕጂ ነምሐ ንወድኻ ተሐሰብ ዘላ መርዓት ንዓኻ የለትዎ እም ክብኣ ጸተ ውላድ ክትወልድ ኢኻ፡ ንሓቶም ድማ ኣዘዮም ንፋዓትን ጽወዓትን ኣኖብስን ክኸኑ ልክ እዮም፡ ነዛ ምድራድ ድማ ብብኸሎም ክመልከዎ እዮም፡ ኢሎ እቲ ዋጣ ፋል ነገሮ = ግድቦ ድማ ነታ ነገራ ምስ ተዓዘበ ንዕኡ ክእትዎ ፈተወም፡ ነታ መርዓት ንወዳ ንተኸስተ ብርሃን ተሐሰብ ከክበረት ኩብ ኣንዳቡኣ ሓዚማ ንዓዶም ክምለሱ ኸለዉ ኣብ መንገዱ ምስ በጽሑ ነቲ ከክበር ኩሎ ሐሰቡ ከምዚ በለ፡ መንጽኢ ንሓበይቲ ንጀኑን ንወደይ ተኸስተ ብርሃንን እዚ ወረዚ ደፊሩ ክብጽሑሎም እዩ፡ ኢሎ ነቶም ብሎት ሐተ ስም ስቲ ዋጣ ድማ እን ኣሎኹ ኹ ጎይታይ ኢሎ ተበገሰ፡ ንሓቶም ግና መንገዶም ለዊ ጠም ብገባን ዓዲ ቀይሕ ጌሮም ነታ ናይ ቀደም ዓዶም ከክበረት ሕፀይቶ ንኢድ ዮማን ሐራጂኻም ብሐይነብ ጌሮም ብገባን ማእሱ ከብሃል ዘሎ ሕጂ፡ ኣብኡ ወጸኢም መርዓ ቶም፡ ሓዚም ኣትዮም ዓዲ ጌሮም ተቐመጡ =

ከመዮ በዓል ፋል ኣተዛረብ ወማራትሎ፡ እታ መርዓት ጸተ ሕወዓት ወለደት፡ ንሓ ቶም ድማ ጸቲኢም ኸዮምን ዝፈረይዎም ዘርኢምን ከሐዘም ዓድታትን ኣብቲ ከሐሰፈ ገጽ ወለደ ደቂ ተከለፊን ተጽሑፍ ይርከብ =

እቲ ዋጣ ድማ ናብታ ዓዲ ኣትዮ ንጀኑን ንወዳ ንተኸስተ ብርሃንን እዚ ወረዚ ምስ ኣብጽሑሎም፡ ጀኑ ድማ ብሕርቕርቕት ብኣ ብኣ ነዚ ዋጣ ኣብኣ ፍግም ኣበለቶ = ነዚ ዋጣ ምስ ቀተለቶ ነቲ ኣብቲ ዓስ ከክበረ ሸሸይ ስዋን ማእነ፡ ጀኑ ነቲ ኣጋንኦ ኣለበ

ዘርኢ መረታ ቀዳሕቲ =

ደቂ ሥሐሓ = ጆ ንተኸሎምን - ፪ ንግብሮምን - ፫ ነውግሮምን ወለደ = ክብዚኦም ተኸሎም ዝፈረዮም ንድድሕኸቶ ኣተብህሉ ንሐሊዩን ንዓዲ ኣጭቀትን ንወክብን ዝፈረዩ እዩ፡ ገብሮም ድማ ሐው ተኸሎም ንሐደርኩዶን ንሐዲሽ ዓዲ ሐላ ዩን ኣብ ሓብ ዘለው ጸንዓ ደግለን ኣብ ልማምላ ኣኹፍራ ዘለዉን ዝፈረዩ እዩ = ውግኮም ንዓዲ ክንቲብ ተስፋገገጊ ንበይኖም ዝፈረዩ እዩ፡ ክምዚሎም መረታ ቀዳሕቲ ይበሃሉ = ዘርኢ ሐዩት ምስ መረታ ስዘን ዝቀጸሩ ደቂ ሐዩት ወዲ ቀደም ሕብ ዝወጹ ድማ ኣብ ክልኦ ዓድታት ገለ ኣይሰኣኑን እዮም፡ ክምዚሎም ደቂ ግሩም ወዲ ቀደም ይበሃሉ =

ኣብታት መርኒ =

ክብ ኣርፋክሳድ ንታሕቲ ዘሎ ትውልዲ ንገልጽ ሐሎና፡ ኣርፋክሳድ ንክንድስ ወለደ፡ ንክንድስ ንኣቶ ሹም ቀዳማይ ወለደ፡ ኣቶ ሹም ቀዳማይ ድማ ንኣሚናዳብ ድማ ንዓኻ ጉልጎል ወለደ፡ ስን ሰገድ ድማ ንዘሩብቤል ወለደ፡ ዘሩብቤል ቲብ ወልደገብርኤል ድማ ንዚናገብርኤልን ንደጊያት ወመረን ወለደ፡ ክብዚኦም ደጊ ያት ወመረ ንደጊያት ጉማ ወለደ፡ ደጊያት ጉማ ንቀዳማይ መርኒን ንብሐይን ወለደ፡ ክብዚኦም ብሐይ ዝፈረዮም ኣብ እገላ ደገብስ ኣለው፡ ዚናገብርኤል ድማ ንኣን ጀን ዝፈረዩ እዩ =

ከምኡ ድማ ዘርኢ እንጀን ኣብ እምባደርዮ ሐማኤን ኣለው ገለ ድማ ኣብ ዴማራ ሊቦኔ ጽንዓ ደግሎ ኣለው፡ እንጀን ዘበኣም ኣብ ዘለው ኣልዮም ሐደይ ቁጽሮም ቀዳ ስተ ደቂ መርኒ ይበሃሉ፡ ዘጉቕ ንእንጀን ንዘጉቕን ወለደ፡ ክምዚሎም ኣርብ ንደቂ መርኒ ዝቐርሕዎም ገሊኦም ሊቃውንቲ =

ገሊኦም ድማ ኣይፋል ደቂ መሮንስ ከምዚ ዝስዕቦ እዮም ዝብሉ ኣለው፡ መርኒ ንጉሥ ገዢ ንጫሎቕን ንማሉቕን ንፋሉቕን ወለደ፡ ክልኦ ራብዓይ ሐው ከም ከክበርዎ ብዘኮሐ እይጠቐስምን እዮም = ኣብ ሐያላ መጻሕፍቲን ኣበይትን ክዓ፡ ከም ከክበረ ዩን ገር ከም ኣብ ገብርዮሱስ ክፍለ ዝፀሐፍዎ ብዘኮሐ መረዲኣ ዘለዎ ጌሮም ክብ ዓበይቲ መጻ ሕፍቲ ናይ ኢትዮጵያ ፍትሐ ገገሥት ክይተረፈ ከምኡ ድማ ናይ ብዘኮሐት ሊቃውንቲ ናይ ነዊሕ ዘበናት ታሪኽ ዝሐዘ ኣዚዩ ዘጽግብ ዛንታታት ኣብ ኢዶም ብምርክባይ ነዚ

ከምዘይነበረ ስበባደቶን ደፍኦቶን እቲ ሚስን ስዋን ድማ ከብቲ ዝነበሮ ያስ፡ ከብ ዝበን ዓዓ ውሑዱ ንታሕቲ ኣብዚ ሕጅ ምድምባር ዝብሃል ዘሎ ሥፍራ ወረዳ ስዋን ሚስን ተሓዋወስ፡ በዚ ምክንያቶቲ እቲ ሥፍራ ተሓዋወሱ ምድምባር ተባህሎ ስጋዕ ሎሚ ይጽዋፅ ኣሎ።

ም ፅ ራ ፍ ሣጌ።

ዛ ን ታ ወ ለ ገ ር ግ ስ ኣ ድ ያ ስ ።

ዘርኢ ወለገርግስ ዝሓዝዎ ዓድን ኣመቓቕልኡን ከምዚ ዝክትል ኔርና ንገልጽ ኣሎና። ወለገርግስ ብህፀይ እየኣስ ዘበን ከብ የስዋቱ ከብ ሓደግቲ ተፈልዶ ብኹ ይረሓብ ኔሩ ብኣደገ፡፡ ንሙረብ ዓቢ ተሳጊሩ፡ ናብ ኣዲያብ ኣትዩ ነቶም ሰብ ኣድያብ ደቂ ዓዳ ሓብኡ ዝነበሩ ጋሹ ኮዶኲ መሕደረ ሥፍራ ሐቡኒ ኣሉ ለመዳም። ንሓዳም ከም ሓገራሕም ተማኸሮም መታን ከቕትልዎ ከም ሰብ ድሕን ንወለገርግስ በል ንዓ ናብዚኣ ደቓክ ኣሉም ናብታ ጭምጭም ዝበልኡ ዓር ናብኣ ከሓድሮ ኣርኣ ይም፡ ወለገርግስ ድማ ደኸመ ከበድ ድቃስ ምስ ደቀስ፡ ለይቲ ከውታ ምስከን ኣን በሳ መጺኢ ንወለገርግስ ክጥሕሮ ምስበል፡ ወለገርግስ ከእ ብኡ ብኡ ብብራብሩ ፈቒሩ ብሕልህ ፈዘግ ኣበሎ።

እቲ ኣንበሳ ከእ በኣፍርሕሙ ፍግም ኣሉ ወደቕ፡ ወለገርግስ ከእ ምድሪ ምስ ፀብሎ ክብታ ቅሻረቱን ፍራኡን ንግዳይ ክኸኖ ወሲዳ፡ እቅመጠ፡ ኣቶም ሰብ ዓዲያብ ግና ብፅላቶም ከም ዝቐትልዎ ነቲ ቆርባነቱ ዝተረፈ ገፈፎም እናፈሰሩ ናብቶም ዝከእ ተግ ራይ ትግርኝ ዝነበሩ በቲ እዋን እቲ፡ ኣብ ዓዳ ከይዶም ፈሰሩሎም እንሆ ንዘረከቡ ኣሎም ኣብ ቅድሚ ራእሲ ሚኪኤል ኣድ ምስ ነስኡ ሓደ ህያብ ክቕበሉ ከእ ተኣዘ ዘሎም፡ ኣብዚ መንጎ እቲ ህያብም ክይተቐበሉ ከለወ፡ ወለገርግስ ነታ ቅሻረቱን ፋረ ኣን ሓዙ ናብ ግቢ ራእሲ ሚኪኤል እናፈሰረ ኣትዩ፡ ጐይታይ ብጀክዚ ቅሻረቱን ፋረ ንዶ ግዳይ ይኸውን፡ እን እዩ ዝቐተልክዎ ኣሉ ምስ ፈክረሎም ነቶም ሰብት ሕፍረት ኣጐ ልበበም፡ ስብ ዝኸነ ኩሉ ተገረመ። ንሱም ራእሲ ከእ ነቲ ንዓታቶም ክህብዎም ተሓ ስቡ ዝነበረን ክልእ ህያብን ወሲኹም ወርቂ ክይተረፈ መጠውም።

እብ ልዕሊ ከእ ፅወት ጅግና ዝኸነ ሰብኣይ ዝድለዩሉ መዓልቲ፡ ኣለም ኣሉም ክብኣም ክይፍሉ ተላባይዎ ንሱ ከእ ክብዘ መዓልቲዚኣ ኣትሒዙ ኣብ ዓዲራ ራእሲ ሚኪ ኤል ምርኣይ ነበረ፡ ኣብ ዝኸድም ኩናት ከእ ፅወት ነበረ፡ ድሕሩ ብዙኡ ኣገልግሎቱ ከእ ነድያብ ክብ ንጉሥ ነጊሮም ግዝኣትን ርከትን ንዓባን ንደቂ ደቀኻን ይብደሕክ ኣሎም፡ ፈረከክ ክብ ንግሆ ስጋብ ምሽት ፀሕይ ሓንቲ ፅላት ዝረገጸ ዝኸነት ትብደሕክ ኣሎም መረቕሎ፡ ብኣዋጅ ከእ ንኹሉ ግዝኣቶም ኣፍላገው።

ንሱ ከእ ወለገርግስ ከምቲ እተፈቐደሉ ምድሪ ምስ ፀብሎ ምስቶም ጌላው ንጉሥ ክይቲ ኣብ ፈረስ ተወጪሖ ንምድሪ ኣድያብ ክከንቢዩላ ወዳ። ፍሓር ግና ፀሕይ ፅራ

ርብ ምስከን እቲ ፈረስ ደኸመ ዝግዩላ ኣታ ሥፍራ ድማ ጠልን ሸክን ነበረት ኣሎም፡ ተሓ ለሎ ምትጋር ስለነ፡ ወለገርግስ ከእ ብዘንገረ ወር ኣቢሉ ብደርባይት ኣግገረላ ኣሎ፡ ኣታ ስፍራ ስጋብ ሎሚ ምድርባይ ዘንገረ ተባህላ፡ ብሰርዚ ትጽዋፅ ኣላ። ወለገርግስ ክብቲ እዋን እቲ ኣትሒጁ ስጋብ ሎሚ ኣድያብ ከምዘሎ ርከትን ግዝኣ ቱን ኮነ። ወለገርግስ ሸመት ምስሓዘ ነዘም ኣብ ታሕቲ ተመልኪዶም ዘለዉ ወለደ።

ዘ ር ኣ ወ ለ ገ ር ግ ስ ።

ወለገርግስ ንቑሩብ ዓረን ወለደ፡ ቑሩብ ዓረን ንሸፋረ ወለደ፡ ሸፋረ ንኣህዥ ክብ ርኣብ ወለደ፡ ኣህዥ ክብርኣብ ንወለዩከ ወለደ፡ ወለዩከ ከእ ንኒተ ወለደ። ስ ንኸብሮም — ስ ንኣደደራዩከን — ስ ንዳዊትን — ስ ንኣገማቕ ኣቢደራን — ስ ንዓምባን — ስ ንዝርኢ የሐንስን። ከምዚሎም ጅተ ደቂ ወለዩከ ደብሃሉ ነበሩ፡ ክብዘ ኣቶም ዘርኢ የሐንስ ዝረረዮም ኣብ ዓዳ ስቲ፡ ኣለወ፡ ጄይ ዘርኢ ማም ኣብ ዓዳ ሸም ተክሎም ኣለወ፡ ሹይ ዘርኢ ዓምት ኣብ ግድብ ኣለወ፡ ሹይ ደቂ ሓደረዩከ ኣብ ዓዳ ሓደግቲ ኣድያብ ኣለወ፡ ጄይ ደቂ ክብሮም ከእ ኣብ ዓዳ ዓፅሮን ኣድክመን ኣለወ።

ዘ ር ኣ ኣ ቢ ዓ ራ ።

ኣገማቕ ኣቢደራ ወዳ ወለገርግስ ሸመት ኣድያብ ናብኡ ነበረት ንሱ ከእ ንፅተ ወለደ። ኣገማቕ ኣቢደራ ንል ኣገማቕ ፍቕረዩከ ዘይደከሎም እምቤት ግብዓቶት እተ ባህሉት የእቶዩ። ንኣቶ ፋሳልን — ንኣቶ ኣርኩን — ንኣቶ ዳንፋዶን — ንኣመቤት ማርያማቶትን ወለደ። ከምዚሎም ስተ ደቂ ኣቢደራ ደብሃሉ ነበሩ፡ ክብዘም ስተ ዩኦ ቀት ፋሳል ዝረረዮም ሸዋም ከምዚ እዮም። ንኣላዩን — ንዳንግሸን ወለደ።

ዓርኩ ከእ ንኣመቤት ወለደ — ኣመቤት ከእ ንክክርኦስ ወለደ — ዘክርኦስ ከእ ንወልደሐንስን ንወልደሥላሴን ንወልደንኪኤልን ወለደ — ወልደንኪኤል ንገብረግዳ ቐን ንጉርጃን ወለደ — ወልደሥላሴ ከእ ንኣቶ ጐግዓን ንኣቶ ምራጭን ወለደ — ኣቶ ፀላል ከእ ንቀኛዝማ ንብረኣግዚኣብሔርን ንደጊያት ንብሩን ንፈተውራር ኪዳን ማርያምን ንፈተውራር ኣርኣያን ወለደ — ዳግማዊ ወለገርግስ ከእ ንቀኛዝማቕ ብስ ራት ወለደ።

ደ ቀ ኣ ቶ ም ራ ጭ።

ኣቶ ምራጭ፡ ንደጊያት ወልደሥላሴን ንደጊያት ንብረሥላሴን ወለደ፡ ደጊያት ወልደሥላሴ ንደጊያት ሃይለሚካኤልን ንደጊያት ተስፋሚካኤልን ወለደ፡ ደጊያት ንብ ረሥላሴ ከእ ንቀኛዝማቕ ከበደ ወለደ፡ ደጊያት ሃይለሚካኤል ንደጊያት ሣቡን ንኣቶ ወለላን ወለደ።

ደ ቂ ዳ ንፋ ወ ዳ ኣቢደራ ።

ዳንፋ ከእ ንወይዘሮ ሐቃፋ ወለደ፡ ወይዘሮ ሐቃፋ ናብ ኣሁቶ ተስፋገርጊስ ሠዩ ምቲ፡ ኣስገደ ተእትዮ ንክርፀን ንትርንጐን ንፀጉን ወለደት። ፀጉ ናብ ኣቶ ፋሳል ኣላ

23 ጽምብላ ንኡቱ ከግሁን ንኡቱ ንብረተኛነን ወለደት ዘርኢ ክልተኣም የሕቀት ዝረረደም በጌል እንግዳ ወርቁ ዝሓዙ ኣሉዉ።

ዘርኢ ትርጉም፡ ትርጉም ኣብ ኣቶ ጳውሎስ ተኣትዖ ዓፃጎቀጠ ክብ ኣቶ ጳውሎስ ንራኡስ ባርዮኤን ንደጊያት ክገልግሉን ወለደት፡ ራኡስ ባርኤ ከኣ ንደጊያት ንብረ ሠን ወለደ፡ ኣቶ ዓፃቕ ወፃ ወልደንኪኤል ንወይዘሮ ተላ ወለደ፡ ወይዘሮ ተላ ናብ ኣበገደ ናብ ኣቶ ማሩ ወፃ ወንዲያሬድ ተኣትዖ ንወይዘሮ ሮማን ወለደት፡ ወይዘሮ ሮማን ከኣ ናብ ንብረልድ ወለገርጊስ ተኣትዖ ንወይዘሮ ታፋሠሽ ኣበገሱም ወለደት ወይዘሮ ታፋሠሽ ከኣ ናብ ደጊያት ተሰማ ፀዓዘን ተኣትዖ ንፊተውራሪ ወልደሥላሴ ወለደት።

ወይዘሮ ታፋሠሽ፡ መላሻ ክብ ፊተውራሪ መሸሻ ኣንዳቀፀሮ ንፊተውራሪ ኣለማዮ ዑን ንፊተውራሪ ንገሠሠን ንግራዝማኝ መስፍንን ንልጅ ተቑሉን ወለደ።

ደቂ እምቡት ማርያማቂት።

እምቡት ማርያማቂት፡ ንል ኣዝማኝ ኣቢ ደራ ናብ ኣቶ ነገደዮስ ወፃ ደብሎም ዓፃ ጉልቲ ተኣትዖ ንገዛ ነገደዮስ ዝረረዮት እያ ንላ ከኣ ሠብን ናብ ኣብ ወልደቀብ ተኣትዖ ንዓድ ከንጉብ ሐንብ ዓድ መንግንጉቲ ዝረረዮት እያ፡ ከምዚሎም ዘርኢ ወለገርጊስ ክብ ሐደግቲ ኣክላ ጉዛድ እዮም።

ም ፊ ራ ሩ ማኒ።

ትውልዲ ቤት ስባጋዲስ።

ትውልዲ ደጊያት ስባጋዲስ ክብ ወረደ ምህረት ክብ ጅራተ ቀጭን ክብ ላስታ ዝመፀ ንምካናም ኣትፊልጠ እዩ።

ንስምን ዓሉቶምን ናብዚ ንምጽሓፍ ኣተገደስናሉ ምክንያት ንስም ናይ ብዙሓት ሕዝቢ ኣብ መሠረት ስለ ዝኾኑ እቶም ክብዚ ትውልዲ ሐረግ ተታሓሕዙ ዝወረደ ዘርኢ ዘለዎም ኣብ ቡድንዱ ኣዚዮም ብዙሓት ስለ ዘለው ንሳቶም ዝረረደዎምን ዘለ ውዕ ዓድታትን እናሰመና ክብዚ ንታሕቲ ንገለጹ ኣሎና። ኣበታት ስባጋዲስ ክብ ዓግ ማቂ ስመ ንላሕሊ ዘሎ ስጋብ ጅራተ ቀጭን ጅ ትውልዲ ዝኣከል እዮም ሕጅ ግና ክብ ዳግማቂ ስመ ንታሕቲ ዘለው ወለዶ ንጸሕፍ ኣሎና።

ዳግማቂ ስመ ንኣብባስ ወለደ፡ ኣብባስ ደማ ንኸፋረ ወለደ፡ ኸፋረ ከኣ ንክብሓት ወለደ፡ ከብሓት ደማ ንኹም ዓጋመ ከመሊት ወለደ፡ ኹም ዓጋመ ከመሊት ከዓ ንኹም ዓጋመ ወለዲ ወለደ፡ ኹም ዓጋመ ወለዲ ከዓ ንኹም ወለደ ኹምም ከዓ ክብዚ

ንታሕቲ ንመልክት ደቂ ኹም ዓጋመ ወለደ። ሕ ንፋሳልኒ — ሕ ንብሩርኒ — ሕ ንሰንበ ቱን — ሕ ንታብቱን — ሕ ንክሕሰደን — ሕ ንግበለን — ሕ ንደጊያት ስባጋዲስን — ሕ ንክደርን — ሕ ንፊተውራሪ ንብረ ኣምላኽን — ሕ ንገዳዳን ንዚኣም ሀ እዮም ዝወለዱ። ክብዚ እቶም ሕ ፋሳል ዝረረዮም ዓፃ ግራዝማኝ ንቶ ዝበሉ ኣብ ስዴ ኣብ ማይ ሀምን ዘለው ዝረረዱ እዩ።

ጅይቲ ሰንበቲ ከን፡ ንላ ዝወለደዮም ኣብ ማይ ስንዓ ንብረኡደ ንቤት ሐርያ ዘለው ንኡቱ ንብርሃት ጋንታ ኣቶ ኹም ዝበሉ ሰንበቲ ንዚኣቶም ዝረረዮት እያ።

፫ይ ገዕዩ ኣብ ቀዝቀዝዮ ዘለው፡ ንዓደጊያት ወልደንኪኤልን ንዓድ ፊተውራሪ ለም ለም ኣብ ጉሎ መኸዳ ዘለው ሕይቶ ጋንታ ኹም ኣካተብሉ ይደውዑለው።

፬ይ ዘርኢ ፊተውራሪ ንብረኣምላኽ፡ ከኣ ኣብ ደቂ ሐርያ እንዓ ዳግና እኒ ደጊያት ፀሐዮ እኒ ደጊያት እንግዳ እኒ ምራጭ እኒ ኣቶ ደረስ እኒ ኣቶ ንብረ እኒ ኣቶ ንብረ ተስፋይ ከምዚሎም ሕ የሕቀት ዝረረዮምም በሐደኹም ዓፃ ፊተውራሪ ንብረኣምላኽ ይበሉ ኣብ ዓፃ ሐረሳ ዘለው።

፭ይ ዘርኢ ከሕሳይ፡ እኒ ደጊያት ሐድጉ እኒ ደጊያት ወልደዬ ኣብ በላይ ወልደዬ እኒ ፊተውራሪ ደስታ እኒ ፊተውራሪ ንገሠሠ ዝበሉ ክብ ንል ደጊያት ባህታ ሰንይቲ ዝውሉዱ እዮም እንዓ ክሕሳይ ተባላሎም ይጽውዑ ኣለው።

፮ይቲ ወይዘሮ፡ ናብ ኣቶ ወልደ ኣሳይ ንኣላት ዝበሀል ዓፃ ኣብ ሐረማት ኣትዖ ንወሰነን ወለደት፡ ወይዘሮ ስሂን ከኣ ናብ ባሕር ነጋቢ ዝወልዱ ኣትዖ ንደጊያት ኃይላ ማርያምን ንፊተውራሪ ወልዱን ንፊተውራሪ እምባዩን ንዚኣም ዝረረዮት እያ፡ ንሳቶም ዘርኢ ፍቲኣም የሕቀት ኣብ ማይ ኣለግ ዝበሀል ዓፃ ኣለው።

፯ይቲ ወይዘሮ ብሩር፡ ደማ ናብ ኣይድውር ዝበሀል ዓፃ ኣትዖ ንኡቶ ሮማን ንደጊ ያት ደረስን ንኸልተ ወለደት፡ ኣቶ ሮማ ከዓ ንደጊያት ንጉሠ ወለደ፡ ኣብ ሐረሳዊ ድራ ዝበሀል ዓፃ ኣለው ክብዚ እቶም ከዓ ደጊያት ደረስ፡ ንበዓልጋዳ ተኸለን — ንወይዘሮ ጀመርን ንዚኣም ንኸልተ ወለዱ፡ በዓልጋዳ ተኸለ ንደጊያት ኃይሉ ወለዱ፡ ንስም ዝረረደ ምም ከዓ ዓድ ደጊያት ኃይሉ ኣብ ደራ ዝበሀል ዓፃ ኣለው። ወይዘሮ ጀመር ደማ ናብ ሐሕዳላ ናብ ደጊያት ባርያጋብር ወፃ ደጊያት ንብረ መስቀል ኣትዮን ክብ ደጊያት ባር ያጋብር ንደጊያት ንብረ ሥላሴ ወለዳ።

፰ይቲ ወይዘሮ ታብቲ፡ ናብ ደጊያት ደምፀ ኣንድርታ ራላግ ዳዕሮ ዝበሀል ዓፃ ኣትዖ ክብ ደጊያት ደምፀ፡ ንራኡስ ኣርኢያን ንወይዘሮ ሥላሴን ወለደት መልሻ ደማ ታብቲ ናብ ኹም ቱም ቤን ባይሞት ተኣትዖ ንደጊያት ደርስ ወለደት ራኡስ ኣርኢያ ዓቢ ዝወለደም። ሕ ንደጊያት ደብብን — ሕ ንደጊያት ኣብርሃ ቀይሕን — ሕ ንደጊያት ተድላ ኣብገብንን — ሕ ንደጊያት ደጀንን — ሕ ንደጊያት ረፃን።

ከምዚሎም ጅተ ደቂ ራኡስ ኣርኢያ ዓቢ ዝረረደምም ኣብ እንድርታን ኣብ ክልኦ ዓድን ኣለው ኣተን ሐብቶም እምባይተይ ሥላሴ ንል ታብቲ ክብ ደጊያት ደምፀ ዝው ለዓ ናብ ኹም ቱም ቤን ምርጫ ኣትዮን ክብኣም ንጅተ ወለዳ፡ ንሳቶም ደማ ኹምም

Ras 10/11

የም ሐካላፎም አብ ተግራይን አብ ኤርትራን ዝርከቡም ንግር አለውዎም፡ ክንድቲ፡ ምስክራ ግና ብዘሊ የሰሎምን፡ ከምኡ ድማ ሐረዝይ ዝፈረዮም አብ ከባቢ ባዕፅ ከር ከቡ ሐዝቢ ዝገልጽ አብ ቤት ቤሎው ጽሑፍ ዝርከቡም ተሰምዮም አለው።

ዘንታ ንብሩ አድናድ።

ንብሩ አድናድ ወይንንብሩ ሃዳናድ፡ ዝብሃል አብ ስርኩሶ ምስ የልዎቲ ብዙሕ እዳዎን ይቕመጥ ነበረ፡ ደሐርውን አብ ምድሪ ሐዘ ወራዶ አብኡ ሐያላ ኣዎን ምስ ፀንኢ ሰቡን ማሉን እኩቡ ናብ የሕሰኦ እንድ ተቐመጠ፡ አብ አሕስኦ ከይቲ ድማ ሐንቲ ንላ ባቲ የእንድ ከብኦ ንሕሰኦት አወዳት ወለደ፡ ሽምም ድማ፡ ዑቕባንኪኦል — ፍረንኪ ኤል — ተስፋንኪኦል ይብሃሉ ነበሩ እዚኦም ስለስተ ደቂ ንብሩ አድናድ ተባሂሎም አብሰለወ አልዮም ብሐዶ ሽም ይፅውው፡ ንሱ ድማ ከብ አሕስኦ ተመሊሱ ናብ ሐዘ እንድ ተቐመጠ፡ እቶም ቸተ ደቂ ግና ስበምን ማሎምን አኪቦም ንዓይላ ጉንደት ወረዶ፡ አሕኦምን ጠላ በጊዮምን አግግሎምን ማሕልያ ዘይብለን ሐመዶ ግዳም እየን ዝነበረ።

ንሓቶም ድማ ፈለማ አብ አሕሳኦ ክቕመጡ ስለ ዘይፈተዉ፡ ናብ ዓይላ ጉንደት ዓዲ ክገብሩ ሐረዶ በቢ እዋንዚ ጉንደት ዓር ጸሊም ዐርፎ ሰረገን ዐልም ዝበለ ገረብ ነበረ። ንሓቶም ድማ ሐዮሎ እዋን አብኡ ተቐመጡ፡ ክብዚኦም ኣቲ ባልሳይ ሐምም ፍረንኪኦል እተባህለ ክብ ዓይላ ጉንደት፡ ክብ አሕዋቲ ተፈልዶ ንዝበን ወራዶ እንድ ተቐመጠ፡ ንሱ ዝፈረዮም ድማ አብ ዓዲ ሐርካይን ዓዲ ቐለቶን ዓዲ ሐሰርን አለው፡ ክብዚኦም ዝወጽሉ አሕዋቶም ድማ አብ ታዲታ አለውዎም፡ ከምዚሎም ንሱ ዝፈረዮም አብ ዘለው አልዮም ደቂ ፍረንኪኦል ይብሃሉ።

ዘርኢ ኣቲ ክልኦይ ሐምም ዑቕባንኪኦል ድማ፡ ንሱ ዑቕባንኪኦል ክብ ጉንደት ክብ ሐወ ተፈልዶ ስቡን ማሉን አኪቦ ብቸዶ ፈለሰ። ኔሩ አብዚ ስኚ እንጋንኦ ተባ ሂላ ተጽዋፅ ዘላ ዓዲ፡ አብ ማእከላ እንድ ተቐመጠ። ፈለማ ግና ክብ ጉንደት ቅድሚኡ ምብጋሱ ቆተኦም አሕዋት ክፈላለዩ ክለው፡ ተስፋንኪኦልን ዑቕባንኪኦልን፡ አታ ንስኻ ንዓላኻ፡ አታ ንስኻ ንዓይላኻ አሎም ቆተኦም አሕዋት ብምክሪ ተፈላለዩ ይብሃል።

እዚ ዘንታዚ ድማ ብዙሐት የዘንቲውም እዮም፡ በዚ ምክንያትዚ እቲ ንዓላ ሐዘ፡ አቲ ድማ ንዓይላ እንጋንኦ ሐዘ። ዑቕባንኪኦል አብ እንጋንኦ ክይኡ ማሉን ጠላ በጊዮን ገመሉን ማእከላ ዘይብለን ምድሪ ክዳንን ነበረ ይብሃል። ንሱ ድማ ምስኦም ሽቡ ዝነበሩ ብሩ ዝላ ሀገር እም ሐገርጊስ ዝብሃሉ፡ አብ ዓይኖም ድማ ምርኣይ ነበረም ነዚ ስኚ ዘለውም ምድሪ ክብቶም ሽቡ ዝነበሩ ንጉም ርስቲ አታ ሐዝም። እቲ ዝሐዘ መኻን ድማ እንጋንኦ ይብሃል፡ ብስሚን መረታ ቀደሕቲ፡ ብደቡብ እገላ ሐመስ፡ ብምክራቕ ሐር ማዝ ዝረገጸ፡ ብምፅራብ ወሐርቲ ከምዚሉ ርስቲ ንኡኡን ንደቁን ንደቁ ደቁን ይብሉ እኩ አሎም ይብሃል።

ብዘዕቢ እና ጠቐስ ዘዘንቲ፡ በርመዳዝ ዝብሃል ወዲ እስጋኛ ክብ ኢትዮጵያ ዝወ ሰዶ ጽሑፍ ሐካላፊ ይጠቐስ እዩ፡ ደቁ ዝሐዘም ዓድታት ድማ ክንገለግ፡ እኒ ደቀ አም

ሐረ እኒ እፈለብ እኒ ቐይሕ ኮር እኒ ሰሳሕ እኒ ደቂ ናዞ እኒ ነፀሎ ከምኡ ድማ ክብዚኦም ዝወዱ ሐካላፎም ምስ ክልእ ዓልቲ ተዘኒቑም ይርከቡ።

ተስፋንኪኦል ድማ አብ ጉንደት ክይኡ ንሱ ዝፈረዮም አብ ዓዲ ደራጉዲን አብ ገዛ ዓዲ ዐብሱሉስ አብ ዓዲ ሸመከላ ከምኡ ድማ ክብኦም ዝወዱ፡ እንዳም ሕረት ዝብ ሃሉ አሎቶም፡ አብ ዓፅዓ ክስታን አለውዎም፡ ከምኡውን ሐካላፎም አብ ዓይላ ጉን ደት ይርከቡ።

ከምዚሎም ቸተ ደቂ ንብሩ አድናድ፡ አብ ዘለው አልዮም ብሐዶ ሽም ደቂ ንብሩ አድናድ ይብሃሉ። ከምቲ አብ ሳብሊ ዝለጠፍኩም ክብ ግንቲ መሳሪት ወለደኦም ክብ ቀዳ ማዶ ሰብ ወዳ ኢትዮጵያን ተተሐሐዙ ዝወረደ ዘርኢ ንምዃኖም አብ ብዙጋት ጽሑፍ መጽሕፍቲ ይተግረሎም እዩ። ከምኡውን ምስ አብ ብርሃን መስቀል ተኸሉ ሐው ደጊ ያት ገብረዶ ዝተባህሩም ዲዩ።

ም ፅራ ፍ ግዘ።

ወ	ለ	ዶ	መ	ን	ሳ	ፅ	=
---	---	---	---	---	---	---	---

እዞም ክልተ መንገዳ ክብ ግንቲ መሳሪት ወለደኦም ከምቲ አብ ሐዶ ሐዶ ጽሑፍ ተጠቐሙ ዘሉ ከምዚ ዝበዕብ ንገልጽ እሎና። ክልተ መንገዳ አበታቶም ክብ ዓዲ ዓረብ ክብ ዘርኢ ቁረሽ ክብ ማዕወያ ዘርኢ ተታሐዙ ዝወረደ ስጋፅ ዘድን ዝበደን ክልተ ኦም አሕዋት ሐያሎ ትውልዲ ገደሮም ይቐርሱም።

ክልተኦም አሕዋት ከኦ አብ ምድሪ ዓረብ እዮም ዝነበሩ፡ ድሐር ግና ክፋለዩ ክለው ዘድ አብ ምድሪ ዓረብ ተረረ ዝበደ ግን አብ ምድሪ አፍሪካ በሕሪ ኤርትራ ተሳ ገሩ አብ ቡሪ በረኻ በሕሪ እንድ ተቐመጠ፡ አብኡ ክይኡ ከኦ፡ ፅ መንገዳይ — ፀ ሃደ ንደዋይ — ቸ ሐዘታይ — ፀ ሽሃይ ጅ ማርያይ — ጅ ዓደግሌ — ጅ ቶርዓይ ከምዚሎም ደቂ ዚድ እዮም ዝብሃሉ።

ንደንደዋይ፡ ንሃረንደዋ ዝፈረደ እዩ፡ ንሓቶም ዝፈረደምም አብ በረኻ ምፅራብ ኤር ትራ ወስነ ወስን ሐካላፎም ዘላን፡ ሐሕውቲ ከብቲ ኮይኖም አብ ብዙሕ ስፍራ ፋሕ አሎም አለው፡ ብሐዶ ሽም ሃረንደዋ ይብሃሉ።

ዘርኢ ቶርን፡ ቶርን ዝፈረደምም አብ ብዙሕ ስፍራ አለው፡ ገሊኦም አብ ጊንዳዕን አብ ከባቢ እግሪ ደብረበዘንን አለው፡ ብሐዶ ሽም አብ ዘለው አልዮም ቶርን ይብሃሉ።

ሽሃይ ዝፈረደም፡ ሽሃይ ዘብኦም አብ ዘለው አልዮም ብሽም አብኦም ሽቡ ተባ ሂሎም ይጽውው አለው።

ዘርኢ ማርያይ፡ ማርያይ ዝፈረደም ከኦ ምድሪ ድታ ዘለው ማርያ ደሊምን ማርያ ቀይሕን ተባሂሎም ይጽውው አለው፡ ቀድሞ ማርያይን መንገዳይን ብሐንካብ ክብቲ ዝበርም ምድሪ ቦሪ ዝብሃል ባሕሪ ተቐድ ደንክልን ዘላን ዘላ፡ ክብኡ ተላዒሎም ስበምን

ግቡምን አካባቢም አብ ሃይገት አተወ። ንሓ ከአ ምዳቕ ጽሐይ እያ እዋ ናብኣ ክቐ መጡ ፈተወ። ጸኒሖም ከአ ክሳብ ርታ ምድሪ ሐዙ። ብፍላይ መንስዓይ ሃይገት ንብ ይኑ ክሕዝ ፈተወ። አብ ዓመት ክልተ ግዜ ክረምቲ ባለ ዘለዎ አብኣ ክቐመጥ ሐረዮ። መንስዓይ ንዓረቢ ወለደ። ዓረቢ ከአ ንኣመላ ፍንጃይ ወለደ። አወሊ ፍንጃይ ከአ ንኣ ቀጪ ወለደ። ሐዋጪ ከአ ንመሐሪ ወለደ። መሐሪ ከአ ንዐቕባዊ ወለደ። ዐቕባዊ ከአ ንኣብርሃይ ወለደ። አብርሃይ ከአ ንሰረቐንገን ወለደ። ሰረቐንገን ከአ ንኣሕፈርም ወለደ። ኣሕፈርም ከአ ንካምል ወለደ። ካምል ከአ ንኣፍታይ ወለደ። ኣፍታይ ከአ ንከንገብ ዐቕባንካኤል ወለደ። ከንገብ ዐቕባንካኤል ከአ ንሃብተስላሳ ወለደ። ሃብተስላሳ ከአ ንተምኪኤል ወለደ። ተምኪኤል ከአ ንገብረየስ ወለደ። ገብረየስ ከአ ንተባ ፋንካኤል ወለደ። ተባ ፋንካኤል ከአ ንኣፍታይ ወለደ። ኣፍታይ ከአ ንከንገብ ተባፍ ንካኤል ወለደ። ከንገብ ተባፍ ንካኤል ከአ ንከንገብ ዐቕባንካኤል ወለደ። እዚኦም ገደረደዎም አብ ገለብ አለዉ። ዓዲ አሕፈርም ከአ ይብሃሉ።

ም ዕ ራ ፍ ህ ።
ደ ቂ ለ ቀ ይ ።

እዚ ለዋይ እዚ ሐው አሕፈርም ወዲ ሰረቐንገን እዩ። ለዋይ ከአ ስለከተ ወለደ። እዚኣቶም ከምዚ ዝስዕብ እዮም። ገብረየስ ዓንዳላይ - ቡላ - ይብሃሉ። እዚ ኣም ስለከተኣም ገደረደዎም አብ ገለብ አለዉ። ብሐደ ስም ደቂ ለዋይ ይብሃሉ። ከምኡ ከአ ደቂ ለዋይ ከብ ካልኣ ሰበይቲ ዝመለሱ። ሐሸላ - ግዕድድ - መሐሪ - አቡብ ወለደ። ከብዚኣም ሐሸላ ዓንዳላይ ወለደ። ዓንዳላይ ከአ ንገብረየስ - ንዓ ይላይ - ንዓንዳየስ ወለደ። እዚኣም ገደረደዎም አብ ኩሉ ዓድታት ብሸም አብታቶም አብ ዘለዉ አልዮም ዓይ ገብረየስ ዓይ ዓይላይ ዓይ ቡላ ይብሃሉ አለዉ።

ገብረየስ ንተባፋንካኤልን ንዓዳን ንዐብተግርጌምን ወለደ። ከብዚኣም ተባፋንካኤል ንኣመደን ንመስመርን ንኣስፈጻይን ንኣሸላን ንኣመራን ወለደ። ከብዚኣም መስ መር ንከንገብ ቲድሮስ ወለደ። ከንገብ ቲድሮስ ከአ ንገለጽዮብን ንተሸላየስን ንገርጊ ብን ንአስገዶምን ንብኣምነትን ወለደ። ከብዚኣም ከንገብ ብኣምነት ንኖርን - ንናደርን ንተባፋንካኤልን - ንዓሊ ኣርን - ንአስገዶምን - ንአልመዶምን - ንዓሊ ሸኸንን - ንዑ መርን - ንመሐመድ ዓልን - ንመሐመድ ኑርን - ንአዘዝን ወለደ። ከብዚኣም አዘዝ ወዲ ከንገብ ብኣምነት ንመሐመድ ንፍክክ ወለደ።

ደቂ ተሸላየስ፡ ተሸላየስ ወዲ አድራስ ንገብተዮስን ንከንገብ ነጋብን ንደብተትን ንአዘዝን ወለደ። ከብዚኣም ከንገብ ነጋብ ዝመለደም ሐደምባስ ግሬነት ናትፍኣል እዚ ኣቶም ደቂ ከንገብ ነጋብ ይብሃሉ። አዘዚ ሐው ከንገብ ነጋብ እዩ። አዘዚ ዝመለደም፡ ንገደር ንዐብተዮስ እዚኣም ደቂ አዘዚ እዮም። ገደር ንሃብተግርጊስ ወለደ።

አቡብ ወዲ አድራስ ገደረዮም ከምዚ ዝስዕብ እዩ። ንኣድራስን ንመሐመድን ንል ጃይን ንአያቡን ንገለጽዮብን ወለደ። ከብዚኣም ልጃይ ንደረር ንራክ ንልጃይ ንመሐ መድ ዓሊ ወለደ።

ደቂ ዓንዳላይ፡ ዓንዳላይ ወዲ ለዋይ ገደረዮም፡ ንስመረልፀልን ንተስፋፎምን ን ወለደ። ከብዚኣም ተስፋፎምን - ንየሃንስ - ንኣሚር - ንደስሐቕ - ንተስፈገርጊስ - ንብሐይላይ - ንላዋይ ወለደ።

ደቂ ለዋይ፡ ለዋይ ንኣሕፈርም ንፍክክ ንዐቕባንገን ንናዎግ ወለደ። ስመረልፀል ንመዳን - ንዘቢን - ንዘቢል - ንኣሚር ድረይ ወለደ።

ደቂ ዓንዳላይ፡ ዓንዳላይ ንአድራስን ንዮናብን ወለደ። ተስፋፎምን ወዲ ዓንዳላይ ንሐ ቨላ - ንዮጊን - ንዓይላይን ወለደ። መሊሱ ከአ ከብካልኣ ሰበይቲ ቲድሮስን - ንዕቅባየ ብን - ንረድኡን - ንመብስፀን - ንዳርን - ንኣልሕን - ንነታባይን ወለደ። ተስፋፎምን መሊሱ ከአ ከብካልኣ ሰበይቲ ንኖር - ንፍክክ - ንፍላጽኦ ወለደ። ከብዚኣም ዓይ ላይ ወድ ተስፋፎምን ንተሸላየስ - ንግብግን - ንዕጅል - ንኖሽኦ - ንመሳ - ንል ባብ ወለደ። ከብ ዚኣም ልብብ ዝመለደም ንዓቢ - ንሱር - ንዮክንስ - ንብሽታ - ንሐምደ - ንመሳ ወለደ። ከምዚኦም ደቂ ልብብ ይብሃሉ።

ደቂ ዕጅል፡ ዕጅል ወዲ ዓይላይ ንመንደር - ንዓይላይ - ንኣድግ - ንፈደል ንኣዳቡ - ንዮፎ ወለደ። ከብዚኣም ዓይላይ ወዲ ዕጅል ንሐስግን ንፍላጽኦን ወለደ። ከብዚኣም ደግ ፍላጽኦ ወዲ ዓይላይ ንገብረጻድቕን ንሰላሙንን ወለደ። ፈደል ወዲ ዕጅል ከአ ንአዘዝ - ንዕዳድ - ንዳዋት - ንኣሚኒኤል ወለደ። ዘዳድ ወዲ ዕጅል ንኣ ልኣዘር ወለደ። አልኣዘር ከአ ንኣልጻኦን ንኣልሳን ወለደ።

ደቂ የጊን፡ ወድ ተስፋፎምን የጊን ንዓገብ - ንመርጫብ - ንጅሃይ - ንክፍለገርጊስ ወለደ። ከብዚኣም ክፍለገርጊስ ንኣስፈጻይ ወለደ። አስፈጻይ ከአ ንዳፍላ ወለደ። ወር ዓሳብ ወዲ የጊን ንዐብተዮስ ወለደ። ዐብተዮስ ንወርጫብ ወለደ። ወርጫብ ከአ ንጀመሪን - ንፍክክን - ንገላዳዎብን - ንሕዳድን - ንዐብተዮስን - ንጃወጅን - ንተ ምኪኤልን ወለደ።

ደቂ ግዕዳድ ወዲ ለዋይ፡ ግዕዳድ ንስብሐለብ - ንመናቕመ - ንተስፋፈልፀል ወለደ። ከብዚኣም ተስፋፈልፀል ንቡላ ወለደ። ቡላ ከአ ንተረጅ ወለደ። ተረጅ ከአ ንጀሃይ ወለደ። ጀሃይ ከአ ንቡላ ወለደ። ቡላ ከአ ንጀሃይ ወለደ። ጀሃይ ንዓተልን ንተራ ጅን ወለደ። ከብዚኣም ዓቲል ዝመለደም ንተራጅ - ንፈደል - ንኣብርሃም - ንጃምፀ ንኣያቡ ወለደ። ከምዚኦም ዓዲ ቡላ ይብሃሉ።

ደቂ መሐሪ ወዲ ለዋይ፡ ክንገብቲ ዝኣክል ብዝሐ ዮብሎምን ዝርከቡም ግና ምስ ዓዲ ቡላ ተሓቐቐም፡ ብዓዳ ቡላ ሸም ይድውፀ ኣለዉ። ከምኡ ከአ ደቂ አቢብ ወዲ ለዋይ ገደረዮም፡ ዝርከቡም ምስ ዓይ ገብረየስ ይድውፀ ኣለዉ። እዚ መሐሪ ወዲ ለዋይ ገደረዮም ንሐምድ = ንተሸላየስ - ንሐንስ - ንገደር ንመሓመድ - ወለደ። አቡብ ዝመለደም ወዲ ለዋይ ሐዋ መሐሪ እዩ። ንከም ሐድገ - ንአቢብ - ንስዕረ

ገዳውራዩ - ገሐዩል ሚካኤል - ገመሐመድ ወለደ፡ ስዚሉም ዝፈረደም ምስ ዓድ ገብረየስ አለው።

ደቂ አስፈሪም ወዲ ሰረቅ ሸገገብ፡ አስፈሪም፡ ንክምል? ገሕሎጌን ወለደ፡ ካብዚ አም አስመዒ ንያዕቆብ - ንዓይራድ - ንሐዩሎም - ንትምኪኤል - ንዩረገ - ንአዚብ ነዚአም ወለደ፡ ካብዚአም አቢብ ንደስሐቕ - ንትምርያም - ንትምኪኤል - ንዘርኢት ወለደ፡ ዑቕባንኪኤል ከአ ንገብረንኪኤል ወለደ፡ ንሃብተገርጌስ - ንዑቕባንኪኤል ዑቕባንኪኤል ሃሃብተስላሳን ንሐምደን ወለደ።

ባይራይ ከአ ንኤርምያስን - ገመሐመድ - ንትምኪኤል - ንአድሪስ - ንዮር ወለደ፡ ዘርኢት ወዲ ሸሐቕ ከአ ንግገታዩ ወለደ፡ ሐዩሎም ወዲ ያዕቆብ ከአ ንስመረኡብ መስቀል - ንገብረማርያም ንዝመልዒ - ንክላብ - ንዓይባቱ - ንአብርሃም - ንገብረ ቆብ ዩብሃላ፡ እንተኾነ አብ፡ ላዕሊ መጻውዒአም ደቂ ሰረቅሸገብ እዮም ዝብሃሉ። ደቂ ከምል፡ ከምል ዝመለደም ክንስግግ ንአፍታይ ንግግል ከለዩም ዝብሃሉ። ግልክ ንድብሎ ወለደ፡ ድብሎ ዝፈረደም ክንድ፡ ዝሕክል ዩብሎምን፡ አፍታይ ንክንተብ ዑቕባንኪኤል - ሃሃብተስላሳ - ንደሲት - ንአዲት - ንተስፋሳስ - ንትምኪኤል ከምዚሎም ደቂ አፍታይ ዩብሃሉ። ክንተብን ከአ ካብ ቤት አብርሃም፡ ካብዚ ዑቕባስ ባለ ዝሞተ፡ ወዲ ትምኪኤል ንአሸተይ ስለ ዝኾነ ናብ ሐውቡኡ ናብ ደሴት ክንገብሃት ናብ ናብኡ ሐሰረት።

ዘርኢ ደሴት፡ ደሴት ንተኸለየስ - ንነቢራይ - ንሃመዳይ ወለደ፡ ተኸለየስ ከአ ሐድጊ ስለ ዘይብሉ አስቆቱ ወረሰም። ነቢራይ ከአ ንፊደል - ንዐብተየስ - ንዮደር - ንዮር - ንድፋይ - ገመሐመድ ወለደ፡ ካብዚአም ድፋይ ገመሐመድ - ንሃመዳይ ወለደ ንብረላየስ ከአ ንመሐመድ ኮር ወለደ፡ መሐመድ ኮር ከአ ንመስመር - ንገን ዩር - ንመንደር - ንስለስፋገስ - ንገብረየስ ወለደ፡ ከምዚሎም ዓድ ኢድሪስ ይብሃሉ። ደቂ ሐዲት፡ ሐዲት ንመድቕ ወለደ፡ መድቕ ከአ ንአስፈሪም - ንአዲት ወለደ፡ ካብ ሎን ወለደ፡ ተስፋፋጌን ግን ሐድጊ ዩብሎን፡ ገገገይ ወዲ አስፈሪም - ንተኸለየስ - ንዮሽሕ - ንብሉምነት - ገመሐመድ - ንአክት ወለደ፡ ካብዚአም ናሽሕ ንአሕመድ - ንአድሪስ - ንብሉምነት ወለደ፡ ሐዲት ወድ መድቕ ንሰረቅ ንገብርረሐ ወለደ፡ ስዚአም ግና ሐድጊ ዩብሎምን፡ ተስፋሳስ ወዲ ዑቕባንኪኤል ንገረማርያም - ንመስመር - ንስመረ - ንሐድጊ - ንመንደር - ንግብዒ - ንግልገደናይ ወለደ፡ ካብዚአም መንደር ወድ መስመር ቀዳማይ ንመስመር ወለደ፡ መስመር ከአ ንአድሪስ - ንጋብሽ - ንመና ላስ - ንሐልሕ - ንብሽት - ንግግር ወለደ፡ ካብዚአም ጋብሽ ወድ መስመር ንከልኦይ

መስመር - ገመሐመድ - ንፊሊደስ ወለደ፡ ገንደር ወድ መስመር ድግ ንቅዳማይ ሃብተየስ - ንበሽት - ንሸልቫል - ወለደ፡ ስመራ ወድ ገረማርያም ንገረማርያም - ሰምራን ወለደ፡ ካብዚአም ገረማርያም ንዓብ - ንሰምራ ወለደ፡ ሰምራ ወዲ ገረማርያም ንጀቡል - ንሕሃሽም ወለደ፡ ካብዚአም ሕሃሽም ንጀቡል ወለደ፡ ጀቡል ከአ ንመሐ መድ ወለደ።

ደቂ ትምኪኤል፡ ትምኪኤል ወዲ ሃብተስላሳ ንገብረየስ - ንተስፋንኪኤል - ንአ ፍታይ ንክምል - ንሐርሾይ - ንገብረየስ - ንዩጊን ወለደ፡ ካብዚአም ከምል ቀዳ ግዳን ንብረየስን ሐድጊ ዘይብሎም ስለ ዝመናኡ አስቆቶም ወሪሶምም አለው። ሐር ሸይ ወድ ተስፋንኪኤል ንተስፋንኪኤል - ንደሴስ - ንገብረየስ - ሃሃብተስላሳ - ገመሐመድ - ንሐምድ ኑር ወለደ፡ የጊን ወድ ተስፋንኪኤል ንደሲት - ንአብሎብ - ንዐያቡ - ንአግር - ንተድሮሮክ ወለደ፡ ዐያቡ ከአ ንጀማል - ንአብራሂም ንደሴት - ንዩጊን ወለደ፡ ቲድሮሮክ ግና ንግሬነት ወለደ፡ አብ ስላብ ወዲ የጊን ከአ ንክምል - ንትምኪኤል - ንሸሐቕ - ንአዛብ - ንዐዳይ - ንገብረየስ - ንአብ ስላብ - ንአድሪስ - ንክምል ወለደ፡ ዐያቡ ወዲ የጊን ከአ ንዐመር - ንዩጊን - ንግግል መድ - ንጃ ወድ - ንአክይ - ንአድሪስ - ንዓሊ ወለደ።

ካብዚአም አፍታይ ወድ ተስፋንኪኤል ንትምርያም - ንተስፋንኪኤል ወለደ፡ ካብዚ አም ትምርያም ብገሕሸትኡ ክሎ ሞተ። ተስፋንኪኤል ግና ንአፍታይ - ንብሉምነት ወለደ፡ ብሉምነት ከአ አብ ዘመተ ብዘበን ደግዖት ግራ ስለ ኩናት ሞተ፡ አፍታይ ከአ ንሐጃም - ንአያቡ - ንተስፋንኪኤል - ንብሉምነት ወለደ፡ ካብዚአም ከአ ልጃም ንአድሪስ - ንሐምድ - ንጀማሪ - ንሐጃ - ንግግል መድ ወለደ፡ ደቂ ብሉምነት ከአ አፍታይ - ኢያቡ - አስፈዳይ - ሐስማ ይብሃሉ፡ ካብዚአም ክላሳ ለይተ ሎማ ሽመት ምስአም አላ፡ ስዚአቶም ከአ ዓድ አስፈሪም ተባሂሎም ይጽውው አለው።

ዘንታ ቤት ሽሕቀን፡ አብረሂን ሽሕቀንን ደቂ ዑቕባንኪኤል ስዮም፡ ብሐንባብ ደቕ መብ-ነብ፡ ዑቕባንኪኤል ዝመለደም ንገረማርያም - ንዓገብ - ንሸምትንሴ - ንብሃይ ግናን - ንሹምገድ - ንከላብ - ንገረማርያም - ንክንተብ ዘርኢት - ንሐዩን - ንዐምም - ንክንተብይ ከላብ - ንክንተብይ ፅረት - ንክንተብይ አትኮነ - ንረክሶ - ንመንደር - ንመስመር - ንገንደር - ንገብረየስ - ንዳር - ንገረክርብዮስ - ንአክዮ ዝላብ ንመስመር ወለደ መስመር ከአ ዝፈረደም ከምዚ ዝሰሐብ እዮ፡ ሰምራ ስሕሻል ትጃር - ትድሮስ - ክንተብ ዳር - ፅረት - ዓሳማ - እዩዝ - ልብላብ - ዐዳይ - ኢያቡ - ደንደር - ክንተብይ ስድሪስ - ክንተብይ ባይራይ - ሸሙሽ ፍካክ - ሸክር - ትምርያም - ንብረየስ - መናላስ - ፊደል - ዳይር - ሃብተየስ - ስመድ - ስጀል - ሐስማ - ስሻል - ክንተብይ መሐመድ - ረክ - ቡላ - ብእምነት - አብላብ - ግብ ግን - ፅረል - መዳል - ዝርኢት - አፍታይ - አስፈዳይ - ወርዒ - ሰብ እስገ ዶም - ደሃይ - ሸክር ከምዚሎም ሐደ ዝላ እዮም።

ፈንቅ ወደ ዘርፉት፡ ንክንቲባዊ ዘርፉት - ንክልልደ ደሳት ወለደ፡ ከንቲባዊ ዘርፉት
 ደሳት ሐወ፡ ስለ ውሉድ ዘይነበር ወረሰ፡ ደሳት ዝመለደም ለቢብ - ዕቕባቢ - ፍረ
 ዓን - ኣድራስ ወለደ፡ ዓባባ ወደ ገረማርያም፡ ገረማርያም ወደ ዕቕባባዊ ስድ፡ ሀብተ ንሉ
 ስለ ወለደ፡ ሀብተደ ወደ ዓባባ ስድ፡ ዓባባ ወደ ዕቕባባዊ ዝፈረ፡ ስድ፡ ሀብተ ንሉ
 - ተምኪኦል - ከንቲባዊ ተስፋ-ንክኦል - ከንቲባ ተምርያም ጅግና ስለ ዝነበረ፡ በዚ
 ምክንያት ለዚ በላይ ኣዳም ተገላሉ ይደቀዎ ነበረ። ወርጺ ስብ ንዕጅል - ንገረንኪኦል
 - ንተስፋ ወለደ፡ ከብዚኦም ተስፋ ንዕጅል ወለደ።
 ዓባባ ወደ ወርጺ ስብ ከላ ዕቕባባዊን - ዕቕባባዊን - ንክንቲባዊ ተክልንኪኦል
 - ንክውዓሎም - ንኣሚር - ንደገን ወለደ፡ ከብዚኦም ስውዓሎም ወደ ደገን ንመ
 ዲን ወለደ፡ መዲን ከላ ንዓንዳ ወለደ ዓንዳ ከላ ንገብራዊ - ንኣውዓሎም ወለደ።
 ተክልኡን ወርጺ ስብ ወደ ዕቕባባዊን ንክንቲባ ዕቕባንኪኦል ወለደ፡ ከንቲባ ዕቕባ
 ከንቲባ ዓንደባን ከላ ንክንቲባ ሃብተደን ወለደ፡ ሃብተደን ከላ ንቲድሮን ወለደ፡ ቲድ
 ሮን ከላ ንሀብተደን ንፍብክ ንስመራ ወለደ፡ ሹም ተንገላኦ ከላ ወደ ዕቕባባዊ ወለደ።

ም ፅ ራ ፍ ዓፄ።

ደ ቂ ተ ስ ሮ ይ ።

ተስፋደ ፈልግ ክብ ዓዛውል ስድ ፍብ መንኮኅ ዝመደ ንሱ ደግ ብዘነሱ ሐደ ዓዚ
 ስብ ኣደ ዝነበረ፡ ብዘኸኸ ሃብታምን ለጋሳን ተቐባል ንግን ኣደ ዝነበረ፡ ከምኡ ከላ ስብራት
 ብጉራት ከደቀረገ ደብ-ኛ ግብረ ዩዘውትር ነበረ፡ ለዚ ከላ ክብ ዓዛውል ዝኾደ ክብ
 ዓሌት ልዩ ስድ፡ ክምኡ ከላ በብሰዋዓም ዝመደ ክብ ክልእ ዓሌት ኣብ ምድሪ መንኮኅ
 ሐሐልፎም ብዘሐት ኣለዉ፡ ስኚ ኣብ ዘለዉ ኣልዮም ምስ ክልተ መንኮኅ ስድ ቀ-ጽፎም።
 ተስፋደ ዝመለደም፡ ንዕቁጫን - ንገብረክርስቶስን ወለደ፡ ክብዚኦም ገብረክርስቶስ ንዕቕባ
 ክርስቶስን - ንደሐንን - ንገብረክርስቶስን - ንተስፋደን - ንፈታደን - ንሕመድን
 - ንሃብተክላይን ወለደ፡ ዕቕባባዊን ንዕቕባክርስቶስ ወለደ፡ ዕቕባክርስቶስ ከላ ንዕቁ
 ጫን - ንደሐንን ወለደ፡ ደሐንን ከላ ንብሰዋዓት ወለደ፡ ብሰዋዓት ንዓይባ ወለደ፡ ዓይባ
 ንተስፋደ ወለደ፡ ተስፋደ ንኣድፍግርያም ወለደ፡ ልድርግርያም ንመሐመድ - ንብላ
 ምንት - ንዓይባ - ንዕቕባጫን ወለደ፡ ከብዚኦም ተስፋደ ወደ ሐንን ንደሐንን - ንብላ
 ደደ - ንዮመጊቲዎስ ወለደ፡ ሞመጊቲዎስ ከላ ንዮፍታን ወለደ፡ ከምዚሎም ብሐደ ሹም
 ዓዛውል ደብሃሉ።

ም ፅ ራ ፍ ዓፄ።

ዘ ን ታ ዩ ሐ ን ስ ሐ ክ ይ ።

ደሐንን ሐካይ ዝብሃል ባዓል ዓዳ መንኮኅቲ ስራዮ ኣብ መንኮኅ ሐያል ኣዋን ይቐ
 መዋ ነበረ፡ ኣብ ኣግዳድ ዝብሃል ኣብ ምድሪ መንኮኅ ዝርከብ ኣብኡ ቤተ ክርስቲያን

— ፳፯ —

ኣንዳ ማርያም ተኸለ፡ ንሱ ደግ ደሐንን ሐካይ ኣብታ ባሕሩ ዝሰርሐ ቤተ ክርስቲያን
 ኣብኡ ኮይኑ ኣብ ዓመት ቤተ ንግድታ ንኩሉ ቤተ መንኮኅ ስብኣደ ሰበይቲ ከም ዘለዉ
 ስዚ መንኮኅ ይቐበል ነበረ፡ ድሕሪ ብዘኸኸ ዓመታት ግና ከምቲ ዘለመደም ክይቀበ
 ሎም ኣበዩ፡ ስተን ኣንኮቲ መንኮኅ ብሐደ ሹም ተክሲባን ንኣብኡ ተን ነገረ ንሓዳም ከላ
 ተክሲባም ልቕቕልና ባልዎ፡ ንሱ ከላ ሐደ መገእቲ መጽዓዳን ሃብቲ ኣም ክላቀልኩም
 በሎም ከምኡ ከላ ነተን መጽዓዳን ዘብደኡ ስብ ሃብቲ በሎም፡ ንሓዳም ከላ ከምቲ ቃሉ
 ፈጽምሉ ብድልርዚ ነቲ ዝሃቡዎን ናቱን ወሲኹ ንዓዳ ኣተወ። ኣቶም ምስኡ ዝነበሩ
 ክሳብ ስኚ ኣብ ምድሪ መንኮኅ ኣለዉ፡ በዚ ምክንያት ለዚ ደሐንን ሐካይ ኣስገላግሮ
 ስድመማኸርቲ ስክሊ ኣይከብትን ኣሉ መሲሉ ደብሃል።

ደ ቂ መ ሐ ራ ።

መሐሪ ንዕቕባባዊን ንኣበዛዛዊን ንንዋይዊን ወለደ፡ ከብዚኦም ንዋይዊን ሐድጊ
 ዩብሉን ስለዚ ኣሕዋቱ ወሪዕሞ ኣለዉ፡ ኣበዛዛዊን ንቤትኹም ኣበዛ ዝፈረዮ ስድ፡ ኣበዛዛዊን
 ንሃብተክላይ ወለደ፡ ሃብተክላይ ከላ ንኹም ኣበዛ ወለደ፡ ሹም ኣበዛ ከላ ንደርመሽ
 ወለደ፡ ደርመሽ ከላ ንመቐዝጊ ወለደ፡ መቐዝጊ ከላ ንኣቶ ዩሪን - ንረድኣን -
 ንኹም ኣበዛን - ንገናድን - ንሐይልዮስ - ንዘማትን - ንሽንጉልን ወለደ፡ ከብዚኦም
 ሽንጉል ዝርከሉት - ንሃብተክላይ - ንዳብር - ንሕመድ - ንሽንጉል ወለደ፡ ሽንጉል
 ንዕቕባባዊ ወለደ፡ ባይፊደ ንኣቶ ወለደ፡ ኣቶ ከላ ንማርያም - ንነበራዲ - ንጃማል -
 ንዘማት - ንገቢል - ንስልጣን ወለደ፡ ስልጣን ንዘማት - ንዳብደል ሽኽ - ንኣሰፈጻይ
 ወለደ፡ ከምዚሎም ደቂ ሹም ኣበዛ ደብሃሉ።

ም ፅ ራ ፍ ዓፄ።

ዘ ን ታ መ ን ሳ ፅ ።

ኣዛ ስኚ መንኮኅ ተባሂላ ተጽዋቐ ዘላ መሬት ቅድመዚም ስኚ ዘለዉ ስዚ ሃርገም
 ዝብሃሉ ዓሌት ነበርዎ። ንሓዳም ክላ ብዘበዓም ኣዘዮም ሐያልትን ስልጡፍትን ሃብታ
 ማትን ነበሩ።
 ኣብ ከባስ ሐንብን ኣብ ኩሉ ምድሪ ብዘኸኸኦት ኣዮም ዝነበሩ፡ ዘበዓም ምስ ደጽኦ
 ግና ቢሮም ስዚም ስኚ ዘለዉ ስዚ መንኮኅ ኣቲ ምድሮም ሐዚም ስለዉ፡ ብዘዘዮም
 ዝነበረ ዓላታት ክሳብ ሎማ ኣብ ክረር ተቐሮ ሐብብ ዓላ ሩም ደብሃል ኣሎ። መንኮኅ
 ከላ ክብ ጥንቲ ኣበታዮም ክርከቲያን ኣዮም ዝነበሩ፡ ታብዳም ከላ ንመብሰልተኢ ማር
 ዶም ስዮም ዘኸብሩ ዝነበሩ፡ ንበረኻ ባሕሪ ታብዳም ሐዚም ኣብ ላባ ባሕሪ ተቐመጥ
 ነበረት። ንዓደም ክምለሱ ከለው ከላ ፍብ ሃርገት ሐዚማ ይምለሱ ነበሩ፡ ኣታ ቤት ክር
 ባትያን ክሳብ ስኚ ኣንዳ ማርያም ተብሃል ኣላ። ከምኡ ከላ ኣብ ሃርገት ዕፍታት ኣብተ
 ክበባ ናይ መንኮኅ ኣብ ኣጋዕርን ኣብ ገለብን ኣብ ብዘኸኸ ስፍራን ደርከብ።

— ፳፰ —

አኸሮ ወዲ ዘራዳየን ንዓምባሮን ንሐዘንን ወለደ፡ ሐዘን ንሐደራ ንኪኣል ወለደ፡ ሐደራ ንኪኣል ንተስፋገርጊሽን ንዓምባሮ ሐዘንን ወለደ፡ ተስፋገርጊሽ ንስለባ ወለደ፡ ዓዲ ሸቫ አለዉ።

ዘ ን ታ ደ ጊ ያ ት ክ ፍ ለ ቀ ሀ ይ ።

እዞም ደጊያት ክፍለዋይ ለተዘከሉ ሓብ ደብርዋ ይቐመጡ ነበሩ፡ እስቀዳም ባሕረ ነጋሲ እመኮሥላሌን ባሕረ ነጋሲ አብርሃምን ክልተኣም እስቀን ሓብ ዘላ እዩ ዝነበረ ምቕማጫም፡ ንሱም ደማ ስለስተኣም እስቀን ሓብ ምድረ መጎሕት ምስ ደላኢ ኩናት ንጠገም፡ ደ.ጋያት ክፍለዋይን ባሕረ ነጋሲ እምኮሥላሌን እብኡ ሞቱ።

ም ፅ ራ ፍ ሃ ጅ ።

ዘ ር ሓ ወ ቐ ር ት ን ከ ል ከ ል ት ን ።

ከብ ወቐርቲ ድማ ከብ ዘርኢ እስቀን ዓዲ ደጊያት ክፍለዋይ እዮም፡ ከብ ሐሓ እምባ ሰይይት እዩ ዝመጸ፡ መጸኢ ድማ ሓብ ዓዘርና ይቐመጥ ነበረ፡ ንሱ ንጅተ ወለደ፡ ስለሱም ሸለል ዝበሃል ዝፈረዮም ሓብ እምመራ ዝዘ ሸለል ዝብሃሉ አለዉ።

ርቲ አተወ፡ ንሱ ዝፈረዮም ድማ አብኡ አለዉ። እስቀንም ንዓዲ ደጊያት ክፍለዋይ ገደብ ሐሓይላ ስ.ዲ.ባም ናብ ክልክልተ አተወ፡ ገሊኡም ድማ ናብ ሕምብ ስፍራ አለዉም = ወቐርቲ ፈላግ አባታቶም ከብ ወቐርቲ እዮም፡ ናብ ሐሓይላ ዝመጸ እዞም ሓብ ወቐርቲ ዘለዉ ምስ ንደብብቶም ሐው ደጊያት ክፍለዋይ ዝፈረዮም እዮም።

ም ፅ ራ ፍ ሃ ጅ ።

ዘ ር ሓ ባ ለ ወ ።

ዋንት ቀድሚ ምላድ ክርስቶስ ብሸሕን ጅዩ ዓም ኢትዮጵያን ዝበሃል ንጉሥ ሸጌ ዓመት ገዝኦ ። አዲኡ ንሱ ንዮጲስ ድማ ከብ ነገደ ኩሽ ንል ንጉሥ ተቱ፡ አግሊ ትብ

ገል እዩ ዝነበረት ኢትዮጵያ ከኣ ንጅተ ወለደ ሸም ድማ ከምዚ ዝከሰብ እዩ። ንላካንዲን - ንላባን - ንዘለውን - ንክለውን - ንኖባን ከምዚ ሎም ሐው-ሸተኣም ደቂ ኢትዮጵያ ይበሃሉ።

እባታት ኢትዮጵያ ከምዚ ዝከሰብ ንሱም እሱና ኢትዮጵያ ወዲ ቀዳማይ አክናብ ወይን ቀዳማይ ሰባ ታይማይ ሰባ ድማ ወዲ የቐጣን የቐጣን ወዲ ኤቡር ኤቡር ወዲ ሰላ ሰላ ወዲ ቀርናን ቃይናን ወዲ አርፋክሳይ አርፋክሳይ ወዲ ስም ልም ወዲ ኖህ ከምዚ ሎም እዮም እባታት ኢትዮጵያ ቡባኡ ከብ ነገደ ልም ። ሥልጣን ዝነበሩ ከብኡም እዩ ሕጂ ግና ብዘሰባ ደቂ ባለው እመቐልኡን ንከሰባ ምድርን ከምዚ ዝከሰብ ንገልጽ እሱና።

ከብዚ ላሳለዋይ ባለው ወዲ ኢትዮጵያ ድማ ሱንጋ ቀዳማይ ሣምራ ስለላን ሸም ንተን ወለደ፡ ጌሮም ይቐርኩም ከብ ቀዳማይ ሣምራ ንታሕተ ዘሎ ወለደ፡ ከምዚ ዝከሰብ ንገልጽ እሱና ቀዳማይ ሣምራ ንሁመድ ወለደ፡ ሁመድ ከዓ ንማሕመድ ወለደ፤ ንዓምር ቅተሶ ወለደ፤ ዓምር ቅተሶ ዝበሃል ፈረይ ኩሎም ዓሌት ናደብ እዩ።

ይቲ ዝውለድ ነበረ ሁመድ ድማ ሓብ ዓውራ ባሕረ ይቐመጥ ነበረ ንሱ ንጅተ ወለደ ንሕመድ መላዒን ንሕመድ መኻእን ንሸመዲንን ከብኡም እስመድ መኻእ ንቡት መኻእ ዝፈረደ እዩ።

ደረረ ክብዘኣም እስመድ ምናሕ ዝፈረዮም ሓብ ወኪ ዱባ አለዉ፡ እስመድ ደረረ ምናሕ ንሕምጐኖን ነዘም ጅተ ወለደ ስንፅ ሎሚ ድማ ዘብኡም ሸም ደቂ ደረረ ተባሂሎም ይሕውው አለው ንሱም ከዓ ሓብ ተደረር ከም ዘሎ ርክቲ ሓጅም ዓዲ ገበሩ አዋልዶም ክዝምራ ከለዋ ንል ሸም ባሕረ ወይን ንል ዘለው ኢላን ይገምራ።

ዘርኢ እስመድ ሐበሸይ፡ ንአይጣሕ ወለደ እይጣሕ ነጅተ ወለደ፡ ንአድመቆም ንሱም ንእምናዶን ጐንፈ፡ ከምዚ ሎም ስተ ደቀ አይጣሕ ይበሃሉ ዓዶም ድማ ሓብ ምፅ ስኒ እንዳ ማርያም ዓብይ ዓዲ እኒ ሰቐር እኒ ዓዲ ኔህት እኒ ዓዲ ገባ፡ ከምዚ ሎም ሸውዓተ ዓዲ ስተኣም እስቀን ዝፈረደም ንተ ደቀይ ጣሕ ይበሃሉ።

ዘ ን ታ አ ይ ጣ ፅ ስ ።

እዚ አይጣሕ አይጣሕ አተባህሉ ምኻንያት ከምዚ ዝከሰብ እዩ፡ ብዘበን ሀይደ ዘርኢያሕቆብ ወዲ ሀይደ ዳቂት መኻሹሕ ቆመሰ ባሕታዊ እሱን አብሳዳ ዝበሃሉ ሓብ ዘረኻ ብብሕትውና ይቐመጡ ነበሩ፡ ሐደ መዓልቲ ሓብቲ ዝባሕትውሉ ዝነበሩ መኻን

ጨርሶን ዝክብርዎ ቅርጺ ሓውልትን ክምኡ ድማ ሲላታት ግላ በለው ዑናታት በለው ራይ ኣብ ፈረስ ማይ ኣብቲ ሸኻ ሞሐዝ ማይ ዘለዎ ምልክታት ኣሎ። ክምኡ ድማ ኣብ ምድራት ግ ደቁ ዓጺ ይትረኽሉ ኣሎ። ክምኡ ድማ ኣብ ምድራ ወልቃይት ማይ በለው ጉብ በለው እናተባህሉ ይጽዋዕ። ኣብዚሓ ግን ኣብ ምድ ቢ ንምር እዩ ዝርከብ። ኣብታቶም ኣዚ ዮም ግኑናትን ምብላትን ክምዝነበሩ ይገገር።

ደሐር ግና ክልኣት ነገድ በብዝነገሞ ንጉሥ ተኸቲሎም እናመጸኡ ሓደ ዓሌት ምስ ክልኣ ግሌት ብምትሕውዋስን ብምውላድን ብጊዚ ምንጥሕን ነቲ ሽም ደኣምበር ከብ ዞም ከሎም ሓደኣ ብዘርኣ ግሌቱ ብሓቂ ንዝፈልጥ ዘይውሰድ ኣይርከብን እዩ።

ምዕራፍ ፶፯።

ወለዶ ቤት ናይ ብ።

እዞም እንዳ ናይብ ዝብሃሉ ዝፈረደዎን ዘለውዎን ዓድታትን ዛንትኡምን ክምዚ ዝበዕብ ገገልጵ እሎና።

ዓጺ ናይብ ዝብሃሉ ዓሌት በተ መሥረት ወለድኡም ክብ በለው ንምዃኖም ኣብ ብዙሕ መጻሕፍቲ እና ደጋገሎ ይሰምዮም እዩ። ክብ በለው ዝውሉዱ በብክፍሎምን ብብዓዶምን ኣብዚ መጽሐፍቲ ኣብ ወለዶ በለው ዝብል ኣርእስቲ ምዕራፍ ሓ.ዙ ዘሎ ናብኡ እንተንበብና ክንግንዘበ ንክክል ኣና።

ሓጂ ግና ብዘዕበ ቤት ናይብ ኣብታቶምን ደቆምን ደቂ ደቆምን ክብ በለው ጀማራ ከጋብ ሰምራ ኣቡኣም ብዙሕ ትውልዲ ጊሮም ይቐርብዎም። ንሕና ግና ክብ ሰምራ ንታሕቲ ዘሎ ወለዶ ንሰማ እሎና። ቀዳማይ ሰምራ ንሁመድ ወለዶ። ሁመድ ክኣ ንግላ ሕሙድ ወለዶ። ማሕሙድ ክኣ ንዳግማዊ ሁመድ ወለዶ። ዳግማዊ ሁመድ ክኣ ንዓሊ ወለዶ። ዓሊ ክኣ ንዓምር ቅኑፅ ክኣ ንታታ ወለዶ። ሸይ ንናይብ ሙሳ ኣይ ሓምም ሁመድ ዝብሃል ኣብ ግራር ባጽዕ ክለወ ብገለ ነገር ምስ ሓወጢ ምስ ኣሕመድ ተሓራቒኞም ኣሕመድ ንሁመድ ቀቲልዎ ንክበብ ሓጺሙ ወጻ።

ናይብ ሙሳ እዚ ምስ ሰምላ ንሓወጢ ኣርኪቡ ክብ ዘለዎ ክክትሎ ሓሰብ። ኣንተኻን ክብ ሕርቕርቕኞታ ምስ ዝሓለ እቲ መዋትን እቲ ቀታሊን ቆቲኦም የሕዋቱ ምዃኖም ሓሰቡ ከይቀተሎ ተረፈ። እቲ መዋተ፣ ሁመድ ቅድሚ ምማቲ፣ ንክደ ወሊዱ ነበረ። ንሱ ድማ ዓሊ ይብሃል። ዓሊ ንዓምር ወለዶ።

እቲ ሰልሳዮም ወጻ ዓምር ቅኑፅ ኣሕመድ ዝብሃል ሁጺሙ ዝኸደ ዘርኣ ንሱ ዝፈ ረዮም ኣብ ምድሪ ቁድረር ኣክለ ጉብይን ኣብ ሠራይን ኣብ ሓማሕንን ኣብ መትሕትን ሓሓሲርም ደቂ ሕመድ ቅኑፅ ይብሃሉ። ኣብ ዘለወ፣ ኣሊዮም ፍሉጣት እዮም።

ናይብ ሙሳ ወጻ ዓምር ቅኑፅ ብዘበን ሀይ ሚናኽ ዘበን መንግሥት እዩ ዝነበረ። ንሱ ፅድመ ፀጊቡ እዩ ዝሞተ። ፳፪ ዓመት ዝለኸል መዋለል ነበር። ናይብን ምስተቐ በለ ከጋብ ሀይ ባካፋ ዘበን መንግሥት ነበር። እራጉ ዓጺ ምስ ወሃለ ጉልባሽ ዓይኑ ወዳቹ ምርኣይ ይኸልእ ነበረ ይብል። ኣብቲ መጽሐፍ ዓድ ናይብ ብግራብኻ እተጻሕፈ ብራና ናይ ቀደም ኣብ ድኹሞ ቀጽሪ ፩ ገጽ ፪ ምስ ናይብ መሓመድ ተቐማጊጦ ይርከብ።

ብዘዕበ ደቂ ናይብ ዓምር ቅኑፅ ኣመቐልኡምን ዝፈረደዎን ዝቐመጥዎን።

ከምቲ ኣብ ቅድም ዘሎ ናይብ ዓምር ቅኑፅ ወይም ሠይድ ዓምር ቅኑፅ ዝብሃል ዝነበረ ንቲተ ወለዶ። ሸይ ንናይብ ሙሳ — ሸይ ንሁመድ — ሸይ ንኣሕመድ ነዚኣም ምስ ወለዶ። እቲ ሽመቱ ናብቲ ቦኸሪ ወዳ ሓሰፈ። ክብዚኣም ናይብ ሙሳ ዝወለድም ክንሰማ፣ ናይብ ሙሳ ነፀተ ወለዶ። ሸይ ንከኪያ ኣሕመድ ኑር — ሸይ ንዓምር ባሻይ — ሸይ ንመሓመድ ቀይሕ — ሸይ ንኣሕመድ ሓርሽ። ክምዚሎም ፀተ ደቂ ናይብ ሙሳ እዮም ዝብሃሉ። ክብዚኣም ደቂ ከኪያ ኣሕመድ ኑር ከምዚ ዝበዕብ ንገልጽ ኣሎና።

ከኪያ ኣሕመድ ኑር ንዑስማን ዓቃ ወለዶ። ዑስማን ዓቃ ንጅተ ኣወዳት ወለዶ። ሸይ ንከኪያ ዓሊ — ሸይ ንሙሳ — ሸይ ንኣሕመድ ከኪያ — ሸይ ንዳማዊ ኣሕመድ ኑር — ሸይ ንሳልሕ። ክምዚሎም ጅተ ደቂ ከኪያ ኣሕመድ ኑር እዮም። ጅተ ኣሕመድ ዝፈረደዎም ከኣ ኣብ ድኹሞን (ሕርጊጎ) ኣብ ባጽዕን ክባቢኡን ኣብ ጊንዳትን ኣብ ከረንን ኣለወ።

ደቂ ዑመር ባሻ፣ ዑመር ባሻ ዝፈረዮም ኣብ ድኹሞን ኣብ ጊንዳትን ክባቢኡን ኣብ መጣዓት ዓይባት ዋናታት ኣለወ።

ደቂ መሓመድ ቀይሕ፣ መሓመድ ቀይሕ ዝፈረዮም ኣብ ድኹሞን ኣብ ባጽዕትን ክባ ቢኡን ኣብ ጊንዳትን ኣብ ዓይባትን ኣብ ከረንን ኣብ ዘለወ ኣሊዮም ዓድ መሓመድ ቀይሕ ይብሃሉ።

ደቂ ኣሕመድ ሓርሽ፣ ኣሕመድ ሓርሽ ንከኪያ ዓምር ወለዶ። ከኪያ ዓምር ንወረ ብቶን ንታድቶን ንፀተ ወለዶ። ኣዚኡቶም ኣብ ድኹሞን ኣብ ባጽዕትን ኣብ ጊንዳትን ኣብ ከረንን ኣለወ። ክምዚሎም ዘርኣ ፀተ ደቂ ናይብ ሙሳ ይብሃሉ።

ዘርኣ ኣሕመድ ወድ ናይብ ዓምር ቅኑፅ፣ እዚ ኣሕመድ እዚ ሓው ናይብ ሙሳ ናይብ ዓምር ክኣ ንጅተ ወለዶ። ንሱ ንሓደ ንዓሊ ወለዶ። ዓሊ ክኣ ንናይብ ዓምር ወለዶ። ሸይ ንናይብ ዑስማን — ሸይ ንሕመድ ዓምር — ሸይ ንዓብደል ረሱል — ሸይ ንዓምር ሾብር — ሸይ ንዑመር — ሸይ ንዓምር ኣድሪስ። ክምዚሎም ጅተ ደቂ ናይብ ይብሃሉ ነበሩ። ጅተ የሓዋት ዝፈረደዎም ኣብ ድኹሞን ኣብ ዘላን ኣብ ባጽዕትን ኣብ ክባቢኡን ኣለወ።

ሸይ ዘርኣ ናይብ መሓመድ ጉላይ፣ ወጻ ናይብ ዓምር ዝፈረዮም ኣብ ሞጣዓትን ኣብ መንግሥትን ዝኣኣም ድማ ምስ ሰዒዳ ኣብ ድኹሞን ኣብ ክልኣት ሥፍራውን ኣለው ዎም። ቤት ጉላይ ክኣ ይብሃሉ።

፲፱. ዘርአ. ናይብ ዕስማን፣ ወዲ ናይብ ሞሮ ንናይብ አድሪስ ወለደ፡ ናይብ አድ
ሪስ ከአ ንናይብ ልሳንን ንናይብ ዕስማንን ወለደ፡ ለዚአም ክልተአም አላውታት ገፈረድ
ም ናብ ድኹሞን ኣብ ምድባን ክበዘኡን አላው፡ ከብዘአም ናይብ ልሳን ንናይብ
ንመሐመድ ኦርን - ንሽባ ያለንን ወለደ። ከምኡ ከአ ሞሮ ሙሳ ወዲ ናይብ ዕስማን
ሐው ንናይብ አድሪስ አድ፡ ናይብ ዕስማን ገፈረድም ምስ ኣስዋዳም አለው።

፳፪ ዘርአ. ስመድ ሞሮ፡ ወዲ ናይብ ሞሮ ገፈረድም ገዢኰም ኣብ ድኹሞን
አብ በጽታን አብ ክልኣውን ኣስውምም ቤተ ጳርዳን ይገባሉ።

፳፭ ዘርአ. ሞደደል ረክል፡ ወዲ ናይብ ሞሮ ገፈረድም ኣብ ዓይልት ቋናታት
አለው፡ ቤተ ሞደደል ረክል ይገባሉ።

፳፯ ዘርአ. ሞሮ ገፈረድም፡ ወዲ ናይብ ሞሮ ገፈረድም ኣብ ድኹሞን ኣብ ምድባ
ታን ኣብ ልገሞም ኣብ ገንዳታን ኣብ ዘለዉ አልዮም ቤተ ራሰኒ ይገባሉ።

፳፱ ዘርአ. ዑመር፡ ወዲ ናይብ ሞሮ ንባህን ንባህን ገፈረድም አድ፡ ንሳቶም ከአ
አብ ድኹሞን አብ በጽታን አብ ዓይሉትን ኣብ ገንዳታን ኣብ ኩላን፡ ኣብ ዓይሉት ግን
በርከት ባዚአም አለው፡ ቤተ ናይብ ዑመር ተባሂሎም ይጽውው አለው።

፳፻ ዘርአ. ሞሮ አድሪስ፡ ወዲ ናይብ ሞሮ ገፈረድም ኣብ በጽታን ኣብ ድኹሞን
አብ ከበቤ በጽታን አለው። ከምዚአም ኧት ደቂ ናይብ ሞሮ ወዲ ሃሊ ይገባሉ፡
አብ ዘለው አለዮም ኧት ቤተ ሞሮ ተባሂሎም ይጽውው።

፳፻፱ ዘር ከአ ብናይብ ሞሮ ቀኑስ አይ ገዥተመተ፡ ቅድሚ ሀይ ገባረድግል ፲
ዓመተ፡ ንሱ ናይብ ሞሮ ቀኑስ ካብ ግራር ናብ ድኹሞን አትዮ፡ ዳር ቀስቂሱ ዓዲ ገበራ
ድኹሞን ማለት ከአ መጋይራ ሐራምኑ ማለት አድ፡ በተም ቅድሚ አቶም ገብሩ ክልኣ
ዓለት ብዘረገሳም ዱኹሞን ማለት ሐራምኑ (ዝሚማሉ) ዝሚርፋሉ አድ ይገባሉ።

ናይብ ሙሳ ከአ ካብ ሀይ ሚናስ ጀሚሩ ስጋብ ኧት ትውልዲ ደቂ ደቆም ስጋብ
ሀይ ዮሃንስ ዓዳቁ፡ ናይብ ተአዝዞ አድ ዝነበረ፡ ናይብ ዝብሃል ሽም ከአ ካብብኡ
ናይብ ሞሮ ቅኑስ አድ አተጀመረ፡ ናይብ ማለት ብኲርኪ (ስዩም) ሹም ማለት አድ።
አብ ርኣሱ ዝገብር ከለቻ ወርቁ ተቀሃብም ስጋብ ኧት ወለደ ደቂ ደቁ፡ ስጋብ ናይብ
አስመድ ዘበን፡ ብሀይ ሊያሱ ዓቢ ዘመን መንግሥት ኣብ ድኹሞን ኣብ ልብኡ ናይብ
ርኣሱ አትእሰር ወርቁን ብዙኡ አናናናን ናብ ንጉሥ ዝኸይደ ንጉንዳር ካብ በኣሪ
ዝመዳ ብብሃይነት አቕሑትን ንብረቱ ኩሉ ድኹሞን ከምዘላ ብሓቂ ተቓደሉት።

ዘ 7 ታ ።

አብ ገለኡ ጽሑፍ ከአ ድኹሞን ማለት መደበር ሐራምኑ ማለት አድ፡ አዚ ተባህሉ
ም ክንገዳት ከአ በቶም ቀዳምት ነገሥታት ኢትዮጵያ ብባሃል ሀይ ክልብ ግዜ፡ ንባሕሪ
ከነብሩ ንሀገር ሃራብ ክሓስቡ ከለው፡ ብሓራምኑ አዮም ስንቂ ወታደር ዝዳሉ ዝነበረ
አም፡ ስጋብ ኧቲ ሐራምኑ ከሰባደውን ለሚዳታት ነበርኦም አም፡ ካብ ማለኻል ኢትዮ-
ጵያ አና ተጽዕኖ ዝወረዳ መንግሥት ነበረ ይብል።

ከምኡ ከአ ኣብ ገለኡ ታሪኽ ሃራብ ብሓራምኑ ዝኸይደ ኣቐን፡ ኣብ ግንግን
ኣብ ደመንን (ኣስክልል ፈል) ክብ ሓራምኑ መመለሲት፡ ስንቂ ከም ክነበሩ ይነግር።

ብ ዘበን መንግሥት።

ብዘዘን መንግሥት ናይብ መሐመድ ሞደደል ሐሓም ዝበሃል፡ ከዚ ዝነገን ከብ
ኸባይ ምስ ተኸመ ክብ ሳብታት ንተላምድ ሚሳሪ ንጉንደር ክልኢሉ፡ ምስ ደጊያት
ውይ ኩናት ገበመ፡ ተገሚሩ ብዘከሉ ጠባብግኦን ንገዘብን ምንጽጻትን ወሲኹ ልኢኹ
ተግባር፡ ግዜኡ ከአ ስጋብ ይደላል ስጋብ ክቐንጥን ስጋብ ሞደቆ ወዘን በኣሪ ተቋን
ብም ክደረ፡ ከምቲ ኣብ ዘንጉኡ ተግሒሩ ከሎ ብዘይአ አድ።

ሰባይቲ ከአ ንሊ ሹም ሚንመ ኣረጋቂ ጭዘኦ ገደር ንል ወዳ ንክትል ንል ኣቶ
ዝባረመኩቕል ዓቢ ሃረዝ ዝመለደታ ዮሳትዮ፡ ነም ኣጂ ዘለዉ ፈረዳት።

ብዘይብ ስልጣን ዓዲ ናይብ።

ከምቲ ኣብ ሳባሊ ተጭኒኡ ከሎ፡ ናይብንን ዝተጀመረሉ፡ ከብ ሞሮ ቅኑስ አድ፡
ካብኡ ከአ ናብ ወዲ፡ ናብ ናይብ ሙሳ ሐላፊት፡ ክብ ናይብ ሙሳ ከአ ናብ ናይብ
ሞሮ ወዲ ሃሊ ወዲ ሐው ዝመለደ ንናይብ ሙሳ ናብ ናይብ ሞሮ ሐላፊት፡ ክብ
ናይብ ሞሮ ከአ ናብ ናይብ ሐሳን ሞሮ ሐላፊት።

ናይብ ሞሮ ጭዘ ሞሮ ምስ ንገቡ ናብ ወዲ ናብ ናይብ ሐሳን ሐላፊት፡ ክብኡ ከአ
ናብ ናይብ መሐመድ ንላዩ ናብ ወዲ ሐላፊት፡ ክብኡ ከአ ናብ ሐው ናብ ናይብ ስበ
ሞን ሐላፊት፡ ክብኡ ከአ ናብ ናይብ አስመድ ወዲ ሐውዩኡ፡ ወዲ ናይብ ሐሳን ሐላ
ፈት፡ ክብኡ ከአ ናብ ናይብ አድሪስ ናብ ሐው ሐላፊት፡ ክብኡ ከአ ናብ ናይብ ያሕያ
ወዲ ናይብ አስመድ ሐላፊት፡ ክብኡ ከአ ናብ ናይብ ዑስማን ወዲ ናይብ አድሪስ ሐላ
ፈት፡ ክብኡ ከአ ናብ ናይብ ሐሳን ሐላፊት፡ ክብኡ ከአ ናብ ናይብ መሐመድ ወዲ
ናይብ ያሕያ ሐላፊት፡ ክብኡ ከአ ናብ ናይብ ሐሳን ወዲ ናይብ አደም ሐላፊት፡ ክብኡ
ከአ ናብ ናይብ አድሪስ ወዲ ናይብ ዑስማን ሐላፊት፡ ክብኡ ከአ ናብ ናይብ አድሪስ
ወዲ ናይብ ሐሳን ሐላፊት፡ ክብኡ ከአ ናብ ናይብ ሞደደል ሐራም ሐላፊት፡ ክብኡ
ከአ ናብ ናይብ ሞደደል ክሪም ናብ ሐው ሐላፊት።

ብዚ ኣቐንዚ ጣልያን ናብ ኤርትራ አትዮ ንምድቀሶ ምስ ሐዘ አቲ ስልጣን ናይብ
አዚዶ ደኸመ አም አፒ ሹመት ናብ ክልትን ዝ ክከፈሉ ተመደቡ።

ደቂ ናይብ ሐሳን ወዲ ሞሮ ሹመዶም ብፍላይ ናብ ድኹሞን ተቆሚጦም ከዳንዶ
ተመደቡ።

ደቂ ናይብ ዑስማን ወዲ ሞሮ ከአ ሹመዶም ብፍላይ ናብ ሞንጉቡ ከይኖም ከዳ
ንዶ ተመደቡ፡ ካብዚአም ናብ ናይብ መሐመድ ሐላፊት፡ ክብኡ ከአ ናብ ሐው ናብ
ናይብ ሐሳን ሐላፊት ክብኡ ከዳ ናብ ናይብ አድሪስ ወዲ ናይብ መሐመድ ናብኡ ሐላ
ፈት ክብኡ ከዳ ናብ ደቆም አላ።

አብ ድኩኛ ዘለዉ ናይባት ክብ ናይብ ዓብደል ከፊም ናብ ወዳ ናብ ሕሕመድ ከምዚሎም ዕቤት አብታቶም ሓይም ክብ ናይብ ዓምር ቀኑስ ቤጋብ ሎሚ ጽፎ ናይባት ክኖረው ብዚ መግርግ እዚ እናተመውሎ አለዉ።

ከምኡ ከዓ አብ ትሕቲ ናይብ ዝእዘዙ ብብክፍል ሓለቕኦም ዝዕውውሉ ዝኑባፋ ሽመት ፆ ሳርዳን - ፎ አሚር - ፎ ዓቃ - ፎ ሻውሽ - ፎ ፓሻ ከኪያ ዝበህል መግርግ ዝወ ዓሌት ናይብ ወዳ እናናብ ሎሚ ለይደኸመን = ናይ ምር አሎና =

ም ፅ ሬ ፍ ሃጽ =

አብ ምጽቀስ ዘለው ነገሮ ብብክፍሎም =

አብ ምጽቀስን አብ ከባድን ዝርከቡ ዓሌታቶም ንገልጽ አሎና =
፩ይ ዘርኢ ሳይቕን ሓቢብ፡ እዞም ሳይቕን ሓቢብ ዓሌታቶም ብቲ መሰረት ወለድኦም ክብ ሕንዳ እዮም ዝመዱ ንዓቶም ዝፈረደዎም ክአ ገሊኦም አብ ድኩኛ ገሊኦም አብ ጊንዳብ አብ ክረን አብ አቐርጺት አለዉ፡ ከምዚ ኢሎም አብ ዘለዉ አላዮም ሳይቕን ሕቢብ ተባሂሎም ይጽውው ዝመዱም ዘመን ብሥልጣን ግሊም ክብ 400 ዓመት ዘይብ ዝሕ እዩ =

፪ይ ዘርኢ ቱርኪ፡ እዞም ቱርኪ ዝበሃሉ ዓሌት ክንድቲ ብዝሓ የብሎምን ዝርከባም አብ ድኩኛ አብ ጊንዳብ አለዉ፡ ቤት ቱርኪ ተባሂሎም ይጽውው =

፫ይ ዘርኢ ኩርዳ፡ እዞም ኩርዳ ዝበሃሉ ዓሌት ንዓቶም ዝፈረደዎም ገሊኦም አብ ድኩኛ ገሊኦም አብ ጊንዳብ አብቲ ከባድኡን ዝበዝሑ አብ ዓይላት ብርክት አለዉዎም =

፬ይ ዘርኢ ምሽናቕ፡ ከምኡ ክአ ምሽናቕ ዝበሃሉ ዓሌት አብ ባጽቅን ሕንጥም ሎን መራን አብ ክልእን አይሓኡን ልዮም =

፭ይ ዘርኢ ባርሓቱ፡ እዞም ባርሓቱ ዝፈረደዎም ኩሎም አብ ድኩኛ ገሊኦም አብ ባጽቅ አብ ጊንዳብ አብቲ ከባድኡን አለዉ፡ ክብ ቀደም ነጋዶ እዮም መጽዊዒኦም ብርሓቱ ይባሃሉ =

፮ይ ዘርኢ ሸረፋይ፡ እዞም ሸረፋይ ዝበሃሉ ዓሌት አዝዮም ሙሉዓት እዮም ዝር ክበም ክአ አብ ድኩኛን አብ ባጽቅን አለዉ፡ መጽዊዒኦም ሸረፋይ ይበሃሉ =

፯ይ ዘርኢ ሻውሽ አሸራፍ፡ ዝበሃሉ ዓሌት አብ ድኩኛ አብ ባጽቅ አለዉ፡ ብሓይ ሻውሽ አሸራፍ ይበሃሉ =

፰ይ ዘርኢ ሻውሽ ሓላይ፡ እዚኦም ደቂ ሻውሽ ሓላይ ዝፈረደዎም ገሊኦም አብ ሻውሽ አለዉ፡ ምስኪኦም ብርክት አለዉ ደቂ ሻውሽ ሓላይ ይባሃሉ =

ድኩኛ ገሊኦም አብ ባጽቅ አለዉ፡ ክብዚኦም ዝወዱ አብ ማርያ ቀይሕን አብ ማርያ ጸሊምን አለዉ፡ ምስኪኦም ብርክት አለዉ ደቂ ሻውሽ ሓላይ ይባሃሉ =

፱ይ ዘርኢ ኢዳ፡ እዞም ኢዳ ዝበሃሉ ክብቲ መሰረት ትውልዶም አብ ኩርባርያ እዮም ዝወረዱ ክብ ዓሌት ሮብራ ንዓቶም ዝፈረደዎም አብ ሮዓት ዝበሃል አውራጃ ምጽቀስ ዝርከብ ዓዲ አለዉ፡ ቤት ጨዋይ ተባሂሎም ይጽውው =

፲ይ ዘርኢ ሸነቲ፡ እዞም ሸነቲ ዝበሃሉ ንበዮናም ሓይ ዓሌት እዮም ንሓቶም ዝፈ ረደዎም ገሊኦም አብ ድኩኛ ገሊኦም አብ ባጽቅ አለዉ ከምኡ ክአ ክብኪኦም ዝወዱ አብ ክልእ ሓሓሊፎም ንጣር አይሓኡን እዮም ቤት ሸነቲ ይባሃሉ =

፲፩ ዘርኢ የማኒ፡ እዚኦቶም ክአ አብታቶም ክብ የመን ዝመዱ ናይ ናይብ መሓ አገልገልቲ ዝበሃሉ እዮም ንዓቶም ዝፈረደዎም ክን ገሊኦም አብ ድኩኛ ገሊኦም አብ ምጽቀስ ሕንጥም ሎን ገሊኦም አብ ጊንዳብ ገሊኦም አብ ክረን አለዉ፡ አብ ዘለዉ አላ ዮም ቤት የማኒ ተባሂሎም ይፅውው =

፲፪ ዘርኢ ቀረባሽ፡ (ቀለባሽ) ዝበሃሉ ዓሌት ክብ ጥንቲ ቀለባሽ እዩ ዝነበረ ሽምም እዚ ሽምዚ አብ ክብረ ነገሥት ዘሉ ሽም ከምኡ ክአ አብ ልማድ አብወ ዝበሃል መድ ሓፍ ብራኛ ይወምዮ እዩ ጣና ሕጂ አብቲ ንሱ ዝፈረደዎም ክንምላስ ቀረባሽ ዝፈረደዎ ምላኦም አለዉ ቤት ቀረባሽ ይበሃሉ =

፲፫ ዘርኢ ሓምዳን፡ ዝበሃሉ ዓሌት አብ ባጽቅ አብ ሕንጥም ሎን አብ ድኩኛ አለዉ፡ ቤት ሓምዳን ይባሃሉ =

፲፬ ዘርኢ ጀማል፡ እዚ ጀማል ዝፈረደዎም ክንድቲ ዝአክል ብዝሓ የብሎምን ዝር ክበም አብ ድኩኛ ቤት ጀማል ይበሃሉ =

፲፭ ዘርኢ ሓሰባ፡ ዝበሃሉ ዓሌት ምጣንት አብ ትግራይ ክአ አለዉዎም አብ ዘለዉ አላዮም ቤት ሓሰባ ይበሃሉ =

፲፮ ዘርኢ ሸነቲ፡ እዞም ሸነቲ ዝበሃሉ ዓሌት ፍርቆም አብ ድኩኛ ክብኪኦም ዝተፈ ልዩ ክአ አብ አቐርጺት ብረክት ቤት ሸነቲ ይበሃሉ =

፲፯ ዘርኢ ሴማን፡ እዞም ሴማን ዝበሃሉ ዝበዝሑ አብ ክረን አብ ዓይባት አብ ማይ ውውይ ምስ ምስሓኤኦም ምድሪ ሓይም አለዉ፡ ቤት ሴማን ይበሃሉ =

፲፰ ዘርኢ አሥፊደ፡ አሥፊደ ዝፈረደዎም ቤት ሙረት አብ ድኩኛን አብ ሕንጥ ምሎን አለዉ ቤት አስፈጻይ ይበሃሉ =

፲፱ ዘርኢ አንጎራ፡ እዞም አንጎራ ዝበሃሉ ሕዝቢ ወለድኦም ክብ ዳሥም ዝው ልዩ ክብ ማርያቲ እዮም ንዓቶም ክአ ገሊኦም አብ ድኩኛ አብ ምጽቀስ አለዉ፡ ቤት አንጎራ ይበሃሉ ከምኡ ክአ ቤት ድኒ ዝበሃሉ አብ ድኩኛ አብ ምጽቀስ አብ እምነ ረሚ አለዉ ክብ ማርያቲ እዮም =

፳ ዘርኢ ሰቤ፡ እዞም ሰቤ ዝበሃሉ ፈለማ ክብ ማርያቲ እዮም ዝመዱ ንሓቶም ሰቤ ክብ ማርያቲ እዮም ሰቤ ዝበሃሉ ፈለማ ክብ ማርያቲ እዮም ዝመዱ ንሓቶም

ገጠራዎች ገለጹም አብ ድኅዎ ገልጻም አብ ምድቃት ገለጹም አብ ስገራታቸው ገለጹም ምንኑኑ አለው፡ አብ ዘለው አልቶም ብሐደ ገም ቤት ይዘዩ ይዘላሉ። ሽፌ ዘርጎሎ ውምዳን፡ ቤት ሐምዳን ገዘየሉ ዓሌት ቡቲ መምረት ወለደሉም ከብ ራብ ገም ከብ ከተማ ደማቅ ብዘመን ናደብ ምር አቶም ዝመጹ ንሰዳም ገጠራዎም ከብ ደኅዎ አብ ሂንዳፊ አብ ክረገን አለዎ፡ አብ ዘለው አልቶም ቤት ሐምዳን ይዘላሉ። ሽፌ ዘርጎሎ ደፋላ፡ አብም ደፋላ ዓሌቶም ከብ ባሕራም አቶም ንሰዳም ግና ክብ ዓዲ ናደብ ዘይክክብ ዘለዕሊ እቶም ዝክፍሉ ኣብ ታሕታይ መዳህዳኡም ቤት ዩቱሮ ይዘላሉ ንሱም ገጠራዎም ኣብ ደኅዎን ኣብ ሂንዳፊ ምስ ደቡ ሐወዘሉም መዳህዳኡ ዘለው ዘበኣም ከምት አብ ቅድም ተመልኪቲ ዘሉ አብ ኣሌላ ንደ ገደብ። ሽፌ ዘርጎሎ ሎይኑት፡ እዞም ሎይኑት ገዘየሉ ዓሌቶም ከብ ዓይነውሮታ እቶም ንሱም ገጠራዎም ኣብ ደኅዎን ኣብ ምድቃትን ኣለዎ፡ ብሐደ ገም ሎይኑት ይዘላሉ። ሽፌ ዘርጎሎ ሎይኑ፡ ሮመዳን አብዚ ገላ አለው ዘተዘ ገዝዳ ዮሐዋዳም አብ ጸዲሞን ይዘላሉ። ንሱም ክኣ አብ ገለጻም ክኣ ከምቲ ቅድም ዝበልጸፍ ብጎማዲ ምዝጎጎት ምስ መፀ ገወረዒ እቶም ገለጻም ከኣ ከምቲ ቅድም ዝበልጸፍ ብጎማዲ ምዝጎጎት ምስ መፀ አብዚ ገዠረቶ እቶም ዝበዘገሙ ብዘመን መዳዳንቲ፡ ዝመጹ እቶም።

ሽፌ ዘርጎሎ ሽፍ ማስመድ፡ እዚ ሽፍ ማስመድ እዚ ፈቕ ወሐመድ ከብ ስንዳዝ እደ ዝመጹ ናብዚ ዝመጹ እውን ብደህሪ ሐጃይ ፋሳል ዘዘነ መንግሥት እደ ቡቲ መሠረት ወለድኡ ግና ከብ ዝህር አብኒ ራዕዮም ዝውሰደ እደ ዓሌቲ ንቡ ዝጠረድም ከዓ ስጋብ ሎሚ ዘርጎም መቐይሽ እቶም። ንቡ ሽፍ ማስመድ ገጠራዎም ኣብ ደኅዎን ኣብ ባድ ፊን አብ ክበቢኡን ኣብ ማርያ ገለጹም ኣብ ክረገን ገለጹም ኣብ ኣቆርድት ገለጹም ኣብ ዙላ ከምኡ ከዓ ከበኣም ዝመዱ ሐድሐድ ንግር አብ ክልኣ ዓድታት ኣደባኣን እቶም አብ ዘለው አልቶም ቤት ሐሊ ይዘላሉ።

ከምኡ ከዓ ዮሐዋዳም ከብ ዝህር ዝውሰዱ ቤት ዝህር ዝዘየሉ ሐደ ዓሌት ዓብ ዙላን አብ ደኅዎን አብ ምድቃትን አብምንኑኑ ሐሐሊደም አብ ክረገን አብ ኣቆርድት አለውዎም።

ከምኡ ከዓ ሐደ ክልኣ ዝዘ ቤት ማፅጠቅ ዝበሁ አብ አውራጃ ምድቃፅ ሐሐሊደም አብ ዘለው አልቶም ቤት ማፅጠቅ ይዘላሉ። ከምኡ ከኣ ዮሐዋዳም ሽፍ አብረሂም ገጠራዎም ከኣብ ሎሚ ደቅ ደቁ መቐይሽ እቶም ሕጂውን ኣብሰቶም እደ ዘላ ቤት ሽፍ አብረሂም እቶም ዝተላየሉ አብ ዘለው ዓብቶም፡ ከምኡ ከኣ ዮሐዋዳም ቤት ሽፍ ፀመር ዝተላየሉ ፀመር ገጠራዎም አብ ዙላ አለው ሽመት ሐዞም አለው ከምኡ ደማ ዮሐዋዳም ኣብት ገጠራዎም አብ ኩሉ ዓድ ታት አለው። ከምኡ ከዓ ዮሐዋዳም ቤት አሕመድ ደርቁ ገጠራዎም ከኣ አብ በጸፊን

አብ ክበቢኡን ብዘሓት እቶም ከብኦቶም ከኣ፡ ከምኡውን ሸፍም ደማ ሽፍ ሐሰን ደላየላ ብዘይገም ዓድርቁ ደዘላሉ አብቲ ለዕሊ መዳውዲም ቤት ሽፍ ማስመድ ከብ ደቃ መሐመድ ከብ ዝዘር አብፊ ራዕዮም እቶም፡ ዓሌቶም ዝመጹም ዘመን ብደህሪ ምድ ገብላ ደኅዳዲ እቶም። ሽፌ ደቂ ባዶ መሐመድ ውስጣን። ሐደድ መሐመድ ይብጣን ማርያቲ ከብ ዓዲ ግረብ ናብዚ ዝከተውሉ ብዘበጎ ምድ ተክላዊርቲን ተፋፋሚት መንግሥት፡ ናደብ ደሃይ ዝኣ ብዘበብሉ እቶም ኣብ በጸፊ አጎቶም ኣተቓመቡ ንሱም ዝመጹዎም ከኣ፡ ስ ንዘይደ መሐመድ ምረኤል ክትም ዩ ንዘይደ ሐሰን — ስ ገብይዶ ክብረር — ስ ገብይዶ ዓብሳ ማስመድ — ስ ገብይዶ መሐመድ ሐሰን።

ከምዚሎም ስገኡም ዮሐዋዳም ደኅዳዲም ከምዚ ዝበሁብ እደ፡ ስ ሐደድ መሐ መድ ምረ ኣልክትም፡ ንዩተ ወለደ ንዘይደ ኣስማዲልን ገብይዶ መሐመድ ውስጣንን ወ ለደ፡ እዚ ስቶም ከላኦንም ዮሐዋዳም ኣብ ሓይሪ አብ ምስሪ አለው፡ ስ ገብይዶ ክብረር ገጠራዎም አብ ክረገን አብ ኣቆርድትን አለው፡ አብ ክረገን አብ ብጎጎል አብራሂም ዓብ ደላ ማስመድ ደተላሉ አለው፡ ስ ሐደድ መሐመድ ሐፍም ንዩተ ኣብላድ ምስ መዳዳ ሞቲ መገዳደም ከኣ አብ ስገየብሉ እደ ንሱም ንሱት ማርያም ስገትን ዓላዊያ ወለደ፡ ስት ዓላዊያ ኣብ ስገየብሉ ምስ አብኣ ተቐብረት፡ ስት ማርያም ከኣ ኣብ ስቃይን ተቐ ብረት።

ከምዚሎም ኣስኮይ ይብላሉ ዓላቶም ከብ ቆረሽ ከብ ቤተሰብ ዝይደ እቶም ብቐ ረብ ግዜ እቶም ዝመዱ። እዚ ድሕፍዚ ከምዚ ኣብ ላዕሊ ዝጠቐስኩም ከብ ቤት ናይ ብን ከምኡ ከዓ ምስ ክልኣ ዓብይቲ መገሕፍቲ፡ ዝተሰማምዲ እደ።

ምድቃፅ ዝተባህሉ ዘመን።

ከምቲ አብ ናድ ናደብ ዘሎ ዋንታ ከብ ዋንታ፡ በጽፅ እደ ዝዘበረ ሸማ ምድቃፅ ዝተ ባህሰሉ እቆን ብዘበን ሐጃይ ሰርፊ ድንግል ተርኩሉ ንኢትዮጵያ ፎ ግዚ ተቋጊኡ ከም ዝዘበረ አብ ቅድም ስማራዎ ሎሚ አብ ብዙሕ ታሪኽ ዝተፈልገበ እደ ንሱም ንቱርኩ ምስ ሰዓርም ፈጽሞ ከብ ምድቃፅ እንተ ዘይአዋፊሎሽ ዓድድ ኢትዮጵያ ሰላም ኣደገትረ ክብንጎያ ብማለት ሠራዊት ማለልያ ዘይብሉ ተኻታቲሎም ዘኅፋን እም ንባድ ለኢኹም እት ሠራዊት አብ ግራርን አብ ፅዲንን ስጋብ ተደዓሊ ንብምድራ ክዳደማ ነበሩ።

ንሱም እቶም ፀላኡቲ ከዓ ናብ ውሽጢ በጽፊን ዓብደልዎርቲን ተላገሪም ብማፅዶ ደረአዶ ነበሩ ከምዚ ሎሚ ከዓ መሰጋገሪ ብልሐት ኣይካበርን፡ ከብቶም ሠራዊት ከዓ ገላ ሐደ ክፍሊ ናብ ርኢላ ምድሪ ምስፈሩ ንፅዓጋ ክይተመልሱ ከላው፡ ማይ መለኣ ገላ ሐይሎ መዓልቲ ከብጭቶም ተፈልፍም ይፀፀው-ነበሩ እም ደሐር እቶም ስብ አጎሩ ምድቃፅ እናበሉ በታ ዝሐለፈት ናደ ፀገም ስሙን ብኣ ምስ ደመረት ምድቃፅ ተበህሰት ስጋብ ሎሚ ይብል አብቲ ዘንተአም፡ ከምኡውን አብ ክልኣ ጽኑክ ናይ ጽብ ሻህ እደ።

ምምጻሕ መሮኒ ናብዚ ምድሪ ሐማሌን ።

አብዚ ምድሪዚ ፍልም ገሰተው ወዲ ንሑቕ መሮኒ ደብሃል ነበረ ፡ ንሑ ቀድሞ
አብዚ ምድሪ ምምጻሕ አብ ደብረ እንጋ ሥላሴ ባዕዳ አምባ ነበረ ፡ ከብኡ መጸኢ አብ
ከንባር አብኡ ሐረዬ አብኡ ኮይኑ ንመርዌ ንኹሉ መጥሕት ይገዛእ ነበረ ፡ ንሑ ከን
ፋሎቅ ከን አብ ዓመገ አትዩ ተቆመጠ አት ይዩ ሐምም መጻሕቕ ግና ምስቡኡ ተረፈ ።
ረፀምኒ ንኹም ረጥብኒ ኦት ጅድብኹም አብዩ ከምዚ ነበረ እድፍሎምን ሕዩ ሐድጊ ዩብሎን
ከብዘም ጅተ ዩሕቀት ድምዘዛኖይ ንደቀተኹምን ንሌት ለስገዶን ገረፈዬ ሕዩ ።
ወረደ ምስረት ከን ንጻዲ ሐንሕ ገረፈዬ ሕዩ ፡ ተኸሥተ ብርሃን ከአ ንጻዲ ንአምን
ገረፈዬ ሕዩ ፡ ከም ረፀም ከን ንጻዲ ከሎምኒ ንደቀ ዘርኡን ገረፈዬ ሕዩ ፡ ከም ረጥብ
ከን ፈረደ ከሎም ንደቀ ተዓውቅ ሕዩ ፡ መጻሕቕ ከን ዝርከምን ንሑ ገረፈዬም አብ
ከልእ ዓዲን አዩሰኡን አሎም ፡ ከምኡ መረታ ቀዳሕትን መረታ ለስገን ከብኡ አሎም ።
አብኡ ንልቕ ነበረ ደሐር ግና አብ ባረኻ ብረግግር ይቕመቀ ነበረ ለስታቱ ከን ከምዚ
ገማን ገማ ወዲ ስናል ስናሕ ወዲ ከምኹም ከምኹም ወዲ መረታ ቀዳማይ መረታ ወዲ
ሕዚ መረታዚ ሐዶ አዋን ቤተ ሰቡ አክቡ ከብ ደምቢያ ክብ ዓዲ ንምድሪ መት
ሁት አትዩ ስጋብ ክሰል ምስደቁ ከሎብል ደቂ ከን ርክተ ከዩሕኩ ብዘኑን አዋን ነበሩ ፡
ገሰክል ወሰዶ ሕሎ ፡ እንተኾነ ከምም አጽፎሮ ገረፈዮ ዩልባን ክብ አክል ወልደቂስ ለላሳ
ይቐርሖም ሕዩ ።

ገለ ከን አይፋል አብታት መሮኒ ከምዚ እሎም ይብሉ ፡ መሮኒ ወዲ ገማን ገማ ወዲ
ንልቕ ንልቕ ወዲ ብሩኽ ብሩኽ ወዲ ከምንገገሥ ከምንገገሥ ወዲ ደምበዘን ደምበዘን
አክል አክል ወዲ ወልደቂስ ወልደቂስ ወዲ መረታ ንልቕ ወዲ አፈወርቂ አፈወርቂ ወዲ
ከም ደም ከም ወዲ መረታ ቀዳማይ መረታ ቀዳማይ ወዲ ያፅቆብ ፡ ገለ አዶም ድማ ከብ
ደም ብያ ገመጻ ንልቕ አዩ ይብሉ ፡ ገለ ከአ አይፋል አብታት መሮኒ ከምዚ ገበሐብ ገርም

ይቐርሖም መሮኒ ወዲ ከምጠር ከምጠር ወዲ ደምበይ ደምበይ ወዲ ያፅቆብ ደም
ግይ ያፅቆብ ደምበይ ወዲ ሠምረጫን ሠምረጫን ወዲ መረታ ክብ ደምበያ ከመጻ
ደምበይ አዩ ይብሉ ።

ዘ ን ታ ገ ከ ና ከ ም ።

ብደሕረ ሕዚ ለቡኡም መሮኒ አረገ ዓዲ ምስመጻል መጻሕቕ ነዶም ክልተ ዩሕቀቱ
ክብ ዘለውም ሊኡ ኹን ገዑ ነቡኹም ቀልቡ ኢሎ አምሕም ንሕዶም ከን ሐቂ መሰሊል
መይቱ ክነኩ ደኡኩ ከምዚ ዘለና ኢሎም ንቅተሎ ኢሎም ተማኹፍ ።
ደሐር ግና ተጣጂኹም ክውለድ ልእናቶስ ፡ ከመይ ገርና ክንቀትሎ ኢሎም ሐዶ
አሎም ተበገሱ ቀሮኹን አየደምብርክ ፡ ነብ ዳዕሮ አየምልከኻ ፡ ድረፍ ፅሕት አይኹላኦኻ
አሎም ረገጥም ነንጻዶም ከዳ ።

ዘርኡ ማሕቕ ከን ከምቲ መርገም ዩሕቀቱ ቤደሕም ክልእ ዓዲ አይፈለግን ቀሮኹን
ከን አይወሰኸን ዝርከቦም ዘርኡ ስጋብ ለይቲሎም አብታ ናይ ግንቲ ዓዲ አብኡም ተኣ
ኪም ከምዘለዉ አብኡ አለዉ ፡ እታ ዓዲ ዝቐመጥዎ ዘለዉ ከን ከማ ገኛኹም ትብ
ሃል ንሕዶም ከን አዚዮም ሐዶት ለዮም ዘርኡም ክንድቲ ዚአክል ብዘኡ ዩብሎምን ።
ሕጅ እዘም ዘርኡ መጻሕቕ ገዘኹ እንተ ተአከቡ ከም ዘለዉ ልክሕ ጽላል ዳዕሮ
ድኡምብር ክብኡ አይሐልፉን እሎም ፡ ስጋብ ሎም ባዘኡና እንተሎ ግላኻ ክብ ሐንቲ
ድላል ዳዕሮ አይሐልፉን እሎም ።

ከምኡ ከን ብደጋ ናይ ሥጋ ክብዘም ዓልት ለዚኡም ንድረፍ ፅሕትን ንክዳን ድኡ
እምብር ንኒሕኒ ንዘጃህር ሁብቲ ክብ መረት ኹኒ ክብ ማል ኹኒ ዩብሎምን ፡ ለዚ ቤሐቂ
ብቲ እዋንቲ መርገም ዩሕቀት ፍጹም አዩ ዝነበረ ክንብል ዝመስል አዩ ።
ድረ ከዲኖማ ምልክ ኢሎም አለዉ ፡ ክብዚኡም ሕጅ አብዚ ምድሪ ሐማሌን ዋናታቱ
ከይኖም ዝርኡይ ዘለዉ ዘርኡ ተኸም ባሕዳፍኡ ደቂ ተሰፋጹን ለዚዮም ሰብ ማርዳን
ሰብ ጋማን ቀማኹን ስጋብ ለይቲ ሎም ምርኡያት ብብዘለውም ዕዚት አብሲቐም ዓደቡ
አም ሕጅም አብ ኩሎ መኻን ፅውዓትን ሰብ ዓራትን ከይኖም አለዉ ።

ደቂ ማሕቕ ከአ ዝሐከዘምን ተረሰትምን ዓዲ አብ አክል ገብይ ሐክልፋ ፍሎሎ ሕዩ ፡
መቐብር መሮኒ ከን ሥጋብ ሕጅ ፍሎሎ መኻን አዩ ።
ንሑ ናብታ ጥቓ ደኡኦ አምባ መገዲ ዘሎ ፅናታቱ ድኡምብር ሕጅ ቤት ዩብሎን
ዘርኡም ባረኻ ከይኩ ሕሎ ፡ እላባን ዱር ፀሊምን አዩ ፡ ስጋብ ብዘኡ አዋን ደቂ ማሕቕ
ክብ አክል ገብይ ዓመት ዓመት እናመዱ መቐብር አብና አናሎ ግላ ደገብሩ ነበሩ ፡ መቐ
ብር አብና አናሎ ሕ ዓቢ ጨርሖ ጨርሖ መሎ ስጋብ ሕጅ ሕሎ ።

ፈላጊ ሆኑ ክርስቲያን ቁዳሴ ማክኩል ታሰቡ ነበር ደህር ግና ንሱ ተራራ ናብቲ ጎደብኡ ሓደ ክልኦ ታሰቡ ስቲ ክርስቲያን ኦገዳ መድኃኔ ዓለም ተመራኩም አሎ።

ወለዶ ሰብ ገሽፍኹም።

እዞም ሰብ ገሽፍኹም ዝበሃሉ በዕለቶም ንሕፍ ዘርእኛ ኩባ ፋሎቕ ኢኛ ይብሉ ወለዶኡም ከዓ ከምዚ አዶ ይብሉ፡ ፈላጊ ፋሎቕ አብ ቤት አቡኡ ዝተረፈ ንሱ አዶ አብ ተቢ ሂሳብ ደምበዛን ንጂ አመዳት ወለዶ፡ ብርኩፍ ከዓ ንገሽፍኹም ወለዶ እዚ ነብ ቻይሕን ዝፈረፍ አዶ። ገሽፍኹም ከዓ ንገሽፍኹም ዝፈረፍ አዶ።

ም ፊ ራ ና ፍ ፍ።

ወለዶ ወረደ ምሕረት።

ወረደ ምሕረት ከዓ ፈላጊ ኩባ እንዳቡኡ ከብ ዓመጂ ወጂኡ ናብ ዓተኩሕዓን አትዩ ዓደሐንስ አተወ፡ ንሱ ብሽመት ቢገብ ባሕሪ ይገዝእ ነብ።

ብዘዳግም አተሽም አብ ንሕትኡም ኮይኑ ገበርን ሐዳጊን ናፋም ነበር፡ ንሶም ከዓ ሐማሌን ወራይት ዝመዶ ሽዑ አብ ናፍር ዝበሃሉ አብ ዓዕዳ ንስታን ዝበሰኖ፡ አቶ ወጂ አድክመ ንዓኡ የለተዩ ካብኡ ንሓደ ተኩፋ ጽዮን ምስ ወለደት መሽኑት፡ ካንቲባ ሐንስ እለወ፡ እታ ዓዳ ከዓ ስጋብ ሎም ብሽምም ትጽቀፅ አላ።

ክምኡ ከዓ እዞም አብ ደብረ ዓድሐንስ ዘለወ ደቂ መመረ ገላ ስብ ዛንታ ደቂ ካንቲባ ክኮሱ ብዘመተ ባህ አቢልምም ስለ ዝነበር፡ ሐደ ምዕልቲ እን ዝደለኹም ተዛረብ ከህበኩ አሎም መሐልሉ።

ንሱ ከዓ ርስቲ ተመነ፡ ሽዑ ንሶም ስምቢዶም አንስ ጭረት ሽመት ሀብቲ ትምነ መሲሉኒ እምበር ርስተን ውሉድንዶ ይዕደል አሎም አዚዮም ጎዕደ አም፡ አንተኻ ዘለውም ዘርኢ ናቲ ዓዳ ሐንስ ርስቶም አያ ወዶም ግና አይኮነን።

ዘርኢ ተኮሥ ተብርሃን።

ተሽሥተ ብርሃን ኩባ ዓደቡኡ ወጂኡ አብ ዓዳ ንኡ ገሱ ባሕሉ አትዩ ዓዳ ሐዘ፡ ንሱ ንንኡምን፤ - ንሶንኩርጊ ንዩቲኦም ወለደ፡ ካብዚኦም ንኡምን ንዓላ ብርሃንን - ንኡኡ ብርሃንን - ንመረቀ ብርሃንን ንዩቲኦም ወለደ።

ሆረቀ ብርሃን ዝባሃል ንተዓረዝጊኒ - ንብግዳመን፤ - ንቴድሮስ፤ - ነውዓሎምን ነዚ ምልክቶ ወረዶም አብኡ ነዞም ሕጂ ዘለወ ፈረደ።

ዘርኢ ሽምረ ፀም።

ሽምረ ፀም ከኡ ናብ ጭልታ መድሐኒት ዝሽማ ዓንሰባ ከዶዶ ተቐመጠ፡ ንሱ ከኡ ንዘርኡ ወለደ፡ ዘርኡ ከኡ ንመላብስ ወደ ከኡ ንመላብስ ወለደ፡ ናብ ጭልታ መድሐኒት ከኡ ተቐመጠ።

ንሱ መላብስ ንብርሃን፤ - ንምሳ ብርሃን፤ ንዩተ ወለደ፡ ምሳ ብርሃን አብ ደቂ ዘርኡ እተባህሉት ዓዳ ዓንሰባ ተቐመጠ፡ አብኡ ከኡ ፈረደ። ብርሃን ከኡ ናብ ደቂ ዘርኡ ደምበ ደብመዶ አለሞ። ዘርኡ ብርሃን አብ ደምበዛን ደቂ ዘርኡ ኮይኑ ንበአጣን፤ - ንሽም ቀብን - ንሽምረጫን፤ - ንሽሬፍን ንዩተ ወለደ፡ ካብኦም ከኡ ሽምረጫን ንያፅ ካብዚኦም ዓንሰ ዓደኮሎም ሰዓብ፡ ያፅቆብ ንደቂ ዘርኡ ዓንሰባ ተመልሰ፡ ሃብተ ሐወ በኡጣን ኩባ ደቂ ዘርኡ መጸኢም ሰዓብም፡ ከምዚሎም ደቂ ሽምረ ፀም ገሌኦም ናብዛን ክልተ ደቂ ዘርኡ አለወ።

ወለዶ ሽምረ ጭብ።

ሽምረ ጭብ አብ ዓደቡኡ ተቐመጠ፡ ንቢደልኒ - ንተዓውቀን ንዩተ ወለደ፡ ካብ ዚኦም ቢደል ፍልም ንዓዳ ቢደል ሐዘ፡ ተዓውቀ ድማ ናብ ዓመጂ ሐያላ እዋን ምስ ጸንሐ፡ ብድሕሩኡ ንዓዳ ተክልዛን ተሳገረ፡ ደሐር ግና ናብ ዓመጂ አትዮም ተረሰቲ፡ ከምዚሎም ዘርኢ ቢደል አብ ዓመጂን አብ ዓዳ ቢደልን አለወ።

እገ፡ ከልክ ወዲ ሽም ረጥብ ተዓውቀ ገብሃል ነብርሃን - ንሠመረጠንን - ንተ
 ወብቶም አሰው፡ አብ ሐልሐል ገጾም እቶም ምድረ ሒዞም ዘለው፡ ዘርኢ አብርሃን ከአ
 ደቂ ኢጥርብ አለውም።

ተክልነን ግና ናብ ስጂ ብሽሙ እትጽዋዕ ዘላ ዓዲ ናብኡ ተረረ፡ ንዓተክልነን
 ምስ ጎድቦታታ፡ ንዋራን ንድግድግን ንእምባ ደርሆን ከምኡ ከአ አብ ደምበዞን ሐያል
 አለው፡ ከምሲሎም ደቂ ተክልነን ይብሃሉ፡ ከስዚ ተክልነን ፈረይ ዓድ ተክልነን ሐያል
 ነን ንሠራው ስገድ ወለደ፡ ሠራው ስገድ ንፍረ መኻል ወለደ፡ ፍረ መኻል ከአ ንተክል
 ሃይማኖትን - ንህብታይን ወለደ።

ከብዚአም ተክል ሃይማኖት ንዓድ ተክል ሃይማኖት ገፈረዱ እዩ። ሀብታይ ከአ ንስ
 ብሐት ለአብ ወለደ፡ ከብሐት ለአብ ንፍቕሮይ ወለደ፡ ፍቕሮይ ንከንቲባ ገብረ ሥላሴ
 ወለደ፡ ከንቲባ ገብረ ሥላሴ ንከንቲባ ገብረዱ እዩ፡ ከንቲባ ክፍሎምን ወለደ፡ ከብዚአም ከንቲባ
 ክፍሎም ንዓዲ ከንቲባ ክፍሎም ገፈረዱ እዩ፡ እስገዶም ከአ ንዓድ ኢሎብ ገፈረዱ እዩ።

ም ፅ ራ ፍ ጳ ፩ ።

ወ ለ ዶ ከ ን ቲ ባ ድ ም በ ዛ ኖ ዶ ።

ከንቲባ ድምበዞኖይ ወዲ ፍሉቕ፡ ክብ እንዳቡኡ ከብ ዓመገ ወጻኢ ናብ ምልዞኖይ
 ትጽዋዕ እላ ምላድ ዛኖይ ግልት እዩ፡ ዛኖይ ከአ ከብኡ ወጸኡ ንኣንደባ አዶ፡ አብኡ
 ከይኡ ንሐውሽት አወጸት ወለደ፡ ሽምም ከአ ከምሲ ስቶም ዝብሃሉ፡ ስጂ ንሐላውንን
 - ስጂ ንመክተርን - ስጂ ንሐደምበዞን - ስጂ ንሐደምበዞን - ንሐያሎን ነዚአም ወለደ።
 ስጂ እዩ ተወልደ በዘለት ሐያሎ የሐዶ። በዚ ምክንያት እዚ በሐይሎ ተባበለ፡ ከምሲ
 ስቶም ሐውሽት ደቂ ዛኖይ ይብሃሉ።

ከብዚአም ስላሎንን ንደቂ ንብሩ ከምዘለው ገፈረዱ እዩ፡ መክተር ከአ ንደቀም ሐረ
 ወደ፡ ንብሩ ግና ስጋታ ስጂ ብሽሙ ትጽዋዕ ዘላ ዓዲ ገብሩ ንዓኡ ፈረዱ፡ መክተር
 ከአ ንመሐሪ ወለደ፡ መሐሪ ከአ ንደቀም ሐረ ገፈረዱ እዩ። ሐያሎ ንሐያሎት ፈረዱ፡
 ሐደምበዞ ከአ ናብ እንዳቡኡ ተረረ፡ ንሱ ንብሐምነት ወለደ፡ ብእምነት ከአ ነስገዶምን
 - ንፍራምክንን - ንሥሙርን - ንዘርኢ ብሩኽን ከምሲሎ ንፀተ ወለደ።

ዘርኢ ሥሙር ስብ እምባደርሆ አለው፡ ከብሐቶም ዘርኢ ብሩኽ፡ ዘርኢ ዝርከቦም
 አብ ተዓንደር አለው፡ ገሊአም ከአ አብ እምባ ደርሆ አለው። እስገዶም ከአ ቅድም

- ፪፻፺ -

አብ ሽም ድምሩቕ ነበረ፡ ከብኡ ንእምባ ደርሆ አቶ፡ ደሐር ከአ ንእምባ ደርሆ ሐዲን
 ንበረኽኡ አተወ፡ ንሱ ከአ ንተ ወለደ፡ ሽምም ከአ መገተይ - ሥሙር - ተክልው
 - አድክመ - ብሐይላይ - ሃብተጌን - ንክል ይብሃሉ። ከምሲሎም ዘሎም ባተ
 ሽም አብአም ቤተ አስገዶ ይብሃሉ።

እቶም ዝበዝሑ አብ ምድረ ሐብብ ዘርከት በዚአም አለው፡ ከብዞም ሽውዓተ ቤት
 ገቕራሕኖም ቁሩብ አብ ዓዲ ንፋስ አለውምም፡ ፍተ ሐብብ ግና አድክሞትናን ዝብሉ
 አለው፡ ምክንያቱ ከአ ሐደ እዋን፡ ከብዞም ሐብብ ቤተስገደ ደቂ ሽከር ምስ ከሐርተ
 አብ ጊንዳዕ ኩናት ገጠሞም ነበሩ እሞ ተሳቡሩ፡ ደሐር ንሐቶም ንዓዲ ንፋስ ሐግዙና
 ኢሎም ስብ ለአኹሎም ዓዲ ንፋስ ግና አበይምም፡ በዚ እተላዕለ አድክሞትናን ገለው
 እስገዶ ደሐምበር ሕውነት ምሳና የብሎምን ይብሉ፡ እንተኾነ አልዲሎም ክሕሰው እም
 ብር ብሐይ የሕዋዶም ደቂ አስገዶ እዩም፡ ሕዝባይ ወዲ ዛኖይ ከአ ንአቶ ሽም ወለደ፡
 አቶ ሽም ከአ ንኹሎም አብታትና ጸዓዚንን ሐዘንን ከምዘለው ደቂ ተሽም ፈረዱ።

ወ ለ ዶ ደ ቂ ቤ ደ ል ።

እዚም ደቂ ቤደል ዝኾነ ንእና ክብ ፍሉቕ ኢና ይብሉ፡ ቤደል ወዲ ደምበዞን
 መዋጥፅ ሐምም ንበዓል ወረደ ምልረት - ሽምረጥብን - ተሽሥተ ብርሃንን - ዛኖይን
 ይብሉ፡ ሐያሎይ ግና ነዚ ዘይቕበሉ አለው፡ እገ፡ ሽምረ ወዲ ደምበዞን ይተረፍ ዶ፡
 ዘርኢ፡ ሽሙ እኳ አይፍለጥን እዩ ዝነበረ፡ ከመይ ከብ እንዳቡኡ አብ መርር ከይዶ
 እዩ ዝበፍኡ።

እዚም ሎሚ ቤደል ሚደል ዝብሃሉ ሕዝቢ ደቂ አይነትን፡ ሐሰዶም እቶም ዝብሉ
 አለው። እንተኾነ ወዲ ደምበዞን ቤደል ከምቲ ባዕላቶም ዝብልም መመንን እንተኾይኡ
 ከምሲ እዩ፡ ቤደል አብ ጎዳጉዲ ክይኡ ንሽማ ንጉብን - ንሐላማን - ንተክላይን ነዚ
 አም ወለደ፡ ከብዚአም ሽማ ንጉሥ አብ ጎዳጉዲ ክይኡ ብዘበን ንጉሥ ኢያሎ ንእሽቶ፡
 አብ ዘመተ ውዲሎ ርከተ ገበሩሉ፡ ዘርኢ ከአ ከምዘለው ንክልተ ሽማንጉሥ ፈረዱ።
 ዘርኢ ዕላማ ከአ ዝርከቦም ገል ናብ ሽማ ንጉሥ ላዕላይ ምስ ደቂ ሐውቆአም
 አለው፡ ገሊአም ከአ አብ ቤረኻ መትሕት አለው፡ እገ፡ ስልጣኖም ከአ ንተክላይ ወለደ፡
 ተክላይ ከአ ንዓድተክላይ ብሐንብ ምስ ሐዘ ርከተ ገዘሩ፡ ስጂ ግና ዝበዝሑ ደቂ
 ተክላይ ናብ ቤረኻ መትሕት ይርከቡ አለው።

ም ፅ ራ ራ ፍ ጳ ፩ ።

ቤ ት አ ስ ን ዶ ።

ከምሲ ዝብሉ ገሊአም ሐብ ዘንታ አለው፡ እስገዶ በዘለት ጥንቲ ቅድሚ ምላድ
 ክርከቶስ ዝነበሩ ሕዝቢ ኢትዮጵያ፡ ከብሐቶም ሐደ ፍሉቅ ሽም ነበረ፡ እዚ እስገዶ
 እዚ ግና ሽሙ ሠምረ ልዑል እዩ ዝብሃል፡ ንሱ ከአ ብሽም ፈረሐ እስገዶ ተባበለ፡

- ፪፻፺ -

ምስታው አቶ ሽም አብ ዓዲ ቆንጺ ።

አቶ ሽም አብ ገረፍ ተቆመጠ አብኡ ከአ ታብተ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን ነበረ፡ ደሐር ነዛ ሕጂ ምስ ስድርኡ ናብ ሰብጣ ዝጠየህል መኻን ቀረበ፡ አቶ እናተባህላ ከአ ሽመተ ከንቲባ ሐንስ ሕጂ ከም ገዛኢ ክይኑ ነበረ ።

ደሐር አቶ ሽም ቤተ ክርስቲያን ክሰርሕ ደልዮ፡ ቀድሚኒ ምስርሑ ግና ንኣብ ናፍር አማሽሮም፡ አብ ናፍር ዝጠየሉ ሐደ ግብጻዊ ዓፅዓ አብ ዓፅዓ ክሰታን ነበሩ ።

እታ ዝነበርዎ ዓዲ ስጋብ ሎሚ ሽማ ዓፅዓ ክስታን ብኣኣም ምኻንያት ኢያ፡ ዓፅዓ ክርስቲያን ዝብል ሽም ትሰመ ዘላ ።

ንሱም ከአ ንኣቶ ሽም፡ ባል አብታ ክትሠርሐላ ዝደለኻ ሥፍራ ሐንጎ፡ ላም ሕረደላ ደልዎ፡ ንሱ ከአ ከምታ ቻሎም ላም ክከርድ አምድኡ ። ንሱም በፅሎም ምስ አሽስተ ንዎ ከአ፡ ከምብሐድሺ ተንሲኡ ፈንጺ ጋለበት ።

ዮሐር ከአ ደድሕሪኡ እንተ ስዓብዎ እታ ላም ናብዛ ሕጂ ቤተ ክርስቲያን ዓዲ ቆንጺ ዘላ እንዓ ሚካኤል ክትበጽሕ ከላ፡ ዓፅዓ ኢላ ወደቆተ፡ አብ ናፍር ከአ አብዛ ሕጂ ዝወደቆተላ መኻን አብኡ ቤተ ክርስቲያን ሥራሕ ደልዎ ።

አቶ ሽም ከአ ከምታ ቻሎም ሕረይ ኢሉ አብ ዓዲ ቆንጺ አትደ ቤተ ክርስቲያን ሚካኤል ሠርሑ ። አብ ናፍር ከአ እዚ ጎልጎል እዚ ንስኻን ደቂ ደቀኻን ዘርኣኻን ክመልእዎ እዮም ኢሎም ተነብዮሉ፡ ዘበኑ ከአ ብሀሀይ ዳዊት ብፅህስን ፫፻፶ ዓመተ ምሕረት አቢሉ እዩ ።

አቶም ቀድሚኒ አቶ ሽም ዝነበሩ ሕዝቢ አብ ሐማሕን ሒደተ አስላም ነበሩ፡ ዘር አም ከአ ክብ አስማዲል ዝብሃሉ፡ ክብ ሐደ ፍሉፍ ዓሊ ቆንጺብ ዝጠየህል ነበረ፡ ስለዚ ዓሊ ቆንጺብ ባህላት ዓዲ ቆንጺብ ማለት እዩ፡ ብድሕርዚ አቶ ሽም ንብር ኔሩ አብታ ባህሉ ዝሠርሐ ቤተ ክርስቲያን ተቆብረ ።

ምዕራፍ ፳፮።

ዛንታ ምኻን ዓው ቆሎ ።

ብዘበን አቶ ሽምን አድከመ ምልጋእን፡ ክልኣትውን ምስኣቶም አሽሪዮም፡ ዘበን ጽጋብ ነበረዎ አብጽሕ ብሐዳፍኡ ጸጊቦም፡ ከምዘለዉ መሉኡ ሠራዬ ሃይ ንክድ ማል ንዝመተ ኢሎም ንሕድሕዶም ሕረይ ሐቆኹም ተባሂሎም አላይጅም ስከሎም ኩና ቶም አብሊሎም ናብ ዘመተ ተባሂሉ ።

ስድራ አቶ ሽም ከአ አሕኣም ክብልው፡ እኸሊ ክዘርኡ ንባሕሪ ወረደም ነበሩ፡ ሰብ

አቶ ሽም ከአ እዚ ወረዚ ምስምዑ፡ አቶ ሽም ጅ መርዓውትን ጅ ዩፅሩኸን ሕጂ ተሰለፈ። ሰብ ሠራዬ ከአ ምስኑ ሰገድ ወዲ ክርስቶስ ማሊ ዝዋገኣም፡ ንሱ በዓል ቁድሊ ነበረ እሞ፡ ዝልቲኣም ጋንታ አብኡ ተናቄቲ፡ እታ ሥፍራ እተዋገኡላ አብ ገጽ ዓድ ተኸላይ ዘላ፡ ስጋብ ሎሚ ምልዮቲ ምውጻእ ሰብ ሠራዬ ትብሃል አላ ።

ከብዛ ዘልናዮ መኻን ሰብ ሠራዬ፡ ዓውት ስኢኖም ምፅልቲ ከለኹም ንዓዲም ንጸም ሃዲሞም፡ ዓዲ በዛሕንስ አተዉ ። ዓዲ በዛሕንስ ከአ በዚ አዋንዚ ዑመር ዓዲ ነበረ፤ እንተኸነ ሰበረ ኩሉ ግዜ ፅዩኡ አይሐድግኒ ነበረ እሞ፡ እቶም ሥድራ አቶ ሽም ክሰውዲ ሕጅም ዓገትምም ።

አብኡ ሰብ ሠራዬ ብድሕሪት እምበር ብቆድሚት ክይፈርሑ ከለዉ፡ ሐደ ክብቶም ጸለኡዮም ንሐደ ሰብእይ ቆሎ ሰንቆ ዝነበረ፡ ብኩናት ወግኦ፡ እቲ ብጫይ አተወግኦ ከአ ደሐንዶ አታ ኢሉ ሐተቶ ። ንሱ ከአ እነስ ድሕን እዩ፡ እንተኸነ ቆላይ ተኸላይ ዩሎ ። ስለዚ በዚ ምኻንያት እዚ እታ መኻን ስጋብ ሰይቲ ሎም ምኻንዎ ቆሎ ተባሂላ ተጽዋፅ አላ ።

ሰብ ሠራዬ ከአ መላስ አውዮት ዘደብሎም ተኸስተሩ ደብሃል ። አቶ ሽም ምስ ሥድርኡ ብለፅሎ ከደደኖም ሐደ ክይተረፈ ወዲኡምም ንዓዲም ከዱ ደብሃል ።

ደቂ አቶ ሽም ።

አቶ ሽም ከአ ሐንጎ፡ ሰበይቲ ባሕሩ ብዓልቲ ሠራዬ ነበረቶ፡ ንሱ ከአ ንተስፋ ጽዮን ጥራይ ምስ ወለደት መሽ፤ ሕደ ሐደ እዳን ናብ ዓደቡኡ መገኸኦ ምስከደት ብዙታት ሽውዓት ክልቢ ከደደኖም ንሐደ ክልቢ ሽውዓትኡም ከደደኖም ክስ ንጽጽም ረኣዮት ።

በዚ ምኻንያት እዚ ወዳ ተከፋ ጽዮን ሐደ ስለ ዝኸነ ጉሃዮት፡ ንዓዲ ቆንጺ ምስ ተመልሰት ከአ ንሱባኣይ ክብ ክልኦ ክወልድ ብዙኡ ለመነቶ ። ሐንጎ፡ ሰበይቲ ሐምዓ አተባህለት ነበረት እሞ ክብኡ ውለድ ኢላ ለመነቶ ።

ንሱ ከአ ከምታ ቃል ሰበይቲ ንሐምዓ ክብ ምእራይ ክቅንጎቲ አምጺኡ ዩኣተዎ እሞ ክብኡ ሽድሹተ አወዳት ወለደ፡ ሽምም ከአ ከምዚ ዝስፅብ እዩ፡ ስይ ንብረ ክርስቶስ — ዩይ አብርሃም፡ ብሽም ፈረሱ (ራውያ ተባህለ) — ኾይ ብሩህ — ዩይ መቆራሽ — ዩይ ዘርበናይ — ዩይ ያፅቆብ ከምዚሎም ክብ ሐምዓ ሽዳሹተ አወዳት ወለደ ።

ድሕሪ ክሉም ከአ ንመብ ክብ ሐንጎ፡ ሰበይቲ አስለመይቲ ወለደ፡ እከም ፯ተ ደቂ አቶ ሽም፡ ሹመናዮም መብ እዮም ። ተከፋ ጽዮን ከአ ብድሕሪ ሞት አቡኡ፡ ናብ ልፅላ ክሉም ዩሕዳቱ ዓቢን ሹምን ነበረ ።

ንሱ ከአ ከብ ዓዲ ቆንጺ ናብ ሀዘጋ አተዉ እሞ አብኡ ከይኑ ነፅተ ወዲ ወለደ፡ ሽምም ከአ ከምዚ ዝስፅብ እዩ፡ ስይ ንዘርኣይን — ኾይ ንተክለን — ዩይ ንወግናብን ነዚኡም ፅተ አወዳት ወለደ ።

ንብረ ክርስቶስ አብ ዓፅዓ ክርስቲያን ተቆመጠ፡ አብርሃም ከአ ናብ ሕምብርቲ

አተወ፡ ከብ ስም ብርቲ ለቺቹ ከአ ናብ ወኪ ድብ ተቆመ፡ ብሩባ ከአ ፍልም አብ ዓደጣል ጥቃ ዓጺ ንፋብ ነበረ፡ ድሐር ግና ሽሆን ቶርግን እና ተቀግኦን እና ዘመቱን መቆራከን ዘርጠናይን እንዳቡኦም ተቆመ፡ መቆራከ ዘቺቹ ነበረ እም ነቲ ቤተ ዘርጠናይ ግና ብርግጽ አይሰማህናዮን።

ይገባክ ከአ ምንኣስ የሕዋቱ ስለ ዝኾነ፡ ተስፋ ጽዮን እዚ ንእሽቶ ሐወይሲ ምሳይ ይገባክ ኢሉ ናብ ጥቅኡ አብ ዓጺ ያዕቆብ አቆመ፡ እቲ ሙስ ዝብሃል ከአ ክብታ አስላመድቲ እተወልደ፡ ናብ ዓጺ ሙስ ተቆመ፡

ተስፋ ዴን ስቲ ምሩቕ።

ተስፋ ዴን በሾረ ወጺ ሒግ ስኬግ እዩ፡ በቡኡን በዳኡን ክምኡውን ብሰበይቲ አቡኡን ምሩቕ ነበረ፡ ሐደ ግዚ ንሱ ብንእሽቲ ከሎ፡ አቡኡ ገና ናብ ዓጺ ቆንጺ ክደሎ፡ ብሐደ በዓል መዓልቲ እንዳ አቶ ሽም ዓበይቲ አክታት ተስፋ ዴን ክብ ተሽላ አተወ። ሽሁ ግብረ ምስ ወደቶ አቶ ሽም ንተስፋ ዴን ኪድ ነይሻ ሐምዳ ደውዒዮ ንሱ ከአ ቶሎ ደጽውሁሽ አለወ ኢልዎ ተመልሰ።

ነቡኡ ከይነገረላ ከአ አባይ ንስብ ጡሽ ትወብስ እላ ኢሉ አጣሰመሰሎ፡ ቶሎ ሀውካ ኢሎም ከልክይ ለአሽም፡ ንሳ ድግ ተሀዊሻ ብደድ ኢላ መጸት፡ አብቲ ድርኩሺን ዳኑ ከይረከደም ሐሰሰላ እም፡ እዚ ነቡኡ ከአ ሰበይቲ አቡኡ ክነላ እምባር አጸኢ ዳይክነትን።

ድሐሪ እዚ ንሳ አብ ቤት እትው ምስባሰት፡ ነታ ቅድም እተቐበለታ ቀርኒ ሚስ አናዘረት አብቶም አጋይሽ መርቕላይ ኢላ አመረቅታ፡ ከምኡውን ናብ አቶ ሽም አመ ረቅታ።

ከሎም ምስ መረቕቃ ንተስፋ ዴን ጸገዒ ናብ ቀድሚ የሕዋቱን አቡኡን፡ እቶም አጋይሽ እንክ ባል ወደይ ብሩሽ እተመረቅት ትብጸልክ ልዕሊ የሕዋትክ ሕደር ኢላ ነታ ዘሎም ዝመረቕቃ ቃንጫ ሚስ ነበቶ፡ ንሱ ከአ ተቐብሎ ልዕሊ ስለላ።

ማርያም ተስፋ ዴን።

ተስፋ ዴን አብ ዓድ ቤተ ክርስቲያን ክሰርክ ከሎ፡ አሰገደ ወጺ ብእምነት ወጺ ወዳ ንሐደምስስ አብ ሽም ጅምሎቕ ነበረ እም፡ ሎም መጸኢዶ አብ ጥቃይ ቤተ ክር ስቲያን ክትከርከ ኢሉ፡ ነቲ ተስፋ ዴን ስርክ ዝውዓሎ መጸኢ ለይቲ ብደልማት አፍ ርብ የሕደሮ ነበረ።

ተስፋ ዴን ከአ አታ አነሰ፡ ስብ ዘይረኽቦ ረሽቦ ኢሉ ነሕዋቱ ነገሮም፡ ንሳቶም

ከአ እንታይ ከግክ ንገረና ኢሎም አዚያም ሰምቢዶ፡ ቤተ ክርስቲያን መዓልቲ ሥርክ ይውዕላ፡ እንተ ስብ ይኹን እንተ ጋንጌ ይኹን፡ ለይቲ አፍርክ እናሐደራ መከራይ ጸጊባ ዝገብሮ ጠራኡን ኢሉ ነሕዋቱ አማሽሮም።

ንሳቶም ከአ ባል እንተ ስብ ከይኑ፡ እንተ ግኒ ከይኑ አብኡ ክኒረኽቦ ለይቲ አጸግና ለጽዋርና ሕጅና አብኡ ንልደር ኢሎም፡ ብለይቲ ተጸቢዮም አብ ጥቃ ቤተ ክርስቲያን ተሐብኡ። ሽሁ አሰገደ ከም ልማዱ ምስ ሥድርኡ ክፍርክ ኢሉ መጸ፡ ተስፋ ዴን ከአ ምስ የሕዋቱ ካይኑ ህይ በሎ፡ እናላ ክብ ሀዘጋ ጀጫሮም ደድሕረኡም ስጋብ ሹም ጁምሎቕ አባረርገም።

ከብኡ አሰገደ ንሹም ጁምሎቕ ሐዳጉ ንእምባ ደርሆ ሃዳ ሙ አቶ። ተስፋ ዴን ከአ ብሪሩቲ ቤተ ክርስቲያን ማርያም ሠራሐ ሪጸማ፡ ታብተ ማርያም ከአ አባረሹ የትኩሰላ።

ምፅራፍ ፳፯።

ምፅራፍ ት ዘርጠናይ።

እህም ሽዱሽተ ደቂ አቶ ሽም ክብ ሐምዳ እተወልዱ ንተስፋዴን እገብ ክብ ክልኦ እተወልደ ከመይ ኢሉ አብ ልዕሊ ሹልና የሐደር ኢሎም በቢቕሩብ ቕንኣት ሐደ ሮም ሽሁ ሐቢሮም ሽዱሽቲኦም የሕዋቱ ሀይ ንቕተሎ ኢሎም በሐንባብ ቁረፁ እም ቀዕላ ዝበኑ፡ ድሐር ንተስፋዴን ምግና ወዓል ኢሎም ዓደም።

ድሐር ግና ተጣሕሽም ከምዚ ተቢሀሰሎ ፈለማ ክብኡም ንብረ ክርከቶስ በሐዳፍኡ ደሐን ስብ ነበረ እም ክምዚ የሎም ሕጅ ነዚ ሐውና ንተስፋዴን ደሙ እንተፍሰነዮ ሐዘኑ ንዓና እዩ፡ ድሐር ከዓ ብዙሐት ስብ ደም ክንተክል ኢና ሕጅ ግና ንምቕታሎ እንታይ ባህጉ ስኢና ኢሎም ብሐንባብ ክገነቱ ወዓሎ፡ አብዚ መንገድ እዚ ዘርጠናይ ለልዒሎ ንተስፋዴን እንግድሕኡ ወግኦ፡ ሽሁ ዘሎም ከምዘለወ ሰምቢዶም ተንግሂኦም ንዘርጠናይ ሕጅም ክንቀተለልኩዶ ሐደው እንታይ ትግብሮ የልም።

ተስፋዶን ከዓ ምቕታልሲ ለይፋልኩም ሕደግም እንተኾነ እቲ ሽፋኑ ግብሩ ንር እሱ ሽምላስ እዩ ዘርኡ ብተኾነ ኢልኩም ርገምም የሎም፡ ንሳቶም ከዓ ብሐደ ጅል ከይኖም፡ ዘርኡ ብተኾነ — ዘርኡ ብተኾነ ዘርኡ ብተኾነ፡ ኢሎም ረጊሞም ሐደግም በዚ ምሽንያት እዚ ሐደጊ ዘየብሎ እሠሩ ጠፍኦ፡ ብዛዕባ እቲ ሽሙት የሕዋት ከዓ ብፍቓድ የሕዋት ንገብረ ክርከቶስ ኾነ ተስፋዴን ከዓ ነዛ ጉርኡ የሕዋቱ ምስ ተዓዘበ ነገራታ ራኡ በዓቢዩ ሽሙት ክልምን ናብ ንጉሥ ንጉንደር ክደ፡ ገለ ስብ ዘንታ ከዓ አዳፋል ንሽዋ ከይዱ ተስፋዴን ከዓ ናብ ሐፀይ ሚናስ ዘመን እዩ ቅድሚ ጉንደር ዝብሎ ለለወ ዝኾነ ዶኹን ተስፋዴን ዕድሚኡ ብሐፀይ መልክ ሰገድ እዩ ዝነበረ።

ከብቶም አርባዕተ ደቂ ተስፋዴን ተከለን ዓገባን አብ ፀዓዘን ምስ ጎደቦታቶ፡ ከምእ ድማ ዘርኢ ሚናብኒ ዘርኢይኒ ናብ ሀዘን ምስ ጎደቦታቶም አለው፡ ምክንያቶ እቲ አመ ቻቆልኦም ከዓ እምባእር ተከለን ሚናብን ሐንቲ፡ እያ አዲሱም፡ ዓገባን ዘርኢይኒ ከዓ ዝረከባ ፀባባ ዘኪሩ ተከለን ዓገባን ንፀዓዘን ኬድኩም አብኡ ተቆመጡ የሎም።

ከብታ ሐንቲ ዝውሉዱ እነኚቶ አቆመባም፡ ከከም ምዕባዮምኒ ምንእስካሂኒ ጌሩ መታን ዓገባ በኹረ እዩ ከብታ ሐንቲ ድማ ተከለ እዩ፡ ተከለ ከምታ ትእዛዝ አቡኡ ሽዓ መጺኢ ናብ ፀዓዘን ተቆመጠ።

ንቡ ድማ ንቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ገርጊጅ ዝመርኡ፡ ዓገባ ከም ሽም የሕዋት ኮይኑ አብ ሀዘን ተቆመጠ ናብ ፀዓዘን አይኡቶን ሞተ፡ ደቂ ዓገባ ከዓ ቅድም ምስ አቡኡም ተከለ ንፀዓዘን ሰዓብም፡ ሽሞም ከዓ ሐን ሽም — ፊሊቆስ — በግዓዴን ይበሃሉ ነባሩ፡ እቶም ቅድሚ ተከለ አብ ፀዓዘን ዝነበሩ ዘጋ ዝበሃሉ ንቦት እዮም፡ ዘጋ ማለት ከዓ አቡኡም ተስፋዴን ክይከራሎም ከሎ ቅድም ተከለ በሐሎ ብፍቓዱ ከብ የሕ ዩንቲው፡ ብዛዕባ አይታቶም ከዓ ተከለን ዓገባን ከብታ ሐንቲ ሰበይቲ፡ ማናብኒ ዘርኢ ከዓ ሚናብኒ ዘርኢይኒ ድክረ ሞት ዓገባ ንደቂ አዕባቡም እኖም እዚ ምስኩን ተከለ ንደቂ ሐዉ ከብ ሀዘን አውግኡ ናብ ፀዓዘን የእተዎም።

ምዕራፍ ፳፭።

ደቂ ተሽም ምስ አብገደ።

ተስፋዴን ከብ ዝለቆቆስ፡ አብገደ ከዓ ከኩቱ ነታ ናይ ቀደም ስዕረቱ ድምስ በኢኡ ሐን ክፈዱ ምስ ደቂ አቶ ሽም ክዋጋኦ መጸ፡ ገብረ ክርስቶስ ከዓ ከም ሹም የሕዋት ፈተውቱን እኪቡ ናብ ሽም ሹም ሎቶ ምስ አብገደ ተዋግኡ አብኡ ከዓ አብገደ ሠዓረ። ገብረ ክርስቶስ አብኡ ሞተ፡ ዓገባ ከዓ ክበድም ክብል አብ ሰርዋ ሞተ፡ ዘርኢይኒ አቶም ክልኡት ዝተረፉ ሐዲሞም ወፁ፡ አብርሃም ከዓ ናብ ሕምብርቲ አትዩ አብገደ

ከም ዝሠዓረ ስምዒ፡ በኣ በኣ ብፈረቡ ተቆለበ አብ ሐዘን አቶ እኖ ከብኡ ንወዲ ሐዉ ዝርኢይ ቁንፀብ ምስኡ ተግሊኡ ንምይ በላ እቢሎ ከደ።

ሽዑ ብፈረቡ ጌሩ በታ ንፋሕ ሰፈሩ ሐለፈ በዚ ምክንያት እዚ እታ ፈረቡ ራውያ እትበሃል ነበረት እኖ ከብኡ ነንጀው እዚ ሽም እዚ ንጎደቶኡም ተዋህበ፡ እታ ዝሰ ረረተላ ናብ ከዓ ምሥራር ፈዋይ ትበሃል እላ ብድክረ እዚ ናብቲ መንን ዓድ ሐብስ ለብኒ ወኪ ድብ ዘሎ ጎልጎል ተሰለፍ።

አብኡ ፈዋይ ናብ ዝበን ፈረቡ ኮይሉ ክዋጋኦ ኩናት ጌሮም ነቲ ፈረቡ ሐንዘፍዎ፡ ሽም ፈረቡ ግንደል ይበሃል ነበረ፡ ቀለቡ ከዓ ፍተ ገበታ ስገም ፍተ ገበታ ፀባ ንጉቡን ምሽትን ነበረ፡ በለዚ ኩናት አትደም ከሎ ንጎደቶኡ ሕጁ እምባ ደርቦ አትዩ ሞተ፡ ድክረዚ አብገደ ንታሕቲ ንብረኹ ወረደ፡ ከብዚ መዓልቲ እዚ ጀመሩ ወኪ ድብ ተቆ መጠ፡ ነቲ ፈላ ሐዉ ገብረ ክርስቶስ ከዓ አልዒሎም አብኡ ቆበርም፡ ዓገባ ድማ ፀዓ ዘጋ ተቆብረ።

ጅግ ን ነጉ ዘርኢይ።

ተስፋዴን ከዓ አብ ዓደም ሐራ ምስ ንጉሥ ድቆመዋ ነበረ እኖ፡ ሐደ መዓልቲ፡ ንጉሥ በል የልዎ እብ ምድሪ ሐማኪን ሐደ ሽፍታ ዱናይ ፍጋጋ ዝበሃል በዓል ዓዲ ባሪ ተሽላ ባሕዳፍኡ የሐለሎኒ እኖ፡ ሕጅክ ከተእትምዶ አይተሽእልኒ የልዎ።

ተስፋዴን ከዓ አንስ አይፋል አይክስልን፡ እንተኹስ ባርዕ ዝኾነ ዘርኢይ ዝበሃል ወደይ አሎኒ እኖ፡ ንቡ አብታ ዘለዎ ከይዱ ከእትም ይሽእል እዩ የሎም። ንዕም ከዓ በል ቶሎ ለእሹሎ አሎም ተዛረብም እሺ ጎደታይ አሎ ተስፋዴን ንዓዱ ናብ ወዱ ብኣ ብኣ ሊኢኹ ዘርኢይ ወደይ ሎማ ሞትኒ ሽመትኒ ክልቲኡን ብኢዲን ብእግረን መዓ ኤን አለዎ እኖ፡ ተሎ ንዓ መብቆ በለኒ አሎ ለእሹሎ። ንቡ ከዓ ከምታ ዘረባ አቡኡ ንዓደም ሐራ አቶ እኖ፡ ከብ ንጉሥ ተእዚዙ ንዱናይ ፍጋጋ ክሕዝ ፀዓዲት አፍራስ ፀዓዲት ጠል በጊዕ ከምኡ ከዓ ከብ ክልእ ከብቲ በብዓይነቱ ሕጁ ናብቲ ሽፍታ ዘለዎ በረኻ መትሕት ወረደ።

ሽዑ እቲ እዚዩ ዕሉል ዝኾነ ሽፍታ ዱናይ ፍጋጋ ዝበሃል ዘንፈዋፍዋ ዝነበረ፡ አብ ልዕሊኡ ከም ዝአምስል ዕጡቆ ኩናት ከም ዝመደ ከይፈለጠ ዶሐን አለኹ እናላ፡ አብቲ በረኻ ዋቛ ክሠላ፡ ሽሃይ መሰሉ ክዘዋወር ከሎ ዘርኢይ ቁንፀብ እዝጊቡ ሐዘ፤ ዶክር እሚሩ ናብ ንጉሥ አወፈዶ ንጉሥ ከዓ እዚዮም ዝፈርእም ሽፍታ በላ ዝነበረ ሰብ እደም ምስ አተውሎም፡ ሽመት ሠራዩ ናብ ክልኡት ደቂ ሐወቡኡ ከብ ዱናይ ፍጋጋ ሐለፈት፡ ንተስፋዴን ከዓ ሽመት ተከለን ዓገባን ሚናብን ዘርኢይን ክገባኦ ተቆ ቢሎ ንዓዱ ንሐማኢን አትዩ ተቆመጠ ብድክረ ተስፋዴን ከዓ ናብ ወዱ ሐለፈት፡ ከብ ከንቲ ሮሲኒ እተጸኸፈ።

አድከመ ምልጋላ ብሔን ሰገድ አብ ምሁዳላ ሰብ ሠራዬ ምግላ አቢዎም፡ ለይተን መግልጥን ድቃስ ሰለኑ፡ ቆልጋ እንተ ተወልደ ከዓ አደታቶም እንተ ክትርከብ ደቂ ያዕቆብ ቆራይ ገበየላ ወዲ ብሔን ሰገድ ዝሞገላም ሰብ ሠራዬ ከቲቶም ምስባም ሸሕን ጃጃን ዓ-ም አብ ጎልጎል ክሳይ ዳዕር ገጠሙ ክልተኣም ጋንታ ብዘኹን ብሸ በርቲዎም ተሞግኡ፡ እንተከኣ ድል ንብላ ሠራዬ ከኣ ሠዕፍ፡ ብፋሕ ከዓ አብኡ ሞተ፡ ሞተ እንዳቡኡ ከዓ አምዲኣም ዓዲ ቆንጺ ቐበርመ፡ ክብኡ ንነጀው ከዓ አንስቲ ደቂ ለናላ የቐምስኣም ነበራ፡ ስለዚ ደቂ ተሸምን አድከመ ምልጋላን ከይተርከብ፡ ከብ ክንተ ርባኒ እተጻሕፈ።

ምዕራፍ ፳፱።

አርሐ ዘርአይኒ አስምዒን።

በዚ ዘበን ሕዚ በዓል ዓጋመ ሠራፀ እንድርያስ ገበየላ አብ ሸማ ንጉሙ ንበረ እም፡ ሐንቲ መግልጥ ከምዚ ኮይኣላ፡

አሐ ዘርአይ ቆንፀ-ብኒ አሐ ሠራፀ እንድርያስኒ ሐደ መግልጥ ማይ ክስገኝ አብ ፍብ ድርያስ ስዓረ፡ ዘርአይ ከአ ሐሪቕ ተሳዓፍኒ አሉ ጉህዩ፡ አርሐ ሠራፀ እንድርያስ ቀተሎ፡ ሸዑ ሠራፀ እንድርያስ አርሐይ ቀተሎሳይ አሉ ጉህዩ ለፍ ስሐሉ ሐላቡ አብሊሑ፡ ሕን ክፈዲ ምሽት አፀማዩ ፍብ ሀዘጋ ከይዱ፡ ፍብ እንዳ ዘርአይ አቶ። ሠራፀ ነቲ ዝሐሰበ ገዲፍ ክልእ ሐሰበ፡ ለይቲ ምስ ሰበይቲ ደቂቁ ከሎ ክብቲ ፀጉረ ገፁ ክደ።

አብ ተሽጋር ክበክስ ከሎ ምድረ ፀቢሕም፡ ሐደ ቀዜ ክብ ጨዓረኹ ተባሂረኹ አብኡ ተገባረ፡ እታ ክህን ደው በል አሉ ሐዘ፡ ሸዑ ፍባይ ገፀክ ተሸይድ አሉ ሐተቶ፡ እን ተላክ እየ የሎ፡ ንሱ ከአ ፈሪሐ ሕራይ የሎ፡ በል ንዘርአይ ቐንፀ-ብ እንከ ጉንጉን ፈሪክ ከኒ ጋዕል ርክብኻን ፀጉረ ሠበይተኻን፡ ሠራፀ እንድርያስ ሊኡ ሹሐክ አላክ ነበላይ

አሉ አምሐሉ ነበ፤ ንሱ ከአ ሕራይ አሉ ተቐቢሎ መገዳ ክደ፡ እቲ ክህን ከአ ፍብ ሀዘጋ ምስኣቶ፡ እንዳ ዘርአይ ከመሐደርኩም አሉ እንተኣቶ፡ እንዳ ዘርአይ ከአ ሠብ አይን ሠበይተን ተጎልበሰም ሕዞፍት መሲሎም ምስ ረኣዮም፡ እታ አይድሐንኩም እንደ የሎም።

ንሳቶም ከአ አቲም መምህራይ ሰብ ትስክቕ ሐዲፍልፍ ራእዩንደ ሕዚ አራእስና የልዎ፡ ንሱ ከአ እቲ ሠራፀ እንድርያስ ገበቡ ዝኾነ ኩሎ ነገርም፡ እቲ ፀጉረ ከአ አርሐዮም፡ ሸዑ ዘርአይ ቐንፀ-ብ ከምዚ የለ፡ እሳማሚዕላይ አሉ ተዛረቡ፡ ክባኡ ሠራፀ እንድርያስ አስዓዒ ተባህላ ይብሃል።

ም ት ዘ ር አ ደ ።

ድሕረ ሕዚ ሹሐ ከአ ዘርአይ ብጅግንነቱ ፍሉጥ ከይኑ ክብ ሀይሎ አይቡ ዓቢ ተኣ ዚዙ፡ ክሞግኡ ንጋላ ቤት ክብ ብዘኹ ሀገር፡ ብዘኹ ሠራዊት ክይኖም ክሞግኡ ከለዉ ከአ እቶም ጋላ ኩፍታት አብ ድረ ተሸሎምሎ ከለዉ ምስ ብዘጋት መኳንንቲ ብጮቲ አብኡ ድርግም አሉ ምስ ፈሪኩ አብኡ ሞተ፡ ስልዓዲን ገብላል መኻን አብ ምድረ ጋላ አብላ እተቐብላላ ስጋብ ለይቲ ሎሚ ፍሉጥ መኻን እዩ።

አ ሞ ን አ ር ግ ን አ ን ተ ከ ለ ።

ሰበይቲ ተክል መኻን ነበረት እም ንሱ ከዓ ከይወለደ ነዋሕ ዘበን ተቐመጠ፡ ንደቂ ሐዉ ደቂ ዓገባ ከዓ ከም ደቂ ጌራ ይርእዮም ነበረ፡ ድሕረ ሐይቶ እቶን ከዓ ተክል አዚዮ ምስ አረገ ጉልባሽ ዓይኑ ምስ ወደቐ ደቂ ሐዉ ደቂ ዓገባ ማይጨሎት ክሕፀብም ከይተርፍ አሎም ብዘኹ ይጉሕዩ ነበሩም፡ ፍብ እንዳባ ማይታን ወሰድም ደሐር አባ ማይ ታን ነቶም ደቂ ከምዚ የልዎም።

ሕጅከም ክትከፍ ከለኹም አብታ ሞቐ ዓድኹም ምስ በጸሕኩም ሐንቲ ክብ ዓሉት ሐውያ ዝተውለድ ንል እኹልቲ ጎርዘ ክትገብሩኩም እየ እኖ ንሐውብኹም አመርፀውሉ፡ ሸዑ ሐድጊ ክብኡ ነዘ ንምድረ ዝመልኡ ክሐድገልኩም እዩ አሎም ተመነይሎም፡ ደሐር እቶም ደቂ ከምታ ዘረባ አባ ማይታን አብ ማይ ጨው ክበጸኡ ከለዉ አብ ወሰን ደዕዳዓ መገዲ ከፍ አላ አብኡ ቀበሕባሕ ተብል ተገብሩዮም፡ ንሳቶም ከዓ ንል መን አ.ኹም ሐተትዎ፡ ንሳ ከዓ ከበይ ምኻኗ አፍለጠዮም ሸዑ ንተክል አመርኻውሉ ተክል ከዓ ነፂ ወዲ ክብኡ ወለደ፡ ሸምም ከምዚ ብታሕቲ ዝሰውብ እዩ። ፩ ንዘርአ ብፋኻን - ፪ ንኤፋን - ፫ ንዕቕባ አብን - ፬ ንዕቕባይን ነዚ አም አርሐዮም ክብኡ ወለደ።

ወልደ ሚናበ ዘርአይ።

አቶም አብ እንዳቡአም ዝተረፉ ክልተ ደቂ ተስፋ ጼን ሚናበትን ዘርአይን አመጾ ልላም ከምዚ ዝከፀብ እዩ፡ ሚናብ ንደተ ወልደ ሸሞም ከዓ ከምዚ እዩ፡ ፩ ንፅጋኛ አትዩ አብኡ ተቐመጠ፡ ዘርኡ ከዓ ስጋብ ልዩቲ ሎም አብኡ አለዉ፡ እቲ ሐደ ፅንኛ ሐር ይ ንዘርኡኒ - ፩ ንዳግግይ ተስፋ ጼን፤ ነዚአም ፆተ አወዳት ወልደ።

እከም አርባፀተ ዩልዋት አብ ማእከል ሀዘጋን አብ ጎደብብትን አለዉ፡ እንተ ሸፊ ብሐደ ሸም ጭቅኣም ንባይኖም ፍሉይ እዩ፡ ዘርአይ ከዓ ነጅተ ወልደ ሸሞም ከምዚ ዓውን ነዚአም ጅቲአም ወልደ = ካብኣም ከዓ ብጀካ አስጎዶም ዘርአ. አርባፀተኣም ዓፂ ዓፂ ሀብ ሥሉስ ዘርኡ አብኡ አለዉ።

ሸማግላ ከዓ ንሱ ዝፈረዮም አብዛ ሕጂ ዓፂ ሸማግላ ተብሂላ ትጽቀፀ ዘላ ዝርከ ዓፂ ሕጂ አብታ ብሸሙ ትጽቀፀ ዘላ ዓፂ፤ ደቂ ዝርከበም አብኡ አለዉ፡ መርግዖ ከዓ ዝሰሃል ሐምዎ ከዓ ንቺተ አወዳት ወልደ፡ ሸሞም ከዓ ከምዚ ዝከፀብ እዩ = ፩ ንደብረ ከብዚአም ዘርአ. ደብረ ጨንኒ ዘርአ. ሀብተ ማርያም ነዚአም ዩልዋት ከዓ ንሱ ዝፈረዮም ሐደ ዝዘ ኮይኖም ዝዛ ዓፂ ፍሬ ምኻእ እናተባህሉ ይፀውፁ አለዉ፡

ብፍላይ ከዓ ከብ ዝዛ ደብረ ጨንኒ ፍሬ ምኻእ ከብ ክልቲአም ዝዛ ዝመፁ ናብ ሸንሽ ለይ ከዓ ሐያሎ አብ ምድሪ በኔዓምር ፋሕ ኢሎም ንጣር ንጣር አለውዎም፡ ዩልዋት ደቂ ዘር ዱሩይ ፍጋጋ ሸፈቱ አብ በረኻ ከሎ ዘርአይ ከዓ ንዱሩይ ፍጋጋ ክሕዝ ግሉ ናብቲ በረኻ ምስወረደ ሸሙ አብቲ በረኻ ዝፈረዮም ከብ አስላመደቲ እተወልዱ እዮም ሕጅ ሸሞም አለቢ ዓ ደበሃሉ አለዉ።

እቲ ፅቤት ዓፂ አብ ሀዘጋ ከብ ዘርአይ ጀማሩ ናብ ወዱ ናብ አስጎዶም = ከብ አስጎዶም ከዓ ናብ ወዱ ናብ ደብረ ጨንኒ ከብ ደብረ ጨንኒ ናብ ወዱ ናብ ፅቕብሐንስ፡

ከብ ፅቕብ ሐንስ ናብ ወዱ ናብ ተሸሎም፡ ከብ ተሸሎም ከዓ ናብ ወዱ ናብ ደብሎም፡ ከብ ደብሎም ከዓ ናብ ወዱ ናብ ኮንቲባ ዝክርከብ፡ ከብኡ ከዓ ናብ ወዱ ናብ ወል ዲት፡ ከብኡ ከዓ ናብ ወዱ ናብ ረድኡት፡ ከብ ረድኡት ናብ ወዱ ናብ ብፅዓይ፡ ከብ ስጋብ ሎሚ ከብ አብ ስጋብ ውሎድ ወልደ እናተሐለሰ ከምዚሉ አቡ ስጋብ እዚ ባዚና ንኦህ ከዓ በዚ አዋንዚ ክንጽሕፍ ናይ አብታት ዝግድሰና እዩ።

ወልደ ተከለን አገባን።

አመጾኛላ ተከለን ዓገባን ከምዚ እዩ፡ ተከለ ከምዚ አብ ላዕሊ ዝቐፈሩኦም ንፆተ አወዳት ወልደ፡ ሸሞም ከዓ ከምዚ ዝከፀብ እዩ = ፩ ዘርአ ብሩህነ - ፩ ኬፋኒ ፫ ፅቕብ አብኒ - ፩ ፅቕብደኒ፡ እዚአም ፆተኣም አወዳት ደቂ ተከለ እዮም ዝሰሃሉ፡ ከብዚአም ኬፋ ሐድጊ ዘዩብሉ ጠፍኡ፡ ዘርኡ ብሩህ ግና ንጅ አወዳት ወልደ ሸሞም ከዓ ከምዚ እዩ፡ ፩ ንአብብኒ - ፩ ንአሕክ ጼንኒ - ፫ ንአምሐኒ - ፩ ንጋይምኒ - ፩ ንመፍለሰኒ፡ ነዚአቶም ወልደ።

ከብዚአቶም መፍለሰኒ ጋይምኒ ሐድጊ ዘዩብሎም ጠፍኡ፡ ፅቕብላብ ከዓ ንጅ ወልደ፡ ሸሞም ከዓ ከምዚ እዩ = ፩ ንዘገርግሥኒ - ፩ ንምሐኒ - ፫ ንመሐረ ንርከቶስኒ ፩ ንዓፀመ ዝርግሥኒ - ፩ ንሐርያኮን ነዚአም ንሐመ-ሸቲኣም ወልደ።

ከብዚአቶም ዓፀመ ዝርግሽ ዘርኡ ዘዩብሉ ጠፍኡ፡ ዝገርግሥ ንቀሺ ስንዱድን ንሐ ምባርን ወልደ፡ ቀሺ ስንዱድ ከዓ ንቀሺ ስለሞንን ንቀሺ ኃይሎን ወልደ፡ ቀሺ ኃይሎ ደሚ ንመድኡን ወልደ፡ መድኡን ንመልደተብርኤል፡ ቀሺ ስለሞን ከዓ ንጅ ወልደ ሸሞም ከዓ ከምዚ ዝከፀብ እዩ፡ ፩ ንሸፍላይኒ - ፩ ንሐለጃ ፅንቋይን - ፫ ንመልዱኒ - ፩ ንሥለስን - ፩ ንሠርጊትን ወልደ፡ ፅቕብይ ከዓ እቲ ሐመ-ሻይ ሐምም ወዲ ተከለ፡

ከብዚአቶም ንብረ ኢየሱስ ሐድጊ ዘዩብሉ ጠፍኡ፡ እቶም ሠለስተ ግና ዘርኡ ብሩህ ዝፈረዮም ለቡብኒ ላስክ ጽዮንን እምሐን ዘርኡ ሠለስተኣም አብ ተከለ ታሕታይ አለዉ፡ ላስክ ጽዮን ዝፈረዮም ከዓ አብ ተከለ ላዕሊይ አለዉ። እዚአቶም ከምሐደ ማይ ቤት ኮይኖም አለዉ በዚ አዋንዚ ጭቅኣም ብሐደ እዮም።

ደቂ ፅቕብ አብ ከዓ ሠለስተኣም ከምኡ ከዓ ደቂ ፅቕብይ አብ ላዕሊይ ተከለ አለዉ እዚአቶም ከዓ ከምሐደ ማይ ቤት ኮይኖም ጭቅኣም አብ ሐደ ሸፍሊ እዩ፡ ደቂ ዓገባ ከዓ ቺተ እዮም ሸሞም ከምዚ እዩ = ፩ ንበግዓጺንኒ - ፩ ልላቆስኒ ከምዚሎም ሠለስተ ደቂ ዓገባ ይበሃሉ ነበሩ።

ነምኒ - ፫ ንሐን ሸሉሽ - ፱ ንተሸሰሰሱን - ፳ ንፀላማይኒ ነዚአም ወለደ።
ከብዚአም ፎተ የሕዋት ደቂ ባመብን እቲ ፊቤት ዓዲ ናብቲ በቸረ ቤት ናብ ዳግ
ወዲ ናብ ከንቲባ ሐንሰ ሐለፈት፣ ከብ ከንቲባ ሐንሰ ናብ ከንቲባ ተክላ ገርግሽ ሐላ
ናብ ከንቲባ ተሸላ ገርግሽ ከዓ ነዚ ሸመተ ፎተ ወለደ ዝነበረት ውላድ ስለ ዘይነ
ፊብ እዩ፣ ዘርሓይ ኩርፎ ወዲ ገብረ ክርስቶስ - ገብረ ክርስቶስ ወዲ ሐደራ ንክኣል
ሐደራ ንክኣል ወዲ ዓንደንክኣል - ዓንደንክኣል ወዲ ድብላብ ሐው ከንቲባ ሐንሰ እዩ።
ብሎም እሠር ጠፍኦኦ ከንቲባ ገብረ ክርስቶስ ከዓ ንዓዲ ከንቲባ ገብረ ክርስቶስ ገፈረ
እዮም፣ ስድራ እዮ ሹምኒ ሐንሸሉሽ ምስ እንዳ ከንቲባ ገብረ ክርስቶስ ገፈረ
ይሮም ጭቆኦም ከዓ በሐደ እዮ፣ ዓዲ ከንቲባ ገብረ ክርስቶስ ተባሂሎም ይደውዱ።
፩ ንዳግማይ ዓገባን - ፫ ንዓን ሥሉስን - ፫ ንተሰፋ ሥላሳን - ፩ ንተሸላ ሃይማ
ፍትን።

ከብዚአም ዳግማይ ዓገባን ዓንሥሉስን ተሰፋ ሥላሳን ለዚአም ሠለስተኣም ገፈረ።
ከንቲባ ክፍለ ደባሃል፣ ከብዚአም ከዓ እቲ ባልሱም ተሰፋ ሥላሳ ሠለስተኣም ገዛ ዓዲ
እዩ፣ ንካቶም ከዓ ከም ሐደ ዓልተ ኮይኖም ዓዲ ደገዝማቲ ደባሃሉ፣ ጭቆኦም ከዓ
ንብይኖም እዮም ሕይዞልዎ፣ ተሸላ ሃይማኖት ከዓ እቲ ራብዓዮም ንክላተ ወለደ
ዓዲ ንብሩ አለዉ።

ከብ ዘርሓ ከንቲባ ክፍለ ከዓ ብጀክ እህም አብዚ ዘለዉ ካብኣም ተፈልዶ ሐሐሳይም
ድሕር አብ ብዙስ ዓድታት ፋሕ አሉም አለዉ። ሌብ ዓዲ ተሸላይ መርሐኖ አብ ዓዲ
ጐምብሎ ገለ ናብ ዓዲ ገልግል ገለ አብ ዓዲን ዓዲ ገለ ናብ ቀረፍ ቸዶ ገለ ከዓ ንዓር
ሐከላይም ድሕሪ ስበረት ደጊያት ኃይሎ ሀሀዲሞም ምስከዓ ስጋብ ሕጂ ዓዲም ዘይ
ተመልሱ ፍቕዳ ፍላ ስጋብ እድያስ ፋሕ አሉም አለዉ።

፫ተ ደቂ ዓገባ ገፈረይም ከምዚ እዩ፣ ንገዝ ዓዲ ፈልፍሕ ጉዕላይ ገፈረይ እዮም ንሰራፋ
ፈለማ ካብ የሕዋቶም ተፈልዮም ናብ ክልል ዓዲ ከይደዱም ነበሩ፣ ካብኦ ድሕሪ ሐይቶ እዓን
- ፳፱፩ -

ከብ ደቂ ዘርሓ ናብ ጽላላ ዓዲ ጉዕላይ አብኦ ነበሩ፣ ካብኦ ብዘበን ራሕሲ አሉላ ተማ
ጉቶም አብ ፀዓዝጋ ምድርም ረኸቡ ካብኦ ደማርም ፀዓዝጋ አለዉ፣ ከም ሐደ ዓልተ
ኮይኖም ጭቆኦም ንበይኖም ፈልዮም አለዉ።

በዓዓዲን ከዓ እቲ ስልጣይ ወዲ ዓገባ ንዓዲ ሸቫይ ፈረደ፣ ለዚአቶም ሕጂ ምስ ዓዲ
ከንቲባ ገብረ ክርስቶስ እዩ ቆይሮም እህም ሸዱሽተ ገዝ ዝነበሩ ብብጭቆኦም ገዢ
ራሕናኖም ቆይሮም ብሐደ እዩ ግብረ ንጉሥ ኮነ ናይ ቤተ ክርስቲያን ኮነ ብሐደ
እዮም ዝምደቡ፣ ብጀክ እህም ሹዱሽተ ዓልተ ክልስ ዓልተ ሐደ ስብኣይ አለዉ፣ ሸሞም
ከዓ ለሰላይ ገዝ ወይ ከዓ ገዝ ሥድራ ደባሃሉ፣ ለዚአቶም ከዓ ኣቶም ገዝእቲ ዝነበሩ
አቡታተና እዮም አምዲአም ናብ ፀዓዝጋ ዘስተውዎም፣ ዝመደም ከዓ ካብ ኩትሞ እው
ላዕ ዓልተ ጭቆ እዮም፣ ገለኣም ከዓ ካብ ወቐርቲ፣ ገለኣም ካብ ክልስ ሀገር ዝመደ
ዓልተ ጭቆ እዮም፣ ንሳቶም ከዓ ተኣኻሽበም ከም ሐደ ዓልተ ኮይኖም ጭቆኦም
ንበይኖም ፈልዮም አለዉ።

ሞ ት ሕ ነ ሸ ም ።

ሕነሸም ከብ ፀዓዝጋ ወዲኦ ናብ ጃን ተክል ፀና ሕነሸም ዝብሃል መኻን ተቆማጠ
የማን ጸጋም እናዘመተ ይሸላበብ ነበረ፣ ከየፅረደ ወግሑ ጸብኤ ንኩሎጉዛይ እና ተቀ
ግኤ ይዘምቶም ነበረ፣ ዝገብርም ምስ ጠፍኣም ዘይግበብ ተጣበቡሉ፣ ካብ እኩሰጉዛይ
እናብ ስብኣይ ብዓል ደሐን ተመሰሎ፣ ጋሹ ከይኦ ናብ ቤተ ኣቶ እሞ፣ ድሐን ለልኹ
አድብ በታ ተኮልኩልዎ ዝነበረ ከራ ለዘንጊፀ አምዑቲ አውዲአም ሃደመ። በዚ ከምዚ
አጣፋፍኦ ጠፍኦ፣ ሸመቲ ከአ ናብ ወዲ፣ ናብ ከንቲባ ክፍለ ሐለፈት።

ውግ እ ጐ ል ጐ ል አ ም በ ዓ ።

ውግእ ጐልጐል አምብዓ፣ አብቲ ቀደም ዘበን ሐደ ክልእ ጅግና ሕነሸም ዝብሃል
ነበረ፣ ወዲ ባሕረ ነጋሲ ዘገርጊሽ፣ ካብ ዓዲ ከንቲባ ገረኹቶስ፣ ንሉ ስተን አሐ እንደ
ቡሎ ስዕሪ ክብልፀ ብሐንጋይ ናብ ፍላጭል ወረደ፣ ስለስተ ደቂ መፍሰስ ከአ ናተን አሐ
ከዘምቲ ሐደጋ ወደቆምም፣ እቶም ብራጦተ ሕነሸም ሐዲንጎም ሀደመ፣ እቲ ሕሙን
ጊሊኦ ንሕነሸም ግና ከምዚ አሉሉ ስታብብምም፣ ካብ ሸምና ንጽይቕ ሕነሸም ሀዲመ
ማለት፣ ሕነሸም መይቲ ማለት ዓቢ ዓውት እዩ አሉ፣ እቲ ሕሙን ባራኦ ምስ የሎ ገለ
ሐዘም፣ ገለ ከአ ቀተኮም፣ ፍቕዶም እርብዓ ዝኾኑ እሞ፣ ነበ ሕነሸም ከምዚ የልም።
ወደኻ ሐብባ መዲአም ሐደጋ ወዲቆምም ስዲርምም፣ ንሉ ከአ ናብ ጐልጐል አም
በዓን እርብዓን እይወደይን የሎ እሞ፣ ነዚ ሕነሸም ሕዚ ይኹን ወይ ከአ ገላነሸም
ወዲ ዓገባ ይኹን፣ ከምዚ አሉም ገጠሙሉን ሐለደሉን ይብሃል።

ሕነሸም ሊላዩ
በዓል አም በላዩ

አባይ ጨርሶች

በዓል ውላድሐኝ

አብ ጐልጐል አምበዓ

ቀታል ክልተርብዓ

እነሽም እነሽም

ወዲ ደቀተሽም

ብዛብይ ዝቐርብም ::

ም ፅ ራ ፍ ፎፎ ::

ጥ ቢ ሕ ዝ ባ ዩ ::

እነሽም ምስ ሞተ፡ ስለስተአም ደቂ ሳምሶንን፡ ከንተብ ክኖሉን ሕዝባይ ክልአይን፡ ስለስተአም ከምዚ ኢሎም ዘተዩ፡ ምድርና ነጻልም የሉ፡ ሕዝባይ ከአ ተንኮል ሐሰበ፡ ኛ፡ ንጽባሕ ምስ አስቀተይ መሬት ክንማቐል ኢና እም፡ እናሀልክ አለልዮ እዛ በት ረይ ፅንጨይተይ ኢላ ክአትዋ እይ ኢሉ፡ እም ሳስኻ ከአ ሐላፍ መገዲ መሲልክ በታ ናክ ነዛ በትረይ ናብተ ከምዚ ዝበለት መኻን አውቐልዮ ስንተ በል አስቀቁ ግና ሹሉ ሹሉ ክይረሰው ተታሕሒዞም ምድርም ክጸልሙ ናብ ሞርር ወፈሩ እም፡ ናብ ሠላስተ መደብም፡ ደሐር እት ያግማይ ሕዝባይ ኢተኛጸር ስብአይ፡ ሐላፍ መገዲ መሲሉ መጻ፡ ክመግላትኩም የሎም፡ ሽቡ ንኡ ፅንጨይተ አውደቐ፡ ከምታ ምዃርም ዝበረ፡ እታ በትረ ሕዝባይ ናብ ግራት ዓገብ ንሙ በጽሑት አም፡ ከንተብ ክኖሉ ናይ ጉርሒ ከምዝኾነት አለልዮም ንሕዝባይ ከምዚ የልም ::

አንተድሓ ብኡነት ኮነት ተቐመጠላ

አንተድሓ ብጉርሒ ኮነት ተገድኡላ

ደቀኻን ሐረስት ደቀደረረ በለዕቲ ይግበርም የልም ::

ብዚ ምኽንያት እዚ ግራት ዓገብ ይብሃል አሎ ::

ዓ ገ ብ ክ ፍ ላ ዩ ኒ ሕ ዝ ባ ዩ ኒ ::

ብዘሰባ ግራት ዓገብ በሐላዮም ስብ ርስተ ዝኾኑ ክምዚ ኢሎም የዘንትዉ፡ ደቂ ሕን ሽም ክኖሉን ሕዝባይን ሳሙሶንን እዮም አም፡ ስለስተአም አስቀተ ክኖሉን ሕዝባይን ደቂ ከአ ንክፈል ኢሎም ሐሳብም ቁረጹ እም፡ ንሳሙሶን ንስኻ ምዚ ኢኻ እም አክኖሉና የልም ::

ንኡ ግና አይፋል በለልኹም ኬድኩም ክልቲኹም ክፈልግ የሎም እም፡ ቀደም አውን ናይ ልቦም አይኮነን ንኹምስሉ ድሕ እዮም እምበር፡ ፍታምሲ በሐላዮም ክምድቡ ብሐንካሕ ከአ ክሰምሩ እዮም፡ እንታደድኡ ክብቲ ባይና ዘዲኡ ሐምም ምእ ንቲ ክኖሉዩ አብ መንገ ክልቲኦም ግዲኡ ክይበጽኡ ክበላሐቲ እዮም ዝገበርም ::

ለሶም ይብሃል እም፡ ብሽነሽ ስመን በቲ ጽሑፍ እምኒ አብ መንገ ዓድን መንገ ዓሰንዮ ምን ዝወስድ ዘሎ ሕዝብቲ ዓቢ እዩ ሹሙ፡ እቲ ስልሳይ ከአ ግራት ዓገብ ክኖሉ ሕዝ ባይ ንጸጋም ክትክይድ ንዓዲ ገብሩ ምስ ሐዘ ብሽነሽ ደቡብ ዘብል አብ መንገኡ እኳ ይን ተባህሉ ዝብል ከአ ከምዚ እዩ ::

አብ መንገ ክልቲኛ ሳሙሶን ከይሐቲስ እታ ማእከላይቲ ነንእሳ የሉ፡ ነዘን ክልተ ወሰን ግና አዚኛ ነግፍሐዩን ኢሎም መሹሩ እም፡ ንሳሙሶን ሕረ ክንብሎ ኢና ንሱ ግና ብምግፍሑን ከብዘን ክልተ ወሰኖት እዩ ዝከረከ ኢሎም ተማኹሩ ::

ሹሙ ጸዋምም ከምዚ የልም፡ እንሆ ደልዲልናዮ ክብ ስለስተኡን ሕረ የልም፡ ንሱ ከአ ዜሩ እናሹለላ አጸቢቹ እንተ ረላፍን ፍብሕን ጉዳሕን ክይነን ምስ ረላዩ፡ ናይ ሕዚ ተሰሸረ ኢሉ ሐረፍ እም፡ በቲ ዝገበርም አጉሃይም አብታ ግራት ጠጠው ኢሉ ስለ ዝከሐዘ ዓቢ ትብሃል አላ ስጋፅ ሎሚ ካብታ መግልቲ እቲኡ፡ ሕዝባይን ክኖሉን ሳሙ ስንን ከምዚ እብዚ ላዕላ ዝገንዩ ዘሎ እዩ ::

ሽ ማ ሙ ን ቲ ::

ሹመት ከንተብ ክኖሉ ናብ ወዲ ናብ ተኸለሃይማኖት ሐሰፈ፡ ተኸለሃይማኖት አብ ፀዓዘን ክይኑ ክገዝእ ከሎ፡ ሃገር ብክፋኡ ነቕጽን ንፋስን ዘርኡ ጠፍኡ፡ በብዓመት ከአ እናገደደ ክደ፡ በዚ ምኽንያትዚ እንተሐሸ ኢሎም ሹመት ናብ ወዲ የሕለፍም፡ መሊኹ ድማ ዝገደደ ከነ፡ ተኸለሃይማኖት ከአ ዝገደደ ክይኑ ምስረኡ ሹመት ናብ ኡስቀት መሰላ፡ ኡስቀት ከአ ሹመት ወዲ ሳሙሶን ንከንተብ ገረኸስቶስ ሹመም ::

ከንተብ ገረኸስቶስ ከአ ንወደም ንእምህ ግብረ መንግሥቲ ከአቱ ንንገደር ናብ ሀይተላኢኹ ምስከደ አገልገሎ ተሸይሙ መጻ እም፡ አባይ ከሎ እኳ አይሸዩምን ኢሉ ነሱኡ ሃዕም፡ ደሕረኡ ቀድም ክብ የስቀት ድሐር ክብ ንጉም ከንተብን እም ጸሓ ነሱኡ እሸምም ይብሃል ::

ም እታ ው ተኸለሃይማኖት ናብ ዓዲ ገብሩ ::

ተኸለሃይማኖት ሹመት ምስ ሐሰፈ ንደቁ እስቡ ክብ ፀዓዘን ዘበሉ ናብ ዓዲ ገብሩ አቶ፡ ምኽንያቱ ከአ ሐደ ሃብታም ገብሩ ዝብሃል ብዓል መቐርብ እንዳብ ሹም ነበረ እም፡ በርያ ተኸለሃይማኖት ከአ ንገል ገብሩ ናብ ዓዲ ከይዱ አብላሸዋ፡ ገብሩ ከአ ቀተሎ ::

ከንቲባ ገረኸርሱቶስ ምስ ሞቲ፡ እቲ ሽመቶም ናብ ወደም ናብ እምሐ ተመልሶት፡ በዚ ግዜ ኢቤሉ ከአ ገብረሥላሴ ወዲ ተወካዮስ ምስ ሀብስቲስ ወዳ ኩይት ካብቲ ተቆሚጥዎ ገነበረ፡ ካብ ፅላለ ኣብ ወዲ ሐመቡኡ፡ ምክትኒ መዓርኒ ኣትሒዞም ናብ ፀዓዛጋ መደ እም፡ እምሐ ከአ ነቲ ዘምጽኡሉ ህያብ ምጽኡሉ ከይበሎም ደገ ክጽንጸም ቀንቶ ነበረ።

ምስ ቆበጹ ተስፋ ስኢኖም ንዓደም ተበጊሾም ክኾኑ ከለዉ፡ ሀብስቲስ ደድሕሪ ኣሎኡ ክኾይድ ከሎ፡ ፅም ፅም እናላ ይኸይድ ነበረ፡ አቡኡ ከአ ኣይድሐንካንዶ ዩሎ፡ ንሱ ከአ ኣኃብ ኣነስ እምበር ነጋሪት ዊን በላኒ ዩሎ፡ አቡኡ ከአ ወደይ ሱብ ነጋ ሪት ንዓይኖም ጸሊኦምና ለዉ አበይ ክገረኽቦ ትምብል ዩሎ።

ሀብስቲስ ከአ ኣኃብ ካብ ምስ እዚ ኣቶም ምቕማጥሲ ምጥፋኒ ይሓይሽ ኢሎ፡ ከብ ቤት ኣሎኡ ካብ ፅላለ መሊቑ ንዓደም ሓራ ጎንደር ኣቶ፡ ንሱ ከአ ብሐዳኡ ፈረስ ሰራሪ ነበረ እም፡ ምስኡ ልኒም ዓረብ ተማሊኡ፡ ኣብቲ ኣደበባይ ግቢ ሀፀይ ፋሉል እናወዓለ፡ ኣብ ገረኽቦ ደገ እናሓደረ ብዓብቕ ቆንደፍደፍ ኢሎ ነበረ እም፡ ገዘገዘሕ ሽሙ ሀብስቲስ ግብኝ እናተባህለ ይጽዋፅ ነበረ፡ በዚ ኹምዚ ዘእመስለ ተዋርዶን ጸበ ባን ኣብ ከተማ ንጉሥ ሸውዒተ ዓመተ ምሕረት ተቐመጠ።

ብድሕርዚ እምሐን ሀብስቲስ ኣብ ቤተ መንግሥቲ ኣደበባይ ኣሎ ምስበልዎ፡ ብኣ ብኣ ዋይእን ኣብ ቤተ መንግሥቲ ከይሓልፈኒ ኢሎ ካብ ፀዓዛጋ እተቐልበ ንጉንደር ኣቶ፡ ሽዑ እምሐ ኣብ ቤተ መንግሥቲ ገበርን ሐዳግን ኩነ፡ ሀብስቲስ ግና ግዳም ሐዳሪ በላፅ ግብረ፡ ዘበኑ ብገገገገግ ዓመተ ምሕረት እዩ።

ሀ ባ ስ ሉ ስ ም ስ ል ን ሙ ።

ሐደ እዋን ናብ ጎንደር ሀፀይ ፋሉል ሐደ ፅቡድ ገዝነ ፈረስ ኣንበላይ ነበርም፡ ካብ ሐሻኸርም ሐደ ካብኣም ገደፍር ኣይነበረን፡ ከምኡ ብዘረባ ዘረባ ህምጽኦ ሐደ ምፅልቲ ጃንህይ ሀፀይ ፋሉል ንኣምሐ ከምዚ ዩልዎ፡ ስንታ እምሐ ካብዞም ሐማሴን ዶ ገለ ፈረስ ዘጋልብ ዩልበን ዩልዎ፡ ንሱ ከአ እስኪ ጎይታይ ንራሕሲ ኤልያስ ዓረዛ ንፅ እም ክንጥይቑም ዩላ፡ ንጉሥ ከአ ንራሕሲ ጠየቑም፡ ንሶም ድማ ኣ ንጉሥ ጎይታይ ኣብዚ እሎ ሀብስቲስ ገብሃል ወዲ ሐመቡኡ ንእምሐ እስኪ ንሱ ክንጥይቑ ኢሎም እጸውዕዎ፡ ንጉሥ ከአ እቲ ዘምጽኦ ናብ ጎንደር ንራሕሲ ሐቲቶም፡ ራሕሲ ከአ ንንጉሥ ነገርዎም ።

ካብኡ ንጉሥ ነዚ ፈረስ ለጉሞም ሃብዎ እም፡ ሀብስቲስ ከአ ፈረስ ምግብ በሐ ደፍኡ ልሙድ ከኢላ ነበረ፡ ነዚ ፈረስ እንዳጋለበ ዓፍራ ነጠቕ ነጠቕ፡ ፈጥ ፈጥ ስጋብ ገብባል ገበር፡ ሽዑ ሱብ ገዝነ እንታይ ኮን ክረኽቦ እዩ ኣበይኮን ክወድቕ እዩ እናበለ

አፈርሕ ነበረ፡ ራሕሲ ከአ እዚ ቆልዓስ እንተወደቐስ እንታይኪ ክብል እዩ ኣናበሉ፡ ደሐር ሀብስቲስ ከአ ምስ ፈረሱ ድርግም ዩላ።

ራሕሲ ኤልያስ በዓል ዓረዛ ቤተ እዋን እቲ ኣብ እንዳ ንጉሥ ገበርን ሐዳግን ነበሩ እም፡ ንእምሐ ከምዚ በልዎ፡ ኣኃታ እዚ ወዲ ሐመቡኸ ካብዚ ፅቡድ ፈረስዚ እንቆፅ ኣገሂሑራ ሕወጽኦ ዩልዎ፡ ንሱ ግና በፅሎ ይፈልጥ ዩሎም፡ ሽዑ ራሕሲ ከአ ንኸንቲባ ዘማት ወዲ ክፍለ በዓል ዓዲ ተከፊዞን ናብኡ ነበረ እም፡ ኣንቱም ከንቲባ እዚ በባቕ እዚ ሀብስቲስ ገበሃልሲ እምሐ ብክፍሉ ዓይኑ ይፈኡ፡ እንታይ ጉዳ ዩልዎም፡ ንሶም ከአ ኣነስ ገራሙኒ እንደዩ ኢሎም፡ ክልቲአቶም ተጸወቱ ይበሃል።

ካብቲ መዓልቲ እቲ ጀማሩ ሀብስቲስ ግብኝ ኣብ ቤተ መንግሥቲ ፍሉጥ ኮነ፡ እን ተኾነ ከም እምሐ ኣይኮነን፡ ዘበኑ ብገገገገግ ዓመተ ምሕረት ኣበሉ እዩ።

ካ ል ኣ ይ ጥ ቢ እ ም ሐ ።

ድሕሪ ቁፋብ ጊዜ ከንቲባ ዘማት በዓል ኣተከፊዞን ወዲ ኣይተ ክፍለ፡ ከንቲብንት ምስ ተቐበሉ፡ ድሕሪ ቛ ዓመት ንዓደም ገዛኢ ክኾኑ ካብ ሀፀይ ሽመት ምስ ተቐበሉ፡ ሀፀይ ፋሉል ከአ ከምዚ ዩሉ፡ ብሐዳኡ ንኸንቲባ ዘማት ይፈትዎም ነበሩ እም፡ መን ኣሎ ሀብኮም ንኸንቲባ ዓዳ ኣብጸሐም ገመጽኦ ዩሉ፡ እምሐ ከአ ኦ ጎይታይ ካብ ሀብስቲስ ግብኝ ገዝፍፅ ዩልበን ዩሎም እም፡ ንሱ የብጽሐቶም ዩሎም፡ ሐቅካ ኢኻ ኢሎም ኣጸውዕዎ እም፡ ሀብስቲስ ንኸንቲባ ዘማት ዓዳ ኣብጸሐቶም ዩሎም፡ ሐቅካ ኢኻ ከአለክን ዩልዎ ንሱ ከአ ኣሺ ጎይታይ፡ ካብ ኣዘዘኒ ኣብጸሐቶም እምለስ ዩሎም፡ ንጉሥ ድማ ንኸንቲባ ዘማት እዛ ቃለቤት ወርቂ እንከ እም፡ ብሐቂ ዓድተከፊዞን ምስ ኣብጽሐክ ነዛ ቃለቤት ወርቂ ሂብክ፡ እንከ ንጃንህይ ሃበም ኢኻ ኢልክ ስደዶ ኢሎም ሀብዎም፡ ሽዑ ንዓደም ተበገሱ።

እምሐ ግን በኣ በኣ ንዓዳ ንፀዓዛጋ ከምዚ ኢሎ ለኣሽ፡ ሀብስቲስ ግብኝ ምስ ከንቲባ ዘማት ይመጽእ ኣሎ እም፡ ኣብ መንገዲ ጸረሕሱም ቅተልዎ፡ ኣብዚ ግና ንምቕታሉ ኣይጥዓመንን ከይተሕልፍዎ ኢሎ ብታሕቲ ታሕታ ንስድርኡ ልኢ ሹሎም ነበረ፡ ንሱም ከአ ስፎም ስሑሎም ኩናቶም ኣብዚ ሐም ኣብ ምድሪ ሠራይ ይጽብ ዩዎም ነበሩ።

ሀብስቲስ ግና ካብ ራሕሲ እቲ ምክሪ ረኽብዎ፡ ብበረኻ በረኻ ኣቢሎም ዓድተክ ሴዞን ምእታምም ምስ ስምፁ ሐረቕም ቤተ ዝመጸለ በረኻ ፍቕዳ ክሰድ ሓዞም ክም ለስ ከሎ ክገረኽቦ ኢሎም ይጽበይዎ ነበሩ፡ ነገርግና ንሱ ከምብሐዲሽ ብበረኻ በረኻ ኣቢሎ በረኻ በረኻ ብዳጋመ ኣቢሎ ጎንደር ኣቶ።

እታ ገዝብዎ ቃለቤት ወርቂ ሓዘ ናብ ግቢ ኣቶ፡ ሽዑ ኣብቲ ቀድሚ ንጉሥ ብገጸ ፍግም ኢሎ ኢድ ነስሴ፡ ንሶም ከአ ከመይ ኢልክ ቀኒኻ ሀብስቲስ እምበርዶ ንዘማት ዓዳ ኣብጸሐክዩ ኢኻ ዩልዎ፡ እወ ጎይታይ ዩሎም። በል ምልክት እንታይ ኣምዱ

ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ክመጹ ከለዉ ንዓዶም እንተወኒሩ ሊሎም ልኩኝት ሰደዱ፡፡ ዓባይቲ ሐማሌን ከዓ ሕዚ ምስ ሰምዑ ዋዕላ ንግብር ሊሎም ልብ ማይ መንኮህ ተኣክቡ ልብኡ ከምዚ ሊሎም መኹሩ ልብኡ ከሎ ኹመት ሕጂ ክብ ዝመጽኡ አይንቀበሎ፡፡ በዛ ንበሎ ሞራይ ንበል ሞራ፡፡ ገለ ከዓ አምቤስ አዩውኡአናን እዩ አይውሎድናን ደኣ አብ መንኮ ሕዚ እንታይ ከም ዘመኸንይ ምስ ሰኣኡ ድሎም መንኮህ ዝገኘ ዘረባ ልኡኝት ናብ ዓዲቡኣም ሰዲዶም ከምዚ ሞልዎም ሐንጎትስ ብታሕንስ ድኣ ተቐብሎኒ እም ምስ ሰምዑ ከም ዘለዉ ደቀተኸም ብሐማሌናም ክትዩም ተቐብሎም ዓዶም የእተው ድሩን ነባሩ አምባር ንል ንጉሥ የእትዩ እዩ ገዛእ ሀገር እዩ ሊሎም፡፡ ኹርዓት አይ ተሰምዖምን፡፡

ም ዕ ራ ፍ ፎፆ።

ሥርዓት ሀብስሉስ ገብረ ክርስቶስ፡፡

ብሽሕን ጳጳጅ ዓመተ ምስረት ክብዚ ግዜ እዚ አትሒዙ ዋዕላ ተገብረ፡፡ በዚ አተላ ዕለ ስጋብ ለዩቲ ሎም ሥርዓት ሀብስሉስ ገብረ ክርስቶስ ይብሃል፡፡

ኸው ናብኡ ዋዕላ ክገብሩ ከለዉ ደጊያት ሀብስሉስ አብ ክብ ዝበል ዙፋን ይቐመጡ ነባሩ፡፡ ደጊያት ሀብስሉስ ከአ ብፍታዎም በህ ዩብልዎምን ይሰርዑን ይእዝዙን ነባሩ፡፡ እቲ ኸው ልብኡ እተሰርዓን አተሐገገን፡፡ ብልቢ ወለድን አመንትን ክይኮስ በፀ ቀንታዎት ነገሥቲ ሊትዮጵያ፡፡ ክብኡ ኸን ሊሎም አቕዲሎም እዮም ዘምጽኡም፡፡ አንተ ሊዮሱ ዓቢ ተመርዕዩ ንዓዱ ክብ ጐንደር ክወጽእ ከሎ፡፡ ቅድሚ ምብጋቡ ክብቲ ፍትሒ ነቶም ዓባይቲ ዓድን አክብሩ ልብ ማይ በላ ምስቲ ሩለማ ዝነበረ ሥርዓት ዓደብ አህኒ ቐን አሐዲቡን አቐመ፡፡

ዓደብ ከአ ከምዘለዉ ፈትዮም ሥርዓት ሀብስሉስ ገብረ ክርስቶስ ሊሎም፡፡ በዓን ወድን ሰመደም፡፡ ምንም እኳ ሕጂ በብኣዋኑ እና ተሐደሎ እንተኾደ፡፡ ንሓቶም ሩለምቲ ከላ ዝገኹ ስጋብ ሕጂ ልብ ዓደብ ሥርዓት ሀብስሉስ ገብረ ክርስቶስ እናተባህሉ ይስ ራዕ አሎ፡፡

ግዝኣት ደጊያት ገብረ ክርስቶስ፡፡

ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ከምታ መብፀዒኣም ክብ ፍቓድ አባኣምኒ አዲኣምን ከይ ወው ብዙሕ ፀንሐ፡፡ አቡኣም ምስ ሞቲ ድማ ብድሕረኣም በይኖም ጠቐሊሎም ገዛኢ ኹኑ ንስም ሩለማ ንገዛ ደገ ፀንዚጋ ዝመርሑ፡፡ በዕሎም ከዓ ናብኡ ተቐመጡ ልቶም ብድሕረኣም በብታራ ዝገዙ ከነበሩ ድሎም ስጋብ ልጅ አብረ ዘበን ጣልያን ቤቶም አብኡ ነባሩ፡፡

ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ድማ ናብቲ ቕድሚ ገዝኣም ዘሎ ጐልጐል መዓልቲ ገበሩ፡፡ ከምኡ ከዓ ሐይ ክልእ አብ ድብርብ፡፡ ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ንስባይ ስጉይ ጐንበን ገርግሥ ሕጅም ንጉራፀ ንጉሥ ከምቲ ዝመረቐሎም ፍቕዲ ዘዮላሉ ጉልቲ ክብ ዩን ዝመዓሰቶን ዘበል ኹሎ ጉልቲ ዝበሩላ፡፡ አቡኣ ሐፀይ ዮሐንስ ዓዱቄ ወይም ንሐ ፀይ ፋብል ዝመለዶ በበን ገርግሽ ናብ ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ክትምርፀ ክላ ሐፀይ ዮሐ ንስ ዓዲቁ ዝረገፀቶ ዓዲ ጉልቲ ንዓኣን ንደቂ ደቃን ይብፀገኡኦ ሊሎም መረቕም ብድሕረ ነዊሕ አዋን ከዓ እዚ ኹሎ ንዓኣን ንደቂ ደቃን ስጋብ ዘበን ጣልያን ጉል ጂሕ ግና ጣልያን ብዘሕብኡ እዚ ጉልቲ እዚ ቀደም ንኸመገንጉት ዓዲ ደገዝማቲ እዩ ዝኾነ ኹሎ አብ ሊዱ መልሽም ነበረ፡፡ ንሱ ድማ በሐቂ ከም ርስቲ መንግሥቲ እዩ እምባር ከም ጉልቲ ጌሩ አይመሰደን ዝነበረ ምድረ ጠፍን ምድረ ጉልትን ኹሎ ከም ሐይ ስለ ዝመስሎ ንእናስ ሐይሊ ስኢና ዝኸልከሎ ቡቲ እዋኑ አይቶኻሰን ከምዚሉ አብቲ ዝሐለፈ አብ ላዕሊ ጠቐሽናዮ ዘሎና አብኡ ረኣ፡፡

ደቂ ደጊያት ገብረ ክርስቶስ፡፡

ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ከዓ ክብ ንል ንጉሥ ዓዲቁ ዮሐንስ አመቤት ገርግዞ አርባ ፅተ አመናትን ሐንቲ ንልን ወለዱ፡፡ ኹምም ከዓ ከምዚ ዝስሕብ እዩ፡፡ ስ ንደጊያት ተሰ ፋዴንጂ — ፪ ንደጊያት ማሞን — ፫ ንደጊያት ርእስ ሃይማኖትን — ፬ ንራሕሳ ዓንደ

ደጊያት ተስፋጺን ምስተሸሙ ነቡኣም ንደጊያት ገብረ ክርስቶስ ብትሕትኡም ጊርም ክብ ሥልጣኖም ሕውራዶም ሓዝዎም ፡ በዚ ምኽንያት እዚ አቡኣም ከራሮም ጉህዮም ሽመቶም ከላ ዝወሰዱሉም ክብ ሽቡ ከም ወዶም አደረኡዎም።

ደጊያት ተስፋጺን ግና ወዲ ንል ሀፀይ እያቡ ዓቢ ብምኻኖም ብዙኡ ሐበንን ውር ዓትን ብሓፋፍኡ ይበምዶም ነበረ እም ፡ እቡኣም ከኣ ኩሉ አብ ለበም ጊርም ክጸንሑ ክጸንሑ ፡ ደጊያት ተስፋጺን ክልእይ ሓመሙ ፡ ስማም ከኣ እንዳ ነውሑ ከደ እም ፡ ብዘወሰን እዚ ሞትኡም ከምዚ ኢሉ ደረሰሎም ፡

ከመገልኮ ከመሎኻ ዛሬ

ጸላል ሀፀይ ጐንደር ወርቂ ዝዘፈረ

እንተ ሞትካ ናይ አብርሃም ሣፊ

ስማም ላዕሉ ክትሉ ጸበባ መክራ ፡ የሎም ።

እቡኣም ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ከኣ ብስማም ወዶም ፡ በይነይ ሽመት ክብኡት ኢሎም ብዙኡ ተሓትቦ እም ፡ ናብ ማርያም ዓስልዳይት ከይዶም ቀተልዮ ኢሎም ብዙኡ ለሚኖም መብጽዓ ተመበጽዑላ እም ፡ ንዓዶም ተበገቡ ። ክኣትዉ ከለዉ ኣብ ጥቓ ፀዓዚን ምስበጽሑ ብብ ኩሉ ክበኹይን ክናጸይን ፈላ ወዶም አርቡቡ እም ፡ ተጠ ዓሱ ፡ ግና ሓደኡ ክገብሩ አይከኣሉን ብቐ ኢሎም ወዶም አቐበርዎ ።

ሞት ደጊያት ገብረ ክርስቶስን እመቤት ሰበን ገርግሽን።

ብድሕሪ ሞት ደጊያት ተስፋጺን ክብ ብዝሒ ዘበኖት እተላዕለ መንክሳም ብዙኡ ንዋዩ ቅዱሳት መስቀል መጸሐፍቲ ፡ ንሓድ ሓደ ዓቢይ ቤተ ክርስቲያናት ይህባ ነበራ ፡ እውራ ኣ ናብቲ ዝመንክሳሉ ፡ በቲ ሽቡ እዋን ፍሉጥ ዓቢ ገዳም ዝነበረ ደብረ ደብረ አቡና መርቆርቶስ ሀያብ ወርቅን ብፍርን መሳቕልን መጸሐፍቲን ብጋብ ለይቲ ሎም አሉ ፡ ከምኡ ከኣ ናብ ክልኣት ዓድታት እናኸዳ ቤተ ክርስቲያን የስርሐ ነበራ ።

ክብ አደራሽን ወዲኡን ናብ ጥቓ እንዳ ገርግሽ ንኣሽቶ ቤተ ሰፈራን ይቐመጣ ነበራ ። እታ ቤተን ዝነበረት ብጋብ ሎሚ ነበረት ፡ አብኣ እኳ ሕጂ ወይዘር አማረሽ ንል ደጊያት ሀይሉ ሓበል ይቐመጥኣ ነበራ ።

ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ከኣ ብድሕሪ ሞት ወዶም ፡ ሽመት ቀደምም ተመላሽም ሓዙ ፡ ግና ብዙኡ አደጸንሑን ብተሉ ሞቱ ፡ ንሰምን አቡኣም ደጊያት ሀብስሉስ ዓብቐን አብ ጐልቶም ናብ ዓዲ ከፈላ ተቐብሩ ።

እመቤት ሰበን ገርግሽ ግና ብዙኡ ዓመታት ቤተ ክርስቲያን እና ሰዓማን ጸሎት እና ገበራን ምስ ሞታ እንዳ ገርገሰ ተቐብራ ።

ደጊያት ገብረ ክርስቶስን ደጊያት ተስፋጺንን ምስ ሞቱ ፡ ክብ ደጊያት ተስፋጺን ሽመት ናብ ደጊያት ማሞ ሓለፈት ፡ ንሰም ከኣ ናብ ጋላ ቤተ ጆገዝኡ ነበሩ ፡ ክብ ሀፀይ ከኣ ፍትው ነበሩ እም ፡ ዓራት ንሓዎም ንደጊያት ርእሰ ሃይማኖት አትሓዝዎም ፡ መረብ ምላሽ ይገዝኡ ነበሩ ይብሃል ።

ደጊያት ማሞ ብርቱዕ ጅግና ነበሩ ፡ ብፍቓድ ሀፀይ ተፀረሎስ ንዋልድብ ከይዶም ንደጊያት ወልደ መቄሪስ ዝብሃል ተዋጊኡም ስዒሮም ሓዘም ናብ ንጉሥ አበርከትዎም ፡ ከምኡ ከኣ ብፍቓድ ንጉሥ ናይ ዋጅራት ገዝኡ ዝነበረ ደጊያት ወልደ ሥላሴ ወልደ ሂወት ሸፊቱ ስለ ዝነበረ ፡ ክይዶም ወጊኡም ስዒሮም ተመልሱ ፡ ሽቡ እዶም ሽፍታ ዝነበሩ ንንል ደጊያት ማሞ ኤእትዶም ተቐመጡ ፡ ሽቡ ደጊት ማሞ ንዓዶም ምስ አተዉ ከምዚሎም ደረሱሎም ፡

ክብ ምስቀፅ እንዳ ሽን ቀማሽክን

ክብ ፀዓዚን ሻቩራ ቐራሪ ርእሰ ሽን

ክብ ምስቀፅ ክብ ዓድዋን ኮረሽኽን ግለበክን

ክብ ጐንደር አቡንክን ንጉሥክን

ክብ ሰምዒዶ መላበን ንናሕን ።

ሞት ደጊያት ርእሰ ሃይማኖት።

ብድሕሪ እዚ ቅሩብ እዋን ደጊያት ማሞ ንሓማሌን ምዓላኣ ምስ ሓሰቡ ፡ ደጊያት ርእሰ ሃይማኖት አጸዋዶም ንሓዎም ምቕማፍ ጊርም ክብ ንጉሥ አፍሊጠም ንዓዶም ንምድሪ ሓማሌን መጸ ፡ ብድሕሪኡም ግና ጋላ ቤተ ንደጊያት ርእሰ ሃይማኖት ምፅዓድ አበይዎም ፡ ተላዒሎም ቀተልዎም ።

እዚ ወረ እዚ ምስ ሰምዑ ፡ ደጊያት ማሞ ብዙኡ ጉህዮም ሕኅ ሓዎም ክፈድዩ ብዙኡ ጭፍራ ወሰኹም ንዓዲ ጋላ ዘመትዎን አጥፍኦምን ፡ ነዶም ጋላ ዓዲ ሓዲነም ስጋብ ዝኹዱ ገበርዎም ፡ ሽቡ ንዓዶም ተመልሱ ።

ናብ ጐንደር ሀያብ ደጊያት ናይዝጊ።

ብድሕርዚ ደጊያት ናይዝጊ ዝብሃል ከኣ ናብ ወልቃይት ፍሉጥ ዝሆኑ ነበረ ፡ ሓደ አዋን ምስ ደጊያት ማሞ ናብ ቤተ መንግሥቲ ጐንደር ግብረ መኳንንትን ሊቃውንትን ግብረ ምስ ተበልጧ ፡ ብዘወሰን ዘረብ ዘረብ ዘምጽኡ ፡ ደጊያት ማሞ ምስቲ ደጊያት ናይዝጊ ተኳርዮም ፡ አታ ሕማቕ በላዕ ነገ እንግጢ ነፃንዶ እነን ንሰኻን ሂሂያብና አይነርእን አብ ቅድማ ጃንሀይ ኢሎም ፡ ንደጊያት ማሞ አዋረድዎም ፡ ንሰም በል መዓልቲ ቆጸራ ንፍላ የልዎ ።

ቅት ቃል : መንፈቅ የሎም : ደጊያት ማሞ ከአ ሕራይ ትኩን የሉ : ግና ጸሐፊ ትክ ዘዘ ናይ ንጉሥ መዘኑ ዓመት አሉ በተኸሎም : ሀያቦም ከቆርቡ ነገረደም ተበገቡ : ደጊያት ናይዘጊ አቆዳሙ : ጡጥ ፈርጊ : ቅጭን ጃረ : መቼሎ ነፍጠ : ቅርኽ ወርቀ : ናይ አራዊት ግዳም : በብዓይነቱ ቁረብብቲ : ፀዳዱ አብወር : ፀዳዲት አባጊዕ : ፀላምትን ቀያሕትን አፍራስ አባቆል ማል : ፍቅዳ ዘይብሉ በብዓይነቱ ናብ ቤተ መንግስቲ አወፈዮ : ጸሌሎም ከአ ደድሕራም ደጊያት ማሞ ፈፈሎም ከይርተው : ንብሃገራ አዘዘም ዝሐኸ ሸን ዝተመርፀን አቆላኩ ከነ ማል ከነ ንጉሥ ዝበቅዕ ተሎ አላኩም አምጸኡላይ አሎም አዘዘ :

ሀያብ ደጊያት ማሞ :

ድሐር ደጊያት ማሞ ንጉንደር ክኹዱ ቁጽርአም ምስበጽሑ : እቲ ኩባ ሃገር ዝር ክቡ ዝረኹም ኩሉ : አቆላኩን ማልን ከምኡ ከአ ክብ ባሕሪ ዝመጸ በብዓይነቱ : ንጉ ጉሥ ዘሐጉስ አቆላኩ ዝሐዘ አጋስስ እተጸፀፍ : ክብ ፀዳዘጋ ዝጀመራ ቀዳሞተን ዓዳ ባር ነበረ :

አንዳ ቤት ንጉሥ ምስ እተቀ : ደገዝማቲ እቲ ሀያቦም ክፈትሑ ጀመሩ : እቲ ቀዳ ማይ ዘውጽእዎ ግምጃ ጁኻ ነበረ : ብድሕራኡ ከአ እቲ አዋርቆ ደቂ ሕድርትና አብ ጐዳጉዲ ዝረኹብም በብዓይነቱ : ከምኡ አብጀዳደ : ስጋጃ : ስያዳ : ግብረ መርፍኡ : ምንጻፋት : አናፍጥ : ሉል : ክብ ክብቲ በብዓይነትን ፀዳዲት ፀላምቲ ቀያሕቲ : አፍራስ : አባቆል : አባጊዕ : አጣል : የአዳግ : አግማል : ፈርግ ክብ ኩሉ ዓይነት : ናብ ሀፀይ ባኮፍ አበርክቲ :

ሸው ንጉሥ ብዙሕ ተሐጎሎ : ደጊያት ማሞ ከአ አ ጐይታይ ተሐጎሎ ከኩምላይ ደ የልዎም : ንስም ከአ እወ የልዎም : እምስአርኮ አኔውን ከተሐጎሎኒ የልዎንኩም አሎኹ የልዎም : እቲ እትትምንቶ በል የልዎም : ደገዝማቲ ከአ ዓዳይ አንበጣ በሌ ፅዎ እዩሞ ግብረ ንጉሥ ምሕሩባይ አሎም ለመገም : ግብረ አምሐርም ::

ደሐር ግና ድሕሪ ምስል ድሙ ወርቀ : ዝበል ወርቀ : እተሰርኡ አንሆ ምስል ንጉ ሥን አቲጊን አሎም አበርክተሎም :: ሸው ክብ ሀያብ ደጊያት ናይዘጊ ናይ ደጊያት ማሞ ደበልጽ ተባሂሉ ተመስከረሎም : በዚ ሀያብ ደጊያት ማሞ ንጉሥ አዚዮም ተገረሙ ::

ም ፅ ራ ፍ ር ጀ ኾ ::
ኩ ና ት ደ ጊ ያ ት ደ ብ ላ የ ስ ::

አደከመ ምልጋፅ በዚ አዋን እዚ አዝዮም ምስ ደቂ ተሸም ብግዝአት ተሐራሪ ቆም ነበሩ : ቅድሚያ ዓዳና ፍጋጋ ዝበሃል በዓል ዓዳ ባረ ተሸላ ዝገበርም ባሕሊ : ብድሕራኡ ከአ ንብሕረ ነጋጣ ዮሐንስ ህይደ በዓል ዓዳ መንግስቲ : ከምኡ ከአ ምስ አይተ አርዳደም እተባህሉ በዓል ክሳይ ዓፅር ከይደኖም ተንጎግ ክልተአም ጋንታ ደቀ ግሕ ነበሩ ::

አጂ ግና ብዘበባ ደጊያት ድብልዩስ ወዲ ወደም ንሕይተ አርዳዶም : ንንል ተስፋይ ገረብ ክብ መደባይ የእተወ : ክብ ንል ንሎም ንሀፀይ መልክ ሰገድ ወይ ከአ ሀፀይ መርፀ ድንግል እተውለድ : ንዓላ ከአይ ከሎ ጭፀ ጉልቲ ነበር እሞ : ግብረ ንደጊያት ማሞ ከልከሎ : ከምኡ ከአ ብፀዳዘጋ ከልዘዝ ውርደት ከይኩ ተራእዮ : ስለዚ ሐደ እዋን እት አብ ፀዳዘጋ ዝነበረ ምቕማብ ደጊያት ማሞ ግብረ ንጉሥ የእተወ አሎ አንተ ለአኹሎ : ደጊያት ድብልዩስ ከአ ብጀከ ሀፀይ ቲምሩሎስ አፅራር ሰገድ ጐይታ የብልይን እሞ : እቲ ግብረ ንጉሥ ባፅላይ እዩ ዘለትም አሎ አበዮ ::

አንተኽኛ ሀፀይ አያሉ አደዳም ሰገድ እዮም ሐዋ ንስባን ገርግስ በላ እዚ ወዲ ሐፍዶም እዩ : ደጊያት ማሞ : ንጉሥ ከአ ንሠራዩ ላፅላዊ ዝኾነ ሻራ ደጊያት ድብል ዩስ ነበረ = አሰላረ ከአ እቲ ምቕማብ ደጊያት ማሞ ወረቅት ንጉንደር ለእኹ ::

ደጊያት ማሞ ከአ ክብ ንጉሥ ሐመደ ግዳም ዝኾነ ሠራዊት አብ ሐማሌን መዲአም አብ ሰፍኦ አብ ማይ ሸምቡ ጐልጎል ነጠሙ : አዝዮ ብዙሕ አደቀር ብታሕቲ ታሕቲ ክብ ቲርኩ ምስ ናይብ ተሰማሚዑ ሕኪቡ ነበረ : ደሐር ግና ንሱ አብ ልፅላኡ ክብ ዓደምሐራ ማእለያ ዘይብሉ ሠራዊት ከምዚ ክበባ ምስ ፈለጠ ብወርሑ ግራ ብዘበሃ ጭዋን ዝበን ሠራዩን በዚ እጭንዚ አብ ሰፍኦ ፎተ መዓልተን ፎተ ላይተን አልቦ ትጎሎ ብተር አበሉ =

ብድራ ደጊያት ድብልዩስ ፀፋይ መዛግብቲ ሕጄም ነቲ ሠራዊት ንጉሥ ዓገትም ብተኸሰ እንተ ኾነ ብብዝሐ ፈረሰ ጠሐስም : መወዳእትኡ ግና ደጊያት ድብልዩስ ምስ ብዙሐት ፈተውቲ : ሰብ ማርዳን ሰብ ግዳይን አብ ለልፅላ ተገዳግኛም ሞቲ = ከብኡ እቶም ሠራዊት ንጉሥ ከምኪሎም ዝበን ዝበን ሠራዩ ስጋብ ሰፍኦ ዘመጊ ቶም አልቦ ሀልም አበልም : ብድሕራ ለዚ ክሳይ ዓፅር ምስ ወደቁት ስጋብ ላይቲ ሎም አይተን ሥሕትን = ክብኡ ተነቓቓቒ ዝነበረ ዓራት ፀዳዘጋ ከም ቀደሙ ንደጊያት ማሞ ቀዋ የለሎም =

አዶም ሠራዊት ንጉሥ ምስ ሠግርምም ንሠራዩ ንደጊያት ማሞ ዓደም የእትዮም : ንንዓደም ተመልሱ : እንተኾነ እመቤት ጐርኪት ሰበይቲ ደጊያት ድብልዩስ ንሎም ንበ ፀይ መልክ ሰገድ : ድሕሪ ሞት ሰብእዮን ደብረ አቡን መርቆሬምስ በፅላን የሔድኹን ነቲ ቅዱሩ ሰርሕኦ = ከም ዝሓት ከይነን ብዙሕ እዋን ነበረ : ብድሕራኡን ግና ዓራት ክሳይ ዓፅር ናብ ክልኦ ሐልፈት =

ሞት ደጊያት ማሞ ናብ ዓደም ሐራ ::

ሞት ደገዝማቲ ናብ ሰፈር ንጉሥ ቅሩብ እዋን ሐማሞም ሞቲ : ንጉሥ ከአ ብነጋ ፊትን ብሰንደቆ ዓላማን ብዙሕ ዓጀብ ገረም ቀበርምም : ብድሕራኡም እቶም ንአኹዮ ሐምም ፈለሰ ዓንድ ሃይማኖት አቢሎም ንተክዘ ምላሽ ክገዝኡ ምቕማብም ናብ ዓደም ከይደኖም ክገዝኡ ተሸሙ ::

ዓድዋ ተሰራሐ ዝኸተመሉ ኣዋን ።

ራእሲ ዓንደ ሃይማኖት በዲኣም ከብ ልዕልተ ስበሃ ገርጊኽ ንል ሀይሮ ኢያሱ ኣዲ ያም ስገድ ኣየን፣ ኣቡኣም ከኣ ደጊያት ገብረክርስቶስ ወዲ ሀብስቲስ ዓባቕ ሐው ደጊ ያት ማም ኣዮም ።

እዛ ዓድዋ ኣትብሃል መኻን ቀደም ኣበሐንኣም ዓዲ ኣንተትገብራ ኢሎም ተተ ምሓምላ ነይርም ይብሃል፡ ራእሲ ዓንደ ሃይማኖት ገረብ ጥሒሉም ክተማ ስራሕም ኣኸተሞም ምቕማጠም ኣብኣ ገበሩ፡ ኣብኣ ዜተ ክርከቲያን ኣንዳ ማርያም ስርሐ። ክብተ ኣዋን እቲ ኣትሒዙ ከጋብ ለዊቲ ሎም ክተማ ምቕማጥ ዓባይትን ፍሉጥ ዓድን ከካት ። ራእሲ ዓንደ ሃይማኖት ናብኣ ብዙኣ ኣዋን ተቐመጡ ።

ኸፍትነት ብላታ ማካኤል ከሐል ።

ብዘበባ ራእሲ ዝሰርሕዎ ሒዶት ዛንታ ከነልዕል፡ ንስም ብዙታት ጐራዙ ናብ ቤተ ኣናምዶኦ ጥራዩን ጊርም ቤተ ዓድዮም ኣጥብተን ብኢዶም ዕትዕት ኣናቡሉን ኣናብሐ ስዑን ይውዕሉ ነበሩ፡ ሐደ ምዓልቲ ወይ ከኣ ክልተ ምዓልቲ ከይካኸ ተንንግ (ኩላ ጊዘ) ከምዚ ዝበል ግዕዝና ነባርም ።

ብላታ ማካኤል ግና ባዕሉ የካድዶን ይእገዘን ነበረ፡ ደሐር ግና በይነይ ኣሎኹ ኣናቡሉ ከም ቀደሞም ኣብ ማእከል ኣተን ጐራዙ ክስዕስዑ ክለወ፡ ብላታ ማካኤል ከኣ ክብ ተምቤን መጺኡ እንተተረኣ፡ ክምቲ ብወረ ዝሰምዖ ዝነበረ ኣብ ዓይኑ ገብ መሉ፡ እዞም ስብኣይሲ ዝቐበሎም ስኢኖም ደኣምበር፡ ነዛ ዓራትስ ኣይደልደዎን እንኻ እዮም ኢሉ ንምኽፋት ሐሰበ ።

ንሰም ግና ገና ኣይረላጠንን ኣናቡሉ ከም ቀደሞም ኣና ተሓብኦ ይስዕስዑ ነበሩ፡ ሐደ ኣዋን ንሐማሌን በጺሑ ክምለስ ኢሎም ተበገኹ፡ ንሱ ከኣ ናብ ዓዲ ሸረራዶ ምስ በጽሑ ሸረተ ። እዚ ወረዚ ምስተሰምዒ ከምዚ ኢሎም ግጥሚ ገጠሙሎም፤

ደርመን ከመይ ኢኻ ደርመን
ክዳፅ ጠላም ኣየ ዘመን
ሐወይ ኢልክ እን ስብ ኣይተኣመን
ድሙኻ እን ተምዶኣልክ ተመን ።

ው ግ ኣ ጋ ሻ ወ ር ቄ ።

ራእሲ ዓንደ ሃይማኖት ኣብ ክኣድ ግኸወርቄ፡ ምስተ ብላታ ናዮም በዓል ተምቤን ብላታ ማካኤል ስሐል ኩናት ገብሞም፡ ኣብኣ ብላታ ማካኤል በዓሩ ንራእሲ ቀተ ሎም፡ ደሐር ንርእሱ ቀታል ራእሲ፡ ራእሲ ማካኤል ስሐል ተባህለ፡ ነሀገር ኣንፈ ጥረጣ ። ሸዑ ናብ ዓድዋ ከይኡ ንትግራይ ትግርኛን ንሐማሌንን ሐዘ ።

ግ ዝኣ ት ባ ሕ ረ ነ ጋ ሲ ስ ላ ሙ ን ።

በሕረ ነጋሲ ስለሙን ወዲ ደጊያት ተስፋጺን፡ ብድሕረ ሞት ሐወቡኣም ኣብ ፀዓ ዘጋ ከይኖም ይገዝኡ ነበሩ፡ እንተኾነ ንስም ኣቲ ናይ ኣበታዶም ግዝኣትን ሥልጣንን ናብ ኢይ ራእሲ ማካኤል ከሐል ነበረ ኣሞ፡ ክገጥም ኣየ ኢሎም ኩናት ምስ ራእሲ ማካኤል ናብ ዕዳጋ ረቡፅ ተዋግኡ ።

ድሕረ ሠለስተ መዓልቲ ከሆናት መጺኣም ዓረቕምም፡ በሕረ ነጋሲ ስለሙን ንመረብ ምላሽ ብተሕትኦም ከይኖም ክገዝኡ፡ ራእሲ ግና ብላዕል ከይኖም ንትግራይን ንሐማ ለንን ክእዝዙ ተዓርቁ ። በዚ ኣዋን እዚ ከኣ ሀይሮ ኢያሱ ኣድዮም ስገድ ናብ ሐማሌን መጺኣም ንምድረ ሐብብ ከይደም ኣገበርም፡ ዳግማይ ኢያሱ ኣዮም ዝበሀሉ፡ ዘበኩ ብ፲፱፻፳ ዓመተ ምስረት ።

ው ግ ኣ ራእሲ ማካኤል ከሐል ምስ ናይብ ።

ብዘበን በሕረ ነጋሲ ስለሙን፡ ናይብ ንግዝኣት ሐማሌን ደልዮ ናብ ቤት መኻኣ ወጸ፡ ንድብርዎን ንእምዒ ደሊምን ንተራሕምንን ንጉራዕን ኣቶ፡ ንስም በሕረ ነጋሲ ስለ ሙን ግና ንራእሲ ማካኤል ርድኡኒ ኢሎም ለኣኹሎም፡ ራእሲ ከኣ ክብ ትግራይ ብሐሎም ኣኸተዮም ፍቕዒ ዘየብሉ ሠራዊት ሓዘም ናብ ኣክል ገዛይ ዓድ ናይብ ገጠሙ ብሐሎም ኣኸተዮም ፍቕዒ ዘየብሉ ሠራዊት ሓዘም ናብ ኣክል ገዛይ ዓድ ናይብ ገጠሙ ኣብኣ ከኣ ራእሲ ማካኤል ስሐል ስዓሩ፡ ኣታ ድግሳ ግና ኣጸቢቐ ዓረዶ ስለ ዝነበረ ዝደፍራ ተሳኢኦ ዕቕብ ስለሰ ወዲ ሕይድንኮኤል ዝበሃል ድግና ፍሉጥ በዓል ጨግሪኽ ናብታ ዕርዒ ድግሳ ደርግም ኢሉ ኣቶ ኣሞ፡ ነቶም ኣብኣ ዝነበሩ ማሪቹ ናብ ራእሲ ኣበርኩዮም፡ ራእሲ ከኣ ስጋብ ባፀፀ ከምዘሎ ዘማዶም ኣጥፍኦም፡ ደሐር ግና ራእሲ ምስ ናይብ ዕርቂ ገበሩ ኣሞ፡ ብዙኡ ኣናፍጥን ቅርኻን ምስ ሃበም ኣገቢርም ተመልሱ ።

ደቂ በሕረ ነጋሲ ስለሙን ።

በሕረ ነጋሲ ስለሙን ሰበይዶም እመቤት ንይተን ብሃልቲ፡ ድልማ ቆቅብዳ ዝብሃል ዓዲ፡ ንል ቀሊት ወዲ ራቶ፡ ክብኢን ንእይት ደብረጽዮንን — ንበሕረ ነጋሲ በዮሩን ወሐዶ፡ ኣይተ ደብረጽዮንን ንዓዲ ደብተራ በራኦ ዝራረዶ እዮም ።

እቲ ግዝኣት ኣበኣም ግና ንበሕረ ነጋሲ በዮሩ ተዋዘበ፡ በሕረ ነጋሲ በዮሩ ቀድሞ ብንእሹዶኣም ቀሪ ነበሩ፡ ደሐር ግና እዙኣም ምስምቶ ሃራት ኣበኣም ሐዘ፡ ነጋሪት ጸዓት ንእዋኑ ደገዘማትነት ረኽቡ፡ ደሐር ግና ንድብርዎ ምስ ጠቐላሉ በሕረ ነጋሲ ተባህሉ መረብ ምላሽ ከኣ ይገዝኡ ነበሩ ።

ም ዕ ራ ፍ ሮ ዕ ።

ሠለስተ ደቂ ተሸም ስብ ሥልጣን ዘርኣ ተኸለታትዮስ ።

ኣብ ተኸለ ዓገብ ኣንዳ ተኸለታትዮስ፡ ብተሕት ዓዲ ደገዘማቲ ከይኖም ርኡያትን መኣንንን ነበሩ፡ ንሓዶም ብዘበን ደጊያት ገብረ ክርከቶ ከነ ከምኡ ከኣ ወደቂ ደቆም ንምሉኡ ዓንሰባን ለተጭዋን ሐያሎ ኣዋን ይገዝኡ ነበሩ ።

ተክለታዮስ ንባሕረ ነጋሲ ዘኸርሱቶስን — ንስመረኸርሱቶስን — ንባረኸትአብን ወለደ፡ በረኸትአብ ደቁ ገላ አብኡ ገላ አብ ማእከል ዓዲ አለዉ፡ በሕረ ነጋሲ ዘኸር ስቶስ ግና ፍላጭ ነፃ፡ ንኃል ንሎም ንሀይሮ መልክባድ፡ ሀይሮ ሠርጸ ድንግል ካብ አቶ አምሀርን ዝተገቡ ባዓል መራጉዝ፡ ዓቢ ሰብ ነበሩ ካብኡም ትውልድ፡ ካብኡ ንኡ ብተገባን — ንኸንቲባ ቡላን — ንብኡምነትን — ንኢቢ ብን ወለደ፡ ዘመኑ ፲፭፻፹፮ ዓመተ ምሕረት አቢሉ ኣዩ ይብሃል።

ካብኡም ከንቲባ ቡላ ንኢቢ ወልደጊዮርጊስን — ንባሕረ ነጋሲ ዕቅብትን ወለደ፡ ኢቢኡም ከሎም ነቲ ግዝኣት ዓዲ ደንዝማቲ፡ ብትሕትኡም ንኹሉ ጠቕሲሎም ሓዘዎ፡ በሕረ ነጋሲ ዕቅብት ከኣ ንባሕረ ነጋሲ ታብትን — ንኡቶ ተስፋጺንን ወለደ።

ውግኡ በሕረ ነጋሲ በኸሩ ምስ ናይብ፡

በሕረ ነጋሲ በኸሩ ፅልኡም ጥረይ ምስ ቤተ ስባም አይነነን፡ ምስ ናይብ ብዙኡ ተደልኡ፡ ቀደም ብዙኡ ጉልቲ አቡኡም ንናይብ ሂበምዎ ዝነበሩ የአደግዎ፡ በዚ ኣተላ ፅል ናይብ ክዋጋኡ ኢሉ ናይ ኩናት ሓልቃ ያሕያ ወዲ ሹቶል ቡትሩ ዝበሃል ምስ ብዙኡ ሰራዊት ካብ ምድረ ደቀም ሓረ ተጋጠመ።

ናብኡ በሕረ ነጋሲ በኸሩ ሰዓሩ፡ ድሕረ ቁሩብ አዋን ከኣ ካብ ቲርቢ ተሓጊዙ ሰብ ወሲኹ ናብ ክሳይ ዛግር ገጠመ። በሕረ ነጋሲ በኸሩ መሊሾም ከም ቀደምም ሰዓሩ፡ ከምኡ ከኣ ናብ ጥቓ ፀዓዘጋ ካልባይ ተዋጊኡም ምስ ሰዓርዎ፡ ብዙኡ አዋን ምዃን ምስ አብዮ ዓረፈ።

ሞት ሀይሮ ኣዮሕስ ናብ ንጋደር፡

በዚ ዘበን ኢዚ ብ፲፯፻፸፪ አቢሉ ራእሲ ሚካኤል ስሐል፡ በቲ አዋን ኣቲ ንምሉኡ አ.ተዮሱያ ብትሕት ንጉሥ ኣሎም ኣናተባህላ ንኹሉ ጠቕሲሎም ኣንፈጻፊጦም ደገ ዝኡ ነበሩ፡ ኣቶም በቲ ግዜኡም በብሓይ ዝገዝኡ ዝነበሩ ነገራትን ንኸም ደኣሎም ኣምበር፡ ገበርን ሓዳግን ናይ ሓቂ ገዛኢ ከምዝደለዩ ዝገብሩ፡ ሥልጣን ናብኡም ነበረ ደም ኣትሓዘም ብሸሽ አሕጺቆም አቐተልዎም፡ ኸዑ ሰብ ዝኾነ ብሓዳፍኡ ሰምበደ፡ ወዲ ራእሲ ሚካኤል ከኣ ኢዚ ዓንባዚ ምስ ዓንቡ ነቡኡ ከምዚ የሎም።

ንጉሥ ደ አልዒልኩም ትቐትሉ
ቀዳማይ ኣዝጊ ዶ ከምዚ ጊሩ

ብድሕረ ኢዚ ራእሲ ሚካኤል ስሐል ንምድረ ሓማሌን ሓያሎ አዋን የገምትዎ ነበሩ፡ ናብ ሥልጣን ቤተ መንግሥቲ ምስ ሓዘ፡ ግዝኡቶም ሃ ዓመት አዩ።

ግዝኡት በሕረ ነጋሲ በኸሩ ፀዓዘጋ፡

በሕረ ነጋሲ በኸሩ ወዲ በሕረ ነጋሲ ስለመ፡ ከም ኣቡኡም ግዝኡት መረብ ምላሽ ነበረ፡ ንሶም ከኣ ካብ ኣቡኡም ዝመረከም ደኣምበር ካብ ንጉሥ ዘምድኡም አይነነን ኣሞ፡ እዞም ከልኡት መኳንንቲ ሓማሌን፡ እኒ ኸንቲባ ገደደ ሀዘጋ፡ እኒ ዓድ ሀብተል ዑል፡ እኒ አቶ ተላ ብዘበን ራእሲ ሚካኤል ነቲ ናይ ጥንቲ ስልጣን ፀዓዘጋ ከቃልልዎን ምዎ ክደልኡም ጀመሩ።

በዚ ንሶም ምንም እኳ ካብ ራእሲ ሚካኤል ፅረፍቲ እንተረኸቡ፡ አቶም አናኦ ኸቐ መኳንንቲ ሓማሌን ፅረፍቲ ድቃክ ከልኡምም፡ ብዘባብ ኢዚ ከምዚ የሉ፡

ዋንጫ ባዕዲ ብርሃ ደብን
ወዲ መን ደፅላኦ ኣተኸመ
ወዲ መንክ ይፍዶ ዝደኸመ፡
ኢሎም ዝጠመሎምን ደረሱሎምን፡

ራእሲ ሚካኤል ከኣ በሐሎም ኩነ፡ ብሓሸኸርም ኩነ፡ እናልኡኹ ንባሕረ ማሌና ስጋብ ታሕቲ ዘመደም ኣተፍኡኦ፡ በሕረ ነጋሲ እኳ እምበኣር ንመረብ ምላሽ ይገዝኡ ነበሩ፡ ነገር ግን ዘማቶ ብዝመደሉ መጠን ይሕብኡ ነበሩ። ኣቶም ዘማቶ ምስ ለቐቐሎም ናብ መኸኖም ይምለሱ ነበሩ።

ሓደ አዋን ግዳ ናይ ራእሲ ሚካኤል ስሐል ሓሸኸር ከንፋዮ ዝበሃል መዲኡ፡ ነዚ ጎልጎል ከምዘሎ ተኩሽዎ ነበረ ኣሞ፡ ዝመተ ዘመደ ክምለስ ከሎ ደድሕረኡ ስዒ ባም ተዋጊኡም ሰዓርዎ። ብፍላይ ኣተን ኢዜን ፍሉጣት ባሕሎም ራእሲ ሚካኤል ዝዘ መቐላን ናብዚ ምድረ ሓማሌን ክልተ ግዜ አየን።

ሓይሊ ከንቲባ ዑቕባንኪኤል ሀዘጋ፡

አብ ሀዘጋ በቲ አዋን ኣቲ እዞም ከንቲባ ዑቕባንኪኤል ስልጠናም ነበሩ፡ ንሶም ከኣ ከምኹሉ ስባም ናብ ትሕት ዓዲ ደንዝማቲ ክይኖም ይገዝኡ ነበሩ፡ ንኹሉ ንመጊ ናብዘርኣይን ንክርኸምን ብምሉኡ፡ ንሶም ወዲ ተኸሐርያት ካብ ዓዲ ፍረ ምኻኦ አዮም ምላደም።

ከንቲባ ተስፋንኪኤል ግና ዓራቶም ተገምጫላ ብዙኡ ደኸምም ነበሩ፡ ክንድቲ ገላክል ስልጣን አይነበርምን ኣሎ፡ ኣቶም ዘበኖዊ ብዓል ስልጣን ዝነበሩ፡ ክንቲባ ዑቕባንኪኤል ንክንቲባ ተስፋንኪኤል ብዙኡ ይገፍፅዎም ነበሩ፡ ካብኡ እኳ ንኣሸቶ ገላ ክንዝክር፡ ሓደ አዋን ጣፅዎ ከንቲባ ገደደ ወዲ ከንቲባ ተስፋንኪኤል፡ ናብ ዑቕባ ንኪኤል ዘሕረባም ግራት አትዩ ተዘርዒ ኣሞ፡ ከንቲባ ገደደ ከም ግዞኦ ስርዓት ደቂ ተኸም ከፈለ ክወስድ ተቐበለኒ እንተበልዎም፡ እንተደላኻ ክልተ ዓቢት አድረ ከፈለክ ውሰዶ ብዝተረፈ ፅቕብ አይደሊ ስፍፅ አይደሊ ኢሎም አበይምም።

ከንጉሥ ገደደ ከአ ደሐን አሎም ከይተማገቱ ትም አሎም ሕረይ አሎም ክልተ ዓቤተ አድሪ ከሌሎም ጣፀውአም ወሰዱ፡ እምባከር ንሰም እኳ ካብ ከንጉሥ ተስፋገኑ ኤል ከንሰም ናብአም ከዳዩ አድግላኩምን ኔሩ።

ብድሕሪ እዚ ከንጉሥ ዑቕብንካኤል ከዘምቱ አሎም ንባሕሪ ወረዱ፡ አብኡ ሰብ ጽገዓ ደግላ አድቢዮም ጸረኡም አብ ሐፍሎተ ቀተልዎም። መደቆም ምስ ተባህሉ ደቂ ከንጉሥ ተስፋገኑኤል አብ ክንዲ ዝሕገሱ ብዙሕ ጎሃዩ እኖ፡ ሕገ ወዲ ሐወብ አም ንክፈል አሎም፡ ከንጉሥ ገደደን — ከንጉሥ ሕድሪትን — ከንጉሥ ጊላስሉትን ከጉዳም አጽዋሮም ሕዝም ናብ ጽገደግላ ከይደደም ሕገ ከሌሎም ንዓይም ተመልሱ።

ከንጉሥ ገደደ ካብ ጽገደግላ ብፀንጨይቲ መስተል ገይሮም አምጸኡም፡ ናብ ቀጽሪ ቤተ ክርስቲያን ተኸልሞ ስጋብ ሕጂውን ናብ ደገሰላም ሀዘጋ አሎ። ካብኡ ንገጀው እዚ ከምዚ ዝሕመስል ሀብቲ ካብ ዓዲ ከንጉሥ ዑቕብንካኤል ዘምበለ፡ ስልጣኖም ዛሕ ተለ፡ እዚ ኹሉ ተአኪቡ ናብ ዓዲ ከንጉሥ ገደደ ከገገ።

ለ ባ ዋ ክ ን ት ባ ገ ደ ደ

ከንጉሥ ገደደ ነፃተ ወሰዱ፡ ንከንጉሥ ገደደን — ንከንጉሥ ቀላተን — ንከንጉሥ ሂላ ኸባ ዶብን — ንባሕሪ ነጋሲ ገብራትን አተባህሉ ወሰዱ፡ ካብኡም ከንጉሥ ቀላተ ብገብዝ ንአም ከለዉ ናብ ራእሲ ማከኤል ስሑል ትኸተልጎት አተዉ እኖ፡ ናብ ብዙሕ ኩናት ውዓል ክል፡ ባይቲ ሞደኦም ካብ ራእሲ ማከኤል ስሑል ከንጉሥነት ወኪዶም ንዓይም ምስ አተዉ፡ አብኡም መሃኖም ንዓይም ሐዲኑም ንቢዛን ከይደደም ተቐመጡ እኖ፡ አብ ገብረ ሥላሴ ተባህሉ።

ድሕሪ ቀሩብ እኖን አቶም ዝተረፉ ክልኡት ደቆም፡ ካብ ዓይም ሐራ ኹመት ከንጉሥ ጽኢ አሎም ምስ ሐሰቡ፡ ቸው አቡአም ስምዚ የልዎም፡ ደቀይ ኩሎኹም ከንጉሥ ታት አይትኹኑ፡ ገሌኹም ባሕሪ ነጋሲ ደኢ ኩኑ አሎም ተላበወዎም፡ ደሐር ንሳቶም ከም ለባዎ አቡአም እቶም ባልሳዮም ባሕሪ ነጋሲ ከገገ።

ሐ ደ ለ ባ ሕ ረ ነ ጋ ሲ በ ኹ ና

ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ሐደ ርገጎም፡ ብዙሕ ክፋኡ ገዛሲ ነበሩ፡ ከም ሐይሎም እም በር ከም ናብ ደቆም ዘይገብሩ ነበሩ፡ ተኻእልኒ አሎም ንምድሪ የሕዋቶም ብሕይ ሎም ናብ መቐሕ ደላብዮም ነበሩ፡ ካብዚ ዘበገን አተሐዘም፡ ደቂ እምፀን ደቂ አቢ ብን ካብ ላዕላይ ተክል እዚ ምድርና ክይጠፍእና አሎም አብዚ ሕጂ ዘለውዎ ወረዱ፡ ሐይሎ ካብ ደቂ ተክል ክል ናብ ሀዘጋ፡ ናብ ከንጉሥ ቀላተ ከይደደም ተማፅቆቡ።

ብዚ ዘበገን እዚ አርባዕተ ደቂ ደብስ ካብ ኩትም አውልፅ አስዋቶም ሰደደዎም እኖ ሀዲምም እብ ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ አተዉ፡ ፅቕብኹም የልዎም፡ ንሰም ድማ ምስ

ፀዓዛን ከንድቲ ብዙሕ ፍቕሪ ስለ ዘይነበሮም፡ ንደቂ ደብስ ብጽቡቕ ተቐቢሎም አዘዝ ትን ናዘዝትን ገርሮም፡ ነታ ሐፍቲ ደብስ ንክፍለ አመርገውም። ንሱ ምስአቶ ናብ ፀዓዛን ስዓብ፡ እቶም ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ፍቕሪ ምስሌለዎም ስጋብ እቶም ብድሕሪአም ዝገዝኡ ዝነበሩ ከሎም እይጸልእዎምን፡ እዚአቶም ጐይቶት እዮም።

ም ፅ ራ ፍ ሮፎ

ውግል ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ምስ ዓዲ ቢኢዳት

ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ቅድሚኡ ምስ ደቂ ሐወባአም እኒ ዓዲ ከንጉሥ ቢኢዳት ሰብ ደቂ ጽገዓ ካብ ዘርኢ ደጊያት ሀብስሉስ ዓባቕ፡ እኒ ባሕሪ ነጋሲ ክፍለ ወዲ ባሕሪ ነጋሲ ተኸለታ በዓል ዓዲ ተኸለይ፡ ምስ ሐይሎ ክልኡት ውግእ ነበሮም፡ ንሳቶም ከአ እቲ ግዝኡት ዓዲ ደገዝማቲ ክምለስልና እናበሉ ሐደ እኖን፡ ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ግብረ ንጉሥ ከእትዉ ናብ መንካፅ ወረዱ።

ደቂ ቢኢዳት ምርሖቕም ምስ ረአዩ ነቶም ሐሽኪም ናብ ዑና ኹሕሎ ደቂኹም ነበሩ እኖ፡ ሐደጋ ወዲቕም አጥፍኡዎም፡ በዚ ዝአክል ዑና ኹሕሎ ስጋብ ለይቲ ሎማ ዑና ኹት፡ ደቂ ፀዓዛን ከአ ምስቲ ደብሪ ከይኖም ብአውያት መጺአም ናብኡ ተሳቡሩ።

ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ እዚ ወረዚ ምስ ስምዑ በእ ባሕ ተቀለባቢሮም ወጹ እኖ፡ ስምዑ ሐዘም ገጠመ፡ አብኡ ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ሰዓሩ፡ ዓዲ ቢኢዳት ከአ ሃዲሞም ንሠራዩ ናብ ዓዲ ጉሮቶ ዝብሃል አተዉ፡ ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ከአ ስዒሮም ንዓይም አተዉ።

እንዳ ባሕሪ ነጋሲ ተስፋገርጊሽ በዓል አማድር ጽልማ ንሰም ሻራ ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ነበሩ፡ ስለዚ ዓዲ ቢኢዳት ከአ ንከንጉሥ ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ዝረኹ መሲል ዎም ንማድር ወደቆዎም፡ አውያት ከአ ንፀዓዛን ሰደዱሎም እኖ፡ ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ከአ ንፀዓይ ሐግዙና እንተባልዎም፡ ደቂ ፀዓዛን ከአ ንሕና ናብ ዓይኖን ናብ ምድር ናን ዝመጸና እዝጊ ዘውዓለና ንውፅል ብዝተረፈሰ ናብ ዓይምን ናብ ምድሮምን ነገድና አይንዋጋእን አሎም ብፀዓዘግኡም አባይዎም።

ኸዑ ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ዝሐዙ ሐዘም ዝርከበም ከይደደም አብ ፅዳጋ ድሕና ምስ ዓዲ ብኢዳት ውግእ ገጠመ፡ ናብኡ ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ተሳዒሮም ተታሕዙ፡ አሲ ሮም ንደቂ ጽገዓ መሲዶም አብ ውሻጠ እቐሚጠም ፈውሲ አስተይዎም እኖ አይሞቱን ደሐኑ፡ ደሐር ግና አሲሮም ንጐንደር ወሲዶም ናብ ንጉሥ አብርኮትዎም፡ ንጉሥ ከአ ንሐውዳዶ ከምዚ ይግበር አሎም፡ ድሕሪ ዓመት ዓረቕም ንዓይም ሰደደዎምዎ፡ ከም ቀደምም ናብ ኹመቶም መለስዎም።

ቀዳማይ ዘመተ ራእሲ ማከኤል ስሑል

ባሕሪ ነጋሲ በኹኑ ግዝኡቶም ክጀምሩ ከለዉ፡ ራእሲ ማከኤል ስሑል ባፀሎም ሰብ በሐደኡሩ ዝሰከሐሉ ሰራዊት ሐዘም ናርን ፋሩርን ከም ዝበሃል ካብ ብዝሒ ሕዝቢ እተላላሕ ካብ አፈልባ አስላገዛይ ዝሓዙ ምስ ገጠመ ስጋብ አፈልባ ሣረዛ፡ ክንዲ ሐዳ

በሕገ ገዢው ሠራዊት ሐዘም በዚ ተላባል ዛግራን ጃቃሕን ዓገዘይንን ስቆ ኢላ ተቃሕ ዘት፡ ፊተው ራራኦም ኢራ ሰፈሩ እቲ ግምጃን ናይ ራሕሲ ሚካኤል ከአ ናብ ጎል ጎል ጽልማ ተኸሉ ዝበዝሐ ናይቶም ዓበይቲ ከአ ናብ ኦሪጊት ድብርዋ ነበሩ ዝተረፈ ክንዲሓመድ ዝኾኑ ደገዝማትታት ተማቲሎም ንብሓማሌና ስጋብ ወሰን ስናር ብምዕ ራብ ገጸም ዘመትምን እጥፍኦምን።

በቲ እዋን እቲ ወዲ ሕድረንኪኤል ዝዋንኦም ምስ ሓያሎ ፈተውቲ መራሕ መገኛ ከይኑ ሀገር የዝምት ነበረ፡ ብድርከርዚ ራሕሲ ሚካኤል ስሑል ንሀገረ ሓማሌን ስጋብ ቆኮር ጠቐሊሎም ምስ ሓዝም፡ ንወዲ ሕድረንኪኤል መገዲ አብ ክንዲ ዝመርሑ ሽመት ወይ ገንዘብ ዝደለኻዮ ተተምን የልዎ፡ ንሱ ከአ ጎይታይ ሽመት አበይ ክትመ ልሱላይ የሎም፡ ንሱም ድማ ሽመት ዓዲ ሂበም ንዓዲም ተበገሱ። ንወዲ ሕድረንኪኤል ከምዚ ኢሎም ሓለዩሉ።

ወዲ ሕድረንኪኤል ስጊፀባ ጠለ

ከመዓልካ ይብላኻ አዋልድ ደንገላ
አብ ርሑብ ዘማቲ አብ ፀቢብ ዓጋቲ
ከመዓልካ ይብላኻ ናይ ናደቦኻ አንስቲ።

ሰብ ሓማሌን ከአ ስሑል መጻ ምስ ሰምዑ ፍቕዳ በረኽኦም ፋሕ ኢሎም ሃደሙ፡ በቲ እዋን እቲ ከንቲብ ቀለተ ወዲ ከንቲብ ገደደ፡ ሀዘጋ ምስ ጎይትኦም ምስ ራሕሲ ሚካኤል መጹ፡ ንሱም ከአ ንባሕረ ነጋሲ መራሕ መገዲ ክኸንም መጹ፡ ከንቲብ ከአ አብ ዓይኒ ራሕሲ ምርኩይ ነበሩ እም፡ ንል ራሕሲ ሚካኤል የእትዮም ንሚናብ ዘርአይ ንኹሎም ደቂ አዳም ክብ ወረራ አድሐንምም።

አብ ባሕሪ ምስ ወረዳ በቲ ብዝሑ ሠራዊትን ፈረሰኛን ኩሎ ሰራዊተይ ንማይ ባሕሪ ጮንጊዑ ክውድኦ ይኸኸል እዩ ኢሎም ፈክሩ እም፡ በዚ አተላባሰ ንሱም ከም 'ዚላ ገጠመትሎም።

ሥድራ ቤትካ ደአ ክይጉዳእ
ሠራዊትካ ደአ ክይውዳእ
ቀላይ ባጽፅ ዶ ቀዳሕካ ይውዳእ፡ የለቶም።

ብድርከርዚ አብ ገምገም ክርኻሽም ኩይኖም ብመነፀር ጌሮም ንባሕሪ ገጸም ራሕዩ፡ ሽዑ ንክንቲብ ገደደ ንኪድ ዶ ንባሕሪ ክንዘምቶ የልዎም፡ ሽዑ ሥድራ ከንቲብ አብሑ ስለ ዝነበሩ ጎይታይ ሠራዊት ከንጥማ፡ እቲ ንደልዮ ግብፍ አገቢርና አሎና ንዓደም ሓራና ደአ ንመለስ የልዎም፡ ንሱም ከአ ሓቀኻ ኢኻ ነጋሪት መልስ ኢሎም ንዓዲም ተበገሱ። ከምዚ ገሮም ከንቲብ ቀለተ በዓል ሀዘጋ ንዓዲሎኦም ክብ ዘመተ ንኹ ሎም ሚናብ ዘርአይ አድሐንምም።

ራሕሲ ሚካኤል ንባሕረ ነጋሲ በኹሩ አሰርዎም።

በሕረ ነጋሲ በኹሩ ከአ ብማዕድ ፈራሕም ክብ ፀዓዘጋ ሃዲምም ነበሩ፡ ናብ ሰፍኦ ባምብቆ ዝብሃል ዓዲ እንዳ ሓትንኦም በአ በአ ከይቀንዩ ንበረኻ ውሻጠ ዝብሃል ወረዳ።

ክብ ተኸላ ሰራዩ ከአ እኒ ተኸሎ ሓባል ከምኡ ድማ ብዙሓት መኣንንቲ ናብ ራሕሲ ሚካኤል አተዉ፡ ክብ ፀዓዘጋ ከአ እኒ በሕረ ነጋሲ ዝወልድ ወዲ ደጊያት ገብረ ክርስቶስ ናብ ራሕሲ እቲዮም ሽመት ተኸላ ዓገባ ደልዮም ደገ ይጸንፁ ነበሩ።

እዚ ወረ እዚ ምስ ሰምዑ በሕረ ነጋሲ በኹሩ ክብቲ ዝነበርዎ በረኻ ተላዲሎም ናብ ራሕሲ ሚካኤል አተዉ። ሽዑ እቶም ጸላእቶም ዓዲ ቢኢዳት ናብ ራሕሲ ሚካ ኤል ስሑል ንባሕረ ነጋሲ በኹሩ ክሰበዎም፡ በዚ ምክንያትዚ ራሕሲ ሓዘ ኢሎም አሰርዎም፡ ድሓር ግና ፈትሖምም፡ ተፈቲሖም ግና ምስ ራሕሲ አብ ቤተ መንግሥቲ ሽውዒተ ዓመት ምስኦም ተቆመ።

እቲ ሽመት ተኸላ ዓገባ ንባሕረ ነጋሲ ዝወልድ ንኹሎ ምሉእ ሓማሌን ሽምምም፡ ንሱም ምስ ምቱ ግና ዓራት ናብ አቶ ገብረ ክርስቶስ ወዲ ባሕረ ነጋሲ በኹሩ ብገሩ ብገሩ ደብረ ሓለፈት፡ ናብ ፀዓዘጋ ኩይኖም ድማ ገዝኡ።

ክብ ሰብ ሀዘጋ ከአ ባዚ ዘበን እዚ ሰብአይ ንሎም ንራሕሲ ሚካኤል ከንቲብ ቀለተ ንሓማሌን ሰለስተ ዓመት ገዝኡ ይብልዎም፡ ክልአት ዘንታ ጸሐፍቲ ግና አይፋል ንመ ረብ ምላሽ ድኣሎም ጠቐሊሎም ዝገዝኡ ዝብሉ ይርከቡ፡ ገለ ከአ ምክንዮው ቆሎ ምላሽ ደኣሎ ይብሉ። ዝኸን ደኹን ሽመት ሀዘጋ ክብ ከንቲብ ቀለተ ጀሚሩ እዩ ዝተላባሰ።

በሕረ ነጋሲ በኹሩ ተመልሱ።

ብድርከሪ ሽውዒተ ዓመት ንጉሥ ምስ ራሕሲ ሚካኤል ብገለ ነገር ምስ ተሓራረቆ፡ ባህ ከይብሎም ንራሕሲ ኢሎም ሽመት ምክንዮው ቆሎ ምላሽ ንባሕረ ነጋሲ በኹሩ መለሱሎም፡ ዓዲም አትዮም ተቆመ። ራሕሲ ሚካኤል ውን ንባሕረ ነጋሲ በኹሩ ተዓረቆምም፡ ብባላም ከአ ስጋብ ብዙሕ አዋን ተቆመ። እንተኾነ አይሰክሑን።

ምዕራፍ ፪፯።

ወለዶ ደቂ ሽሐይ።

ደቂ ሽሐይ ከምቲ አብ ቅድም አብ ወለዶ ምልጋእ ተጠቑሱ ዘሎ፡ ምልጋእ ንጋን ዛይዝጊ ወለደ፡ ጋንዛይዝጊ ንቶምባሳ ወለደ፡ ቶምባሳ ንጋንዛይ ምራራ ወለደ፡ ጋንዛይ ምራራ ንተፋደ ወለደ፡ ተፋደ ንተስፋው ወለደ፡ ተስፋው ንዳግማዊ ተፋደ ወለደ፡ ዳግማዊ ተፋደ ንሽሐይ ወለደ፡ ሽሐይ ነፁተ ወለደ፡ ሽምም ከአ ስምዚ ዝሰበን ገባልጽ አሎና፡ ፩ይ ንብዙሕ ሓደርን - ፪ይ ንሹቶቹን - ፫ይ ንፍርድን - ፬ይ ንብርሃኑን ከምዚሎም ፀተ ደቂ ሽሐይ ተባሂሎም ይድውው አለዉ።

ክብዚኦም እቲ ራብዓይ በኹረ ቤት ብዙሕ ሓደር አተባህለ ንሱ ፩ይ ንመንክሳይን - ፪ይ ንጽጊትን ን፪ተ ወለደ፡ ክብዚኦም መንክሳይ ዝፈረዮም አብ ማእከል ከብዩ ዓዲ ደቂ ሽሐይ አለዉ፡ ጽጊት ዝፈረዮም ከአ ገለኦም አብ ብሌን አለዉ፡ ገለኦም ከአ አብ ማእከል ደቂ ሽሐይ ምስ ደቂ ሓውሎኦም አለዉ።

ደቂ ሐዳ ወዲ ታርቀ፡ ፩ ንዛዕሪ እምባን - ፪ ንአፍርሆምን - ፫ ንተስፋኤን

፬ ንዕቅብኤን - ፭ ንብርሃን ወለደ፡ ከምዚሎም ደቂ ሐዳ እዮም ዝበሀሉ።
ደቂ ብገዳይ፡ ንአቶቹምን ንዓንደ ሃይማኖትን ንፍክክን ወለደ፡ ከብዚአም ፍክክ ንሠመራን ንዕቅብኦቶን ንሐብተኦቶንን ወለደ፡ ከብዚአም ከዓ ሠመራ ንዓንደ ሥላሳን ንልካቹምን ንክርተማን ወለደ፡ እዚአም ዝፈረይምም ዓብ ዓዛማት ምሉእ ቤርክት አለው።
ደቂ ንብሩ ወዲ ታርቀ፡ ንብሩ ንሰላሙን ንስጋዶም ንመን ንዳይን ከምዚሎም ፫ ደቂ ንብሩ ይበሀሉ።

ከብዚአም ሰላሙን፡ ንዛይድ ወለደ፡ ዛይድ ከዓ ንዳግማዊ ሠላሙን ወለደ፡ ዳግ ማግ ሰላሙን ከዓ ንዳግማዊ ዛይድን ንግርማዊን ወለደ፡ ከብዚአም ዛይድ ንሐርባይን ንአፍደደምን ንብሐይላይን ወለደ።

ደቂ ግርማይ፡ ግርማይ ንረቢ ወለደ፡ ረቢ ዝፈረዮም ከዓ ምስ ኩሎም ደቂ ሐው ቡኣም ብሐደሽም ደቂ ንብሩ ተባሂሎም ብገዝአም ይጽውዑ።

ደቂ አስገዶይም፡ ንገብራይን - ንሕድሪን ንካህናትን - ንፍራንን ንግምላልዎን ወለደ፡ ከብ ዚአም ግምላልዎል 777-783 - ንዓባይን ወለደ፡ ከብዚአም ጉጉይ ዝርእኡትን - ንዓርን ንዕራትን ወለደ ዓባይ ወዲ ግምላልዎል ንክፍል ማርያም ወለደ፡ ክፍል ማርያም ከዓ ንአብ-ብን - ንሠመረ ልዑልን - ንደብረጼንን ወለደ፡ እዚአቶም ዝፈረይምም ደቂ ንብሩ ወዲ ታርቀ ይበሀሉ።

ደቂ ሣቲፍ ወዲ ታርቀ፡ ሣቲፍ ዝብሀል ዝነበረ ሐድጊ ዮብሉን ፀኒቱ እዩ። ደቂ ደብሩ ወዲ ታርቀ ዝፈረዮም አብ እግርባ ምሉእ ወዲ ቤርክት አለው። ደቂ ሣዕሪ አምባ ወዲ ታርቀ፡ ንሱ ንሠመራ ወለደ፡ ሠመራ ዝፈረዮም አብ ቡጉ ዝበሀል ወረዳ አለው።

ደቂ ሐዳ ወዲ ታርቀ፡ ንሱ ሐዳ ንአፍርሆምን - ንመሐርን - ንአቶቹምን - ንልካቹምን ንጋምዶን ወለደ፡ ከብዚአም ምሐሪ ንሕዳቡን ነርዓዶምን ወለደ፡ ከብዚአም ዓርዓዶም ንሕብቶይ ወለደ፡ ሕብቶይ ከዓ ንዕቅብ ክርስቶስን ንዕቅብስን ወለደ፡ ከብዚአቶም ከዓ እኑ ሐደ ፅቕባ ክርስቶስ ንሐይል ንኪሕልን ንዓንድክሕልን ወለደ፡ ከብዚአቶም ዓንድ ኪሕል ሐድጊ ዮብሉን ፀኒቱ እዩ፡ ሐይል ንኪሕል ግና ነርዓዶም ወለደ አርዓዶም ከዓ ንዓይክልን ንዝማትን ን፪ ወለደ እዚአቶም ፪ቲአም ዮሐንስ፡ ዝፈረይምም አዚዮም ብዙሐት እዮም ናብ ክልተ ክፍሊ ሐገር ተክፎሎም ብብ ሽም አቡኣም አይክልን አብ ዘማትን ተባሂሎም ይጽውዑ አለው። እኑ ሳልሣይ ሐምም አይረስፅ ዝበሀል ንእሹዮ ሐምም ንበዓል አብዘማት ንሱ ነፍ በጽሒ ከሎ ስለ ዝሞተ ሐድጊ ዮብሉን ፀኒቱ እዩ።
ደቂ ፅቕባዮስ፡ ወዲ ህብቶይ ንማልክን - ንብሐይላይን - ንመሐሪን ን፫ ወለደ፡ ከብዚ አም ማልክ - ንሐደምባስን - ንአቶ አምባስን - ንአድከመን ወለደ፡ ከብዚአቶም ብሐይላይ ወዲ ፅቕባዮስ ንዘምኪሕልን - ንገብራን - ንዳይርን ወለደ፡ እዚአቶም ዝፈረይምም አብ ዘለዉ አልዮም በሐደሽም ቡቲ ቀንዲ መዋዕኦም ቤት ሐደምባስ ተባሂሎም ይጽውዑ።

ደቂ መሐሪ፡ መሐሪ ንዮሃንስ ወለደ ዮሃንስ ዝፈረዮም ድማ ምስ ደቂ ሐደምባስ አለው። ዘርኢ ተሽም፡ ተሽም ንፈዘፅን ንስምዖንን ነስክስን ንግሙኡልን ንአይስክስን ወለደ፡ ከምዚሎም ደቂ ተሽም ይበሃሉ እዚአም ዝፈረይምም አብ ዓድ ዘማት አለው።
ዘርኢ ሕካሽም፡ ሕካሽም ነፍርሐም ወለደ አፍርሐም ንጎድኩም ወለደ፡ ጎድኩም ዝፈረዮም አብ ዓዲ ሐደምባስ አለው።

ዘርኢ ጎመይ፡ ጎመይ ወድ አፍርሐም ንጊማይ - ንፍክክ - ንደባሳይ ወለደ፡ እዚአም ዝፈረይምም አብ ዓዲ ሐደምባስ አለው፡ ከምዚሎም አብ ዘለዉ አልዮም ደቂ አፍርሐም ወዲ ሐዳ ይበሃሉ።

ዘርኢ ተስፍኤን ወዲ ሐዳ፡ ንተስፍኤን - ንዕዝባይን - ንዕጉብን - ንሐንኪልን ወለደ፡ ከብዚአም ሀዝባይ - ንዕጉብ - ንተስፋጊየርጊሽ - ንሽቦትን ወለደ፡ ከብዚ አም ድማ ተስፋጊየርጊሽ ዝፈረዮም አብ መጋርሕ ዓድሳቲካይተ አለው።

ዘርኢ ሽቦት፡ ሽቦት ንገረድን - ንደምፅን - ንጨዋናይን - ንጋርአልባን ወለደ፡ ከምዚሎም ደቂ ሽቦት ይበሃሉ፡ ከብዚአም ገረድ ንአቶቹምን - ንልዝባይን - ንጋሕ ርን ወለደ፡ ከብዚአም አቶቹም ወድ ገረድ - ንዕይልን - ንሽቦትን - ንአድሪስን ንሐሽልን - ንዕቅብኦን ወለደ፡ እዚአም ኩሎም ዝፈረይምም አብ ስንዚይቶ አለው።

ሀዝባይ ወድ ገረድ - ንአብሮሂ - ንጋይ - ንይስሃቅ - ንፍክክ - ንኑረጼን ወለደ፡ ንአብሮሂ ንደገና - ንዓጅጅን - ንዐዳድን - ንመብን ወለደ፡ ከብዚአም መብን ዓጅጅን ሐድግ ዘዮብሎም ፀኒቱ፡ ዴጊናይ ድማ ንሠመረላዕልን - ንተስፋልዕልን - ንገርጊ ሽን - ንዕቅብኦን ወለደ።

ከብዚአም ሠመረላዕል 777ሹምን - ንጭመርን - ንክልኤ ዴጊናይን ወለደ፡ ክልኤ ዴጊናይ ሐድጊ ዘይብሉ ፀኒቱ፡ ተስፋልዕል ግና ንብሕምነት ወለደ፡ ብእምነት ድማ ንደምባስን - ንደርማስን - ወለደ፡ ከብዚአም ደምባስ ሐድጊ ዘይብሉ ፀኒቱ፡ ደርማስ ንመንደርን - ንተስፋልዕልን ንአድሪስን - ንገብረየስን - ንፍክክን ወለደ፡ ከብዚአም አድሪስን ተስፋልዕልን ሐድጊ ዘይብሎም ጠፍኡ፡ መንደር ግና ንብሕምነት ወለደ፡ እዚአቶም ዝፈረይምም አብ ስንዚይቱ አለው።

ወለዶ ደቂ ሚና።

እዘም ደቂ ሚና አብዚ ምድሪ እኮል ጎብይ ዘለዉ ቡቲ ጥንቲ መሠረት ወለዶአም ከምዚ ዝሰፀብ እዩ፡ ዝመጽም ናብዚ ብዘበን ሐፀይ ዓምዶ ድዮን አዝማች ስብሐቱ ክብ ጉራፅ ክተት ሠራዊት ውጭፅ ንጋሪት ኢሎም ስጋብ ባምቡላ ትግራይ ምላሽ ድሹዮ ፈሳሽ እዩ ዝነበረ ግዝአቶም ምሠራዊቶም ንደቡብ ኢትዮጵያ ክከዱ ከለዉ ማእለያ ዘይብሉ ሕዝቢ ንቅኑቅ ኢሉ ከደ ነዚ አግራሐ ዝገልጽ ናይ ሐፀይ ዓምዶ ድዮን ታሪሽ ነገሥቶም ይነግር።

ብዘፀባ እማጽእ ሚና ክሰሚ ድስሪ ሠለስተ ዓመት አዝማች ስብሐቱ በዚ ሐሚን ኢትዮጵያ በቲ አዋን እቲ ጸላኢ ዩናይትድ ፅግርባን ፅግርግር በዚሐን ስለ ዝነበረ፡ ጭዋ ዝበሃሉ

ቁርባን ገበሃሉ አበዝ ገበሃሉ ዝርጌኖት ገበሃሉ ሚና ገበሃሉ በብኸፍሊ ሐለቆአም ክክላሽሉ ንጸላሊ ኢሎም በዚ ምክንያት እዚ እዮም ዝመዱ። ክብዚአም ጭም ዝበ ሃሉ ኣብ ዘበዉ እልዮም ራእሲ ናገዋ ዝዋጎአም ናብ ሰምባል ሰፈሩ፡ ብዘበባ ጭም ዝበ ገዘብዎም ዓድታትን አማጸጸኣአምን ዛንተአምን ዝነግር ኣብዚ መጽሐፍ እዚ ኣብ ምፅ ራፍ ረኤ።

ብዘበባ አበዝ ዮሐንስ ከዓ ዝሐዘዎም ዓድን ተረከትዎን ዝገልጹ ኣብ ምፅራፍ ልክት ዝርጌኖት ግን ብዓሌት ርግጽ ክብ ሚናብ እዮም፡ ግን ዝመጽም ክብ መደባዊ ወለል ብሐፀይ ገብረ መስቀል ከሆናት እናኸኑ እዮም ናብ ምድራ ፋሕ ኢሎም ዘለዉ። በለዚ ቀድሚ ጭም እዮም ናብዚ መረብ ምላሽ ዝመዱ፡ ደቂ መርጋ ጸዮን ይበሃሉ ራኤ፡ ሕጅ ግና ብዘበባ ደቂ ሚና ዘለውዎ ዓድታትን አማኛቸልአምን ክንስሚ ሚና በቲ መሠረት ወለድኡ ክብ ሚናብ ወይ ከዓ ብንገም ወዲ ያዕቆብ እዩ። እዚ ሚና እዚ ንጉሥ ከዮይኡ ከምዚ ኣብ ላዕሊ ዝመቐስኖሎ መጸኢ ክብዮም ሠራዊት ተፈልዶ ክብ ሐንጎት አስላመይቲ ንጋዓብን ንደስምን ወለደ፡ ነዚአም ንጃኣም ምስ ወለደ ብጉባብት ገና በፅሕ ከዮ ሞተ።

ደቂ ግና ብመንፋዳቶም እዚዮም እተፈልጡ ኹኑ፡ ቡጋብ ዘመተ ተንጎት ምስ ንጉሥ ይኸተሉ ነባሩ ይበሃል፡ ክብዚአም እቲ በዘሪ ቤት ገዓስ ነስምዒ ንበይኑ እዩ ዝወለደ፡ አስመዒ ከዓ ንጌ ወዲ ወለደ፡ ሸዋም ከዓ ከምዚ ዚስቀሎ እዩ። ጳጳሪ ጋሸን ጳጳሪ ጋሸን ጋሸን - ፫ ንኹም ደዚ ደንግሸን - ፱ ንዓሳወፊ ጋሸን - ፭ ንሕመይ ጋሸን እቲ ሐውብአም ንእሸዶ ምንእስ አስመዒ ገሠም ዝበሃል ንሉ ንደቡና ወለደ፡ ዶብና ከዓ ከም ሐዉ ጌ አወዳት ወለደ፡ ሸዋም ከዓ ከምዚ ዝስቀሎ እዩ። ጳጳሪ ዝወለደላ ሐረኽ - ፫ ንሉባኹም - ፱ ንእንዳናፍፅ - ፭ ንዘይላዩ - ፱ ዚሎም ጳተ ደቂ ገዓሠም ተባሂሎም ዶጽውዑ ከምዚሎም ሸዋ ዝዛዩ ስቀዎት በሐበረ ደቂ ሚና ፈረዶ ይበሃሉ።

ሚና ፈረ በሀሉት ሚናብ ዝፈረዮም ማለት እዮም፡ ዝቐመጥዎን ዝሐዘዎን ዓዲ ብምብራቕ ፀሐይ ብዘላ ኒሩ ቡጋብ ዝበን ዓዲ ቐይሕ ቡጋብ ሰንዓፈ ከምኡ ኢሎም ወቐት ሐረ እዮም ዝጸውዑ ከምዚሎም ሸዋ ደቂ ሚና ፈረ በርከት በዚሐም አለዉ።

ወለዶ ደቂ አብርሃም።

እዚ አብርሃም እዚ ዓሌቱ ክብ ልዊ እዩ ዝመደ ብዘበን ደጊዖት ክፍል ሞህድ እዩ ክብ ተምቤን ክብ ዓዳ ቀሺ ከዮይኡ እዩ ዝመደ ንሉ ቀሺ አብርሃም ንሕደ ንፍቓድ ሐረኽ ዝበሃል ንሕደ ንበይኑ እዩ ዝወለደ ንሉ ናቓድ ሐረኽ ከዓ ዘርኡ ቡጋሶ ሎሚ አብ ዘለዉ እልዮም ደቂ ቀሺ አብርሃም ይበሀሉ ግን ብጊዚ ብዝሐተት ናብ አስላም ሃይ

ማኖት አትዮም ሕጅ ንሓዶም ክብ ተምቤን ዝመደና ደቂ ቀሺ አብርሃም ኢና ይብሉ፡ ከምኡ ከዓ ምስአም ዝኼፀሩ ኣብ ታሕታይ ወለደ ዝራኸቡ መኻፍልቲ መራቶም ሕቕ ይተግረን ሐሊጠ ቁም ተግረን ዝበሃሉ ክልተ ማይባት ምስ ደቂ አብርሃም በሐንሓብ ተሐዋውኹም ከም ሐደ ዓሌት ከዮይኖም ይቐፀሩ፡ መጸዋዒአም ደቂ ፍቓድ ሐረኽ ወይ ከዓ ደቂ አብርሃም ይበሃሉ፡ እቲ ዘለውዎ መሪት ከዓ ኣብ ግሕሽል አክል ጉዛይ እዮም ዓሳውርታ እዮም ዝጽውፁ፡ ገለ ከዓ ዛንታ ጸሐፍቲ እዚ ቀሺ አብርሃም እዚ ክብ ዛን ዝበሃል ኣብ ትግራይ ናዕደር ዘለዉ ደቂ ሀርባይ ዮሐንስ ሊባንን ዓዲ ሐርባን ጸልማን ክብአም እዩ ዝውለድ ዝብሉውን አለዉ እንተኾነ ንዝስቀሎ ጊዜ አፃራናን አማላኽር ናን ቡጋብ ዝጸሐፍ ንእዋኑ ዛንታ ደቂ ቀሺ አብርሃም በዚ ከምዚ ንዓፁ ኢሎና።

ወለዶ መስፍን ዶ

እዘም መስፍን ዶ ዝበሃሉ ክብቲ መሠረት ወለዶአም ክብ ነገደ ሳብ ክብ ዘርኡ ዛባ ሞዶን ዝወረዱ ዓሌት እዮም፡ መስፍን ዶ አባ አጋባስ ቀድሚ ንግሥተ አዜብ ፅምራን ክልተን ወለደ፡ ንሐፊሊ ብኡድሐና ንግሥተ ጊዜ እዩ ዝከበረ ነዚ ዛንታ እዚ አግፊሐን አማላኽርን ዝገልጹ ኣብዚ መጽሐፍ ኣብ ምፅራፍ ረኤ።

እዚ አጋባስ እዚ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ጠቐስኖሎ ዘሎና ንሉ እዩ ነቲ አብ መደባይ ዝከበረ ዝበል በሐዊ ኒሩ ዝቐተሎ፡ ዝዘ ከዓ አብ እምባ ደርሀ ዘለዉ አጋባስ እዮም፡ ደሐር ግና እዘም ሕጅ ነገደ ዛን ዝበሃሉ ኣብ ቐድሞ አልዒልኖም ዘሎና ብቀዳማዊ ምኒልክ ጊዜ ክብ እስራኤል ፈለማ ምስ መዶ አባታዮም ንበዓል መራ ተኸል ሃይማኖት ደቂ ይተራሃም ኣብ መስፍን ዶ ቡጋብ ምላድ ዝርከቡዎስ ግዜ ደቂ ደቆም ኣብኡ ነበሩ። ደሐር ግና ክብኡ ለቐቐም አብ በሕፊን ገለ ከዓ አቐዳም ናብ ላባታ ከዱ፡ ገለ ኣም ከዓ በብቐሩብ ንማእከል ኢትዮጵያ አተው።

አብዚ ምድሪዚ ዘለዉ ክብ መስፍን ዶ ዝወዱ እኒ ዓሻርኻይ እኒ ፀፈት ደብሪ ገለ ኣብ ዓፃንፋ እኒ ደብረ ሰና ቐላ ከምኡ ሐሐሊፎም ፋሕ ኢሎም አለዉ።

ምፅራፍ ፫፻፮።

ዘርኡ ዓብደላ ሰንዓዒ።

ዓብደላ ሰንዓ ወዲ መሐመድ ይበሃል፡ እዚ መሐመድ እዚ ከዓ ዓሌቱ ክብ ቓረኽ ዓዲ ዓረብ ዝውለድ እዩ ክብ ዓሌት መሐመድ ክብ ንሉ ክብ ፋላማ ዘርኡ ዝወረደ ቡጋብ ዓብደላ ሰንዓ ሸዋ ወለደ ጊድም ይቐርኡም ኣብ ናቶም ዛንታ ብግረብኖ ብታርታ ደቆም ደቂ ደቆም ተጸሐፎም አለዉ፡ አማኡኡ ዓብደላ ሰንዓ።

ዓብደላ ሰንዓ ብጳ ሸሕን ፫፻፮ ዓ-ም ብዘበን ሐፀይ ዓገታት ክብ ሰንዓ ክብ ክተማ የመን ዝመፀሉ ምክንያት ምስቶም ደቂ የመን ብገለ ነገር ተሐራፊቕ ንኹሎም ስድርኡ

ግግደ መከቀል ዝመፀ : ብዙሓት ኣብታ ክርስቲያናት ምህናዶን ጣኦታት ምፅናውን መጻኢኡት ክብ ዓረብ ናብ ግፅዝ ምግልበጥን ክልእውን ጽቡቕ ተግባር ዘይርሳዕ ዝኖሩ ብዘበን መሓሳይ ሓደ ጃልዓ ጠፈኡ ዝነበረ ኣብ ዓፄ ዓረብ ተረኺቡ ንዓዲ ተመልሰ፡ ሙሳ ሓደ እዋን ክነግድ ኢሉ ንዓዲ ዓረብ ተሳገረና ንዩመን ኮደ፡ ኣብኡ ብነርሱ ክዘ ሓይ ክለኹ ክብ ቢረኻ ነጋድ እዮም ከይፈተኹ እናወቕሁ ኣምጺኦም ቫይጠምኒ ኢሉ እይ ንረኺቦ ጸገም ነገሮ ።

ንሱ ከዓ መሓ ንወፄ ርእሶም እዮም ነጋድ ክብ የከሰዉ ዝመጹ ንባሕረ ዝመላለሱ ምፅናም ተፈሊጡ ድክረ ሓይሎ እዋን ከም ጥበቡ ጌሩ ነይ ፍልዓ መሓ ሓዝም ንዓዲ ወረደሎም ፡ ርእሶም ከዓ ነይ ውሉ ዝነበረሉ ቁም ነገር ረኡ ሓሰቡ ሓደ ሆብ ዘይር ሎም እብ ኢድ ደቂ መሓ እሎ ቢዚ ምኽንያት ሕዚ እዮም ዝሓገሙ ይበሃል ።

ዝሓገም ዘበን ገገገገ ዓ-ም ኣቢሉ እደ ፡ ሰንዓረ ተባሃለሉ ምኽንያት ከምዚ እደ ፡ ክብ ክተማ ሰንዓ ብገገገ ዓ-ም ናብዚ መኻን ምድረ ሐበሻ ምክላቶ ናብዘ ሕጅ ፊን ወንዓረን ኢሉ ክልተ ብብ ብዓረብኛ ቀንቀ ፍውዒ፡ ቢዚ ምኽንያት ሕዚ ወንዓረን ዘሎ ኣቀባት ብዘሰኹ ወንዓረ ዝብል ስም ሓዘ ፡ ከምኡ ከዓ ዓቕብ ታሪኻ ዝበሃል ጥቲ መኻን እያ ።

ዘንታ ኢቡን መርቆሪም ስ ።
ክብ እደ ኣብኡም ድማ ቦዓል ንዓ ቶማስ ይበሃሉ ነዘሩ ዓሌቶም ድማ ክብ ነገደ ልዊ ዘመነ መንግሥት ብገገገገ ዓ-ም እደ ።

ዝበብሩ ብዘበንም ሓይደ ዓቕቡ እብ ዘርእ ያፀቓብ ንግብጺ ይኸዓ ክልዉ ኣብ መቐርብ ምም ንሳም ከዓ ቤተ እግዚአብሔር ዘብረከሎም ከምዚ ዩልምም ፡ ከድ መንገድኻ ሰላም ክቐንኣክ እደ ስጋብ ምድረ ሰናር ቦደሎም ተመልሱ ፡ ዝኸደም ግዛኡቶም ከሉ ኣዓላዲ

፩) ኣመተ ሥላሴ ንል ደጊያት ሀብሰሉስ ኢዳኣ ንበይና እያ ንል ኣዝማኙ እምሓ ዝመለደታ ፡

፪) ወይዘሮ መንጥል ንል ራኡስ ዓንደሃይማኖት እምበር ንል ደጊያት ሀብሰሉስ ኣይከነትን ።

፫) ወበነ ገርጊኽ ንል ሓይ ዮሐንስ ዓዲቁ ሓፍቲ ሓይ ኢያሉ እያ እምበር ንል ሓይ ኢያሉ ኣይከነትን ።

፬) ወበይቲ ደጊያት ድብላሶስ ንል ተከፋይ ገረብ ንል ንሎም ንሓይ መልክ ሰገድ እያ እምበር ንሎም ንሓይ መልክ ሰገድ ኣይከነትን ።

ኣሓ	፯	፯	መስመር	እሩም
ክብ ቱርኪ	14	4	ኣሕር ቱርኪ	
ዳዕሪ	48	9	ዳዕሮ ኩንዓት	
ኢሊ	64	26	ኢሉ	
ለግዳታት	99	29	ለግዳታት	
ሓይ ገብረድንግል	106	33	ሓይ ልብድንግል	
ዓደቡኡ	106	18	ዓደቡኡ	
ኣቡታት ምልኣ	123	18	ኣቡታት ምልኣ	
ቀለምሲን	158	12	ቀለምሲን	
መራሪ ተክለሃይማኖት	158	22	መራ ተክለሃይማኖት	
ንዓሳን	158	19	ንዓሳን	
መንበረን	162	15	መንበረን	
ኣቡን መርቆርቦስ ክብ ልዊ	106	34	ኣቡ ነገደ ሮቤል	
ሀማደር	166	27	መርር	
ክንቲብ ዮሐንስ	167	31	ክንቲብ ዮሐንስ	
ዓደንቀጠ ኣደጊ	168	23	ዓደንቀጠን ዓኖኸስ ኣድማን	
	169	22		

ሎም ተመልሱ ከምኡ ከዓ ክብ ንጉሥ ገዳሎዎ አብ አዳል ሐደ ጉንጉን ሸፍታ ስልጣኔ
 ሐዊቲ፡ ነብረሞ ብዘበባዚ ከዓ ንሰም አቡነ መርቆሬስ ላቲ ሐላቄ ኩናት ገለልኻኩ
 ከሰንፍ እዩ ዓወት ክረክብዩ ኢሎም ተነባይሎም፡ ንጉሥ ግና ንረላማ ነቲ ቃሎም
 ደኬን ብማለት ተጠራብሮም ነባሩ፡ ደሐር ግና ከምታ ቃሎም ስማራትሎም እቶም
 ሠራዊት ንጉሥ በዓቢይ ዓወት ስዲሮም ንኹሉ ግዝአቶም ዓመፅኛ ቀጺያም ሠኖ ኢቢ
 ሎም ንዓዶም ተመልሱ፡ ሹዑ ሐፀይ ዳዊት ፀዊዖም ንእቡነ መርቆሬዎስ ብዙሕ ጉልትን
 ርስትን ይብዛኹም ኢሎም ንዓቲኹምን ንደቂኹም መነኩሳትኩም መነባበረ ምክንያ
 ንልዑል እግዚአብሔር ንዓዶምን ንሃይማኖቶምን ገለልምኡ መነባበሪኡም መጠውዎም።
 በዚ ከምዚ ደብረ መርቆሬዎስ ተገደመ፡ ነዚ ኹሉ ገብዘል ብመንፈስ ገመለድም
 ፈላሲ አባ መርምህናም ገበሀል ጸሐፊ ገነባረ ንሱ እዩ ነቲ ንጉሥ ገበሀውም ኩሉ
 አብ ክንድኡም አብ ኩሉ መኻን አብዚ ሕጂ ዘለዎ ምድረ ፈላሲ ዘበለ ከም ዘሎ ተተኹላ፡
 ከብዚ አዋንዚ አትሒጁ ዓቢ ገዳም ፍሉፍ አብ ኩሉ ኢትዮጵያ ቁጽራ ክብተን ዓባ
 ይቲ ገዳማት ቀዳመይቲ ከም ገነባረት አብ ኩሉ አድባራት ኢትዮጵያ አብ ዓባይቲ
 መፃሕፍቲ ተጠቂቹ ሸማ ዘንጉአን ደብረ ድማሕ አናበል ዩልዕላ ንሰም ከዓ 130 ዓመት
 ፅድማኡም አብዚ መንግሥት ግና 189 ዓመት በዲማ ሰብ ዘዩብላ ጥራይ ዓዲ አራዊት
 ዱር ፀሊም ነበረት።

ደሐር ብዘበገ ሐፀይ ዮሐንስ ዓዲቁ ከደ ዓቢይ ሰብ ገነባሩ አቡነ ተኸለዮስ
 ገበሀሉ፡ ከም በሐድሽ ጠረፎም ከም ቀደሙ ከምቲ ሐፀይ ዳዊት ገሃብምም ይመለስ
 ልኩም ዩልዎም፡ ከም ሐድሽ አተገደመን አተባርሐን እታ ሹዑ ገነባረት አብ ክስድ ዳሮ
 ሰበይቲ ደጊያት ድብልዮስ ንል ንሎም ንሐፀይ መልክሰገድ ንል ተስፋይ ገረብ መደባይ
 ድሕረ ሞት ሰብአያ ትገዝእ ምስ ነባረት ንደብረ አቡነ መርቆሬዎስ አስረሐቶ።
 ብድሕፊኡ ከዓ ደጊያት ማሞ ፀዓዘጋ ብዙሕ ሕያብ ንዋዩ ቀዳሳት ስጋብ ሎማ አብ
 መሳቕሎም ደጊያት ማሞ ፀዓዘጋ ይብል፡ ከምኡ ሙን ነምቤት ሰበነ ገርግሥ ድሕረ
 ሞት ሠብአዮን አብ ደብረ አዮን ገመንኮሳን ንሰን ከዓ ብዙሕ ህያብ ዘይርሳሐ ገበራሉ፡ መቃ
 ብረን ግና አብዚ ቤተ ክርስቲያ ፀዓዘጋ እንዓ ገርጊሽ እዩ።

ም ፅ ራ ፍ ፡ ፎ ፎ ፡
 ወ ላ ዶ ፡ ራ ስ ሲ ፡ ደ ጊ ና ፡ ይ ።

ደጊናይ መሠረት ወለድኡ ክብ ዓጋመ ወዲ ሹም ዓጋመ አውዳሎም አኸሐዶም ሐዋ
 ንሹም ባሕራ እዩ፡ ሹም ባሕራ ንእሹን ሐብቱ እያ፡ ንሱ ገብረረዮም ከኣ ከምቲ አብ
 ቀድሞ ተጠቐሹ ዘሎ፡ ናብ ክንድኹስ አትያ ንትምህሳ ገብረረዮን እያ።
 ንሱ ራእሲ ደጊናይ ተባሂሉ ናብዚ ሕጂ ሽራ ገበሃል ምድሪ ክብ ዓጋመ መጸኢ
 ምስቶም አብኡ ገነባሩ ኩናማ ተዋጊኡ ስዒና ንሐመራ ንታሕቲ የሀዲምዎም ተመ

ሊቡ፡ ከምዘኩም ድረ ሽፈ ሐ.ዙ ተቐመጠ፡ ንሱም ከእ ሹው ምስ ለኾቹ ሓብዚ ሕጂ ዘለውዎ ባረኻ ባረኻ ወስን ተከንን ኣብ ከባቢኡን ስጋብ ሎሚ ዘርእም አለው።
ደጊናይ ፈለማ ኣብ እንዳ ስላላ ማይ ሸሩ ቤት ጭርቆስ፡ ንብር ኔሩ አፈጉ ምስ ሞተ ኣለሃዱ አንባሳ ወለደ፡ አሃዱ አንባሳ ከእ ንደጊያት ዘርእብሩኻ ወለደ፡ ደጊያት ዘር እብን ከእ ከምዚ ገበፀብ እዩ፡ እዩ ንእገማኝ ረዳኡን - ዩይ ንዳግማዊ አሃዱ ንአቶቩምን፡ ከምዚ ሎም ጃተ የሕቀት ዝፈረዎም፡ ገሐዝም ምድርን ሽማቶምን ካብዚ ንታሕተ ንገልጽ ኣሎኛ።

እዩ አንገማኝ ረዳኡ፡ ንዳዲ ራእሲ ባሪኡ ዝፈረዱ እዩ።
ዩይ ዳግማዊ አሃዱ አንባሳ፡ ንዳዲ ጉሸላ ንገዛ አቶ ከእሱን ገሐዝቲ ዝፈረዱ እዩ።
ዩይ ተሸላይ ምልምል፡ ጥቓ እንዳ ስላላ ዘላ ዓዲ ግደድ ትብሃል ዝፈረዱ እዩ።
ዩይ ዘአማን፡ ከእ ናብ ስማ ዓባቕ ከይደጉ ነዘም ሕጂ ኣብኡ ዘለው ፈረዱ።
ዩይ አስገደ ጸጋይ፡ ኣብ አስገደ ከይደጉ ነዘም ኣብ ምሉእ አስገደ ዘለው ፈረዱ።

ስጋብ ሎሚ ደቂ አስገደ ጸጋይ ይበሃሉ ኣለው።
ዩይ አቶቩም፡ ንሳሙኡልን - ንገብረ ማርያምን ንዩተ ወለደ፡ ካብዚኡም ኣት ሐደ መዝራኣት ክርስቶስ ከእ ንወዳጅ ወለደ፡ ወዳጅ ከእ ነፃተ ወለደ።
- ዩይ ንደጊያት ባስልቶስን - ዩይ ንደጊያት ዮሐንስን - ዩይ ንደጊያት ተስፋይን ሎም ፀተ ደቂ ወዳጅ ይበሃሉ ነበሩ።
ካብዚኡም ከንቲባ ዮሐንስ ንአቶ ፋሲል ወለደ፡ አቶ ፋሲል ከእ ንወይዘሮ ገለባ ቀትሮ ወርቅ ወሃ ወለደ፡ ወይዘሮ ወርቅ ወሃ ከእ ናብ ሹም ተምቤን ወልደኪዳን ዮሐንስን - ንልጅ ጉግግን - ንደጊያት ማሩን - ንልጅ ሐገብን - ንእትጌ ድንቅን

እምበይተይ ወለተ ድንግል ንል ወዳጅ ምንኣሉ ንደጊያት ባስልቶስ ናብ አቶ ዮምሩ ዓረዝ ተአትያ ንገብረ መስቀል ዓቢ ወለደት፡ ደጊያት ተስፋይ ወዳጅ ዝፈረ ዮስ ይበሃሉ።
ዘርእ. ሳሙኡል ወዳጅ አቶ ሹም ሐው ገብረ ማርያም ክልተኣም ደቂ አቶቩም ማናቲ አቶም፡ ገብረ ማርያም ዝፈረዎም ካብዚ ንላዕሊ ገሐሳል ገሐሳል ስፍራም እቶም፡ ሕጂ ግና

ዘርእ. ሳሙኡል ዝፈረዎም ነመልክት አሎኛ፡ ሳሙኡል ንዘሥላሴ ወለደ፡ ዘሥላሴ ከእ ንደጊያት አስገደም ወለደ፡ ደጊያት አስገደም ከእ ብፍቓድ ሀይሉ በካፋ፡ ንጌል ደጊያት ዘርእብሩኻ ዓዲ መንገድ አዲስ ንል ልዕልተ ስብሰወንጊል ንል ሀይሉ ፋሲል ዝወለደታ ንስብሃጊዮርጊስ ንል ሐብታ ዝወለደታ ንል ወለተጊዮርጊስ ወይዘሮ ቅድስት ክርስቶስ የእትዩ ንጃንጥራር ስፋንን - ንአቶ ሐዝቀኖስን ንዩተ ወለደ።

ካብዚኡም አቶ ሐዝቀኖስ ንአቶ ዮሐንስን - ንአቶ ጊዮርጊስን ወለደ፡ አቶ ዮሐንስ ከእ ንአቶ ስእል ክርስቶስ ወለደ፡ አቶ ስእል ክርስቶስ ከእ ንአቶ ድራር ወለደ፡ አቶ ድራር ከእ ንጌል ራእሲ ሚካኤል ስሎል ወይዘሮ ፀዓል የእትዩ ንደጊያት ሐዝቀኖስ ሸፈ ወለደ፡ ደጊያት ሐዝቀኖስ ከእ ንአቶ ስራቤልን - ንወይዘሮ አንግዲህን ወለደ፡ ካብዚኡም አቶ ስራቤል ዝፈረዎም ኣብ ማይ ትቀሩን ኣብ ክልኡዎን አለውዎም።

ዘርእ. ወይዘሮ አንግዲህ፡ ወይዘሮ አንግዲህ ነገማኝ ባሪኡን - ንአቶ ጸዓሉን - ንወይዘሮ ዝሞትን ወለዳ፡ ወይዘሮ ዝሞትን ናብ ባሪካ ናብ አቶ ጸዓሉ ተአትዩን ንደጊያት ሐንስ ወለዳ፡ ደጊያት ሐንስ ከእ ንደጊያት አብርሃን - ነገማኝ ገብረ መድሀንን ወለዳ፡ እዚኡም ዝፈረደምም ኣብ ባሪካን ኣብ ስልኸላኻን ኣብተ ከባቢኡን አለው።
አገማኝ ባሪኡ ንደጊያት ተሰማን - ንሰላምባራስ ኪዳኔን - ነገማኝ ወልደኪዳንን - ንልጅ ወልደጊዮርጊስን - ንሰላምባራስ ውሳኸትን ወለዳ፡ እዚኡም ዝፈረ ደምም ኣብ ማይ ትቀሩን ኣብ ዓቃብ ስዓትን አለው ዘርእም።

አቶ ፀዓሉ ሐው አገማኝ ባሪኡ ንደጊያት መንገዳን - ንደጊያት ወልደ አረጋይን ወለዳ፡ እዚኡም ዝፈረደምም ምስ ደቂ ሐወቡኣም ኣብ ዓደቀ ማልኸን ኣብ ከባቢ ስልኸላኻን ዘርእ ክልተኣም የሕቀት ባርኪት አለው።
ዘርእ. ሐዝቀኖስ ወዳጅ ጃን ጥራር ስፋንን፡ ንሱ ዝፈረዎም ዓዲ ራእሲ ባሪኡ ኣብ ዓደ ንቀጠ አድጊ ፈለው፡ ካብ ረዳኡውን አለምም ወለደ፡ ናብ ዓንክስ አድጊ ዘለው።

ዘርእ. ወይዘሮ ወለተ-ድንግል ንል ወዳጅ ዩይቲ ንደጊያት ባስልቶስ ምፅባዩ ኣያ ንስ ከእ ኣብ ፀምሩ ተአትያ ንገብረ መስቀል ዓቢ ወለደት፡ ገብረ መስቀል ዓቢ ከእ ንጌል አቶ መንግሥቲ ወይዘሮ ለተዩናስ ባዓልቲ ደኡ-ነቢያ ዘይደኡሎም የእትዩ ንወይዘሮ ትሸልን - ንወይዘሮ ትምቀርን - ንልጅ ጊጋርን ካብ ሐንቲ ወለደ፡ መሊሹ ከእ ካብ ክልእ ንአቶ ወንድፍራሽን - ንወይዘሮ ሰገራን ወለደ፡ መሊሹ ከእ ካብ ማልሰይቲ ባዓልቲ ዓዲ ጐዳኢ ወይዘሮ ለተገገሥ ንል ክንቲብ ሥብሐቲ ንአቶ ገብረጊዳዲቕን - ንወይዘሮ ምቁርን - ንወይዘሮ ሸኸንን - ንወይዘሮ ? - ንአቶ ወንድ ወሰንን ወለደ፡ አቶ ገብረ መስቀል አብ ኮልቲሎም ፲ቶ እቶም ዝወለደ።

ዘንታ እዮ ራእሲ ሚካኤል።

ሐደ ጊዜ አዛዥ ያዕቆብ ዝብሃሉ ዓብይ ዓዲ ሰብ ነበሩ፡ ሐዘብኖም ግብረ ነፃ፡ ናይ ቤተ ክርስቲያን ወሃባይ፡ ሐደ መዓልቲ አብ ዓደም ጥቓ እንዳ ባረግ ዘላ ዓዲ አብአ ከይደም አብ ስዓብ ዓለቡ ዘለቀሕም ገዥሱ ለገጐይቲ ኮሎም ተአኪቦም ክቐትልም

ረዥ ጣልያን ከአ ጅብስን ሸጎትን አዮም ፡ ጭ መዳፍቶ ፡ ብዙስ ማለል ዘዩብሉ ጠዘናጁ ወታደራት ጣልያን ዝሞቱ ሞይቶም ዝተረፉ ትርፋፍያ ዝበሃሉ ተብታተኛም ሃሃዲ ጭምብ ክበሉም አተወ።

አብዚ ምህዳም ለዚ ከአ ጅጌሬል ኤላና ዝበሃል ብዋይት ቁስል ፡ ብድሕርዚ ሠራ ነተ ዓወት ዝሃበ አምላኽ ምስጋና አቕረቡ ፡ ብድሕራኡ ከአ ፍርዲ ንምርኮኖታት ተጀ መረ ፡ ጣልያንን ዓረብን ምሕረት ተገብረሎም ።

አብዚ ውግእ ለዚ አይተ ውግሎም በዓል እንክጨው ምእንቲ ንዓዲን ንሃይማኖቱን ከም ስለይ ከይኑ ፡ ብዲፕሎማሲ ክብ ኸስ አድዋር ዝሓዙ ወታደራት ለዚዩ ዝበለጸ ረሽቡ ፡ ብድሕረ ለዚ ኣብ ዓለም እዚ ዝገርም ዓወት ኢትዮጵያ ምስተ ስምዒ ክብ ሊቀ ኣጳሳት ብፀፀ ወቅዱስ ጳጳስ ልዮን መበል ፲፫ተ ቀዳሪ ክብላም ሓደ ልማኖ ዝሓዘ ጽሑፍ ናብ ዓግማዊ ምኒልክ ንጉሠ ነገሥት መጸ ።

አትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት ዓግማዊ ምኒልክ ስላም ንዓጅምን ነቲ ፅዑት ልዝባቲምን ይኹን ፡ በቲ ክርስቲያን ዝኾነ ተግባርኩም ነዚ ዘቕርቡ ዘሎኹ ልማኖን ምኽንን መር መርኩም ሠናይ ዝኾነ ግብረ ክንፍጽሙ ይኣምኑኩም አሎኹ ፡ አምላኽ ኣብ ዘመተ ክት አብዛ ሃገር ኢጣልያ ዘለዋ በሽሐት ዝቐላጸፈ እኖታቶምን የሕዋቶምን እንኩዮ ክነ ኣብ ዝኖኹም ክነ ገለኹ ዝወስኹልኩም የብሎምን ።

ንሕና ከአ ከምቲ ክብ ንዲታና ኢየሱስ ክርስቶስ እተቐበልናዮ ሓደሬ ከም ደቅና ጌርና ኢና እንኖፍቕም አም ፡ ብሽም ቅድስት ሥላሴን ብድንግል ማርያምን ብስም እቲ አትናፍቕም ንዲታ ፡ ብዝፈጠነ ምስረተኩም ከምትፍንግል ማርያምን ብስም እቲ ነዚ እንተዘየንበብኩም ናብ ቅድሚ ዓለም ነገሥታት ክይትርከቡ ፡ ከምኡ ከአ እዛ ወረቀታይ ከአ በፀሎ እቲ ርሕራሕ ክሉ ዝኾነል አምላኽ ክኸሕስኩም አዩ ።

ከምኡ ከአ ብዙሐት ዓለይቲ ሰባት ድማ አብ ዓለም ድምጺም ክብ ለዚሎም ክል ለዚ ናይ ልማኖ ቃል ተፈጻሙ ክንርእ ብተስፋ እንና ተጸባና ልፀል እግዚአብሔር ከአ ኣብ ልፀልኹምን ኣብ ልፀል ሕዝብኹምን በረኸቶ የውርድ እናበልና ናይ ወርቅጥ ጃንዖይ በዚ ክብ ጳጳስ ዝመጸ ቃል ፡ ነዘም አብ ኢዮም ዝርከቡ ምሩካት ደቂ

— ደጅፀ —

ጣልያን ብቕልጠና ከለቐዎም አይከለሉን ፡ እንዳንጎይ ተስፋ ዘለዎ ደብዳቤ መልሱ ናብ ሊቀ ጳጳስት ደሐፍ ፡ ድሕረ ሒደት እዋን ዓግማዊ ምኒልክ ፅርቂ ኣብ መንጎ ጣል ዩንን ኢትዮጵያን ምስተፈጸመ ፡ ምሩካት ደቂ ጣልያን ተማሒርም ንዓዲም ተመሊ ሾም አተወ። አዮም ዝተማረኹ ጣልያን ሸጎትን ጅዮትን እዮም ይበሃል ፡ አሽሐት በቲ ብዙቕ ከአ ዓይምን መንግሥቶምን ዝወግኡ ተዳሂሎም የእዳዎምን የእጋሮምን ሰለት ፡ ጣልያን ከአ ንመረብ ምላሽ ሕጂ ተቐመጠ ፡ በዚ ከምዚ ንሕና ስብ ሐማኤን ጠፊእና ተረፍና ፡ ነዚ ክሉ ሪኡ ሓደ ስብእይ አስተንቲኑ ከምዚሉ ገጠመ ፤

ውረሰው ክሣ ብድርቡሽ ምስ ፈረሰ
ንጉሥ በሕረ መጻ እንዳለም በሰ
መድፍቅሪ ረኅትኒ አናተኮስ
አልፈ ጭዋ ወደብት እናተሐበስ
ነሻል ዝኢዱ ክመጽእ እዩ ተብሎና ቱድርሳ
ገና ፈዳይ ሕነ ክውለድ ዝበሃል ንጉሠ
ገዱ ከይረኦና ምድረ መስ
በፀልኹም ትፈልጡ ሥላሴ ።

ስለ ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ሐጺር ዝንታ ።

ግርማዊ ቀዳማዊ ሀፀይ ኃይለ ሥላሴ ብ፲፰፻፹፬ ዓመተ ምስረት ሐምሌ ፲፮ መዓ ልቲ ፡ ክብ ልፀል ራእሲ መኮነንን ክብ ወይዘሮ የሺ እመቤትን ፡ አብ ሀረር አውራጃ አብ እጅርሳ ገሮ ተወልዱ ፡ እእምርእም ንትምህርቲ ክፈቕድሎም ክሎ አዋን ፡ ብናይ ኢትዮጵያን ብናይ ፈረንሳውን ብተማነት መንፈስ እዘውቲሮም ትምህርቶም ይቕድሱ ሲከሩ ፡ አብ መንጎ እዚ ዓግማዊ ምኒልክ ፡ ገና ወዲ ፲ተ ዓመት ፅድሚኡም ክለዉ ደጊ ያት ተፈሪ አበልዎም ፡ ብድሕረ እዚ አበኣም ልፀል ራእሲ መኮነን ክለዉ ፡ ብ፲፰፻፺፭ ዓመተ ምስረት ብ፲ተ መዓልቲ ወርኒ ጥሪ ብፀለተ ሰንበት ፡ ደጊያት ተፈሪ ተላሂሎም ተሸሙ ።

ንመጋቢት ፲፫ መዓልቲ ፡ ልፀል ራእሲ መኮነንን ክብዚ ዓለም ብሞት ተፈልዩ ፡ ብድሕረ እዚ ባፀሎም ዓግማዊ ምኒልክ ብዘፀበ ራእሲ መኮነንን ብዙስ ሐዘት ፡ ደጊያት ተፈሪ ከአ ትምህርቶም እናቕደሉ ናብ ዓግማዊ ምኒልክ ትምህርቲ ቤት ክለዉ ፡ ብ፲፱፻፳ ዓመተ ምስረት ብምሉኡ ናይ አቡኣም ግዝኣት ዝኾነረ ፡ ናይ ሀረር ጠቕላይ ግዝኣት ተሸሙ ፡ ብ፲፱፻፳ ዓመተ ምስረት ንል ንሎም ንንጉሥ ማኅኤል ወይዘሮ መንጎ ብወ ርኒኒ ስነ ናይ መርዓ ሥነ ሥርዓት ተፈጻመ ፡ ንእኡን ምስአተወ ፡ ብ፳፻ መዓልቲ ጥሪ ፲፱፻፳ ዓመተ ምስረት ፡ ንልፀልቲ ተናኘ ወርቅ ወልዱ ።

ብድሕረ እዚ ገራሕሲ ተፈሪ ብአንደበዳምን ብተግዳዮምን አርሒቕምን አፅሚቕ ምን ዘስተውፀሉ ብምኃናም ፡ ሕዝቢ ኢትዮጵያ ክብ ልቢ ተቐቢልዎም ነበረ ፡ ብድሕ

ርዚ ንግሥተ ነገሥታት ዘውዲቲ ንመንግሥታት ክሕረይ ክለዎ፡ ንሰም ከኣ ልዑል ኣልጋ ወራሽ ናይ ኢትዮጵያ እንደ ራሕ ተባሂሎም ናይ ኣልጋውራሽነት መዓርግ ወርቁ ዓመተ ምሕረት ተወልዶ፡ ብድሕሩኡም ከኣ ሐምሌ ፲፰ መዓልቲ ብ፲፱፻፳፰ ልዕልት ዐዚ ወርቁ ተወልዶ፡ ቀቀምቲ ፪ መዓልቲ ብ፲፱፻፶፪ ዓመተ ምሕ ተወልዶ፡ የክቲቲ ፳ መዓልቲ ፲፱፻፷፯ ዓመተ ምሕረት ልዑል መኰንን ኣክቲቶም ምስ ልዑል ኣልጋ ወራሽ ተረረ ተዋጊኡም ብብዛሌ ኃድሲ ደምሲሶም፡ ኣልጋ ወራሽ ስዒሮም ንጉሥ ማከኣል ኢደም ሃቡ፡ በዚ ክምዚ ድሕረ ክንደይ ሕል ደጋጉን እመናንን ዝኾኑ ገለውኣምን መንገዳምን ብዓቢይ ዓድብን ግርማ ዝመልኦ ዓመተ ምሕረት ርሕሲ ቐንዳ ክተማታት ኣዲስ ኣበባ፡ ቀቀምቲ ፳፱ መዓልቲ ብ፲፱፻፶፱ ዓመተ ምሕረት ኣሓክነት ርክን ብዝበለጸ ንኸተማን ንመገድታትን ክምዘክፍረሩ ሰብዓቲት ወርጒ ፱ መዓልቲ ኣብ ቀዳስ ጊዮርጊስ ቤተ ክርስቲያን ቀብዓተ መንግ ተቐማገጠን፡ ንጉሥ ወልደ ጊዮርጊስ ናይ ኢትዮጵያ ንግሥተ ንግሥታት ዘውዲቲ ወለቲ ለዩግማዋ ብድሕርዚ ከኣ ኢትዮጵያ ኣብ ኣፍሪቃ ብዝበለጸ ቀዳማኛት እኳ እንተ ነበራ ምስ ዓለም ንዝባሃል ውዑል ብክንደይ ተጋድሎ ደቂ ኣፍሪቃ ዘይረከብም ዕድል ይግብኣ እቢሎም ንዓለም ኣገሪምዎ ኣሎ።

ብድሕርዚ ልዑል ኣልጋ ወራሽ ተረረ ንዓባይ ብሪታንያ መንግሥቲ እንግሊዝ ተላ ብርሃና ሰላም ናብ ኢትዮጵያ፡ ነቲ ብብርሂ እናጸሐፍካስ ብኮሐ ኣሰልጠ ዘይወብ ብም ምን ብብዓይነቶም ኣምጺኦም ግብብን ዕውቀትን ክምዘከፍሩኡ ንበሩ። ብ፲፱፻፳፱ ዓመተ ምሕረት ብወርጒ መስከረም ኣብ ኣራጅ ጊዮርጊስ ኣደባባይ ሐወ ኣቆሙ፡ ከምኡ ከኣ ሕገ መንግሥቲ ኣቆሙ፡ ቀድሞ ኣሎም ብ፲፱፻፳፱ ዓመተ ምሕ ረት ራእሲ ንግሣ ወሌ ሹራቶም ንመጋቢት ፳፪ መዓልቲ ብኮሐ ሠራዊተ ክብ ክልቲ፡

ኣም ተዋጊኦም ናይ ልዑል ኣልጋ ወራሽ ተረረ ወታደራት ስዒሮም፡ ራእሲ ንግሣ ወሌ ናብ ኩናት ሞይቶም ተረኸቡ ኾሎታን እዩ።

ራእሲ ንግሣ ወሌ እምቢ ማለቶም በዚ ክምዚ ዋጋኦም ርኽቡ፡ ነቲ ሕዝቢ ከኣ ልዑል ኣልጋ ወራሽ ምሕረት ንበርሑ። ንግሥተ ንግሥታት ዘውዲቲ ኣብ ናይ ኣበታ ተን ዙፋን ተቐማገጠን ፲፫ ዓመተ ዝለከል ብርሃኒኡ የክደይ ኣምነበራ፡ መጋቢት ፳፱ መዓልቲ ብ፲፱፻፳፱ ዓመተ ምሕረት ክብዚ ዓለም ብሞት ተረልዮን፡ ብኸብረ ዝመ ልኦ ሥርዓት ቀብረን ተረጸመ። ብድሕረ ፯ተ ወርጒ ቀቀምቲ ፳፫ መዓልቲ ብ፲፱፻፳፫ ኃይል ሥላሴ ንጉሠ ነገሥተ ኢትዮጵያ ተባሂሎም ኣብ ቀዳስ ጊዮርጊስ ቤተ ክርስቲ ዓመተ ምሕረት ንግሥተ ክግበር ከሎ ናይ ሕቡራት መንግሥታት ከኩብ መንግሥቶም ተዓ ኣገማቕን እስፋ ወሰን ናይ ኣልጋ ወራሽነት መዓርግ ተቐበሉ።

ብ፲፱፻፳፮ ዓመተ ምሕረት ንኢትዮጵያ ሕዝብም ብዘበናዊ ኣነበብራ ንብረቱን ኣክዩ ድኡን ከተኮይደሹሉ ኣሎም ፓርላማ ኣስራሴም ኣመረቐ ገና ናይ ሥራሕ ፍሬኦም ከዩ ጵዩ ክፍጽሞ ተላዕል። ብ፲፱፻፳፰ ዓመተ ምሕረት ናብ ኢትዮጵያ ዘሕዝን ግፍዒ ተረ ስታ ኣናተኻላሹሉ ምስ ጸንኡ ናብ ዓለም መንግሥታት ድሕረ ክንደይ ድኻምን ተጋ ዓመተ ምሕረት፡ ንጸላኢ ድል ጌሮም ናብቲ ርሕሲ ከተማታት ኣዲስ ኣበባ ብግምገም ሻ፯ መዓልቲ ኣትዮም ብሥልጣን ክመርሕዎ ጀመሩ።

ዝሕልፉ ነገሥታት ኢትዮጵያ ብብዘበናዎ ክምንደም ዝነበሩ፡ ብድሕረ ክንደይ ክር ክርን ተጋድሎን ቀዳሞት ከይኮኑሎም ተረፉ ዝነበረ ናይ ቤተ ክህነት መዚ፡ ግርማዋ ክገብርም ዘይከኣሉ ብዘበናዎ ፈለግ ጳጳሳት ቀደሎ ርሕሰ ሊዎን ጳጳሳት ቀደሎ ከኣ እዚ ዕድል እዚ ብዘበናዎ ምርሕይናን ብምርኮብናን ንትውልዲ ዘይርከብ እዩ፡ መረብ ተረልዮ ዝነበረት፡ ስቶም በዕዳን ዝነሉት ብኩናት እኳ እንተዘይላዩቲክ ክብ ከውናት ዝገ ሕልና ተቐይሩ ኣሎ።

ብ፲፱፻፵፬ ዓመተ ምሕረት ምክታ ኣክል ዝኾነት ኢትዮጵያ ሐዚራ፡ እንሆ ብግርማ ወንዶም ትምራሕ ኣላ፡ ኣብ ክሉ ኢትዮጵያ ቤት ትምህርትታት ኣዝዩ ተስፋፈራሕን ሕንጻታት ኣብያተ ትምህርቲ ብዝበለጸ ይጋፋፍሑን ይተሓያዩን ኣለዉ። ለናይ ኣክ

ገዛዙ ከሱ ምቅደዳም ሐዙ አሉ።
ኢትዮጵያ ብግርግግያዎን ጽቡቅ ፍቃድን ርእዮቶን ገለጸውና ሆኖ ምላሽ ማሰብ
በር ስለ ዘለዎ ወደ ሰብ ናይ ሕይወት መድከን (ሲኩሪቲ ክላሳይት) ገብሃል ውዕል
ለትረፎም አለዉ። ከምኡ ክኣ ነዩም ክብ ብዙስ ዘበናት ነፃነት ገማሓደኝም ኣፍሪካ
ደም ከምዘክናጽፍዎም፡ እቶም ነፃ ገዥ መንግሥታት ኣፍሪካ ንግርግግ ቀዳማዊ
ኃይለ ሥላሴ ንገሥተን ንኣክሱም ኢትዮጵያን ዓቢይ ምስግና ዘለዎ ክይርሰፅ ኣብ
ግርግግያዎ ክብ ኣክሉ መጠን ዐቕመ ኣዳም ክብ ገዥኡ ጀግናዎ፡ በቲ ብሩህ
ዓትን፡ ብዲፕሎማሲ ርክብብ ብፍቕሪ ሰንሰለት ምትእስሳርን ምስ ብዙሓት መንግሥ
አምባሳተንን ኣፍላጋትን ቆላታትን ቀላዮትን ብፅላልታ ኣምላኽም የመስግኑ።

RAS
DAMEN

ገዥ በር ኩም አም በብቲ።

ናይ መጻሕፍቲ ምንባብ ልማድን ናፍቀትን ዘለኩም ክብ ብብዙሐ ብኢደቱ ክብ
ነግሑ ብከጸፍ የቕርብ ኣለኹ።

፩ — ሐደ ወዲ ሰብ ንኣክሉ መጠን ምስርክቦ ቀንዱ ኣብ ግብረ ከውዕሎ ገግደሰሉ
ኣርኢቅክ ምርኣይን የፅጂቱ። ምስሓብን እዩ።

፪ — ኣርኢቅክ ምርኣይ ማለቲይ ክብ ፍጥረት ዓለም ጀግና ስጋፅ ዘበና ክብ ዘሎ
ናዩ ዘበን ኢታሐኢኩ ንገዥብ ግዚታት ኣተረፀመን ክንጭፅም ገግባኣናን ፩ ክብ ትም
ህርቲ ገረኹብናዮን ፪ ብመጻሕፍቲ ናይ ጥንቲ ብምምብላ ስለተውዒልና ገለኩብናዮም
ሐረግ ናይ ወዲ ሰብ ትውልዲን ናይ ኣበው ዛንታን ተኣኳሎ ኣብ ሐደ ጽሑፍ ምፅ
ራፍ ሕጁ ነንቡብቲ ምቕራብ ኣለዎ።

፫ — ነቲ ገረኹብን ገዥብን ገደኹም ስሙ መጻሕፍቲ ኣዳልዩ ነንቡብቲ ከዩቕረብ
ኣንተ ተረፈሰ መብራህቱ ከም ገለኩኣ ጥራይ ክይከሳክ ሕይወቱ በዕሉ ከም ገቕተላ
ዘቐደሮ እዩ እንተልኩ ስሕተት ኣይኸነን እዩ።

፬ — ሕዚ ክብል ከሎኹ ሐደ ሰብ በኣኣምሮ ዘይበሰሰ ብሕሊና ኣመተ ብልቢ ወለድ
ኣርኢቅኹ ዘይፍሰት ወይ ስብ በኣኣምሮ ዘይበሰሰ ብሕሊና ኣመተ ብልቢ ወለድ
ሐን ዘይብሉ ራሪስክ ምቕራብሲ ይቐረታ ዘዩብሉ ነውሪ፡ ፈውሲ ዘዩብሉ ቐበሊ፡ መሠ
ረት ዘዩብሉ ቤት እዩ፡ እንተልኩ ድፍረት ኣይኮነን እዩ።

፭ — ግና ዕድሜኡም ምሉእ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ተጠቂሱ ዘሎ ክብ ብዙኡ ዓለማት
ገርክሱ ጥንታውያንን ዘበናውን ገተጸሕፈ ለይቲን መዓልቲን ብትግህት ኣማሃኪሮምን
ኣጸራዮምን እም ንህገቢ ክክፈል ኢሎም ኣዳሊዮም ከቅርቡልና ክልውስ፡ ክብ ክንዲ
ገዘቅፅ ናይ ድኻሞምን ምዃኣምን ብምስጋና ዋግኣም ኣብ ክንዲ ምቕራብሲ ሐድ ሐደ
ሰባት ቅድሚ ሐደ ገጽ ምንባብን ምምዝዩምን ዘለፉን ነቐፍታን ከቅርቡ እንተተረ
ኸቡ፡ ነቶም ደረከቲ ሐሰባም ብሸዊቱ ምቁራጽ ማለት እዩ፡ እኚ ክቡራት ኣምቡብቲ
ክብቲ ድርክቲ ነቐርብልኩም ጽሑፍ ምናልባት ወዲ ሰብ ከወይኡ ስሕተት ዘይርክቦ
ፍሎር ኣይርክብን እዩ እም፡ እዚ መጽሐፍዚ ብንቡብ ክትሐልፍዎ ክሎኹም ኣብቲ
ገንዘብኩም ናይ ሐድ ሐደ ቃላት ግዳፍ ወይም ስም ስሕተት እዩ እትብልዎ እንተሎ
ቅድሚ ምንቃፍኩም ብጽሑፍ ገዘቅፅ መረዳኢ ገዛዙ ከወይኡ ክቐርብልይ ኣነውን
ብናፍቕት ክቐበሎ ፍፁም ሐረርታይ ከም ገኩኝ እንልጽ ኣለኹ።

ምዕራፍ

አርእስት

ቀዳማይ ናይ ዛጎታ መእተዎ ብቐዳማይ ኦሪት ቅድሚ ማይ ብፍሕት ብኮረ አግግዚት

ዘርኢ ሊቀ ክህናት አዘርያስ ምእታው ክርስትና ናብ ኢትዮጵያ ይኖረኛሉ

ምእታው ኢትዮጵያውያን ናብዚ ካውልት መጠራ

ንግሥተ ካባ ኣብ ማይ ባላ ተበኩረት ብዘመን አብርሃ አጲብሐ ናይ ምክፍሕፋሕ ሃይማኖት መሠረት ግሌት ዛጎ

ብዘመን ጉዳት ወይከፃ ዮዲት ደቂ መራ ተክለ ሃይማኖት ዝገዝእዎ ዘመናትን ሽቶምን ምሥጳእ መሮኒ ናብዚ ምድሪ ሐማሌን ደቂ ጅራተ ቀጭን

ወለዶ ደቂ ሮብራ

ዘርኢ ሐውያ

ወለዶ ደቂ አንገሰን ጅር ወዲ ጅር ንደላ (ዘርኢ አድክመ) ዘርኢ ዓቓቕን ሐዊ ታዲዮስ

ዘርኢ አክሱም ድማ ከምዚዮ ወለዶ ባሕሪ ነጋሚ ኃይለአብ

ዘንታ ዳግማዊ ተስፋ ልዑል ምሐዝ ሥልጣን ደቂ ባሕሪ ነጋሚ ኃይለአብ

ወለዶ ዘርኢ ክርስቶስ መዋላ ሐው ተስፋ መዋላ ዘርኢ ትንሳኤ ክርስቶስ (ቁንጹብ)

ዘርኢ (ሥእልደዳን)

ዘርኢ ቦኸረጸዮን ወዲ ክርስቶስ መዋላ ዘርኢ ሥብሐት ልላብ

ዘርኢ ናይል ወዲ ሥብሃት ልላብ ዘርኢ ክፍለት ወዲ ናይል

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

አርእስት

ምዕራፍ

ወለዶ ተክለውን ኣብ ንዝደ ዘርኢ ዓቓቕን ወዲ ማሕሎ

ወለዶ ንግሥተ ወዲ ማሕሎ ወለዶ ፍቁር ወዲ ማሕሎ

ዘርኢ ቀድሞ ሞሊ ወዲ ንደብዝጊ ዘርኢ ቃልገዢ ወዲ ንዝደ

ክልልይ ክፍሊ

ወለዶ ደቂ ቦድልድ ራዝማራ ዝደግሎ ግሌት

ንገደ ሌዊ

ዘርኢ ህም

ዘንታ ተድረር

አብዚ መረብ ምላሽ ዘለዉ ደቂ ስምዖን ወለዶ መረታ ለሰነን መረታ ቀድሕትን

ዘርኢ መረታ ቀድሕት

አብታት መሮኒ

ዘንታ ንደብ ወዲ ንዝደ ዘንታ ወለድግስ አድዮስ

ዘርኢ ወለድግስ

ዘርኢ አብዳራ

ደቂ አቶ ምራጭ ደቂ ዳንቶ ወዲ አብደራ

ደቂ ለምቤት ማርያማዊት ተውልዲ ቤት ስቢጋዲስ

ወለዶ አንጋንካ

ዘንታ ንብሩ አደናድ ወለዶ መንሳዕ

ደቂ ለዋዲ

ደቂ ተብራይ

ዘንታ ዮሐንስ ሐካዩ ደቂ መሐሪ

ዘንታ መንሳዕ ወለዶ ደጊዶት ክፍላ ሞሃድ ወለድ ዘውልታዩ ዘርኢ ክልተ ዘውል

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ገጽ

ምዕራፍ

አርአከቲ

ገጽ

ጅግንነት ዘርአዶ

ምት ብሩክ
አርሐ ዘርሐዶኒ አስምዓን

ምት ዘርአዶ
አዋን አርግንኦ ንኻላ

ወለዶ ማናብ ዘርአዶ
ወለዶ ተከልን አገባን

ምት ልንክም
ውግኦ ጎልጎል አምብዓ

ግዚ ልንባዶ
ግንብ ክፍላዳኒ ልንባዶኒ

ከማውንቲ
ምእታው ተክለታቲስ ናብ ዓዲ ገብሩ

ውና ልክልን ውና ገዶን
ወለዶ ደቂ ገብረ ክርስቶስ

ወለዶ ደቂ ብሩክ
ውዳ ደገንዎቲ ሀብሐስ ዓባቕኒ እም ሐን

ሀብሐስ ምስ ልንጎሙ
ክልሎ ግዚ አምሐ

ሀብሐስ ንጎል ወዳደ ፋብል
ኸመት ዓዲ ደገንዎቲ ፈለማ አብ ይዓዛን

ምላም ደገዶን ገብረ ክርስቶስ
ቀካል ማዴ መንክኛ

ሥርዓት ሀብሐስ ገብረ ክርስቶስ
ግዝልት ደገዶን ገብረ ክርስቶስ

ደቂ ደገዶን ገብረ ክርስቶስ
ደገዶን ተስፋዶንን ደገዶን ማሞን ተክሎ

ትውልዱ ገዢ ሥድራ
ማርያም ዓለልዳዎት

ምት ደገዶን ገብረ ክርስቶስን አመሐኑ ሰበሃ ንርግቦን
ግዝልት ደገዶን ርእሰ ሃይማኖት

ምት ደገዶን ርእሰ ሃይማኖት
ናብ ንግድር ወያኔ ደገዶን ናይዝጊ

ወያኔ ደገዶን ማሞ
ኩናን ደገዶን ደብልሳብ

ጅዩ

ምዕራፍ

አርአከቲ

ገጽ

ናይ ቤት ስለባ ንጎታ
ዛንታ ደገዶን ክፍለዋይ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ
ዛኒ

in it but because it was so willed by God. As the Tigrigna saying goes [ኩብ ምግዳል ምዕዳል], it is better to be favored by God than to work hard. The ultimate power to make rich or poor rests with God. [ነባድነ ላም ንነባ፡ ዓቢራ እንተባሉ፡ ተዕብር ንስኻ፡ ተህግር ንስኻ ንበሎ] Hinging on this perception, a bunch of penurious, rightfisted, worshippers decided to hold God responsible for the poor quality of their offering. As the Tigrigna name *teAdel* [ተግዳል]¹¹ attests, good and bad fortunes are allotted and one has to accept them in stillness and with a degree of stoicism. Those who ended up on the bad side of the fence are called the accursed [ቅርሰሳት፡ ተከላት፡ ርገ-ግት] and those who fared well are called the blessed [ርሐሳት፡ ምሩቕት፡ ግንባረኛታት]. This applies to health, wealth and social status. How a person is to fare depends in which camp he finds himself to begin with. Somebody enjoys robust health while somebody else is coping with a debilitating illness. Somebody lives the life of the “rich and famous” while somebody else struggles to make ends meet. Somebody is perceived as wise of whom people seek counsel while somebody else is derided as the village simpleton. Somebody rides the saddle of political power and is feared by a multitude of subjects; somebody else is treated as an outcast and a fugitive. Somebody is surrounded by a host of children and grand children ensuring the continuity of his lineage while somebody else is barren and on the brink of being extinct. One’s lot may not be consistently good or bad and one may end up with a mixed bag, as the Tigrigna proverb indicates [ዓለም ወይዛ ከንዶ፡ ፍቅሪ ሂባ፡ ውላድ ትኸልእ። ንንዝብ ሂባ ጥዕና ትኸልእ]. Where there is love there may be infertility; where there is material wealth there may be ill health. But just the same, the discrepancies and deficiencies are beyond one’s control.

Another outlook exists in the Eritrean tradition which contradicts the deterministic view of life. This view stresses that a person’s character is not cast in stone. A person is in a constant state of change and the shaping of his character depends on the timing and quality of influence or exposure he receives. [ቁርብት

ብርሕሱ ቁልፍ ብንእሱ] A person is most pliable and responsive to external influence during his early childhood but it does not mean that he stops being educated or influenced after a certain age. Defects can be remedied at any time provided there is awareness of shortcomings and willingness to change [ቊሳሉ ዝሓብእ ፈውሱ ይሓብእ]. Formal education is important but that is not the only source of influence which can impact the character of the individual. The circle of friends and authority figures can also play an important role. [መራሐኣም ዝሓንካስ ከሎም የንደልህዱ] Proverbially speaking, if the leader is lame, his followers start to limp; [ደድከሪ ኣድጊ ዝኸደ ጥራጥ ኣድጊ ለመደ] a person who socializes with a bad company learns to disregard good etiquette. An individual can be trained and groomed to become a better person, equipped to deal with life.

Another vein of the Eritrean tradition stresses the fact that the course of events is not always determined by external forces. This view holds the individual as responsible for his decisions and actions [ቋምኻ ኣደይ ሓንዙሉጊ፡ ቅናት ኣደይ ሓንዙሉጊ፡ ብከመቕካ ትሰእኖ ነነ ኣይተላግበሉ ነባድነ] and it precludes using God, the devil, fate or people as an excuse. One cultural song warns the flirtatious youth of the grave consequences associated with deflowering a girl should he decide to venture along that path [ከደግ ኣንታ ወዲ፡ ሓደግ ኣንታ ወዲ ኸልን ከይትግዲ].

As folklore from the Eritrean highland has it, a warrior renowned for his gallantry decided to visit a malaria-infested area in the lowland. Even though he was awe-inspiring toward his enemies, his adventurism and foolhardiness proved fatal. In his requiem, a mourner castigates the hero and absolves God of any responsibility for the hero’s death [እንታይ ወላዲኻ ንመተመት፡ ኣባድነ ነይብሉ ሕግት]. There is room for regrets and penance but shifting of blame or attributing one’s fault to God is not permissible. [ዝወፍላ ይንገርካ፡ ዝስሓተ ይምከርካ] An individual becomes a role model not because he

is exempt from making mistakes or is adept in transferring blame to external forces but because he owns and corrects his mistakes. [ሃቡዩ ኣጋፊሓ ትእቲ ኣብ ንስሓ፣ ድሕሪ ምስሓት እግረ ይእከብ] If a lady accepts sexual advances from a male counterpart and is adversely affected by the consequences, she can blame no one else but herself. Even though these proverbs sound sexist and seem directed particularly towards the female gender, they have a universal message and applicability, that every individual is responsible for his actions whether the actions have positive or negative impact.

The individual is responsible for his actions, including those that will determine his economic well-being. He can choose to combat poverty; stay engaged in productive work and become self-reliant or he can adjust himself to destitution, refrain from productive work and refuse to carry his own weight. As Nathaniel Branden put it, the individual can choose either to actively transform or passively endure his environment, even though the latter will not ensure survival.

Man survives, not by adjusting himself to his physical environment... but by transforming his environment through productive work. If life is a process of self-sustaining action, then to think, to produce, to meet the challenges of existence by never-ending effort and effectiveness, is the distinctly human mode of action and survival.¹²

The realization that the individual is ultimately responsible for his own well-being and that no one owes him a living is liberating. Only then will the individual stop “bemoaning his fate”, attributing his predicament to a “divine will” and leaning on all sorts of external crutches.

The practice of self-responsibility begins with the recognition that I am ultimately responsible for my own existence; that no one else is here on earth to serve me, take care of me, or fill my needs...¹³

The individual who transfers responsibility from self to others has simply abdicated his independence and has become a liability to society. As Branden states:

When we chose not to live self-responsibly, we implicitly count on others to make up for our default... We refuse to work for a living while counting on the productivity of others to put food in our mouth, which we obtain by someone else's generosity, or by the coerced redistribution of wealth... or by crime.¹⁴

This advocacy of individual responsibility and accountability is in line with an aspect of the Eritrean tradition. The involvement of the individual in fortune building is sometimes expressed in the form of synergism. The individual has to forge an alliance with God. [ምቕዳማዎ ጸይቆም ምስ ዓዳዳይ ይበእሱ] He has to position himself on a vantage point to access the distribution of all goodness from God. [ሱብ ኣማሚ እዝጊ ፈጸሚ] He has to cultivate and sow his field and God will cause it to bear fruit. He has to start a project and God will bring it to a successful conclusion. The individual has to keep up his end of the bargain as a co-worker with God. Indeed, the picture of God is there but it is a picture of “God who helps those who help themselves.”

Economic independence at individual level is strongly endorsed. [ዘይጸብሕኻ ኣይተብተማቕር፣ ዘይሚስኻ ኣይተንቁርቑር] The individual who relishes food he did not prepare or gulps beer he did not brew is contemptible. [ትላምጸኣ እንተብልኪ ነትዕኹ፣ ትላፍሓኒ እንተብልኪ ንእድኹ] The individual who does not fluff his own pillow and spread his own blanket does not deserve a good night's sleep. [ብዘይ ቆራኻ ወልል፣ ብዘይጠብምኻ ጸረር] The individual who is ostentatious albeit in a borrowed or stolen attire deserves to be stripped stark naked. [ዘይናቱ ጠልል ከም ኣንገጣ] The individual who harvests without cultivating has to be shamed as a member of freeloaders like the locust.

The individual is implored to imitate the hen which is viewed as the symbol of self-responsibility, independence and self-reliance. [እንተ-በላላው ብጽፍረይ፣ እንተ-ደኸኸ ብጽፍረይ በላት ይርህ] The hen searches and scratches for feed as though its survival depended on its own effort. [ከንደዚ ዙርገዒት ይላው ላሪከ ምብላዕ እንከላ] The individual is challenged to ensure his passage from subservience to independence through participation in productive work. [እንተ ከድና እኔጋርና፣ እንተ-በላላው ስንቅና] As the individual embarks on a trip [life's journey], he is required to provide his own means of transportation and pack his own [brown bag] food [ብሻማኝ ተቆባር፣ ብናይ እብኝ ተናባር] Even at the time of death, he should be buried in his own shroud.

As discussed above, the Eritrean tradition harbors two conflicting outlooks vis-à-vis personal development and events. On the one hand, a person's development is construed as being governed by innate properties and blue prints that are implanted at birth. These qualities and propensities are deemed permanent and impervious to negative or positive influence. Hence, the reshaping and reconstructing of lives through education and exposure to external stimuli is impossible. Just as a person's character is considered to be cast in stone, a great degree of inevitability is attributed to the events that shape human lives. The individual is a passive agent who accepts in stillness the good and bad fortunes delivered by external forces. Hence, he has no control over matters of health, wealth, knowledge and social status. The individual receives neither credit nor blame for his state. On the other hand, the Eritrean tradition stresses the fact that a person's character is not cast in stone. It attributes considerable significance to education and external stimuli. Ignorance and poverty do not have a permanent grip on the individual who receives education. Moreover, tradition holds the individual as responsible for his decisions and actions and precludes him from attributing his plight to the will of God or fate. To combat poverty, to stay engaged in productive work and to become self-reliant or to adjust oneself

to destitution, to refrain from productive work and to refuse to carry one's own weight is a question of free choice.

ASCETICISM AND WORK ETHIC

The movement based on the renunciation of all worldly pleasures for the sake of attaining salvation (emancipation of the soul from the body, union with the Divine) is known as asceticism. Asceticism owes its origin to the Hellenistic world of Plato, Dionysius, Philo, etc.

In dealing with asceticism there are two pertinent questions that must be asked: What is the nature of man and what is man's role in relation to the world? The Orphic *soma-soma*, body-tomb, concept found an able exponent in the person of Plato. According to Plato, the human personality is *not* an indivisible entity or a psycho-somatic unity but a composite of two mutually antagonistic elements, namely, body and soul. The soul, which is of divine origin, is incarcerated in the body. It is only when the body, with all its appetitive passions, is reduced to dust that the soul can be free to return to its celestial abode. As Ziesler put it, Philo of Alexandria promoted Plato's dichotomous view of man and stressed the need to keep man's carnal appetites in check:

Philo of Alexandria ... stressed the contrast between flesh or body and soul ... The body and flesh were for Philo intrinsically inferior to the soul and impeded its higher life. This, of course, is dualism, as it divides man into a physical, transient, and inferior part, with each seen as the enemy of the other. If the higher self is not to be too drastically impaired and impeded by the lower, the flesh must be mortified and indeed put out of action in so far as this is possible short of death. As the word 'mortify' suggests, such practices are really little deaths, or rehearsals for death, which is the final and great liberation.¹⁵

Orphism and Platonism distinguish also between the world of ideas and the world of phenomena. The world of ideas, which is correlative with God, is not only authentic but also opposed to the world of phenomena. Man's innermost being, his genuine

adults, Alvares says, even though they might be 'near dying'.²⁰

Thus, traditional Orthodox Christianity in Eritrea is greatly influenced by asceticism. As the table below shows, which does not include Sundays, twelve days of every month are non-work days. In other words, "nearly 180 days in the year are designated as the days of the saints and religious holidays."²¹

Table 1: Religious Holidays

Monthly Holidays - ወርተዋ በዓላት	Day of the Month - ዕለት
Bahai/Udera - በኩቲ ልደታ	1
Gabr - ጋብር	5
Slasie - ስለሴ	7
Michael - ምኪኤል	12
Abune Aregawi - አቡነ ኣረጋዊ	14
Kidane Mhret - ኪዳነ ምክረት	16
Gebriel - ገብርኤል	19
Mariam - ማርያም	21
Ari Giorgis - ግዮርጊስ	23
Abune Tekle - አቡነ ተክለ	24
Medhani-Alem - መድሃኒተ-አለም	27
B'ale-Egziber - ብዓለ-ኣግቢሀር	29

Almost 150 days in the year are also dedicated to fasting. Whereas fasting promotes sanctity and mortification of the body, holiday observation promotes devotion to and union with God and the saints. According to the book of Genesis, God completed his creative work in six days and rested on the seventh day, which he sanctified (Genesis 2:1-3). Needless to say, this Biblical story has shaped or influenced the Judeo-Christian tradition and, for all practical purposes, dedicating one day a week to the worship of God will by no means retard the progress of any given society. However, the multiplicity of holidays during which productive work is shunned and abhorred becomes problem-

atic. Consider, for example, the zealots who, leave alone work, refuse to drink coffee if the beans were roasted on a designated holiday. [ዝኣኸለን ጥሒሃን በዓለማርያም ይብሉ። ተሰኪሙን ከይብሃ ክልጋሎ። ጥሒሃን ከይብሃ ክፋሎ።] Grinding grain on a designated holiday was frowned upon so that many a housewife was forced to do this kind of work in the privacy of her chamber and come up with excuses for doing so.) Here, work and the pursuit of holiness are placed in diametric opposition to each other. The view that holiness can be attained in perfect stillness and complete aloofness from productive activity leans more toward fanaticism and religious abnormality. It legitimizes indolence as a form of piety.

What does the ordinary farmer do between the months of February and May? In most cases, the farmer does nothing. These months could be used productively. The farm land needs to be prepared by plowing not only to get rid of residues (stems and roots) from the previous harvest season but also to soften it, to fertilize it, etc. [በምጽጋኣ፡ ምጥልጓል፡ ምድኳ፡ ምቕጥቋጥ] However, these months are squandered due to indolence and holiday-related trips to neighboring villages [ጎግደታት].

In general, asceticism has erected pillars that constitute major obstacles to the development of a sound and practical work ethic. First, asceticism is otherworldly-oriented and attaches no significant value to man's life on earth. Man is a transient and should not seek to convert his temporary sojourn, stopover, to a permanent home. Second, asceticism denies the basic goodness of creation, prohibiting enjoyment of comfort and pleasure. Poverty is considered an alley, an instrument of holiness, instead of a formidable enemy that should be vanquished. Third, asceticism promotes inactive and contemplative life as more conducive to the pursuit of holiness and communication with God.

TIME AND WORK ETHIC

The industriousness or slothfulness of the individual cannot be established apart from the concept of time. The concept of

time can be discussed from the perspective of an astro-physicist like Stephen Hawking (*A Brief History of Time*) or from that of a philosopher like Martin Heidegger (*History of the Concept of Time*). Rather than tackling the topic from such a high plateau, it is better to draw it down to the level of the ordinary person and the everyday language.

The ordinary person's perception of time can be well refined or crude depending on the level of economic and social development. In the industrial world, seeing "a watch on every wrist" is taken for granted. However, this phenomenon is not a trivial matter. It demonstrates not only the perfecting of the timekeeping devices but also the growth of time awareness and management. In her impressive study, *Time's Pendulum*, Jo Ellen Barnett writes:

The ubiquity of our clocks and watches, and the time-obsessed culture of which they are both cause and effect, has led us to regard our way of timekeeping as coming with the territory, like the air we breathe. Nothing could be further from the truth. The watches on our wrists today are the culmination of a long, slow, arduous process of invention and discovery which ultimately began about four millennia ago when someone struck a stick in the ground and watched its shade change throughout the day.²²

The sundials, sandglasses, burning candles and water clocks ceded their role to the more precise and less cumbersome mechanical clock. Day and night which were treated as separate phenomena fused into a single unit consisting of 24 hours. Time, which consisted of broad bands (morning, afternoon, evening, etc.), became sliced into small segments: nanoseconds, milliseconds, seconds, minutes and hours.²³ Time became a measure of productivity and valued as if it were gold.

In the rural society of Eritrea, timekeeping devices,²⁴ the slicing of time into small segments, the institution of three work shifts in a 24-hour day, the pegging of deliverables to a strict time frame or deadlines are utterly incomprehensible. Time consists

of broad bands and deadlines are either nonexistent or elastic. In the absence of artificial light, the night time is dedicated entirely to sleep.²⁵ The day time, dawn to dusk, is loosely structured and it is not always dedicated to work. In general, things are done leisurely and very few things are considered a matter of urgency.

The traditional timekeeping system can be dubbed the "bands system" because it deals with time in ranges rather than in specific notches. It can also be called the "events system" because it ties time bands to specific activities. A few examples are in order. [ከጸልምት ምስ ጀመረ] *When dusk sets in*, [ግዜ ደራር/ደቃስ ምስ ኮነ] *at dinner/bed time*, [ከውታ ምስ ኮነ] *in the dead of the night*, [ቅድሚ/ደኅረ ደርህ ነቆ ምስ ኮነ] *before, when and after the cock crows*, etc., are some of the time designations that are applied to the night time. [ከወግክ ከሎ፡ ደሓይ ክትባርቅ ከላ] *At dawn, daybreak, sunrise*, [ሓሓ ከወፍራ ከለሞ] *when the cattle leave for grazing*, [ብእዋን ዕዮ] *during work* [when any productive activity takes place], [ሓሓ ክሓትዎ ከለሞ] *when the cattle come home*, [ደሓይ ክትግርብ ከላ] *when the sun sets down* are also some of the time designations applied to the day time. The bands system lacks precision as to when specific events should or do take place. It allows elasticity up to a certain point. The events can slide forward or backward within a given set of parameters. It is a fact of life that the cock does not always crow at exactly the same time; that the cattle do not always leave and return home at exactly the same time; that people do not always eat dinner and go to bed at exactly the same time. But all the said events take place within defined boundaries. To see how elastic time ranges are, we only need examine how appointments were set within the traditional frame. First, [እምላኽ ተቋጸርኩም አይባለና] appointments will be honored provided it is God's will. Time belongs to God and no one can make guarantees about its availability. Second, appointments specify the date but not the exact time of day. Since most of the selected dates coincide with holidays, when the parties show up is inconsequential as long as they show up before the day is over.²⁶

It goes without saying that the traditional timekeeping does not quite mesh with modernity. *Punctuality* and *deadline* are some of the time concepts that traditional thinking has yet to grapple with. Punctuality is the manifestation of a behavior or the implementation of an action vis-à-vis a *specific time mark*. Punctuality lends more to time mark than to time range. If we select *at dinner time*, for example, it means anywhere between 6:00 p.m. and 9:00 p.m. Either the concept of punctuality does not apply to time range or it means that the individual who comes to dinner at 8:00 p.m. is no less punctual than the individual who shows up for dinner at 6:00 p.m. The individuals who, because of their traditional upbringing, inherit the “ranges system” and who, because of their exposure to the Western culture, adopt the “hours system” have managed to intentionally or unintentionally behave ambiguously vis-à-vis time schedules. They have coined a new terminology, *the habesha time*²⁷ or call it *the mixed-up time*, because no one knows exactly when an event is supposed to happen. Wedding receptions that are supposed to start at 7:00 p.m. drag till 10:00 p.m. and while the early comers curse and fuss the late comers are nonchalant about their delay [or is it a delay?] and jubilant because they did not waste their time waiting for others.

The concept of *deadline* is not as obvious in the traditional thinking. If we use the *drop dead time* as an allusion to deadline, we can detect a nascent perception of the meaning of deadline. If an individual has a gravely ill relative, for example, he is implored to pay him a visit before he drops dead [መጽዋዕታ ኣፈርከብ] The visit is a matter of urgency and it has a cut off time. In a culture where pre-burial waiting period (two-four days) is not instituted, relatives of the deceased are urged to immediately drop everything and attend the funeral [ኣመድ ደብ ‘ርከብ]. Certain periods of time are also designated for accomplishing certain tasks. The farmer, for example, has to plow and seed his fields within the appropriate time window. Otherwise, he has to face the consequence of having no harvest. This nascent concept

of deadline has to be refined and evolve to maturity. The planning of time lines and the pegging of completion of tasks to specific time notches have yet to be implemented.

As already described, the slicing of time into broad and elastic bands can effectively compromise being punctual and meeting deadlines as constituents of the work ethic. The idea that time repeats itself, that the same opportunities present themselves over and over again,²⁸ can deliver mortal blows to the conscientious and effective use of time. This breeds *procrastination*, which is not committed to a time frame. Things happen whenever as the following excerpts from the “*Procrastinator’s Creed*” demonstrate:

I truly believe that all deadlines are unreasonable regardless of the time given. If at first I do not succeed, there is always next year. I shall always begin, start, initiate, take the first step, and/or write the first word, when I get around to it.

I know that the work cycle is not plan/start/finish, but is wait/plan/plan. I will never put off until tomorrow, what I can forget about forever.

If we investigate some aspects of the Eritrean tradition, we see three unwholesome tendencies. The first puts the quest for pleasure and immediate gratification at the top of the individual’s agenda. [ንጸወታ ‘ዛዓለም ከስዖ ከስዖ] “Let us merry for tomorrow we shall die.” [ጽባሕ እበልዖ ሃብቲ የምጽኝ፣ ጽባሕ እበርሐ ድኻነት የምጽኝ] The present, the here-and-now, is dedicated more to leisure than to the business of building a better future. [ኣርከበ ረግዕ ኢላ መከተረይ ወላዋላ] The second advocates that nothing is urgent or important enough to be taken care of right away. Procrastination becomes a creed and a way of life. The third believes in the recurrence of opportunities because time is perceived as cyclical and not linear. As Mircea Eliade pointed out in his book, *The Myth of the Eternal Return*, all ancient cultures believed that time, like nature, follows the path of recurring cycles. This perception of time is shared by the Eritrean tradition. The recycling of time means the recurrence

of opportunities. Whatever is not accomplished this year can potentially be accomplished next year. The same principle applies to each day of the year and the tasks associated with it. There is no sense of continuity; no history; no measuring of progress or lack thereof.

As discussed above, the Eritrean tradition does not promote *punctuality* in the Western sense. However, it recognizes that there are *acceptable* and *unacceptable moments* for taking actions and executing tasks. For example, [ድህረ ማይ ኣብ ብዓተ] the right moment to seek shelter is before it rains and [ውሕድ ከይመጸ መገዲ ውሕድ ጸረግ] the right moment to sandbag is before it floods. To do otherwise is to “miss the boat” and to incur losses. In a society where guests arrive unannounced or without prior arrangements, time-related advices are given both to the host and to the guest. The guest is admonished to arrive reasonably early if he is to get dinner. As the English saying goes, “The early bird gets the worm.” [ብእዋጉ ዝኣተወ ኃሻ ድራሩ ሕምባሻ] The guest who arrives before sunset is guaranteed dinner by the host. Likewise, [ከባኻ ዘይኣልፍ ኃሻ መዋቕካ ሰዓም] the host is admonished to promptly come to terms with the inevitable task of entertaining the guest. All tasks that are deemed *inevitable* should be grappled with without foot dragging. [ብገእኡ ስድገ ገወለድኩን ኣንገገህካ ዝገኘኩን ኣናሓይረ የሓገሱካ] If you have to make a trip, embark on it at daybreak. If you must have a family, start it while you are still young. As time goes by, you will be happy.

There is an aspect of the Eritrean tradition that advocates moderation. This rejects procrastination and foot dragging, on the one hand, and it abhors impulsiveness and hastiness, on the other hand. [ሃዊሕ መገዲ ኣይተገደሉ] If you must take a long trip, do not run. It is not haste but pacing yourself and persevering that will bring you to the finish line.

To sum up time and work ethic in the Eritrean context, the slicing of time into small segments, the dependence on timekeeping devices, the pegging of deliverables to specific time notches

are foreign phenomena to the Eritrean tradition. Punctuality is incomprehensible and deadlines are either nonexistent or elastic. Time is conceived not in linear but in cyclical terms: time repeats itself and presents recurrent opportunities. Procrastination is the logical response towards the “eternal return of opportunities.” These views or leanings are dominant in the Eritrean tradition. The other nascent views that deviate from the above are the recognition of *acceptable* moments for executing critical tasks and the advocacy of moderation barring procrastination and impulsiveness.

VOCATION AND WORK ETHIC

There are various occupations in traditional Eritrea, and a majority of them command very little respect. The appellations used to describe these occupations have derogatory connotation and evoke contempt instead of endearment. Let us examine the Tigrigna word for “farmer” as an example. *Gebbar* [ግባር] means both one who pays taxes [ግብር] and one who drudges, slaves [ገብር]. In both cases, the job description of the farmer conjures servitude and physical toil. The Tigrigna word for merchant is *negadai* [ነጋዳይ] and it describes one who *travels* [ነገድ] to different places in pursuit of profit. Profit is associated with greed and travel is associated with impermanence, transience and instability. The merchant is one who makes his temporary abode where he happens to be when the sun sets down [ኣብ ዝመሰደ-ገሓድር]. The traditional musicians and entertainers are labeled fiddler [ዋግ], whiner [ኣልቃቢ], chatterbox [ኣግግ] and quarrelsome [ነገር ዘይጸገበ ንል ዋግ ይኣዳ]. The blacksmiths are named *baguado* [ኣገዳ] because they used home-made *bellows* to blaze a charcoal fire during smelting. Working with fire has a diabolical undertone. Because of this the blacksmiths were considered a group of people who “spit fire and were bred up in Hell.”²⁹ Working with fire is also considered an effeminate task making *baguadai* and *etomai* [ኣድናይ], one who huddles around fire, somewhat interchangeable. The literate and scribes, who

were mostly church-educated and –affiliated, were called *debetera* [ደብተራ] and *tengwalla* [ጠንጻሎ], i.e., bookworm [in a derogatory sense], fortune-tellers, sorcerers.

Every social group is given a derogatory name on account of its vocation. As the decree of Menelik II's indicates, disrespect for all sorts of productive occupations was pervasive.³⁰ As the Tigri-gna song would say, the father could not find an ideal husband for his daughter because every candidate was engaged in a disdained profession. The farmer pushes clay, the weaver spins yarns, the blacksmith "spits fire", the merchant haggles for profit, etc.³¹

The fact that there are symbiotic relationships among the various social groups seems to be completely forgotten. Vocations are not evaluated in light of their contribution to the common good of the society and in light of the opportunity they provide individuals to support themselves. Richard Pankhurst has pointed out to what extent the farmers depend on the craftsmen since they lack the latter's expertise. They "depended on blacksmiths for a wide range of articles, including plough-shares and the blades of axes, hatchets, sickles and knives, as well as spear-heads, stirrups, bullets, needles, tweezers and even pectoral crosses." They depended on "potters for such articles as cooking pots, clay ... plates [መገገ] for the preparation of *enjera*, or bread, *Jebenas*, or coffee pots...." They depended on weavers for their clothing needs.³² But the farmers completely miss the point of interdependence and symbiotic relationship when they persecute and harass the blacksmiths for example. The blacksmiths, in spite of their indispensable contribution, are regarded as *buda* [ቡዳ], *tebib* [ጠቢብ], as creatures "with the power to transform themselves into hyenas 'capable of preying upon human flesh.'³³ They are believed to be sorcerers who can bring insanity, disharmony, impotence and death upon anyone they dislike. Many blacksmiths "paid for their assumed guilt with their lives, as the relatives of their supposed victims killed them."³⁴ This distrust and fear of blacksmiths cannot be characterized as a thing of the past. It still lingers even in post-independence Eritrea. A few

backward elements still attribute their illnesses and bad fortunes to the spell of sorcerers, the blacksmiths. Certain villages are still ascribed the notoriety of harboring a good number of *buda's* who turn into wild hyenas at night. Very few Eritreans, if any, dare or aspire to learn the trade of a blacksmith, goldsmith, for fear of being ostracized and being considered the pariah of the society. The blacksmiths remain locked within themselves as their matrimonial overtures outside their circle are spurned.

The weavers make a significant contribution to the society but their trade is despised. In a society which practiced religious inequality, weaving was considered the profession of Muslims, apostates and hybrids of foreign origin. [ላማዩ ግግዩ ዮብላ: ኣሰላማዩ ግዲ ዮብላ] The weavers were considered temporary sojourners with no permanent home or land entitlement. The mixing of politics and religion, the dominance of the Christian culture and the overall regressive mentality led not only to the denigration of weaving but also to the mistreatment of those who practice it.

The usurers constitute a social group equally denounced within the Eritrean tradition. Lending and borrowing are not condemned per se. In fact, they are recognized as necessary social transactions. [ጠየላቅሕ ቀታላ: ዘይመልሰ ከታራ] Refusing to lend in a time of need is equivalent to murder; and refusing to settle debt is tantamount to robbery. The evil lies in the demand for and payment of interest. Demanding any interest beyond the thing loaned is reprehensible. Aristotle taught that "money was intended to be used in exchange, but not to increase at interest."³⁵ The Jewish Torah proscribed charging interest [Deut. 23:19; Ps. 15:5] and so did the Christian church. Medieval theologians like Thomas Aquinas and Augustine and the reformer Martin Luther³⁶ taught against usury. Church councils and papal decrees³⁷ condemned interest-bearing loans. According to Jo Ellen Barnett, the Christian proscription on interest is based on the idea that *time belongs to God* and that time is not a commodity for sale.³⁸ It is this teaching that has pervaded the Eritrean

tradition and influenced its hostile attitude towards usurers. Usurers are sinners who deserve to be excommunicated from the church and burn in hell.³⁹

The Eritrean tradition must come to terms with modernity. It must divorce itself from Aristotelian ethics and medieval theology. It must cease lumping together equitable and exorbitant interest rates and labeling all lenders as extortionists and swindlers. If borrowed money is not squandered but is used to create or add value to an asset, it is only fair to pass some of the return to the lender. The lender creates a new possibility for the borrower and as such the lender's role is positive.

As previously discussed, there were only a handful of professions or vocations known to the Eritrean society. While the majority of the populace adhered to one vocation or another, [ሰራሕ ዘይፈቱ ናብ ጉዕቅዶቲ] there were a few elements who neither embraced a vocation nor shown dedication to work. They managed to survive by "doing" a little of this and a little of that in a haphazard and manipulative manner. These elements were collectively known as *aqeytor* [ግቅዶቶት]. Perhaps the classical proverb pertains to this group: [ዘዋሪቶ እግሪ ወይ ደራር ወይ ሓኻል ጉረከብ] Keep pacing the neighborhood and you will either be invited in for dinner or be chased away with a club. Some of these elements may be in a state of transition and do not always deserve society's harshest criticism. Criticism must be meted out, however, against chronic dodging of responsibility and lack of dedication to work, work aimed at making an honest living.

The Eritrean tradition is distantly linked to the history of soldiery and certain values are inherited from that past. According to Parkyn, the soldiery were recruited from "among the worst of the people" those who "preferred idleness in peace and plundering their neighbors in war to the more honest but less exciting occupation of agriculture."⁴⁰ The soldiery was solely motivated by looting and, unlike the liberation fighters; they were ignorant of a national cause and unprepared to pay sacrifices. They were

raiders and pillagers and yet they considered themselves heroes. Looting is the quintessence of moral bankruptcy and economic dependency, but it was hailed as the highest measure insuring the survival of the fittest. Appropriation or seizure of property is a gross violation of human right and yet it was lauded as the reward of gallantry. A side of the Eritrean tradition harbors permissiveness toward looting and this can be understood only in light of the history of soldiery: [ገበዘንን ውርውራ ነብሕን እይተዕብራ] *when looting is in vogue [progress], do not deprive yourself of spoils.*

Tradition is not unaware of corruption. However, it does not entertain a consistent or unbending stand on the issue of corruption. Corruption is not linked particularly to a single vocation. It is a pervasive phenomenon that can engraft or implant itself in any vocational sphere. The village farmer who encroaches upon his neighbor's tract of land and seeks to legitimize the new border by enlisting false witnesses [ደፋእ ደረጉ], the rancher who crosses into another frontier and absconds with stolen cows [ዘዎግቶ አሓ], the goldsmith who sells gold-plated ornaments as solid gold and the judge who adjudicates in favor of the bribing litigant are only a few examples of how corruption can be pervasive or ubiquitous. On the one hand, tradition betrays a liberal posture mitigating its indignation toward corruption. For example, it passively tolerates the unholy alliance between fabricators and plunderers as a fact of life. The occupational liars are bent on fabricating and disseminating false information in favor of candidates seeking public offices [e.g. village and district judges - ጭቃ፡ ምስሌላ ደኛ]. Once elected, the latter are obligated to reciprocate the favor whether by sharing their spoils with or judging in favor of the perjurers [ሓላኝ እሽ-መገ፡ ዘረፈ ከብልጻካ]. This is far removed from making an honest living. This is a precursor of modern day corruption, such as awarding lucrative city and state contracts to those with political clout. On the other hand, tradition condemns lying and all advantages established by or stemming from misrepresenting the

truth. Tradition lauds honesty as the rare virtue that triumphs at the end. [ዘገገረ ሓቂ ትቐጥን እምበር አይተበርን] The rod of truth is lean but not breakable. Tradition presents the truth as the impregnable fortress and source of equanimity: [ሓቂ ተዛረብ እብ መገዲ በቡር ደቅብ] *speak the truth and sleep on railroad tracks.* [ሓሳዊ ከማ አፉ፣ ሰራቺ ከም እ.ዱ ይመስሉ፣] Tradition views the world of liars and robbers, in which everyone tries to get ahead by lying and stealing, as a distortion of reality, as a world turned topsy-turvy. Corruption is the betrayal of the noble ideals of an orderly society and the steering of a society down the path of destruction. [ገሰራቺ ስረቆ ምዓት እዝገ ከወድቆ] A society in which everybody lies to and steals from everybody else does not have much of a future.

According to Jahoda,⁴¹ work structures time, provides a sense of purpose, lends status and identity. The attitude towards retirees in a traditional society like Eritrea's can be evaluated in light of the status or identity derived from work. Retirement is not equated with sloth or reluctance to be self-supporting. A parent is encouraged to lighten his burden by transferring his responsibilities to his sons and daughters [አድጊኝ ወሊዳ ተዕርፍ]. But there is a stage considered beyond retirement: that of utter economic dependency and physical frailty. A parent who entered this stage is wished a peaceful departure from his earth-bound existence [ምስ ሰይቲ ወድኝ ካብ ትእኩቡ፣ ጽሓይ ከሎ ካብ ዝበለካ ገብገብ፣ ሙት እምበር ዓለም'ዶ ትጽገብ።].

The value of any vocation should be minimally appraised using two criteria: First, does it enable the individual to support himself and his family? Second, does it contribute to the common good of the society? All the traditional occupations meet these criteria and must therefore be considered respectable. The blacksmith, the farmer, the weaver, the potter, the carpenter, the mason, etc., performed work in an attempt to sustain them and through the exchange of their products entered into an indispensable interdependence and symbiotic relationship.

During the Reformation period, a very important concept was introduced, that of the *calling* or *Beruf* [ጸውዒት], as Luther coined it. It means that every individual has a station in life and that the station serves a valuable purpose. In contrast to the medieval teaching that the ecclesiastical posts were more pleasing to God than the secular posts, Luther taught that all vocations are equal in the eyes of God. Luther elevated even the "lowliest" vocation to a level of importance. If some one thinks milking the cow is a trivial matter, let him think again. It is God who milks the cow through human hands. The point here is not so much to inject religion into the discussion as it is to lend respect for the occupations available to members of a society.

No vocation is contemptible or dishonorable. Thus the members of a society have the liberty to choose vocations that suit them but they are ethically obligated to dispense their duties to the best of their ability. [ግብርጃ አይጸብቆን] Executing a task perfunctorily or [እንተቀዶ ቀዶ እንተዘቀዶ ሕንግግ] subscribing to a cause halfheartedly contradicts the spirit of work ethic. [ካብ ለላላካ ተቐጸጸ፡ ካብ ዓበቕካ ተቐጥር፡ በጉረ እንተአልዓልካ ዱላ፡ ስረ እንተዓጠቕካ ሃይላ።] As they say, "If you dance you got to get down and let your hair blow." Let the watchman stay vigilant instead of sleeping on his post. Let the farmer till deep furrows instead of merely scratching the surface. [መእለቢላም እንተሓረሉ ናብ ጸሀይ ይምለሱ]. Let tasks be done right the first time instead of entraining costly rectification later.

INDIVIDUALISM AND WORK ETHIC

Koehnrad Swart states, "The term 'individualism' with its perplexing varieties of meanings is responsible for many inconclusive debates in the history of ideas."⁴² Similarly, the Catholic Encyclopedia states, "A comprehensive and logical definition of this term [individualism] is not easy to obtain."⁴³ There are at least three categories of definitions: religious, political and psychological. For the sake of brevity, work ethic for the purpose here will be

limited to and hinge upon the psychological definition of individualism. But first, let us see what individualism means in each category. First, religious individualism represents the attitude that a believer is entitled to interpret the Scripture for himself and that he is not subject to any external religious authority. In his most influential treatise, *The Freedom of the Christian Man* (1520), Martin Luther refuted the idea that the Pope alone has "the right of interpreting Scripture" and heralded that "A Christian is a perfectly free lord of all, subject to none." This ushered in an era marked by the discovery and affirmation of the individual within the realm of the church. The slogan later lent itself to political affairs as well, reverberating freedom of the peasants from the landlords and freedom of the knights from the princes and so forth. Second, individualism is defined in the political or civic sense and includes many flavors: In the extreme and obsolete sense, it represents the attitude of professional anarchists claiming that the State is an artificial entity and that the individual citizens do not have a moral obligation to form a State. In the moderate sense, political individualism defines a stand opposing State intervention in the affairs of citizens and industry.⁴⁴ Third, psychological individualism represents the attitude that each person is a separate or unique entity who must be discovered, affirmed, groomed and charged with self-responsibility.

I am alone. I am an individual. That means that I am unique. There is no one else like me in the whole world. Each of us is born into a different environment and develops differently according to a unique pattern throughout our individual lives. Nowhere is a variety in a species more apparent and inevitable than among the human species.

The goal of human development is that we should become fully ourselves. The psychologist, Carl Jung, named this goal of human development 'individuation'. The process of human development is one of becoming fully individual: separate from our family, from our society – to learn to think for ourselves, to dare to be out of step with stereotypes. To grow up and become fully human, we are called

Work Ethic in the Context of Eritrean Tradition

to be unique and different. We are also called to power. We have to learn to take responsibility for ourselves. We need to develop a sense of autonomy and self-determination.⁴⁵

The process of "individuation" is not automatic or spontaneous. Unless there is a conscious effort to recognize the individual as an entity, separate and distinguishable from the community, and unless there is a dedication to educate and train the individual to realize his potential, the individuation process cannot become a success. [ጭሩ ከም ዓቕማ ብጠርጒ ስነም ጉሕጉም] The ability of the individual to care for himself and the quality of the life he leads are commensurate with the level of training he receives. [ዘይተወቕረ ነጥሕን? ዘይተማሀረ ነጥሕን?] The untrained individual is as ineffective as a dull knife. Through proper training the individual is empowered to be responsible for his own well-being and not to become a liability to the society or the state.

The individual can thrive in a competitive environment and winning is not a crime. However, the Eritrean tradition espouses inconsistent or contradictory views with respect to this issue. On the one hand, it endorses the individual's aspiration to compete and excel. On the other hand, it disapproves all marks of distinction and superiority. The individual who is nudged to emulate his peers is also castigated if he surpasses them. Let us elaborate by means of proverbs. [ዘይቀገእ ኣይመልድ] He who does not *envy* or is not *inspired* by his neighbor's achievement is pathetic, undeserving to be born. He who embarks on a trip must keep pace with [and not trail behind] his co-travelers. [መካላላላት ኣይኹልላት፣ መካይድኻ ኣይሰጉመልካ] He who sits at a dinner table must scramble for food as much as his fellow diners.⁴⁶ The individual is coaxed to become achievement oriented and to compete on all fronts of life. However, this type of competition is not without restraints. It is to be exercised until equality in status and achievement is reached. This is the *equalizer formula*, and must be maintained. The individual is encouraged to catch up but never to overtake. As the Chinese say, "The nail that stands

out gets hammered flat.” A similar concept is expressed by the Eritrean tradition. [ካብ ብጹታ ትነውኡ መሸላ፣ ወይ ንዑፍ ወይ ንወንጭፍ] The stalk that grows taller than its peers [towers above its surrounding] is either pecked by birds or cleft by hurled stones. [ከርኣይ ከብላ ይኣረይ] Acquiring and flaunting above average qualities do not go without reprimand or repercussion. [ግቢ ኣግሪ ነጋፍ ሀቡ፣ ግቢ ንወና ኣካብ ጸገገ] The position of a leader, luminary, vanguard and trail blazer is neither to be envied nor to be actively and willfully sought by the individual.

RESOURCES AND WORK ETHIC

How a person manages his resources can be influenced by tradition. Resources can be squandered, handled frivolously, or they can be used judiciously to add value and generate revenue. Following are examples from the Eritrean tradition for illustration.

- Many families, rich and poor alike, commit a substantial amount of money to finance commemorative services [*teskars*] for two reasons: 1) their deceased relatives are to be sanctified posthumously through the supplications of the clergy; 2) their deceased relatives' wrongdoings are to be expiated posthumously through the good deeds [serving food and drinks] exercised toward the poor. The theology or religious teaching underlying these practices has been questioned. However, until such a tenet is officially retracted, and the community of believers comes to grips with the idea that *teskars* have no redemptive relevance for the departed, desperately needed economic resources will continue to be misplaced. The so-called mourning period is another questionable use of time or resource when the immediate family and friends of the deceased have to refrain from productive work for 40 days.

- Tradition treats wedding as an important milestone in a person's life and justifies expenditure of a large sum of money

on this one-time event. Festivity and publicity are of essence and all financial resource must be committed to attain them. As the song goes, [ንሎሚ ዜይካ ዳኡደ-ሕዮ ኣብ ዕዝ።] resources withheld or spared from this event deserve to be heaped on a trash mound. A modest wedding celebration, one staged by limiting the invitees to family members and close friends and by minimizing the expenses, is derided as [ጭሉቅ] a token, miniature, sneak wedding. The bride ar whose wedding a throng of people was not wined, dined and entertained [ጎከሮ ለጋሳ ብሉጥሉጥ ዳሳ] is made to feel so small and, every now and then, becomes the object of humiliating jokes. The wedding expense is enormous and the contributions [ዕድመ] of the invitees can defray only a small fraction of it. The newly-weds and/or their parents have not only wiped out their savings but also become debt-ridden for years to come.

- The manpower and economic wherewithal of one individual are too diminutive to tackle projects of broad scale. As a remedy to this shortcoming, the society has come up with cooperative measures: The first form of cooperation is known as *wefera* [ወረራ] and it is exercised when there are needs to till large tracts of land, build or refurbish houses, construct access roads and dams, etc. The second form of cooperation is known as *hnti* [ሉፍግቲ] and it is exercised when there is a temporary need to combine the resources of two individuals. For example, the traditional method of plowing requires two oxen. Two farmers who only own one ox individually can pair their oxen and take turns to plow their tracts of land. The third form of cooperation is known as *egub* [ዕቁብ] This is a sort of financial alliance on a miniature scale. A group of people contribute an equal amount of money and the accumulated fund is disbursed to one member on a rotating basis. This fund is used to acquire or fix property, buy ornaments and furniture, pay off old debt, etc. These cooperative prac-

tices can serve as springboards or precursors to forming joint ventures in the modern or capitalist sense.

The endorsement of the cooperative practices as highly beneficial is tacitly opposed by other undercurrents of the Eritrean tradition. 1) [ላህ አይበልከን ሰብ መቕሎ፣ ከንሰንኩዩ ከበልና ግፍትናዮ] Mutual interdependence and symbiotic relationships are shunned out of sheer malice. 2) [ፍቅር ደሊኻ ግዕድ ግዕድ፣ ጽልኢ ደሊኻ አብ ሓንቲ አጎዶ። ግራት ፈረቅ እባገ ነይመረቅ።] Jointly owned properties are deemed source of strife and forming alliances are equated with courting troubles. Tug of wills, mistrust arising from lack of control and transparency, disparity in contribution [dedication] are some of the reasons why joint ventures fail and earn their notoriety.

When a sudden death occurs or an unexpected calamity strikes, Eritreans, particularly those in the Diaspora, respond with kindness and join hands to help the victims. Contrary to expectation, the spirit manifested in this act of unparalleled benevolence and philanthropic outreach has made no inroads into the area of joint ventures. A lot of ideas espousing joint ventures or community undertakings are nonchalantly dismissed with the word *kläie* [ክላኢ], which, roughly translated, means “don’t even mention it.” This word despite its brevity has the most debilitating effect. It fosters or instills a feeling of cynicism, indifference, confusion and immobility. It is the quintessence of negativism.

- One of the behaviors discussed in psychoanalysis is impulsiveness. Impulsiveness is a behavior that seeks immediate gratification, now instead of waiting and working for bigger rewards in the future. One side of the Eritrean tradition not only makes frequent reference to but also endorses the impetuous behavior. [ካብ ንግመታ ደርሀ ንሎግግ ዘበን እንቁቁሉ] It stresses that it is preferable to receive an egg

this year than to wait for a chicken next year. It justifies myopia and reluctance to project into the future, which is distant, vague and elusive. [እንተዘይመትከን ዕድመ ስሎከን?] An invitation to a prospective banquet is nothing to be excited about because death can strike any moment before then. [አብ ሰግዶ ዘሎ ደመና] Investments in the future could be without returns as instances of clouds that dissipate into thin air instead of condensing, yielding rain drops and quenching the thirsty land. The other side of the Eritrean tradition emphasizes that postponement of small and immediate gratification is imperative if greater rewards are to materialize. [ጠላምን ደሊኻ ጸገን አኻፈኻ] Drinking the milk right away kills the prospect of having butter to spread on the bread.

CONCLUSION

As stated at the outset, work ethic in the Eritrean arena is a broad topic. Thus, the current study can be considered only a preliminary sketch of the full colors and distinct shades which have yet to evolve in the future. Though by far incomplete, it can undoubtedly provoke fruitful discussions. The challenge that lies ahead is not only to sift through the various facets of the Eritrean tradition in search of the positive and constructive but also to define, legitimize and popularize an indigenous work ethic. The conflicting and inconsistent views harbored by the Eritrean tradition have been pointed out. The conclusion must be dedicated to making bold statements and concrete suggestions.

On the question of *Determinism and Work Ethic* many of the traditional views that strip the individual of freedom and exonerate him from responsibility cannot be passed unchallenged. The following suggestions are put forth to counterbalance the portrayal of the individual as a passive agent favored or victimized by external forces. First, the idea that every citizen is a free agent ultimately responsible for his own success, or downfall for that

matter, must be brought to the fore. Combating or surrendering to ignorance and poverty is a question of choice. External forces or innate propensities cannot be blamed for the individual's lack of initiative and determination to improve the conditions of life. Second, the idea that every citizen's lot is not set from the beginning and that a better future hinges upon education and training must be underscored. No education, no emancipation from poverty! [ካብ ድንቁርና ናይ ጸላም ንብረት፣ ናብ ጎምህርቲ መገዳ ክብረት። ዘይተወቐረ ነዋሕን? ዘይተማህረ ነድሕን?።] Third, the idea that work is the prerequisite of existence or survival must be drilled into the consciousness of the Eritrean populace through skits, slogans, posters and other media. No work, no food! [ዘይሰርሕ ኣይብላብ!] Fourth, the idea of self-reliance must be applied to the various strata of the Eritrean society: the state, the family and the individual. Stand on your own feet! Carry your own weight! Avoid crutches! [ሰልልኻ ደው ብል ክብደቶኻ ጸርገ ምርክብ ኣርሕቕ!]

The investigation of *Asceticism and Work Ethic* has demonstrated that the Eritrean tradition is overwhelmingly permeated and dominated by religious beliefs which strongly advocate otherworldly-oriented life style. The following suggestions are put forth to offset the espousal of transitory and impoverished lives. First, freedom does not mean fleeing the world and earthly existence. It means embracing life on earth fully and making the world a better place to live in. Second, poverty is not an instrument of righteousness nor does it bring man closer to higher ideals, such as union with God. Rather, poverty is man's formidable enemy and must be vanquished through hard work and diligence. Third, contemplative or inactive life succumbs to indolence and diminishes man's responsibility to be self-reliant. There is no greater sin, which an able-bodied person can commit, than becoming a public liability. No one has the right or the justification to beg for a handout.

With respect to *Time and Work Ethic* tradition is lagging behind in its time awareness and management. It has no time-

keeping devices and its method of tracking time lacks specificity. It allows leisure to dominate over productivity and it does not pin deliverables to deadlines. To reverse this trend or actually to introduce modernity a new approach must be instituted: First, create time awareness in the society by teaching time keeping in schools and making it a part of the literacy campaign [ቅም-ቅም ሰዓት ጎላሊ ጎዶ]. Second, make wrist watches available at a price any Eritrean can afford. Third, if not atop of cathedrals, install clocks on tall structures within public purview. Central plazas, city halls, bus depots, city parks, etc. are good candidates. Fourth, peg deliverables against specific, non-elastic, time frames. Fifth, start and finish events on pre-designated time without padding. Sixth, drill the public day in and day out with the concept that time is money. Seventh, teach the public to think of time in linear and not in cyclical terms. Time moves forward and every opportunity to do something constructive is one of a kind, never recurring, never presenting itself again. Eighth, introduce artificial light to rural areas. The light supplied by electric generators will usher in a new era for the majority of the population. The nighttime will no longer impose immobility with unchallenged impunity nor will it be entirely dedicated to sleep.

On the question of *Vocation and Work Ethic* tradition, not only compartmentalized society based on the limited number of vocations, but it ranked some of the vocations extremely low and in some cases wrote them off as unworthy of embracing and practicing. To bring sanity into this kind of mentality, the following suggestions can be considered: First, teach the necessity, equality and interdependence of all vocations. Second, stress the two criteria by which any given vocation must be evaluated: (a) allowing the individual to support himself; (b) contributing to the common good of the society. Third, bring awareness that the individual must not only be proud of what he does for a living but also to execute his work conscientiously and to the best of his ability. Fourth, teach the individual to earn his living the honest way and to taboo appropriation of funds and valuables by illegal

or deceitful means. Fifth, cultivate a culture of treating the elderly humanely since old age is not a crime or a matter of choice but an inevitable process through which everyone will eventually pass.⁴⁷

The section, *Resources and Work Ethic* dealt with a cluster of practices that contribute to the depletion of a limited economic resource. Some of these practices are endorsed by convictions of religious nature while others are dictated by the quest for immediate emotional or similar gratification. First, the question of religion is sensitive and any criticism from the outside can be misconstrued as iconoclastic and meddlesome. Hence, any "backwardness" that is purportedly rooted in religious teachings and that is currently rubbing off on the society at large has to be addressed by a Church-led *reform*. This will help dissipate any polarity that might arise between the Church endorsing regressive viewpoints and the State pushing for change and economic prosperity. Second, weddings and other festivities which defy moderation and solvency must be tamed to acceptable level. Comparing and contrasting types of weddings and their economic aftermath through dramas can educate the public, thereby erecting an imaginary barometer for measuring extravagance and misuse of resources. Third, the quest for immediate gratification must cede priority to investing in the future, to working and waiting for greater rewards. Fourth, the practice of budgeting and saving on family and individual levels must be introduced. The "bread winner" must be taught to stop treating his entire wages as spending money. Fifth, the reasons that contribute to treating joint ventures with indifference or utmost resistance must not only be identified but also rectified. This task is important because it facilitates a speedy transition into modernity. Many investments based on *emotions* rather than on concrete feasibility study have foundered. Many endeavors that leaned on *personal trusts*, to the exclusion of legally binding and enforceable agreements have not only aborted as business enterprises but also degenerated into feuds among former friends or partners. Many partnerships, which for *lack of dedication* relinquished control

to part-time and often rotating management, failed to thrive. Many partnerships failed not because of keen competition or their own inferior product but because of malicious, I-am-not-helping-you-to-get-rich attitude of the customer base. In spite of the initial low success rate of joint ventures, the individual must be encouraged to forge ahead and not recoil to his shell.

Finally, the process of *individuation* must be encouraged and celebrated. The idea that each person is a separate or unique entity who must be discovered, affirmed, groomed and charged with self-responsibility must be underscored. Preventing the individual from competing and excelling [standing out] is at the same time stunting the growth of the community, as "the strength of the rope depends on the quality of the individual fibers it is made of."

Notes

1. The dramas presented during the 1999 celebration of Eritrea's Independence Day emphasized the industriousness of the Eritrean people. The Eritrean people are collectively compared to the *ant*, the quintessential model of diligence: ስፈርቲ፣ ስፈርቲ [ላኝቱ]
2. The following materials have been used as sources of the Tigrigna proverbs:
 - ሰላሞን ገብረክርስቶስ፣ ምህላ ንጸላይቲ ልቦና፣ ቤታ ማእተግም ፍራንቸስካና፣ አስመራ፣ 1995።
 - ሀ.ግ.ሓ.አ.፣ ምህላታት ትግሮኛ፣ 1986።
3. Scholars like Rosalind Fergusson (preface to the 1983 *Penguin Dictionary of Proverbs*) and Leo Roston (*Treasury of Jewish Quotations*) "regard proverbs [not] as a source of accumulated wisdom" but as ready-made or pre-formulated expressions lending flair to the speech of ordinary people. On the other hand, scholars like Wolfgang Mieder (*Proverbial Hall Encyclopedia of World Proverbs*), Louis A. Berman (*Proverb Wise & Wisdom*) and Solomon Gebrekstos (*ምህላ ንጸላይቲ ልቦና*) espouse the idea that proverbs are nuggets of wisdom passed from generation to generation.
4. A proverb can easily be converted into a slogan or a national shibboleth. The border conflict with Ethiopia made one slogan so popular and effective: "We do not relinquish our territory nor do we seek [or encroach

upon] our neighbor's territory" [ናጉና ኣይገህብን፤ ዘይናጉና ኣይገደልን]. This is a new rendition of an old proverb: "Finish your portion but do not touch somebody else's portion" [ግዴኻን ኣይትግደና፣ ካብ ግዴኻን ኣይትሰልፍ].

5. Cited in Adrian Furnham, (1990) *The Protestant Work Ethic: The Psychology of Work-Related Beliefs and Behaviours*, London: Routledge.

6. Adrian Furnham gives an excellent summary of the controversy surrounding Weber's work: "The Protestant Ethic is a polemic and proselytizing work directed against vulgar Marxist ideas of economic determinism and the relentless laws of history. It is, therefore, not surprising that his work has provoked such controversies from political scientists, economic historians, and Protestant theologians. The criticisms may be seen as primary and secondary; original and contemporary; those resulting from misunderstanding and those resulting from profound disagreement." Ibid., p. 2.

7. Oates, W. (1971) *Confessions of a Workaholic: The Facts About Work Addiction*, New York: World Publishing Company, p 84.

8. Cited in Furnham, A., op. cit. p. 15. Maccoby, M. and Terzi, R. (1979) "What happened to the work ethic?" in W. Hoffman and T. Wily (eds), *The Work Ethic in Business*, Cambridge, Mass.: O, G & H Publishers.

9. Terkel, S. (1975) *Working*, Harmondsworth: Penguin, p. 1.

10. Branden, N. (1996), *Taking Responsibility: Self-Reliance and the Accountable Life*, New York: Simon & Schuster, p50.

11. In his Dictionary of Eritrean Names [መዝገበ ቃላት ኣስማት ኤርትራውያን], Mussa Aron explains only one aspect of or meaning ascribed to the name ተግደል፣ parental wish for the child to be blessed. But the name also means accept whatever life has in store for you. Whether the child is going to be blessed or to have to cope with fate, he is not an active agent.

12. Branden, N. op. cit., p. 39.

13. Ibid. p. 54

14. Ibid. p.

15. Ziesler, J.A. (1974) *Christian Asceticism*, Grand Rapids, Michigan: William B. Eerdmans Publishing Company, pp. 57-58.

16. Gebrehiwet, M. (1976) *Christ-Mysticism in the Theology and Spirituality of Martin Luther*, Doctoral Dissertation, pp. 1-6.

17. The dualistic form of asceticism departs "from the view that the body and all physical things are in themselves evil, imprisoning, and obnoxious. The sensible thing to do, therefore, is to escape from the body as much as one can, which can be fully done only at death, but in the

meantime mortifications can be employed as anticipations of this final escape. The result is liable to be a strenuous asceticism, like that of many Gnostics and Marcionites in early Christianity...." Ziesler, op. cit. p. 5.

18. Ibid., p. 1.

19. Quoted in Pankhurst, R. (1990) *A Social History of Ethiopia*, Trenton, NJ: The Red Sea Press, p. 44.

20. Ibid., p. 43.

21. Gbremmedhin, T. (Fall 1996) *Constraints to a Viable Agricultural Development in Eritrea*, Eritrean Studies Review, Vol 1, No. 2, p. 113.

22. Barnett, J.E. (1998) *The Quest to Capture Time - From Sundials to Atomic Clocks*: Time's Pendulum, New York, NY: Plenum Press, p. 9.

23. Ibid., p. 7.

24. Modern timekeeping devices were introduced to Eritrea by the Italians: ኣዶ ጥልዖን ብዓል ወርቂ ሰዓት ባርነብ ገደሩሎም ንኻኻኻዓት.

ኣስከርባ ገደሩሎም ንጨጋዓት ሰዓት ገደሩሎም ንክብዓት።

ሐርያ (ብኣጋጣሚ መባል ያይ ዓመት በዓል ነጻነት - 1999) ብግርማይ ሰንዲኣን "ቁጸራን ተቋጸርን": ገጽ 43።

25. "For centuries, only the sunlit hours were measured; the night hours were useless for any activity and thus there was no reason to try to count them. ... With only the full moon and fires, and later, candles to put a tiny dint in the blackness, the night was not just a fallow realm but a fearsome one, useful only for sleep." Barnett, J.E., op. cit., p. 26.

26. ዓኛ ብድድ ኣሎም - ተቋጸርኩም ኣይበለና ኣምላኹ ብኣል ምኪኤል ንራኸበ - ድብሉ። ሰብ ነገር ተቋቢሎማ ነናብ ዓደም (ገዝኣም) ይኸዱ። እቲ ቁጸራ ናይ ንግሆ ድዩ ናይ ምኸት ምናይይ የለን። እቶም ሽማግሌ ይኹን እቶም ሰብ ነገር ከካብ ዓደም ኣብ ዝመስሎም ግዜ ናብታ መዓልቲ እቲኣ ይመዱ። እቲ ገደብ ካብ ጸሓይ ብራቕ ከሰብ ጸሓይ ትዓርብ እዩ። እቲ ቀዳመ-ዝመዳ ነቲ ድሓሩ ዝመዳ ይጸብዮ። ብግርማይ ሰንዲኣን "ቁጸራን ተቋጸርን": ሐሩያ, ገጽ 42።

27. ቁጸራ ሓበኛ ማለት እንታይ ማለት እዩ? ኣብ ናይ ትግርኛ መዝገብ ቃላት ንመልከቶ፣ ደንጉኻ ምምዳእ: ምጥላም: በብሓይ ዘርጠብ እናበልካ (ንኣኹባ) ምምዳእ: ባህ ተበልካ ትመዱ: ባህ ተ(ዘይ)በልካ ትገድፎ ዓይነት ቁጸራታት "ቁጸራ ሓበኻ" ይበሃል። ብግርማይ ሰንዲኣን "ቁጸራን ተቋጸርን": ሐሩያ, ገጽ 42።

28. Forget for a moment the human inventions of the clock and of history, and look around at the natural signs you unconsciously use for ordering time. There is the ever-recurring day and the ever-recurring round of

seasons in the ever-recurring year. Look up and you will see the repeating phases of the ever-returning moon. Beyond the moon, there is the seasonal pattern of the stars repeating itself every year and with a little more effort, you could discern the recurring patterns of the planets. Nearly all the signs of nature, at least at first glance, tell us that the world repeats the same patterns over and over again.

"Although there are signs to the contrary - an individual person is born, grows old and eventually dies, never to be reborn - the predominant natural signs reveal a world returning again and again to where it was before. It was from these signs that the earliest cultures derived their notion of time. Time, too, must be cyclical. It, too, must regenerate itself into an ever-renewing present." Jo Ellen Barnett, op. cit., pp. 193-194.

29. Pankhurst, R., op. cit., p. 58.

30. "Let those who insult the worker on account of this labor cease to do so. Until this time you called blacksmith teyib (Tebib); those who wove the shamma you called shammare; those who wrote you called tankway; those who worked for the church you called debtera. The farmer who produced all our food and known to be better even than the king, you called gabare (gebar); the merchant, who brought gold, you called negade, and insulted him on account of his trade. The lazy man whose son is ignorant causes trouble by insulting the clever man. All mankind is descended from Adam and Eve; there was no other ancestor. Discrimination is the result of ignorance. God said to Adam, 'In the sweat of thy face shalt thou eat bread.'

"If we do not carry out this injunction, if everyone is idle, there will be neither government nor country. In European countries when people undertake new kinds of work and make cannons, guns, trains and other things revealed by God, the people concerned are called engineers, they are praised and given more assistance, not insulted on account of their craft. But you, by your insults, are going to leave my country without people who can make plow, the land will thus become barren and destitute.

"Hereafter anyone who insults these people is insulting me. From this time forth anyone found insulting another on account of his work will be punished by a year's imprisonment. If officials find it difficult to imprison such persons for a year, let the latter be arrested and sent before me." Courlander, H. (1996). *A Treasury of African Folklore*. pp. 541-542.

31. ኣቲ ንላይ ከከከዶ ንኣረብታይ፡ እንታይሎሎ ህ ሓረብታይ፡ ደፋእ ደንኩል ህ ሓረብታይ
 ኣቲ ንላይ ከከከዶ ንኣላማይ፡ እንታይሎሎ ህ ላላማይ ሓራእ ቍኒን ህ ላላማይ።

32. Pankhurst, R., op. cit., pp. 58-59.

33. Ibid., p. 223.

34. Ibid., p. 59.

35. *Politics*, I, 10, 1258ab. Richard McKeon (ed.) (1941), *The Basic Works of Aristotle*, New York: Random House, p. 1141.

36. "He who lends expecting to get back something more or something better than he has loaned is nothing but an open and condemned usurer," Martin Luther, 1524, *Trade and Usury*, Luther's Works vol. 45, p. 257.

37. The Council of Nicea [325], the Third Lateran Council [1179], the Papal Decree of Leo I [444].

38. Barnett, J.E., op. cit., p. 59.

39. "Their eyes burst with grief, their smoking hands jerked about their bodies, warding off

now the flames and now the burning sands" Dante's *Inferno*.

40. Pankhurst, R., op. cit., p. 148.

41. Jahoda, M. (1982) *Employment and Unemployment: A Social-Psychological Analysis*, Cambridge: Cambridge University Press.

42. Review of "Individualism" in the Mid-Nineteenth Century" by Koenrad W. Swart from *The Journal of the History of Ideas*, v.23 no. 1 (1962), pp. 77-90.

43. Catholic Encyclopedia, 1913, *Individualism*, Encyclopedia Press, Inc. Electronic version, 1998, by New Advent, Inc.

44. Ibid.

45. The Road" Counseling and Personal Development

46. In traditional Eritrea, people travel on foot and eat from the same plate.

47. School children are familiar with the story of Father Grmu. When Father Grmu became very old and unable to support himself, he began to depend on his sons. After a short time, his sons and daughter-in-laws began to mistreat him. እባይ ግርመ ግን ሕቕኡ ኣብ ከልተ ትግዲ፣ ዕዮ ማሕረብ ምኽኣል ሰእዣ ሓብ እንዳ ደቁ ከይዱ ከልዓል ግዲ ከኖ። ድከሪ ቁሩብ ግዜ እተን ኣንስቲ ደቁ ከርእይኦ ተጸልእን። ከም ኣንቲ ኩዕስ ደማ፣ ካብታ ኣንቲ ናብታ ኣንቲ ይጸፋፍግኦ ነብራ። እቶም ደቁውን በንቡዶም ተመራኮም ነቲ ኣረገቲ ኣብኣም ብሸላልታ ረእይዎ። "ኣደ ወላዲ ዝረኽቦ ጸባባ፣ መጽ-ኣፍ ፲፱-፲፱ ኣስተዋጽኦ ፍልጠትን፣ ፲፮፣ 15።

largely landscape, which he painted with skill and sophistication. Among Haile's best works was *hanqewta* (a *Tigrinya* word meaning hope or expectation. (Figure 13)

This was a painting on canvas, which depicted the hopes and aspirations of a young woman. In the background are a child shedding tears and banners of successive colonialists who subjugated Eritrea at different times – Turkey, Egypt, Italy, Britain and Ethiopia. However, it was not all doom and gloom. There were also rays of hope – ever inspiring rays from the emblem of the EPLF.

One of the qualities of Haile's work was that it was easy for ordinary people to understand the message he was communicating. His other works transmitted messages to his Eritrean compatriots to be firm in the face of adversity, work hard for freedom and peace and endure and overcome temporary hardship. One of the most important contributions of Haile was imparting his artistic skills to the younger generation. Sadly, Haile was killed by a land mine before independence. The work cited above is now part of the collections of the National Museum of Eritrea.

Debrom's *A Fighter* (1990, Figure 14) is another masterly work by the artist. It is black and white drawn with pencil or charcoal. It depicts a young Eritrean fighter armed with ammunition and a symbol of peace. Bullets show his readiness for war and dove for peace. Or it could be interpreted that he is using the first in order to achieve the second. Whichever way it is interpreted it conveys a powerful message.

Tesfai Gebremichael was born in 1958 and is the son of a painter. Thus, he had the opportunity to learn painting and drawing at an early age. He joined the EPLF in 1975 and worked in the organisation's art department. During the armed struggle, he produced many works of art including political posters, cartoons, etc., which reflected the armed struggle of the Eritrean people. His works of art were very instrumental in the campaign against the enemy.

Figure 14: *A Fighter*

Tesfai sees an artist as a “witness of his time.” Tesfai's artistic work has obviously been influenced by his experiences during the war of liberation. In an interview, he said that some of his work reflected his deeply personal emotions. One of the unique tools he has been using is the knife. He says he has “discovered many ways of using it and the many different marks and textures it can use. Through constant search I am still discovering new applications with the knife” (Gebremichael, 2000:3).

Tesfai has produced so many works of art with his unique style. His works of art depict vividness and variety of color. He rarely works from color notes as he heavily relies on his memory of the war. He said, “The colors have been influenced by Eritrean tradition with its rich and colorful fabrics (Gebremichael, 2000:3). The *Traditional Musical Instrument* (Figure 15) shows three men playing traditional wind musical instruments, common in the highland communities.

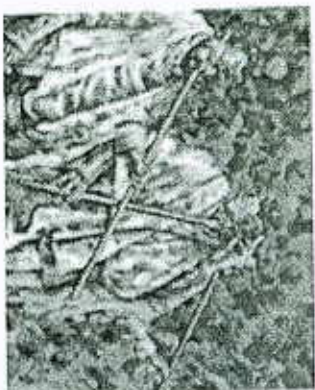

Figure 15: *Traditional Musical Instrument* (1999), Acrylic on Canvas (80x100cms)

Bravery, (Figure 16), another painting by Tesfai, shows Eritrean freedom fighters in the heat of battle. Typical to Tesfai's work, this painting is rich in color and light.

Figure 16: *Bravery* (1995), Oil on Canvas (180x260cm)

In *Naqfa*, (Figure 17), yet another work of Tesfai, it is easy to see the scar of war on the mosque of the town of Naqfa. It is generally known that Naqfa had always been the symbol of resistance of the Eritrean national struggle, as it has never been captured by the enemy. However, it had received incessant air bombardment. Hence the scar which has been captured in the painting.

In the painting, *We Suffered, Fought and Won* (Figure 18), Tesfai has skillfully recorded the oppression, resistance and final victory of the Eritrean people. The painting is very rich in detail

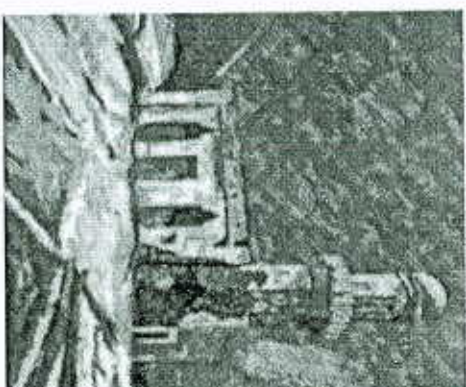

Figure 17: *Naqfa* (1999), Acrylic on Canvas (80x100cms) and encapsulates a long story. However, for the untrained eye it is not easy to identify and understand the components of the subject matter:

Figure 18: *We Suffered, Fought & Won* (1996) Silk cream & acrylic on canvas (160x200)

Finally, the *Green Landscape* (Figure 19), demonstrates Tesfai's wide range of skills in painting. The painting, which is

composed of dwellings, farms, trees and undulating hills, has a sharp and brilliant coloration and precision of form. It is a realistic representation of landscape in his distinctive style developed through the years. Since independence, Tesfai has mounted exhibitions in Europe and the Middle East as well as in Eritrea. In his latest exhibition in Asmera, in addition to traditional painting, he has surprisingly mounted installation art, perhaps the first Eritrean to do so. That is quite an achievement. Not surprisingly, Tesfai's paintings adorn corridors of many public and private offices. Tesfai's present ambition is to create a distinctly Eritrean style of artistic production.

Figure 19: *Green Landscape* (1999), Oil on canvas, (130x160cms)

A Nun (Figure 20), by Michael Adonai (1989), is a pencil drawing portraying an elderly nun in sacred meditation. The rosary, which is used as aid to devotion, along with the head cap and special prayer stick add to the dignity and grace of the elderly nun. Michael has demonstrated a skillful application of shade and light.

In drawing *Traditional Dance in Mogorai* (Figure 21), Michael applied a unique style, which is a radical departure from what we had seen so far. The patterns and density of color are impressive.

A Sabo Girl Grinding Corn (Figure 22), by Girami Gebre Luul (no date), and *Rashaida Girl* (Figure 23), by Fessehaye Zemichael (no date), demonstrate two women in their costumes and rural life in southern and eastern Eritrea. Obviously, both paintings are rich in colour.

Figure 20: *A Nun*

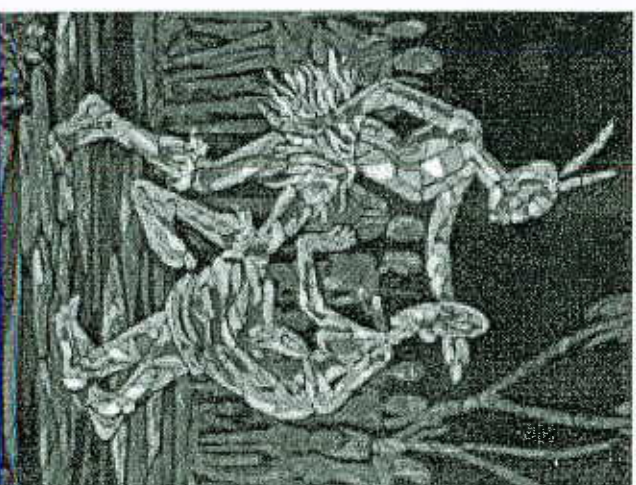

Figure 21: *Traditional Dance in Mogorai*

human rights treaties. The chapter will conclude with a summary of the main points made.

CUSTOMARY LAWS OF HIGHLAND ERITREA

Eritrea has a rich tradition of community-based customary laws, locally commonly known as *H'ghin s'Arri endaba*, meaning "laws and codes of forefathers." Such laws have withstood assaults from series of colonial powers over the years and prevailed along with the modern laws introduced by colonial powers. There is no definitive, comprehensive list of all community-based customary laws in Eritrea. M. Guadagni lists fourteen known Eritrean customary laws.⁷ The Compilation by Zerayacob, et. al. includes nine of them.⁸ For the purpose of this chapter, three prominent customary laws have been selected for review, based on two factors: (1) the size of the community the law served, as measured by the size of the population at the time the law was last revised; (2) the process by which the latest available version was drafted. Thus, the customary laws selected for review are the laws of: (1) *Adigna Tegeleba*, (2) *Adkeme M'legat*, and (3) *Loggo Chiwa*. The three laws cover the largest jurisdictional areas in the country, and each law was last drafted by community representatives through the traditional process of discussion and consensus building.⁹

Each of the three communities served by the said customary laws claims that its particular law was committed to writing way back during the pre-colonial times.¹⁰ However, it was in the 1940s, with the termination of Italian colonial rule and the onset of a British trusteeship military administration, that an earnest effort was made to codify the laws and commit them to modern writing. It is the texts of these latest publications upon which the writer has relied for the following analysis.¹¹

The Law of Adigna Tegeleba

The law of *Adigna Tegeleba* is the customary law of what used to be the province of Akeleguzai. It was established by noted representatives of the various villages in Akele Guzai in 1936

[1943 Gregorian calendar] and published in 1938 [1945 Gregorian calendar]. According to Alberto Pollera, the territory of Akeleguzai served by the law of *Adigna Tegeleba* at the time, was comprised of 197 villages with a total population of 57,285.¹² It was after a year and a half of intense discussions among the representatives, as well as consultations with the people of Akeleguzai that *Adigna Tegeleba* was codified.

The preamble of *Adigna Tegeleba* reveals a philosophical foundation rooted in religion as shown by the following statement, "The Almighty, the creator of all creatures and who is naturally orderly, first created heaven and earth. Then between the Sabbath and Friday, created all the creatures to inhabit the earth in an orderly manner, and commanded that each creature shall live according to His will while maintaining order."¹³

In the preamble, *Adigna Tegeleba* traces law in general to a biblical origin when Adam breached God's command not to touch the forbidden fruit, from which the lesson drawn is that "breach of law angers God and the ruler, and results in punishment."¹⁴ The same preamble states that written law was started by Moses upon God's command, and that Moses' written law served humanity until the birth of Christ, who later caused the writing of the new testament.¹⁵ After declaring that human beings cannot live without laws, the preamble proceeds to define law as "something that enables the ruler [king], officials and the general public to live in harmony with God, something that safeguards people, and enables them to live in peace and harmony with each other."¹⁶

The authors of *Adigna Tegeleba* claim that their forefathers had established what was known as *MAem MeHaza* (named after the place at which the initial law was established), during the rule of Dejash Subagades.¹⁷ The authors state that *Adigna Tegeleba* represents "an amended, improved, updated and written version."¹⁸ They conclude the preamble by declaring: "Up to now, the law in effect in Akeleguzai has been known as *MAem MeHaza*. But today, the renewed, amended and written law, which unites all of us, is hereby given the new name, the law of *Adigna Tegeleba*."¹⁹

The list of representatives who drafted the law, who are described in the document as "officials, clergy and wise men," reads like "who is who" in *Akeleguzai* at the time. Appearing first are 28 notables (feudal lords), listed in the order of their social ranks, starting with the highest, *ra'si*, to the lowest, *kegnezmach*.²⁰ Then follow a list of 83 prominent elected representatives from 27 villages in the province of Akeleguzai.

The content of the law of *Adagna Tegeleba* is logically organized by subject matter into 37 Parts and continuously numbered articles totaling 313. This makes it easy to quote and cite a specific provision of the law. If "codification" means "the process of collecting and arranging systematically, usually by subject matter, the laws of [a given community],"²¹ then, the law of *Adagna Tegeleba* indeed represents the codification of the laws of Akeleguzai. Part 1 through 15, comprising 127 articles, focus on the human being, covering the different stages of development starting from birth to death. Parts 16-21, comprising 50 articles (art. 128 through art. 177), deal with crimes ranging from benign insults and petty thefts to murder. Part 22, comprising 14 articles (art. 178 through art. 191), deals with witnesses and swearing; and Part 23, comprising 20 articles (art. 192 through art. 211) deals with procedural aspects of litigation before a judge and elders serving as the jury. Parts 24-28, comprising 17 articles (art. 212 through art. 228) deal with various social functions such as burial ceremonies, commemoration of the dead, compensation for various services, etc. Parts 29-31, comprising 64 articles (art. 229 through art. 292), cover the all important land ownership and distribution system and related issues. Part 35, comprising 17 articles (art. 293 through art. 309) deals with animals. Part 36, with two articles (art. 310 through art. 311) covers migrant residents from other communities. And finally, Part 37, with two articles (art. 312 and 313), deals with support of church and school. Typically the laws in each Part establish social norms and prescribe the appropriate punishment or damage when anyone of such norms is breached. That the assembly of representatives indeed amended and

improved old laws is evident not only from the claims made in the preamble, but also from the content of the provisions contained in *Adagna Tegeleba*. The drafters declared null and void those social norms and practices that they felt were outdated.²² Looking at the structure, style and substance of the document as a piece of legislation, it is obvious that the peoples' representatives, the overwhelming majority of whom perhaps were illiterate, benefited from some guidance of learned men of the time.

It is interesting to note that the law of *Adagna Tegeleba*, in a conclusion section, makes a provision for its own implementation when it states: "This written law is in effect as of today, December 28, 1937 (1944 Gregorian calendar)."²³ It also provides for its future amendment, as well as the preservation of the document itself in the following terms: "We realize there are areas that are not covered in this document. We have designated February 24 as the date on which officials, the clergy and prominent representatives will meet in *Addi Kayeb* every year to deal with such shortcomings."²⁴ The conclusion continues, "This document of the laws of forefathers shall be deposited with the provincial office, and copies of it with each representative of the sub-unit (*woreda* or *sub-woreda*) for safekeeping and preservation, each custodian shall be personally liable for any loss or destruction of the document."²⁵

The Law of Adkeme M'legae

The law of *Adkeme M'legae* is the customary law of the major part of what used to be the province of Seraye.²⁶ The latest version of *Adkeme M'legae* was drafted in May 1936 (1944 Gregorian Calendar) by noted representatives of the so termed "seven villages of law," assisted by additional at-large representatives from the various villages in Seraye. In addition, the notables (or feudal lords) of the province participated in the process. According to Alberto Pollera, the territory of Seraye served by *Adkeme M'legae* at the time, was comprised of 460 villages with a total population of 63,137.²⁷

The designation of seven villages as "villages of law" appears to be unique to Seraye.²⁸ The origin of the designation is not exactly known as it is shrouded in legend and history. But, it is known that the inhabitants of these seven villages have historically enjoyed certain privileges. Though not explicitly stated, it is implied in the preamble of *Adkeme M'legae* that the seven villages had historically served as courts interpreting the laws of *Adkeme M'legae*. Litigants argued their cases at the *baito* (village assembly) at each "village of law" and the party in whose favor four of the seven villages decided (i.e., the majority) won the case.²⁹

In the preamble of *Adkeme M'legae*, the seven "villages of law" are explicitly mentioned, and the primary responsibility of drafting (or "renewing") the laws was attributed to representatives of these "seven villages of law." Each village sent two prominent representatives. Thus, 14 representatives were considered to be the primary drafters, assisted by additional eight at-large representatives from other villages. Also participants were 24 notables (feudal lords) from the region, by virtue of their social positions in the province, their titles ranging from *fitenari* to *ra'si*.³⁰

The drafters of the law of *Adkeme M'legae*, trace their ancestry to the twin brothers, *Adkeme* and *M'legae*, who lived in the area way back in the early 14th century. Thus, the name of the law, *Adkeme M'legae*.³¹ However, even by the drafters' own admission, there were pockets of communities whose ancestors were other than *Adkeme* and *M'legae*.

In the preamble of *Adkeme M'legae*, the drafters state that the new law was drafted in May 1936 (i.e., 1944 Gregorian Calendar) at Addi Ugri by following the "ancient law." They state, "As told by our fathers, the [initial] law of *Adkeme M'legae* was written and the document was deposited at *Debri Abune Yonas* (a monastery), but disappeared due to wars and conflicts."³²

In relating how the ancient laws were formulated or renewed, the preamble states: "Elders, selected from their communities for their wisdom, would congregate under the shade of an acacia tree

on the bank of a designated stream for at least two weeks, feeding on dry bread and drinking water from the stream, praying to God to reveal to them the best laws. After they reach consensus, they would travel from village to village and announce the laws in the most eloquent language they can master."³³ As further indication of the sanctimonious reverence with which the people of Seraye viewed their customary law, the same preamble describes the law of forefathers as "nothing should be added to and nothing should be subtracted from."³⁴ This belief perhaps influenced the mindset with which the drafters of the law of *Adkeme M'legae* approached their task in 1944.³⁵

Compared to the law of *Adigna Tegeleba* and, as will be discussed later, the law of *Loggo Chiwa*, the end product of the drafters of the law of *Adkeme M'legae* in 1936 (1944 Gregorian calendar) was lacking in several ways. First, there is no logic to the structure and organization of the laws contained in the document. The titles jump from one subject area to another. In addition, the specific provisions within each title are not numbered. This twin deficiency — lack of logical organization and absence of numbering scheme — makes locating or quoting a specific provision extremely cumbersome. Second, the law contains provisions that would have been outdated, or even illegal, at the time of the drafting. Some provisions given under the following titles fall in this category: slavery (at 5), *ma'kelai Aliet* (migrant residents originating from other communities (at 6), artisans and musicians (at 7), treatment of a bride found not virgin at marriage (at 24), obligation of an abused wife (at 30), insults and allegations (at 46-48), and rape of a girl (at 54-55).³⁶ Third, the law makes references to outdated notions of counts as well as measures of distance and weight. The provisions on compensation in kind for various services or damage to be paid, usually grain, are expressed in ancient terms of counts not many people at the time could understand.³⁷ Related to measurements of distance, for example, the required width of a public road is expressed in terms of number of arm lengths.³⁸ Similarly, "a stone throw by a sturdy youth"³⁹ and "a sling

throw of a stone by a sturdy youth⁴⁰ are mentioned as standards of measurement of distance. All this when the measurement of distance in meter was common in the 1940s.

It appears that in the drafting of *Adkeme M'legae* in 1944, the drafters placed emphasis on recalling the ancient laws and paid little attention to the need to improve and update the laws. Thus, the need for "continuous improvement and expansion of old laws," stated in the preamble, became simply an empty slogan.

Norwithstanding the above stated shortcomings, the provisions detailed under each topic in the law of *Adkeme M'legae* indicate a high degree of complexity and sophistication, perhaps more so than those of the laws of *Adgena Tegeleba* or *Loggo Chiwa*.⁴¹ If the end products of the efforts of the drafters of *Adgena Tegeleba* and *Loggo Chiwa* in the 1940s were reflective of assistance and guidance received from learned men of the time, that of *Adkeme M'legae* is reflective of the absence of such assistance and guidance. In this respect the drafters of *Adkeme M'legae* in 1944 did disservice to their customary law.

The Law of Loggo Chiwa

The law of *Loggo Chiwa* is the customary law of a region known by the same name that straddles what used to be the provinces of Seraye and Hamasien. The latest law of *Loggo Chiwa* was drafted by people's representatives assembled at Mai leHam, in 1935 (1943 Gregorian calendar) and published in 1938 (1946 Gregorian calendar), with the encouragement of the then British Military Administration. According to Alberto Pollera, the territory of *Loggo Chiwa* served by the law at the time, was comprised of 66 villages with a total population of 30,000.⁴²

The drafters of the law trace the ancestry of the communities governed by the law of *Loggo Chiwa* to two roots, *Loggo* and *Chiwa*, and thus the name of the law. Again, the names of the representatives who congregated at Mai LeHam to draft the law read like "who is who" in *Loggo Chiwa*. There were 20 representatives from the villages in the Seraye part of the region and 18

representatives from the Hamasien part of the region, total of 38 men. The drafters proclaim in the preamble, "We the inhabitants of *Loggo Chiwa*, under the guidance of the Almighty, undertake this effort to revise the law of our fathers, which was established in 1484 (1492 Gregorian calendar) so that it can last for ever."⁴³ The drafters claim that the law of *Loggo Chiwa*, when initially formulated, was written in two documents, each placed in the custody of a highly trusted individual chosen by members of the community with a periodic rotation.⁴⁴

As if to display an egalitarian disposition, the drafters of the law of *Loggo Chiwa* state in the preamble, "There were no specifically designated 'villages of law' among the villages in *Loggo Chiwa*. This is because the representatives who established the law were selected for their knowledge and wisdom from all communities. This left no room for favoring big over small villages."⁴⁵

The law of *Loggo Chiwa* is perhaps the only Eritrean customary law making a statement that comes close to reflecting the notion of separation of state and faith. The preamble states, "[Ever since the establishment of the initial law] both Christians and Muslims, in harmony, have conducted their civilian affairs under this law. When it comes to spiritual affairs, however, the Christian goes to his *kahn* (priest) and the Muslim goes to his *Qadi*."⁴⁶ The law of *Loggo Chiwa* also comes close to articulating the doctrine of supremacy of the law when it asserts, "The ruling law is what has been duly established by representatives of the whole region of *Loggo Chiwa*. Laws established by a lone village or by a specific group in the region cannot be binding."⁴⁷

The content of the law of *Loggo Chiwa* is organized into 124 chapters, each chapter representing a subject matter. In many instances, the chapters dealing with related subject matters are grouped together, for example, those related to land, marriage, but others are grouped randomly. While the chapters are numbered, the specific provisions within each chapter are not numbered as articles. Thus quoting and citing is possible only at the chapter level and not the specific provision of the law. Typically

the provisions under each chapter establish social norms and prescribe the appropriate punishment or damage to be paid when anyone of such norms is breached. In general if the law of *Adagna Tegeleba* represents a good structure or organization, and the law of *Adkeme M'legae* represents the lack of it, then the law of *Loggo Chiwa* falls somewhere in between.

Perhaps the most striking element of the law of *Loggo Chiwa* is the degree of attention the drafters paid to the need for improving and updating the old provisions. More than either *Adkeme M'legae* or *Adagna Tegeleba*, it contains provisions that either superseded old provisions or introduced new ones that were more in tune with the practices and emerging social norms of the 1940s in the country. It will be instructive to cite some examples: In prescribing the location for storing hay, the law provides that the location should be "200 meters away from the village so that accidental fire does not destroy houses."⁴⁸ This provision makes sense not only from the standpoint of safety, but it also introduces to the law a superior measurement of distance, the metric system.⁴⁹ The law establishes the age of marriage at 18 for boys and 15 for girls (chapter 33). It restricts arranged marriage, reasoning that arranged marriage can be the main cause for divorce (chapter 37). The law also prohibits several excesses in traditional practices during wedding festivities (chapters 38, 39 and 41). The law states, "All marriage contract shall be in writing" (chapter 41). The law of *Loggo Chiwa* provides that support for education (building schools and employment of teachers) should be the responsibility of everyone in the community and reasons, "as the children going to school reap benefits not only for themselves and their parents, but also for their country, their government, their church and religion ..." (chapter 46). As a reflection of awareness of rights of children, the law provides that "a child attending (or watching) cattle must be at least 12 years old." (chapter 56, at 87). The law prohibits the use of the term "baria" as an epithet, reasoning, "All of us, light or dark skinned, are servants of God, created in the image of God." (chapter 58).⁵⁰

Conclusion on Customary Laws of Highland Eritrea

We have seen an outline of the history and content of the three prominent customary laws of the highland areas of Eritrea. As an integral part of the country's heritage, they should be treated. However, it is also appropriate to raise several questions about them. Are the customary laws *passé* or do they have any relevance for the future? What are the negative aspects that should be eliminated? Are there any positive elements worth preserving, and if yes, under what circumstances? As the country strives to develop a legal system that is compatible with modern notions of market economy, democracy and social justice, is there any room for aspects of the customary laws? These and similar other questions are important to address. But first, it will be helpful to look at some factors that can collectively serve as a framework for assessing the relevance of customary laws.

FACTORS FOR ASSESSING CUSTOMARY LAWS

There are four important factors to consider when assessing the relevance of customary laws to the future legal and socio-economic development of Eritrea. They are: (1) the principles expressed in the National Charter for Eritrea, (2) the Constitution of Eritrea, (3) the Macro-Economic Policy of Eritrea, and (4) the international human rights treaties. A brief description of each factor is in order.

The Principles Expressed in the National Charter for Eritrea

Following independence, the Eritrean People's Liberation Front (EPLF), which formed the transitional government and transformed itself into the People's Front for Democracy and Justice (PFDJ), laid out principles of democracy, social justice and equality for peacetime Eritrea in a National Charter. The document sets the tone for the principles it enumerates when it states in its introduction section, "[I]f we do not alleviate people from poverty and deprivation, safeguard their human and democratic rights, and improve their material, cultural and spiritual

4. Does tradition teach the individual to hold certain vocations as contemptible, despite the fact that they contribute to self-reliance and to the common good, or does it teach him to view all vocations as equal, necessary and interdependent?
5. Does tradition teach the individual to be less assertive, less competitive and less advancement-oriented or does it teach him to discover, affirm and groom himself and, if need be, forge ahead of his peers to assume the role of a leader and trail blazer?
6. Does tradition teach the individual to manage his resources frivolously and seek immediate gratification or to use them judiciously and to invest in the construction of a better and greater future?
7. Does tradition teach the individual to shun joint ventures as causes of strife, abdication of control over personal assets and exposure to risking loss of nest egg or does it teach him to seek cooperative enterprises as a viable alternative and leverage to limited personal resource?

An attempt is made to identify the consistent as well as the conflicting viewpoints offered by the Eritrean tradition related to the foregoing questions. The principle of self-reliance has been impressed upon the people of Eritrea during the arduous struggle for national independence, and now the economic reconstruction. The cumulative impact of this principle on work ethic is yet to be researched, and the current paper does not claim to have explored this terrain.¹ The Eritrean tradition is a spectrum of many colors anchored in both the Christian and the Islamic faiths. Regrettably, no attempt is made to explore the impact of the Islamic faith on work ethic in this essay; and is a major limitation.

Throughout this chapter extensive use of proverbs is made² and there are several reasons for doing so:

- 1) Proverbs divulge traditional and contemporary Eritrean society's attitudes toward work, time, leisure, money, lending, etc.

- 2) Proverbs are not lifeless relics or distant reflections of the past. Rather, they are potent vehicles that positively or negatively reinforce, instill or perpetuate social values.
- 3) Proverbs convey contradictory messages as a result of conflicting social values and world outlooks. They reflect a tug between antiquity and modernity, between regressive and progressive thinking.
- 4) Proverbs are inherited from past generations; they are also changed and enriched by present and future generations.³
- 5) Constructive proverbs can be taught and popularized in the form of slogans to influence the thinking and behavior of the masses.⁴

WORK ETHIC DEFINED

Before we can speak of the work ethic in the context of Eritrean tradition, we must develop a frame of reference by exploring the origin of the concept and its components. The term work ethic was coined and legitimized by the German scholar, Max Weber. In his famous book, *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism* (1904-05), Weber advocated that the doctrine of predestination (that God eternally decreed the salvation of some and the damnation of others) made the Calvinists anxious about their salvation and impelled them to seek assurance by attempting to succeed in economic ventures. Moreover, he stressed that the Calvinists refrained from spending their money on self-indulgence, reinvested their profit back into the business and viewed their jobs as 'callings' mandated by God. Hence, according to Weber, the impetus for capitalist development came from the awe-inspiring doctrine of predestination, the conception of the *calling* and worldly-oriented asceticism. As Furham (1990) quotes Weber:

Attainment of [wealth] as a fruit of labor in a calling was a sign of God's blessing. And even more important: the religious valuation of restless, continuous, systematic work in a worldly calling, as the highest means to asceticism,

and at the same time the surest and most evident proof of rebirth and genuine faith, must have been the most powerful conceivable lever for ... the spirit of capitalism. When the limitation of consumption is combined with this release of acquisitive activity, the inevitable practical result is obvious: accumulation of capital through ascetic compulsion to save.⁵

The concept of a worldly calling, *Beruf* [ጸውዒት], was first championed by Martin Luther and it became an integral part of the so-called Protestant Work Ethic. In combating the monastic order of his time, Luther stressed the idea that every individual has a station in the world; that the individual is obligated to fulfill the duties associated with his post; that every legitimate calling has the same value in the eyes of God. In other words, Luther emphasized the necessity, equality and interdependence of all vocations.

Whether or not capitalism received its initial impetus from the Calvinist doctrine of predestination is bitterly debated by economists, historians and theologians alike.⁶ However, there is no denying that the [Protestant] Work Ethic has evolved into an aggregate of precepts deemed to govern the attitudes of social groups toward work, particularly in the West. Many scholars have attempted to delineate the constituents of the so-called Protestant Work Ethic. According to Oates, the definition of "work ethic" consists of industriousness, frugality, ambition and pursuit of economic wealth:

The so-called Protestant Work Ethic can be summarized as follows: a universal taboo is placed on *idleness*, and *industrialness* is considered a religious ideal; *waste* is a vice, and *frugality* a virtue; *complacency* and *failure* are outdawned, and *ambition* and *success* are taken as sure signs of God's favor; the universal sign of sin is *poverty*, and the crowning sign of God's favor is *wealth*.⁷

A plethora of attempts to define the Work Ethic can be cited but they all have overlapping constituents. Hence, suffice to mention

one more definition, given by Maccoby and Terzi, which expounds work ethic as a four-tiered imperative:

1. The *Puritan* ethic supporting a highly individualistic character, oriented to self-discipline, saving, deferred rewards, and antagonistic to sensuous culture.
2. The *craft* ethic emphasizing pride in work, self-reliance, independence, moderation, mobility and thrift.
3. The *entrepreneurial* ethic which emphasized merchandizing not manufactures the organization and control of craftsmen, growth and zeal to succeed. It makes a bold risk-taking character oriented to exploiting opportunities and using people.
4. The *career* ethic which emphasizes meritocracy, talent, and hard work within organizations leading to success and promotion.⁸

While most of the definitions are oriented primarily toward the industrial society, they include precepts that have universal applicability. Such principles must be identified and used as a frame of reference when we discuss work ethic in the context of the Eritrean tradition. The following are potentially relevant: self-reliance and personal responsibility vs. dependence and determinism; affirming earthly existence and combating poverty and backwardness; industriousness and conscientious use of time; embracing one's vocation and executing associated tasks well; investing in personal development and seeking advancement; frugality; avoiding waste, immoderation and corruption.

ATTITUDES TOWARD WORK

The principles enumerated above will be discussed in greater detail in subsequent pages. In this section, let us digress a bit to see two conflicting attitudes toward work, namely, work as an instrument of violence crashing the human spirit and work as liberator restoring the human dignity and paving the way for personal independence. Expounding the negative attitude toward work, Terkel makes the following statements in his book, *Working*:

This book, being about work, is, by its very nature, about violence - to the spirit as well as to the body. It is about

ulcers as well as accidents, about shouting matches as well as fist fights, about nervous breakdowns as well as kicking the dog around. It is above all (or beneath all), about daily humiliations. To survive the day is triumph enough for the walking wounded among the great many of us. The scars, psychic as well as physical, brought home to the supper table and the TV set, many have touched malignantly, the soul of our society... It is about a search, too, for daily meaning as well as daily bread, for recognition as well as cash, for astonishment rather than torpor; in short, for a sort of life rather a Monday through Friday sort of dying.⁹

This attitude is not limited to the industrial society. In Eritrea farm workers, who happen to labor from dawn to dusk for meager compensation, lament their lot and harbor a negative attitude toward work as well. [ዋጋይ ዋጋ ከፋሎ፡ ጸሓይ ዕረቢ ተሎ። ዋጋይ ዋጋ እንቅዳዩ፡ ጸሓይ ተጸንቂቻዮ።] They hanker for the moment when the sun will set down and they can go home to catch a respite from the torture of the day's work. On the positive note, work is viewed as an instrument of self-realization, advancement and self-sustenance. Again this view is shared by the Eritrean tradition as well. [ክንድዚ ኾርገግ ቶ ደሎ፡ ለራሕካ ምብላዕ እንክሎ] Anyone who is receiving abusive treatments has the option to embrace work, live from the fruits of his labor and become obligated to nobody but himself.

Whether one suffers bruises or not, work is necessary and inevitable. According to the author(s) of the book of Genesis, work was instituted as a penalty for man's insubordination to God's will. Once expelled from the realm of abundance, Adam and Eve were to earn their living through the sweat of their brow (Genesis 3:19). According to Paul, work is an obligation imposed on everyone who wants to eat. "[I]f any would not work, neither should he eat" (2 Thess. 3:10). The Eritrean children have their own version of a primordial era of affluence when every stone used to be a loaf of bread [ብዘበገ እረኒኒ ሕምባሻ ከሎ እምኒ]. But they too realize that this fantasy or utopian world has been shattered to pieces on the rocks of reality. If they want to be

rewarded with mid-morning or mid-afternoon snack, they have to run errands for their mothers. No work, no food! Work is an indispensable and honorable means for ensuring one's livelihood. Work and self-reliance are closely intertwined.

Weldeab Weldemariam, one of the pioneer educators and proponents of the Eritrean national independence movement, introduced one of the parables of Jesus [Luke 12:16-34] to the Tigrigna primer [መጽሐፍ ገብብ ወልደኣብ ወልደዓገርያም]. As a result, the religious and the secular have met at the portals of education. Since children can relate to ravens and lilies easily, the reading material has been an effective tool in furthering the objectives of literacy campaign. However, the story's imbedded message is puzzling. Let us see if we can delineate its components without appearing iconoclastic or offensive to religious sensibilities. The main thrust of the story is that man must seek the Kingdom of God above everything else. Man must avoid hoarding for the future and stop worrying about his daily bread. The puzzling part is that man must take his cue from the ravens that "neither sow nor reap" and from the lilies that "neither toil nor spin". Does this mean that self-sustenance through participation in productive activity is without merit or is placed on the backburner? Does this mean that God's providence allows for or mandates a mendicant life style?

DETERMINISM AND WORK ETHIC

Determinism is pervasive in the Eritrean traditional way of thinking and is reflected in the way personal qualities are appraised and events are interpreted. First, there are innate qualities that can render a person impermeable to external influence. Education and advice are simply squandered when catered to a born ignoramus. Second, the course of events is already determined and a person's planning and acting are incapable of changing it.

When dealing with individuals, Eritrean tradition insists that their development is governed by certain blueprints, innate prop-

eries that are set at birth. If the blueprints are defective there is no power on earth that can rectify them. They are permanent. Thus, the individual is impervious to external stimuli and unyielding to impetus for change. He can only follow and not contradict the dictates of his inborn attributes. The following sets of proverbs inculcate such deterministic view: [እሽኹ ምስ ብልሓ ትፍጠር]. The thorn is naturally pointed and honed and it will always prick. [ወዲ ቅንፍገብ ለማጽ አይውለደን] The offspring of a porcupine is born with its needles and it will never acquire a smooth skin. [አደግ ስቢሖ ስጋ አይከውንን] The donkey can grow plump but its meat will remain inedible. [መዋጽካ አይሰኒ ምዒድካ አይልቢ] Crooked teeth can be scrubbed, brushed and polished but they will not shine, shimmer and radiate. The simpleton can be counseled and cajoled but it is impossible for him to wise up. [ንኣርማዝ አይትምክል ንዘይደግበልካ: ንግሻ አይትምክር ንዘይለምዓካ] The insatiable elephant and the born ignoramus are the same. Gathering fodder for the former and tendering advice to the latter are exercises in futility. [ዓዋን አይመታ መታን ክጸውት] The fool is beyond reform but no one wishes him to die for he has an important role of entertaining others.

Tradition insists also that it is possible to predict the future of an individual based on the propensities he displays. However, neither the process the individual goes through nor the final outcome can be altered. The following set of proverbs attest the view that the current state of an individual is a window through which his future can be visualized. [ተጽግበካ ቅጫ አብ መቕሎካ ከላ ትፈልጣ] Whether or not a loaf of bread is going to be filling can be assessed while it is still baking. [አምናብ ዝዘንገሎ ይወድቅ] Tell me which way a tree is leaning and I will tell you which way it is going to fall. [አርሓ ዝኸውን ብብተዩ ይፍለጥ] The future leader of a pack can be identified while it is still a cub.

Personal determinism negates the role of education and positive influence in the shaping and reconstruction of lives. [አመል

ምስ መግዝብ። ገመል እንታይ ተጸጸንካ ... ሽመል፡ እንታይ ነይ አበለካ ... አመል] Everything is cast in stone from the start. Bad habits are planted at birth and they linger till death. Determinism also absolves the individual from bearing responsibility for his actions. [አይትሓለልይ፡ አይትሓለልይ፡ አመለይ ከይቲ እዩ አይትሓለልይ።] Bad habits are pardonable because the individual is conditioned to exercise them. As in the following case, determinism is inculcated in the form of a joke. A cantankerous old man kept insulting his neighbor by calling her “swine” because she happened to be a stout woman. The woman could not tolerate this anymore and decided to take him to court. When he was given a chance to respond to the charges, he asked the lady in front of the jury, “Did I call you swine, you swine?” [ፈርግዕዶ አለኪ እየ አንቲ ፈርግዕ - ኣሰማዶ አለኪ እየ አንቲ ኣሰማ]. Even though he proved to everybody that his accuser did not lie, he was acquitted on account of “habit” [አመል]. This “habit defense” is somewhat equivalent to “the insanity defense or the diminished-capacity defense employed in the Western courtroom. In essence these defenses consist of asserting that due to a psychiatric [habit] condition the accused was powerless to behave other than he or she did.”¹⁰

Tradition contends that some events are inevitable and that one’s action or inaction has no bearing or impact on the outcome. On the question of health and longevity, for example, the availability of medicine is inconsequential vis-à-vis a preordained date of death. [ወዳዳ መዓልቲ ፈውብ ዮብሉን] The ailing person fails to survive or recover even though the most potent medicine is prescribed and administered to him. [አይትሃብ አይትላግስ፡ ዕድል ሰዕላ ትገሰግስ] On the question of wealth, good times start rolling independent of one’s investigation and meritorious action. [አባድኅ ከሀብ ኮሚሩ፡ ክኸልእ ኮስቲሩ] Wealth is bestowed or taken away independent of one’s industry or indolence. A person becomes “filthy rich” or “dirt poor”, extremely wealthy or impoverished as a result of a divine will. A person’s property thrives not so much because he invested time and effort